

PRAKTICKÁ PŘÍRUČKA PRO PRACOVNÍKY ZABÝVAJÍCÍ SE VĚCMI PODLE ÚMLUVY Z ROKU 2007 O VÝŽIVNÉM NA DĚTI

**PRAKTICKÁ PŘÍRUČKA PRO PRACOVNÍKY ZABÝVAJÍCÍ SE
VĚCMI PODLE
ÚMLUVY Z ROKU 2007 O VÝŽIVNÉM NA DĚTI**

Publikoval

Stálý výbor Haagské konference o mezinárodním právu soukromém

Churchillplein 6b
2517 JW Den Haag
Nizozemsko

Telefon: +31 703633303

Fax: +31 703604867

E-mail: secretariat@hcch.net

Internetové stránky: www.hcch.net

© Hague Conference on Private International Law 2013

Všechna práva vyhrazena. Bez písemného souhlasu držitele autorských práv nesmí být žádná část této publikace reprodukována, uložena v systému pro vyhledávání informací ani žádným způsobem a žádnými prostředky, včetně kopírování nebo nahrávání, šířena.

Grafická úprava publikace „Praktická příručka pro pracovníky zabývající se věcmi podle úmluvy z roku 2007 o výživném na děti“, její překlad do všech úředních jazyků Evropské unie (s výjimkou angličtiny a francouzštiny) a distribuce byly provedeny s přispěním Evropské komise / Generálního ředitelství pro spravedlnost.

Oficiální znění této publikace jsou k dispozici na internetových stránkách Haagské konference o mezinárodním právu soukromém (<www.hcch.net>) v angličtině a francouzštině. Překlady této publikace do jiných jazyků nebyly revidovány Stálým výborem Haagské konference o mezinárodním právu soukromém.

ISBN 978-92-79-56692-9

Vytištěno v Belgii

Obsah

Úvod	11
A. Co v příručce najdete (a co nikoliv)	11
B. Jak se příručka strukturovaná	12
C. Jak příručku používat	12
D. Další zdroje informací	13
E. Závěrečná doporučení	13
Kapitola 1 – Přehled návrhů a žádostí podle úmluvy	14
I. Popis návrhů a žádostí podávaných podle úmluvy	14
A. Přehled návrhů podle úmluvy	14
B. Žádost o zvláštní opatření	19
II. Určování druhu návrhu	20
Kapitola 2 – Vysvětlení pojmů	28
A. Účel této kapitoly	28
B. Pojmy užívané v této příručce	28
Kapitola 3 – Obecně platné věci	42
Část 1 – Oblast působnosti úmluvy	42
I. Účel této kapitoly	42
II. Oblast působnosti úmluvy	42
A. Obecné informace	42
B. Hlavní oblast působnosti – vyživovací povinnost	42
C. Další faktory určující působnost	48
Část 2 – Záležitosti společné všem návrhům podle úmluvy a žádostem o zvláštní opatření	50
I. Jazyk	50
A. Jazyk návrhů a dokumentů	51
B. Jazyk komunikace	51
C. Výjimky týkající se překladu	51
D. Jak to funguje v praxi	51
E. Další požadavky týkající se dokumentů	52
II. Ochrana osobních údajů a důvěrných informací	53
III. Účinný přístup k řízením a právní pomoci	54
A. Přehled	54
B. Podmínky pro poskytnutí bezplatné právní pomoci	56
IV. Zvláštní činnosti ústředního orgánu	64
V. Další haagské úmluvy	65
Kapitola 4 – Vyřizování odchozích návrhů na uznání nebo uznání a výkon (čl. 10 odst. 1 písm. a) a čl. 10 odst. 2 písm. a))	67
I. Přehled a obecné zásady	67
A. Kdy se tento návrh použije	68
B. Příklad	68
C. Kdo může návrh na uznání nebo na uznání a výkon podat?	69
D. Podávání opravného prostředku proti rozhodnutí o uznání a výkonu	69
II. Postup pro vyřízení a uzavření návrhu	70
A. Kroky pro vyřízení návrhu na uznání nebo uznání a výkon	71
B. Postup – krok za krokem	72
III. Příprava dokumentů požadovaných k návrhu	75
A. Obecné informace	75
B. Obsah návrhu (uznání nebo uznání a výkon)	75
IV. Uznání a výkon – další aspekty	80
A. Dohody o výživném	80
B. Vyživovací povinnost mezi manželi a bývalými manželi	82
C. Další druhy vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů	82

V.	Další záležitosti	83
A.	Zjišťování místa, kde se zdržuje odpůrce	83
B.	Uznání a výkon – dopad výhrad učiněných dožádaným státem	83
VI.	Další materiály	84
A.	Praktické rady	85
B.	Tipy a pomůcky	85
C.	Související formuláře	85
D.	Příslušné články úmluvy	85
E.	Související oddíly příručky	85
VII.	Kontrolní seznam – návrhy na uznání nebo uznání a výkon	86
VIII.	Často kladené otázky	86
Kapitola 5 – Vyřizování příchozích návrhů na uznání nebo uznání a výkon		89
I.	Přehled a obecné zásady	89
A.	Obecné zásady	89
B.	Postup přehledně	90
C.	Kdy bude tento návrh použit	92
D.	Příklad	93
E.	Kdo může návrh podat	93
II.	Shrnutí postupu pro uznání a výkon rozhodnutí	94
III.	Postupy	96
A.	Předběžná kontrola příchozích dokumentů ústředním orgánem	96
B.	Prohlášení vykonatelnosti nebo registrace příslušným orgánem	101
C.	Uznání a výkon – účinky návrhu	106
D.	Komunikace s dožadujícím státem	107
IV.	Další aspekty: návrhy na uznání a uznání a výkon	107
A.	Návrhy na uznání podané povinným	107
B.	Alternativní řízení pro uznání a uznání a výkon (článek 24)	110
C.	Dohody o výživném	113
V.	Uznání a výkon – další záležitosti	114
A.	Právní pomoc	114
B.	Problematika výkonu rozhodnutí	114
C.	Relevantní výjimky a výhrady	114
VI.	Další materiály	115
A.	Praktické rady	115
B.	Tipy a pomůcky	115
C.	Související formuláře	115
D.	Příslušné články úmluvy	116
E.	Související oddíly příručky	116
VII.	Kontrolní seznam – návrhy na uznání a výkon	116
VIII.	Často kladené otázky	117
Kapitola 6 – Příprava odchozích návrhů na výkon rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném státě (Čl. 10 odst. 1 písm. b))		119
I.	Přehled	119
A.	Kdy bude tento návrh použit	119
B.	Příklad	119
C.	Kdo může podat návrh na výkon rozhodnutí o výživném?	120
D.	Obecné informace – výkon, nikoliv uznání	120
II.	Postupu pro zpracování a uzavření návrhu	121
A.	Postupy	121
B.	Příprava odchozího návrhu na výkon	123
C.	Výjimky z obecných postupů	126
III.	Další materiály	126
A.	Praktické rady	126
B.	Související formuláře	127
C.	Příslušné články úmluvy	127
D.	Související oddíly příručky	127

IV. Kontrolní seznam – odchozí návrh na výkon rozhodnutí z dožádaného státu...	127
V. Často kladené otázky	127
Kapitola 7 – Vyřizování příchozích návrhů na výkon rozhodnutí vydaných nebo uznaných v dožádaném státě	129
I. Přehled – příchozí návrhy na výkon rozhodnutí vydaných nebo uznaných v dožádaném státě	129
A. Kdy bude návrh použit	129
B. Příklad.....	129
C. Důležitý rozdíl – návrh na výkon vlastního rozhodnutí státu	130
II. Vyřizování návrhů na výkon	130
A. Schéma	130
B. Přezkum příchozích dokumentů	132
III. Další materiály	134
A. Praktické rady	134
B. Související formuláře.....	134
C. Příslušné články úmluvy	134
D. Související oddíly příručky.....	134
IV. Kontrolní seznam – příchozí žádosti o výkon	135
V. Často kladené otázky	135
Kapitola 8 – Odchozí návrhy na vydání rozhodnutí o výživném	136
I. Přehled.....	136
A. Kdy bude tento návrh použit	136
B. Příklad.....	137
C. Kdo může podat návrh na vydání rozhodnutí o výživném?	137
D. Podání návrhu na vydání rozhodnutí – několik aspektů k uvážení.....	138
E. Zvláštní okolnosti: návrhy na vydání rozhodnutí, pokud je nové rozhodnutí požadováno z důvodu výhrady (čl. 20 odst. 4).....	139
F. Zvláštní okolnosti: návrhy na vydání rozhodnutí, kde je nové rozhodnutí požadováno z toho důvodu, že uznání nebo uznání a výkon nejsou možné.....	139
II. Postupy vyplnění a předání návrhu	140
A. Přehled.....	140
B. Předběžné kroky	140
C. Příprava souboru dokumentů pro odchozí návrh na vydání rozhodnutí	143
III. Další materiály	148
A. Praktické rady	148
B. Související formuláře.....	148
C. Příslušné články úmluvy	148
D. Související oddíly příručky.....	149
IV. Kontrolní seznam – odchozí návrhy na vydání rozhodnutí	149
V. Často kladené otázky	149
Kapitola 9 – Příchozí návrhy na vydání rozhodnutí o výživném	152
I. Přehled.....	152
A. Kdy bude tento návrh použit	152
B. Příklad.....	152
C. Kdo může podat návrh na vydání rozhodnutí o výživném?	153
D. Vydání rozhodnutí o výživném, pokud stávající rozhodnutí nelze uznat	153
II. Vyřizování příchozích návrhů na vydání rozhodnutí o výživném	154
A. Obecné informace.....	154
B. Schéma	155
C. Kroky v postupu vydání rozhodnutí	156
III. Další materiály	162
A. Praktické rady	162
B. Související formuláře.....	162
C. Příslušné články úmluvy	162
D. Související oddíly příručky.....	162

IV. Kontrolní seznam – příchozí návrhy na vydání rozhodnutí	163
V. Často kladené otázky	163
Kapitola 10 – Výkon rozhodnutí o výživném	165
I. Přehled.....	165
A. Výkon rozhodnutí podle úmluvy.....	165
II. Postupy výkonu rozhodnutí podle úmluvy	166
A. Obecné informace.....	166
B. Rychlý výkon rozhodnutí.....	167
C. Opatření pro výkon rozhodnutí	167
D. Platby.....	169
E. Problémy s výkonem rozhodnutí	170
III. Další materiály	174
A. Praktické rady	174
B. Příslušné články úmluvy	175
C. Související oddíly příručky	175
IV. Často kladené otázky	175
Kapitola 11 – Návrhy na změnu rozhodnutí (čl. 10 odst. 1 písm. e) a f) a čl. 10 odst. 2 písm. b) a c))	176
I. Přehled – změna rozhodnutí o výživném	176
A. Obecné informace	176
B. Kam lze přímou žádost či návrh na změnu podat a je návrh podle úmluvy přípustný?	178
II. Příklady	179
A. Příklad 1: Povinný opustil stát původu, oprávněný nikoli	179
B. Příklad 2: Oprávněný opustil stát původu, povinný nikoli	184
C. Příklad 3: Jak oprávněný, tak povinný opustili stát původu a mají místo pobytu v různých státech.....	188
D. Příklad 4: Obě strany opustily stát původu a místo pobytu mají v téže státě	192
E. Osvědčené postupy pro podávání návrhů na změnu rozhodnutí	193
III. Další materiály	194
A. Příslušné články úmluvy	194
B. Související oddíly příručky	194
Kapitola 12 – Řízení o změně rozhodnutí – odchozí a příchozí návrhy	195
Část I – Postupy pro odchozí návrhy na změnu rozhodnutí	195
I. Přehled.....	195
A. Úloha ústředního orgánu.....	195
B. Postup – schéma	196
C. Vysvětlení postupů.....	198
II. Shromáždění požadovaných dokumentů	200
A. Obecně.....	200
B. Vyplnění formuláře návrhu (na změnu rozhodnutí).....	201
C. Vyplnění dalších dokumentů.....	201
III. Kontrolní seznam – odchozí návrhy na změnu rozhodnutí	203
Část II – Postupy pro příchozí návrhy na změnu rozhodnutí	203
I. Přehled.....	203
II. Postupy	204
III. Kontrolní seznam – příchozí návrhy na změnu rozhodnutí	206
Část III – Věci společné pro příchozí i odchozí návrhy na změnu rozhodnutí	206
I. Další materiály	206
A. Praktické rady týkající se všech návrhů či žádostí o změnu	206
B. Příslušné formuláře	207
C. Příslušné články úmluvy	207
D. Související oddíly příručky	207

II. Často kladené otázky	207
Kapitola 13	
Vyplňování odchozích žádostí o zvláštní opatření	210
I. Přehled – Žádosti o zvláštní opatření	210
A. Kdy bude tato žádost podána	210
B. Příklad.....	211
C. Kdo může podat žádost?.....	211
D. Schéma	211
II. Postupy	213
A. Zjištění souvislostí žádosti	213
B. Pokud je žádost podána v souvislosti s uvažovaným návrhem podle úmluvy (čl. 7 odst. 1).....	213
C. Pokud je žádost podána v souvislosti s řízením, které má mezinárodní prvek (čl. 7 odst. 2)	214
D. Jsou písemnosti úplné?.....	214
E. Zaslání dožádanému státu	216
III. Ostatní	216
A. Náklady	216
B. Ochrana osobních informací	217
IV. Další materiály	217
A. Praktické rady	217
B. Související formuláře.....	217
C. Příslušné články úmluvy	218
D. Související oddíly příručky.....	218
V. Kontrolní seznam – odchozí žádost o zvláštní opatření.....	218
VI. Často kladené otázky	218
Kapitola 14	
Vyřizování příchozích žádostí o zvláštní opatření.....	219
I. Přehled – Žádosti o zvláštní opatření	219
A. Kdy bude tato žádost použita	219
B. Výživné zahrnuje výživné na děti, (bývalého) manžela/manželku nebo (bývalého) partnera/partnerku a výdaje spojené s péčí o děti nebo o (bývalého) manžela/manželku nebo (bývalého) partnera/partnerku. Podle úmluvy může stát rozšířit výživné na výživné vyplývající z dalších druhů rodinných vztahů. Příklad.....	220
C. Kdo může podat žádost?.....	220
D. Schéma	220
II. Postupy	222
A. Potvrzení přijetí žádosti	222
B. Je zvažován návrh podle úmluvy?	222
C. Žádost o zvláštní opatření se týká zvažovaného návrhu podle úmluvy (čl. 7 odst. 1)	222
D. Žádost se týká věci v dožadujícím státě, která má mezinárodní prvek (čl. 7 odst. 2)	225
E. Podávání informací o stavu vyřizování dožadujícímu státu.....	225
III. Ostatní	225
A. Náklady	225
IV. Další materiály	226
A. Praktické rady	226
B. Související formuláře.....	226
C. Příslušné články úmluvy	227
D. Související oddíly příručky.....	227
V. Kontrolní seznam – Příchozí žádosti o zvláštní opatření.....	227
VI. Často kladené otázky	227

Kapitola 15

Vyplňování formulářů	228
I. Vyplňování povinných formulářů vyžadovaných pro všechny návrhy.....	228
A. Předávací formulář.....	228
B. Potvrzující formulář.....	231
II. Pokyny pro vyplnění doporučených formulářů návrhu	232
A. Doporučený formulář návrhu na uznání nebo uznání a výkon	233
B. Doporučený formulář návrhu na výkon rozhodnutí přijatého nebo uznaného v dožádaném státě	238
C. Doporučený formulář návrhu na vydání rozhodnutí	242
D. Doporučený formulář návrhu na změnu rozhodnutí	246
III. Pokyny pro vyplnění dalších formulářů	251
A. Formulář o majetkových poměrech	251
B. Prohlášení o řádném oznámení.....	252
C. Osvědčení o vykonatelnosti rozhodnutí	253
D. Shrnutí rozhodnutí.....	253
E. Výpočet nedoplatků	253
F. Dokument vysvětlující automatickou valorizaci	254
G. Doklad o plnění nebo právo jednat (subjekt veřejné správy)	254
H. Zpráva o stavu vyřizování návrhu	254
IV. Kontrolní seznamy – dokumentace, kterou je třeba přiložit k odchozím návrhům podle úmluvy.....	255
A. Návrh na uznání nebo uznání a výkon	256
B. Návrh na výkon rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném státě	257
C. Návrh na vydání rozhodnutí	258
D. Návrh na změnu rozhodnutí	259
V. Vyplnění formulářů pro přímý návrh na uznání a výkon	260

Dodatek

Podmínky pro uznání a výkon rozhodnutí.....	261
---	-----

Kapitola 16

Návrhy podané přímo příslušným orgánům	263
I. Úvod	263
A. Příklad.....	264
B. Jak se tato situace řeší podle úmluvy	264
II. Přímé návrhy na uznání a výkon	264
A. Odchozí přímé návrhy (na uznání a výkon)	264
B. Příchozí přímé návrhy (na uznání a výkon).....	266
III. Přímé návrhy na vydání a změnu rozhodnutí	267
IV. Další materiály	267
A. Praktické rady	267
B. Související formuláře.....	268
C. Příslušné články.....	268
V. Často kladené otázky	268

Seznam vyobrazení

Obrázek 1:	Přehled návrhů	2
Obrázek 2:	Návrhy, jež lze podat v případě, že existuje rozhodnutí o výživném	8
Obrázek 3:	Návrhy, jež lze podat v případě, kdy neexistuje žádné vykonatelné rozhodnutí	9
Obrázek 4:	Návrhy na změnu, jež podává oprávněný	11
Obrázek 5:	Návrhy na změnu, jež podává povinný	13
Obrázek 6:	Žádosti o zvláštní opatření	14
Obrázek 7:	Postup určování, zda návrh spadá do oblasti působnosti úmluvy	32
Obrázek 8:	Právní pomoc: návrhy podávané oprávněným ve věcech výživného na děti	42
Obrázek 9:	Právní pomoc: návrhy podávané oprávněným ve věcech výživného, kromě výživného na děti	44
Obrázek 10:	Právní pomoc: návrhy podávané povinným	46
Obrázek 11:	Právní pomoc: přezkum majetkových poměrů dítěte	48
Obrázek 12:	Kroky pro vyřízení odchozího návrhu na uznání nebo uznání a výkon	56
Obrázek 13:	Požadované dokumenty – uznání a výkon	59
Obrázek 14:	Schéma příchozích návrhů na uznání nebo uznání a výkon (ústřední orgán)	76
Obrázek 15:	Obsah návrhu na uznání a výkon	78
Obrázek 16:	Kroky příslušného orgánu v souvislosti s návrhem na uznání nebo uznání a výkon (článek 23)	82
Obrázek 17:	Alternativní postup pro uznání a výkon – přehled	90
Obrázek 18:	Postupy u odchozího návrhu na výkon	101
Obrázek 19:	Schéma – přehled postupu návrhu na výkon	109
Obrázek 20:	Seznam formulářů a dokumentů	110
Obrázek 21:	Přehled – postup týkající se návrhu na vydání rozhodnutí	118
Obrázek 22:	Předběžné kroky v postupu týkajícího se návrhu	119
Obrázek 23:	Příprava návrhu na vydání rozhodnutí	122
Obrázek 24:	Tabulka dokumentů – návrhy na vydání rozhodnutí	124
Obrázek 25:	Přehled postupu vydání rozhodnutí	132
Obrázek 26:	Úvodní úvahy: návrh na vydání rozhodnutí	134
Obrázek 27:	Přehled ustanovení úmluvy týkajících se výkonu rozhodnutí	143
Obrázek 28:	Návrhy na změnu rozhodnutí, kdy oprávněný má místo pobytu ve státě původu	156
Obrázek 29:	Návrhy na změnu rozhodnutí, kdy povinný má místo pobytu ve státě původu	161
Obrázek 30:	Návrhy na změnu rozhodnutí, kdy obě strany opustily stát původu a pobývají v různých státech	164
Obrázek 31:	Návrh na změnu rozhodnutí, kdy obě strany opustily stát původu a místo pobytu mají v téže státě	167
Obrázek 32:	Postupy pro vyplnění a předání návrhu na změnu rozhodnutí	170
Obrázek 33:	Požadované dokumenty doprovázející návrh na změnu rozhodnutí	173
Obrázek 34:	Přehled jednotlivých kroků vyřizování příchozích návrhů na změnu rozhodnutí	177

Obrázek 35:	Schéma – zpracování odchozích žádostí o zvláštní opatření	185
Obrázek 36:	Schéma – zpracování příchozích žádostí o zvláštní opatření	194
Obrázek 37:	Tabulka návrhů podle článku 10	202
Obrázek 38:	Tabulka dokumentů, které musí být přiloženy při podání návrhu	215
Obrázek 39:	Dokumenty, které musí být přiloženy k odchozímu návrhu na uznání nebo uznání a výkon	224
Obrázek 40:	Dokumenty, které se přikládají k návrhu na výkon	225
Obrázek 41:	Dokumenty, které se přikládají k návrhu na vydání	226
Obrázek 42:	Dokumenty, které se přikládají k návrhu na změnu	227
Obrázek 43:	Právní pomoc – návrhy podané přímo příslušnému orgánu	232

Úvod

1. *Haagská úmluva ze dne 23. listopadu 2007 o mezinárodním vymáhání výživného na děti a dalších druhů vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů* (dále jen „úmluva“) představuje důležitý pokrok ve vytváření nákladově efektivního, dostupného a zjednodušeného systému mezinárodního vymáhání výživného.
2. Příslušní pracovníci, kteří dané věci řeší, podávají a vyřizují návrhy a spolupracují s dalšími státy za účelem účinného výkonu rozhodnutí o výživném, jsou ústředním prvkem postupu mezinárodního vydávání rozhodnutí o výživném a jejich výkonu. Jejich odhodlání a závazek pomáhat dětem a rodinám zajišťují úspěšné provádění úmluvy.
3. Těmto pracovníkům je určena tato příručka. Byla sepsána proto, aby pomáhala příslušným pracovníkům ve všech druzích právních systémů, ať už pracují ve velkých státech se složitými informačními počítačovými systémy a řeší stovky věcí, nebo v malých státech jen s několika věcmi. Zabývá se otázkami a postupy, se kterými se setkají při práci ve všech mezinárodních věcech.

A. Co v příručce najdete (a co nikoli)

4. Příručka má pomáhat příslušným pracovníkům při vlastním vyřizování věcí podle úmluvy. Je důležité zmínit, že se nejedná o příručku k právní stránce úmluvy pro právníky, soudce, rozhodovací subjekty nebo soudy. Jelikož se tyto pokyny týkají pouze mezinárodních prvků věcí podle úmluvy, nezabývají se všemi aspekty vyřizování mezinárodních věcí. Mezinárodní věci i nadále podléhají vnitrostátním postupům, jako například řízením o výkonu rozhodnutí.
5. Úmluva je výsledkem jednání trvajících čtyři roky, kterých se zúčastnilo více než 70 států. Během jednání se diskutovalo o mnohých otázkách, jež utvářely a ovlivňovaly znění úmluvy, které bylo nakonec schváleno. Velmi podrobný výklad ustanovení úmluvy a historie jednání jsou obsaženy v komplexní vysvětlující zprávě k úmluvě.¹ Tato vysvětlující zpráva poskytuje právní základ a náležitý výklad každého ustanovení úmluvy.
6. Tato příručka naproti tomu objasňuje postupy podle úmluvy z praktického a prováděcího hlediska a rozebírá, jak se ve věcech podle úmluvy v praxi skutečně postupuje. Koho zajímá právní výklad úmluvy, bude muset nahlédnout do vysvětlující zprávy a postupem času i do judikatury, která se k výkladu úmluvy vytvoří.
7. Provádění úmluvy bude dále nezbytně doplněno o vnitrostátní postupy pro řešení věcí týkajících se výživného, neboť jakmile je věc týkající se výživného státem předána, stává se součástí vnitrostátní agendy jiného státu a je vyřizována podle vnitrostátních postupů tohoto státu. Úmluva ve své podstatě upravuje především součinnost států a tok věcí a informací mezi státy.

¹ A. Borrás a J. Degeling, Explanatory Report – *Convention on the International Recovery of Child Support and Other Forms of Family Maintenance* (Vysvětlující zpráva – Úmluva o mezinárodním vymáhání výživného na děti a dalších druhů vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů), dostupná na internetových stránkách Haagské konference < www.hcch.net > v části „Child Support / Maintenance Section“ (Sekce výživného na děti / vyživovacích povinností).

8. Příručka tedy neposkytuje odpovědi nebo pokyny ve všech otázkách, jež v mezinárodních věcech vyvstávají. Vnitrostátní postupy a vnitrostátní právo v každém státě například stanoví dokumenty, kterými se stranám oznamuje podání návrhu podle úmluvy, nebo podobu, již by mělo rozhodnutí o výživném mít. Z tohoto důvodu může být příručka pro příslušné pracovníky prvním zdrojem informací, pokud jde o praktické provádění úmluvy, avšak vždy musí být zároveň brán zřetel i na vnitrostátní postupy a právo v každém státě.

B. Jak je příručka strukturována

9. Příručka není určena ke čtení od první do poslední stránky či od začátku do konce!
10. Je rozdělena na různé části, které se zabývají všemi druhy návrhů nebo žádostí, jež mohou být podány podle úmluvy. Jelikož se každý návrh či žádost týká dvou států – vysílajícího státu nazývaného „dožadující stát“ a přijímajícího státu nazývaného „dožádaný stát“ –, obsahuje příručka pro každou stranu v rámci daného návrhu či žádosti samostatnou kapitolu. Kapitoly o „odchozích“ návrzích se zabývají postupy používanými dožadujícím státem a kapitoly označené jako „příchozí“ návrhy se týkají postupů používaných státem dožádaným.
11. Každá kapitola obsahuje pojednání o samotném návrhu, to, kdy může být podán, a příklady případů, a obsahuje i schémata a postupy popsané krok za krokem pro vyřizování návrhů nebo žádostí. Na konci každé kapitoly se nachází odkazy na další materiály a často kladené otázky (FAQ).
12. Všechny návrhy a žádosti mají určité společné aspekty. Aby se opakovaně neuváděly v každé kapitole, jsou tyto aspekty vyloženy v kapitolách 1 až 3 v první části příručky. Tyto kapitoly obsahují stručný popis každého přípustného druhu návrhu či žádosti a pro podrobný výklad čtenáře dále odkazují na příslušnou kapitolu příručky.
13. V úvodních kapitolách se také zkoumá oblast působnosti úmluvy, tj. které druhy vyživovacích povinností úmluva upravuje a které nikoli, a objasňují se možná rozšíření či omezení oblasti působnosti úmluvy. Konečně se pojednává o obecných otázkách, jako je význam ochrany osobních údajů a poskytování účinného přístupu k řízením a právní pomoci v rámci návrhů podle úmluvy.
14. Kapitola 2 obsahuje vysvětlení pojmů, které se v příručce nejčastěji užívají. Nejedná se o právní definice. Samotná úmluva definuje některé užívané pojmy a také stanoví, že „při výkladu této úmluvy se přihlíží k jejímu mezinárodnímu charakteru a k potřebě podporovat její jednotné uplatňování“.²
15. Vysvětlení pojmů v kapitole 2 má příslušným pracovníkům pomoci porozumět formulacím a smyslu úmluvy zejména v oblastech, ve kterých se užívané pojmy nebo slova zcela liší od pojmů či slov užívaných ve vnitrostátním právu nebo praxi. V jednotlivých kapitolách jsou v textu uvedeny odkazy na jednotlivá vysvětlení s cílem pomoci příslušným pracovníkům, kteří se musí řídit ustanoveními úmluvy.
16. Kapitola 15 příručky konečně obsahuje pokyny pro vyplňování doporučených formulářů pro návrhy a žádosti podle úmluvy.

C. Jak příručku používat

17. Pokud nejste obeznámeni s věcmi podle úmluvy, měli byste nejdříve nahlédnout do kapitoly 1 – Přehled návrhů a žádostí podle úmluvy. Pomůže vám porozumět různým druhům návrhů či žádostí, jež jsou podle úmluvy k dispozici, a upřesní, kterou část příručky byste si měli přečíst.

² Článek 53.

18. Potom nalistujte kapitolu 3 a ujistěte se, že daná věc týkající se výživného spadá do oblasti působnosti úmluvy. Pokud tomu tak není, tato příručka ani postupy podle úmluvy se na danou věc nevztahují. Pokud věc do oblasti působnosti úmluvy spadá, nalistujte kapitolu o příslušném návrhu a postupujte podle postupů pro příchozí nebo odchozí návrhy.

D. Další zdroje informací

19. Nejucelenějším zdrojem informací týkajících se znění úmluvy je výše uvedená vysvětlující zpráva. Pokud máte ohledně věci podle úmluvy otázku, která není v této příručce zodpovězena, měli byste si přečíst příslušný článek úmluvy a poté se podívat do odpovídajícího oddílu vysvětlující zprávy. Zjistíte, že mnoho technických otázek, kterými se příručka nezabývá, je zodpovězeno ve vysvětlující zprávě. Kromě vysvětlující zprávy existuje značné množství předběžných dokumentů a zpráv, které obsahují základní a technické informace a na které se odkazovalo a z nichž se vycházelo během jednání o vzniku úmluvy. Všechny tyto zprávy jsou dostupné na internetových stránkách Haagské konference < www.hcch.net > v části „Child Support / Maintenance Section“ (Výživné na děti / vyživovací povinnosti).
20. Odpovědi na otázky k vnitrostátním právním předpisům a postupům jiného státu ve věcech týkajících se výživného lze často najít v profilu země, který smluvní stát předložil Stálému výboru Haagské konference mezinárodního práva soukromého. Profil země obsahuje informace o opatřeních pro výkon rozhodnutí, podmínkách vydávání rozhodnutí o výživném a omezeních změn rozhodnutí a informace, zda se u návrhů obvykle používají správní nebo soudní řízení. Profil země také obsahuje kontaktní údaje a všechny zvláštní požadavky daného státu týkající se návrhů podle úmluvy. V profilu země lze také vyhledat odkazy na internetové stránky státu nebo podobné zdroje informací. Profil země lze také najít na internetových stránkách Haagské konference (Country profile).³
21. Příslušní pracovníci by také samozřejmě měli prostudovat materiály k vnitrostátní praxi a postupům svého státu, a pokud je to zapotřebí, obrátit se s otázkami právního výkladu na vhodné zdroje právních informací, jako jsou právní příručky nebo právníci v jejich státě. Mnohé státy již mají s vyřizováním mezinárodních věcí týkajících se výživného rozsáhlé odborné zkušenosti, a mohou tak být nápomocny příslušným pracovníkům, kteří potřebují pomoci při zpracování mezinárodních věcí.

E. Závěrečná doporučení

22. Až si budete pročítat, jak se podávají návrhy podle úmluvy, povšimnete si, že je v rámci postupů kladen zřetelný důraz na jednoduchost postupu, zrychlené vyřizování návrhů a žádostí, využívání účinných opatření pro výkon rozhodnutí a udržování pravidelné komunikace mezi oběma státy, jichž se věc týká. To jsou opravdu ty nejdůležitější cíle úmluvy, které jsou také vyjádřeny v jejím článku 1. Pokud se podaří tyto cíle v rámci uplatňování úmluvy plnit, bude to znamenat jasný a trvalý přínos pro děti a rodiny na celém světě. Lze toho dosáhnout usilovnou prací a úsilím příslušným pracovníkům, kteří se věcmi zabývají, a my doufáme, že tato příručka se stane užitečným nástrojem, který umožní dosažení těchto cílů.

³ Některé státy se mohou rozhodnout, že nepoužijí doporučený formulář profilu země, ačkoli ustanovení článku 57 vyžaduje, aby každý smluvní stát poskytl Stálému výboru stejný druh informací. Tyto informace jsou rovněž dostupné na internetových stránkách Haagské konference < www.hcch.net > v části „Child Support / Maintenance Section“ (Sekce výživného na děti / vyživovacích povinností).

Kapitola 1

Přehled návrhů a žádostí podle úmluvy

23. Tato kapitola vysvětluje, jaké druhy návrhů a žádostí mohou být podle úmluvy podány prostřednictvím **ústředního orgánu**. Měla by být chápána ve spojení s kapitolou 3, která poskytuje zásadní informace, pokud jde o oblast působnosti úmluvy a jejího uplatňování v konkrétních věcech.
- Ústřední orgán** je orgán veřejné správy určený smluvním státem k plnění nebo vykonávání povinností správní spolupráce a pomoci podle úmluvy. Tyto povinnosti jsou stanoveny v kapitolách II a III úmluvy.
24. Na začátku kapitoly je uveden přehled všech návrhů a žádostí, jež lze podávat podle úmluvy. Dále jsou v kapitole schémata pro určování toho, který návrh nebo žádost se má použít podle úmluvy.
25. Mějte prosím na paměti, že tato kapitola má poskytnout pouze obecný přehled o různých druzích návrhů a žádostí; podrobnější informace o každém druhu návrhu či žádosti jsou uvedeny v jednotlivých kapitolách. Z tohoto důvodu se příklady a schémata v této kapitole nutně omezují na nejběžnější použití návrhů nebo žádostí a nezabíhá se v nich do takových podrobností, jaké jsou uvedeny v jednotlivých kapitolách příručky.
26. Jakmile určíte druh podávaného návrhu nebo žádosti, nalistujte kapitolu 3 a zjistěte, zda tento návrh nebo žádost spadá do oblasti působnosti úmluvy, a dále pokračujte k té kapitole příručky, která se konkrétně zabývá příslušným druhem podávaného návrhu nebo žádosti. Vysvětlení klíčových pojmů, které se v příručce užívají, jsou obsažena v kapitole 2.

I. Popis návrhů a žádostí podávaných podle úmluvy

27. V tomto oddíle je uveden základní přehled různých druhů **návrhů** (na uznání, uznání a výkon rozhodnutí, na výkon, vydání a na změnu rozhodnutí) a **žádostí** podávaných prostřednictvím ústředních orgánů (**žádosti o zvláštní opatření**), jež jsou k dispozici podle úmluvy, a případů, kdy mohou být jednotlivé návrhy nebo žádosti použity. Jsou zde popsány faktory, které mají vliv na to, zda lze návrh nebo žádost podat.
- Tip:** V celé příručce si můžete povšimnout rozlišování **přímých návrhů a návrhů**. Návrh je opatření podle úmluvy, které je podáváno prostřednictvím ústředního orgánu, např. návrh na uznání a výkon rozhodnutí. Přímý návrh je opatření, které je odesíláno přímo příslušnému orgánu, např. přímý návrh na vydání rozhodnutí o vyživovací povinnosti mezi manželi a bývalými manželi, přičemž dožádaný stát nerozšířil platnost úmluvy na tento druh návrhu.
- Mějte však na paměti, že **žádost o zvláštní opatření** podle článku 7 tvoří výjimku z tohoto pravidla. Tyto žádosti se směřují k ústřednímu orgánu. Viz kapitola 13.

A. Přehled návrhů podle úmluvy

28. Druhy návrhů, které se podle úmluvy mohou podávat, jsou stanoveny v článku 10. Tyto návrhy jsou osobám (nebo v některých případech subjektům veřejné správy) k dispozici v těchto situacích:

<i>Situace</i>	<i>Druh návrhu přípustný podle úmluvy</i>
Navrhovatel, jenž má rozhodnutí o výživném vydané dožádaným státem a žádá jeho výkon v tomto státě	Návrh na výkon rozhodnutí
Navrhovatel, jenž má rozhodnutí vydané smluvním státem a žádá jeho uznání nebo uznání a výkon v jiném státě	Návrh na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí
Navrhovatel, jenž dosud nemá rozhodnutí o výživném, a odpůrce má místo pobytu v jiném smluvním státě	Návrh na vydání rozhodnutí o výživném
Navrhovatel, jenž má rozhodnutí o výživném, avšak požaduje nové rozhodnutí na základě problematického uznávání nebo výkonu stávajícího rozhodnutí v jiném smluvním státě	Návrh na vydání rozhodnutí o výživném
Navrhovatel, jenž má rozhodnutí o výživném vydané smluvním státem, avšak žádá jeho změnu, a odpůrce (protistrana) má místo pobytu v jiném smluvním státě	Návrh na změnu rozhodnutí

Obrázek 1: Přehled návrhů

29. Jak ukazuje obrázek 1 výše, existují čtyři obecné druhy návrhů, jež lze podle úmluvy podat. V rámci těchto širokých kategorií existuje několik různých výsledků, o něž lze usilovat. Ony čtyři obecné druhy jsou:
- návrh na výkon rozhodnutí o výživném vydaného nebo uznaného v dožádaném státě,
 - návrh na uznání nebo uznání a výkon stávajícího rozhodnutí o výživném,
 - návrh na vydání rozhodnutí o výživném, včetně návrhu na určení rodičovství, je-li zapotřebí,
 - návrh na změnu stávajícího rozhodnutí o výživném.
30. Jak stanoví čl. 10 odst. 2, může všechny tyto návrhy podat oprávněný a některé z nich může podat také povinný.

1. Návrh na uznání nebo uznání a výkon stávajícího rozhodnutí

31. Tento návrh se podává v případě, **Rozhodnutí o výživném** stanoví *povinnost povinného platit výživné a může také zahrnovat automatickou valorizaci a požadavek uhradit nedoplatky na výživném, výživné určené zpětně nebo úroky a stanovení nákladů nebo výdajů.* kdy navrhovatel již má **rozhodnutí o výživném** a žádá jiný stát, než ve kterém žije, aby toto rozhodnutí uznal nebo uznal a vykonal. Díky postupu uznání a výkonu rozhodnutí již není nutné, aby navrhovatel za účelem získání výživného žádal o nové rozhodnutí v dožádaném státě. Tento postup namísto toho umožňuje, aby stávající rozhodnutí bylo vykonáváno v druhém státě za stejných podmínek, jako kdyby v tomto státě bylo vydáno. Oba státy musí být smluvními státy úmluvy a rozhodnutí musí být vydáno ve smluvním státě.

a) Kdy se tento návrh použije

32. Ve většině případů navrhovatel usiluje o uznání a výkon rozhodnutí, aby dosáhl získání plateb výživného a zahájení řízení o výkonu, je-li to zapotřebí. V některých případech navrhovatel požaduje pouze uznání rozhodnutí. Povinný může například požadovat pouze uznání rozhodnutí jiného státu za účelem omezení nebo přerušení výkonu placení výživného podle jiného rozhodnutí, nebo oprávněný může žádat pouze uznání rozhodnutí tehdy, pokud nepožaduje pomoc druhého státu při výkonu tohoto rozhodnutí.

b) Příklad

33. D má místo pobytu v zemi A a má rozhodnutí vydané v zemi A, které ukládá jejímu bývalému manželovi, aby platil výživné na její tři děti. Bývalý manžel žije v zemi B. D požaduje výkon rozhodnutí o výživném. Země A i země B jsou **smluvními státy**. ***Smluvní stát** je stát, jenž je vázán úmluvou, jelikož dokončil proces ratifikace, přijetí nebo schválení vyžadovaný úmluvou.*
34. Ústřední orgán v zemi A předá návrh na **uznání a výkon** rozhodnutí zemi B. Ústřední orgán v zemi B zašle rozhodnutí příslušnému orgánu k registraci pro účely výkonu nebo prohlášení za vykonatelné. Bývalému manželovi je oznámeno, že rozhodnutí bylo uznáno, a on má možnost podat proti tomuto uznání opravný prostředek. Pokud bylo rozhodnutí uznáno a bývalý manžel výživné dobrovolně neplatí, příslušný orgán v zemi B podnikne nezbytné kroky k výkonu rozhodnutí a přepošle platby do země A.⁴

Příslušný článek úmluvy – čl. 10 odst. 1 písm. a) a čl. 10 odst. 2 písm. a)

Viz kapitola 4, Odchozí návrhy na uznání a výkon rozhodnutí a kapitola 5, Příchozí návrhy na uznání a výkon rozhodnutí

2. Návrh na výkon rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném státě

35. Jedná se o nejjednodušší návrh podle úmluvy. Tímto návrhem se požaduje, aby smluvní stát vykonal vlastní rozhodnutí nebo rozhodnutí, které již uznal, a poskytl pomoc při předávání plateb oprávněnému. ***Příslušný orgán** je orgán v daném státě, který právní předpisy tohoto státu pověřují výkonem zvláštních úkolů podle úmluvy nebo mu jejich výkon umožňují. Příslušným orgánem může být soud, správní orgán, program na vymáhání výživného na děti nebo jakýkoli subjekt státní správy, který plní některé úkoly týkající se úmluvy.*
36. Rozdíl mezi tímto návrhem a výše popsaným návrhem na uznání a výkon spočívá v tom, že rozhodnutí, jež se má vykonat, bylo vydáno nebo již bylo uznáno ve státě, který ho bude vykonávat (dožádaný stát). Z tohoto důvodu rozhodnutí předtím, než může být vykonáno, není třeba uznávat.⁵

⁴ Úmluva vyžaduje, aby ústřední nebo příslušný orgán „usnadnil“ výkon rozhodnutí a získávání a převod plateb. Kroky podniknuté za tímto účelem se v každém státě budou lišit. Viz kapitola 10 o výkonu rozhodnutí o výživném.

⁵ Jak je pojednáno v kapitole 4, aby rozhodnutí bylo uznáno a vykonáno v dožádaném státě, musí být vydáno ve smluvním státě (viz vysvětlující zpráva, bod 240). Jestliže bylo rozhodnutí vydáno jiným než smluvním státem, návrh na výkon rozhodnutí může být podán, pokud už dožádaný stát rozhodnutí uznal na základě jiné smlouvy nebo vnitrostátního práva. Jinak je zapotřebí podat návrh na vydání nového rozhodnutí.

a) Kdy se tento návrh použije

37. Tento návrh se podává tehdy, pokud navrhovatel má rozhodnutí o výživném vydané nebo uznané ve státě, kde má odpůrce místo pobytu, majetek nebo příjmy. Navrhovatel může požadovat, aby tento stát rozhodnutí, které vydal nebo uznal, vykonal. Navrhovatel nemusí do státu, jenž rozhodnutí vydal, kvůli podání návrhu jezdit. Namísto toho návrh na výkon rozhodnutí dožádanému státu předá ústřední orgán ve státě, v němž má navrhovatel místo pobytu. Oba státy musí být smluvními státy úmluvy.

b) Příklad

38. F má místo pobytu v zemi A a má rozhodnutí o výživném vydané v zemi B, v níž má místo pobytu otec jejího dítěte. F si přeje, aby rozhodnutí o výživném vykonala země B. Země A i země B jsou smluvními státy úmluvy.
- Dožadující stát** je stát, v němž má navrhovatel místo pobytu a v němž se podává návrh nebo žádost podle úmluvy.*
39. Podle úmluvy může F požádat ústřední orgán v zemi A, aby jejím jménem zemi B předal návrh na výkon rozhodnutí. F nemusí podávat návrh na uznání rozhodnutí, jelikož je vydala země B. Ústřední orgán v zemi B návrh zpracuje a předá příslušnému orgánu v zemi B k výkonu. Pokud povinný výživné neplatí dobrovolně, příslušný orgán použije k výkonu rozhodnutí opatření, jež má podle vnitrostátního práva k dispozici.
- Dožádaný stát** je stát, který návrh přijímá a je žádán, aby návrh nebo žádost vyřídil. Obvykle je jím stát, v němž má místo pobytu odpůrce.*

Příslušný článek úmluvy – čl. 10 odst. 1 písm. b)

Viz kapitola 6, Odchozí návrhy na výkon rozhodnutí a kapitola 7, Příchozí návrhy na výkon rozhodnutí

3. Návrh na vydání rozhodnutí

40. Tento návrh se podává za účelem získání rozhodnutí, které stanoví vyživovací povinnost k navrhovateli, jeho dětem nebo jiným osobám.⁶ Aby rozhodnutí bylo vydáno, včetně případného určení rodičovství, požádá navrhovatel ústřední orgán ve státě, v němž má místo pobytu, aby jeho jménem předal návrh ústřednímu orgánu státu, v němž má povinný místo pobytu.⁷ Oba státy musí být smluvními státy úmluvy.

a) Kdy se podává tento návrh

41. Tento návrh se podává v případě, kdy neexistuje žádné rozhodnutí o výživném nebo kdy navrhovatel rozhodnutí o výživném sice má, ale toto rozhodnutí z nějakého důvodu nemůže být uznáno či vykonáno ve státě, v němž má povinný místo pobytu nebo v němž má dojít k výkonu rozhodnutí.

b) Příklad

42. G má místo pobytu v zemi A a má čtyřleté dítě. Za otce dítěte nebyla nikdy provdaná a rodičovství dítěte nebylo určeno. Otec dítěte se nyní odstěhoval do země B. G chce, aby otec začal na dítě platit výživné. Země A i země B jsou smluvními státy úmluvy.

⁶ Návrh na vydání rozhodnutí o vyživovací povinnosti k „jiným osobám“ může být podán pouze tehdy, pokud na tyto jiné osoby byla rozšířena oblast působnosti úmluvy. Viz část o oblasti působnosti v kapitole 3.

⁷ Čl. 10 odst. 3 stanoví, že řízení o návrhu probíhá podle práva dožádaného státu a použijí se i pravidla pro určení příslušnosti platná v tomto státě. Viz vysvětlující zpráva, bod 248.

43. Podle úmluvy ústřední orgán v zemi A předá návrh na **vydání rozhodnutí o výživném** na dítě ústřednímu orgánu v zemi B. Ústřední orgán v zemi B podnikne kroky potřebné k podání návrhu na vydání rozhodnutí, přičemž obvykle postoupí návrh příslušnému orgánu. Příslušný orgán v zemi B usnadní určení rodičovství. K určení rodičovství může být použit test otcovství a matka je přímo nebo prostřednictvím ústředních orgánů kontaktována, aby ona a dítě mohly být otestovány. V některých státech může rodičovství být případně určeno rozhodnutím soudu nebo může rodič rodičovství uznat. Když je v zemi B vydáno rozhodnutí o výživném, příslušný orgán v zemi B zajistí, aby bylo vykonáno, bude-li třeba, a aby platby byly matce předávány v zemi A, aniž by musela podávat další návrhy.⁸

Příslušný článek úmluvy – čl. 10 odst. 1 písm. c) a d)

Viz kapitola 8, Odchozí návrhy na vydání rozhodnutí a kapitola 9, Příchozí návrhy na vydání rozhodnutí

4. Návrh na změnu stávajícího rozhodnutí

44. Tento návrh se podává v případě, kdy existuje rozhodnutí o výživném, avšak jedna ze stran si přeje jeho změnu.

a) Kdy se tento návrh použije

45. Návrh na změnu se podává proto, že se například změnila potřeby oprávněného nebo dětí nebo se změnila schopnost povinného platit výživné. Navrhovatel (buď oprávněný, nebo povinný) požádá ústřední orgán ve státě, v němž má místo pobytu, aby návrh na změnu rozhodnutí předal státu, v němž má protistrana místo pobytu (nebo v němž má být změna vykonána). Pokud to právo dožádaného státu umožňuje, rozhodnutí je změněno nebo je vydáno nové.⁹ Pokud je změněné rozhodnutí vydáno v jiném státě, než v němž má být vykonáno, je následně třeba, aby bylo uznáno.
46. Úmluva neupravuje všechny situace, ve kterých si účastník mezinárodní věci o výživném přeje změnit stávající rozhodnutí. V mnohých případech se návrh podle článku 10 úmluvy nepodá a navrhovatel podá návrh na změnu rozhodnutí přímo příslušnému orgánu ve svém domovském státě nebo ve státě, v němž bylo rozhodnutí vydáno. Úmluva nicméně stanoví mechanismy předávání návrhů v případech, kdy se osoba rozhodne nebo je nucena podat návrh v jednom smluvním státě a dokončit řízení v jiném smluvním státě.¹⁰

b) Příklad

47. H má rozhodnutí o výživném vydané v zemi A, které ukládá jejímu bývalému manželovi, aby platil výživné na své dvě děti. Bývalý manžel se přestěhoval do země B. Rozhodnutí je vykonáváno v zemi B. H si přeje zvýšení výživného, protože příjmy jejího bývalého manžela se od okamžiku vydání rozhodnutí zvýšily.
48. Pokud se H rozhodne podat návrh na změnu rozhodnutí podle úmluvy, ústřední orgán v zemi A jménem H předá návrh na **změnu stávajícího rozhodnutí** ústřednímu orgánu v zemi B. Bývalý manžel o tom bude uvědomen a věc bude projednávána v zemi B. Změněné rozhodnutí bude po vydání moci být vykonáno v zemi B.

⁸ Pokud jde o použití pojmu „usnadnit“, viz vysvětlující zpráva, bod 108.

⁹ Viz čl. 10 odst. 3. Řízení o návrhu probíhá podle práva dožádaného státu, včetně pravidel pro určení příslušnosti.

¹⁰ Viz kapitoly 11 a 12. Úmluva obsahuje překážky, jež mohou ovlivnit možnost povinného úspěšně změnit stávající rozhodnutí, zvláště v případech, kdy má oprávněný místo pobytu ve státě, v němž bylo rozhodnutí vydáno.

Příslušný článek úmluvy – čl. 10 odst. 1 písm. e) a f), čl. 10 odst. 2 písm. b) a písm. c)

Viz kapitola 11, Návrhy na změnu rozhodnutí a kapitola 12, Řízení o změně rozhodnutí

B. Žádost o zvláštní opatření

49. Kromě čtyř druhů návrhů, které jsou podle úmluvy k dispozici, stanoví úmluva také určité další žádosti, jež lze podávat ústřednímu orgánu v případě, kdy navrhovatel ještě nepodal žádný návrh. Označují se jako žádosti o zvláštní opatření. Poskytnutí pomoci v reakci na takovou žádost je na volném uvážení dožádaného státu a o tom, jaká opatření budou v reakci na tuto žádost přijata, rozhodne dožádaný stát.
50. Článek 7 stanoví šest možných žádostí, které lze podávat prostřednictvím ústředního orgánu jinému ústřednímu orgánu. Žádost o zvláštní opatření lze podat pro:
- 1 pomoc při zjišťování místa, kde se zdržuje povinný nebo oprávněný,
 - 2 pomoc při získávání informací o příjmech a majetkových poměrech povinného nebo oprávněného, včetně informací o majetku,
 - 3 usnadnění získávání listinných nebo jiných důkazních prostředků,
 - 4 poskytování pomoci při určení rodičovství,
 - 5 zahájení nebo usnadnění přijímání předběžných opatření, dokud není vydáno rozhodnutí o podaném návrhu ve věci výživného,
 - 6 usnadnění doručování písemností.

a) Kdy se podává žádost o zvláštní opatření

51. Žádost o zvláštní opatření se podává tehdy, pokud navrhovatel žádá omezenou pomoc při podávání návrhu na uznání, uznání a výkon, výkon, vydání nebo změnu rozhodnutí podle úmluvy. Může také žádat pomoc při rozhodování, zda by měl být podán návrh, nebo může požadovat pomoc v průběhu vnitrostátního řízení o výživném, pokud daná věc týkající se výživného obsahuje mezinárodní prvek.

b) Příklad

52. J žije v zemi A a má dvě děti. S otcem dětí se rozvedla a má rozhodnutí o výživném, jež mu ukládá platit výživné. J se domnívá, že otec asi žije buď v zemi B, nebo zemi C, jelikož má v obou zemích příbuzné. J požaduje výkon rozhodnutí, avšak neví, do kterého státu ho má zaslat.
53. Podle úmluvy může ústřední orgán v zemi A podat ústřednímu orgánu v zemi B nebo zemi C žádost o pomoc při zjišťování místa, kde se otec zdržuje. V podané žádosti o zvláštní opatření se uvede, že J chce podat návrh na uznání a výkon rozhodnutí, jakmile se zjistí místo pobytu otce/odpůrce. Ústřední orgán v zemi B nebo zemi C potvrdí, zda se odpůrce zdržuje na místě, které se nachází v daném státě, aby země A mohla příslušnému ústřednímu orgánu následně předat dokumentaci.

Příslušný článek úmluvy – článek 7

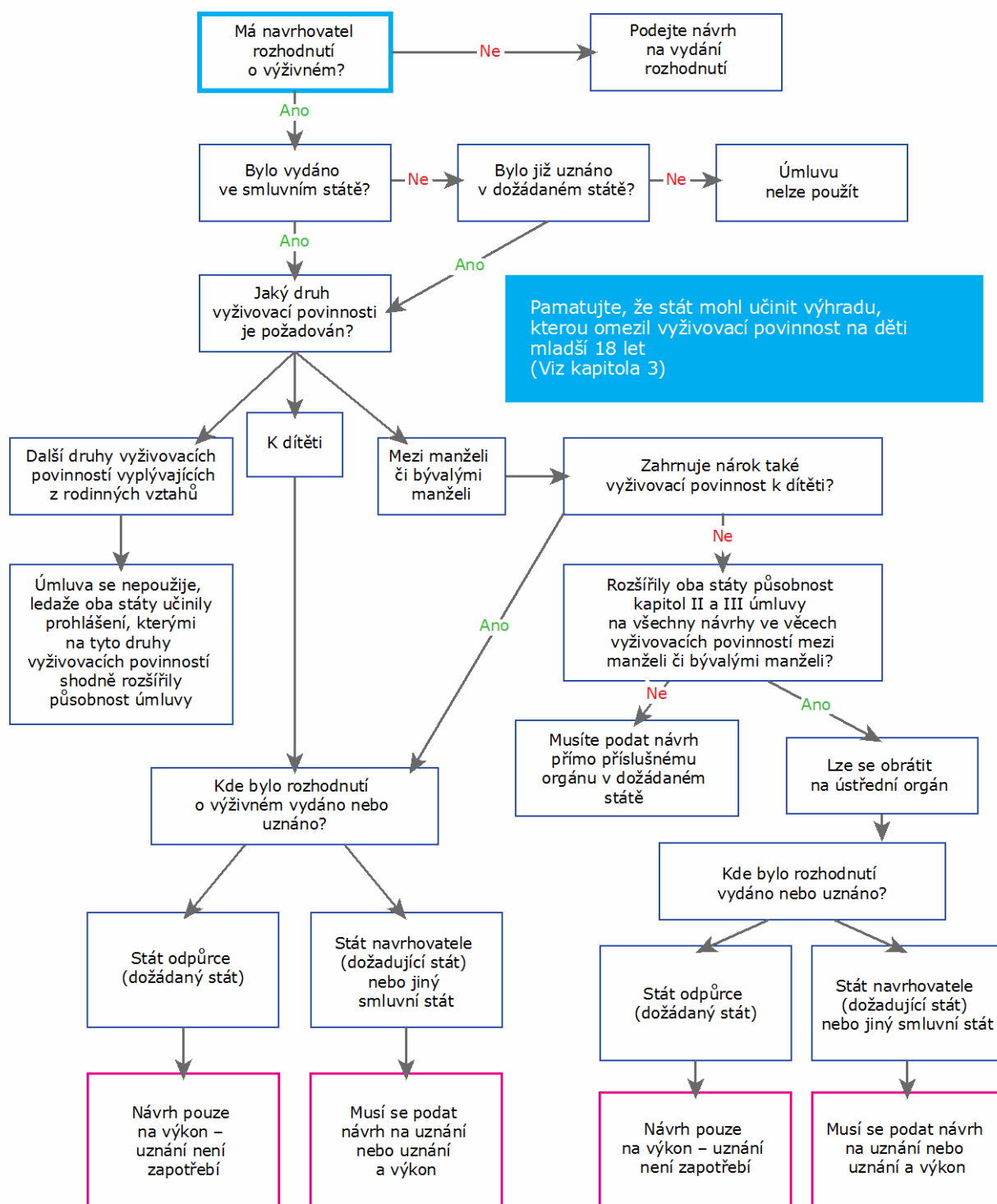
Viz kapitola 13, Odchozí žádosti o zvláštní opatření, kapitola 14, Příchozí žádosti o zvláštní opatření a kapitola 3, část 2, oddíl V – Další haagské úmluvy

II. Určování druhu návrhu

54. Postup určování druhu návrhu, jenž se vztahuje na konkrétní situaci, je velmi přímočarý. Jednotlivé možnosti jsou vysvětleny na řadě níže uvedených schémat.
55. Mějte prosím na paměti, že informace v tomto oddílu musí nutně být velmi obecné. Stát může prostřednictvím výhrad a prohlášení upřesnit oblast působnosti úmluvy v tomto státě. Může například učinit výhradu, kterou omezí působnost úmluvy na děti mladší 18 let. To by ovlivnilo způsob, jakým by daný stát vyřizoval návrhy na uznání rozhodnutí nebo uznání a výkon rozhodnutí týkající se dětí starších 18 let. Tímto se podrobně zabývá kapitola 3.

1. Pokud již existuje rozhodnutí

PŘÍPUSTNÉ NÁVRHY V PŘÍPADĚ, ŽE EXISTUJE ROZHODNUTÍ O VÝŽIVNÉM (čl. 10 odst. 1 písm. a) a b) a čl. 10 odst. 2 písm. a))

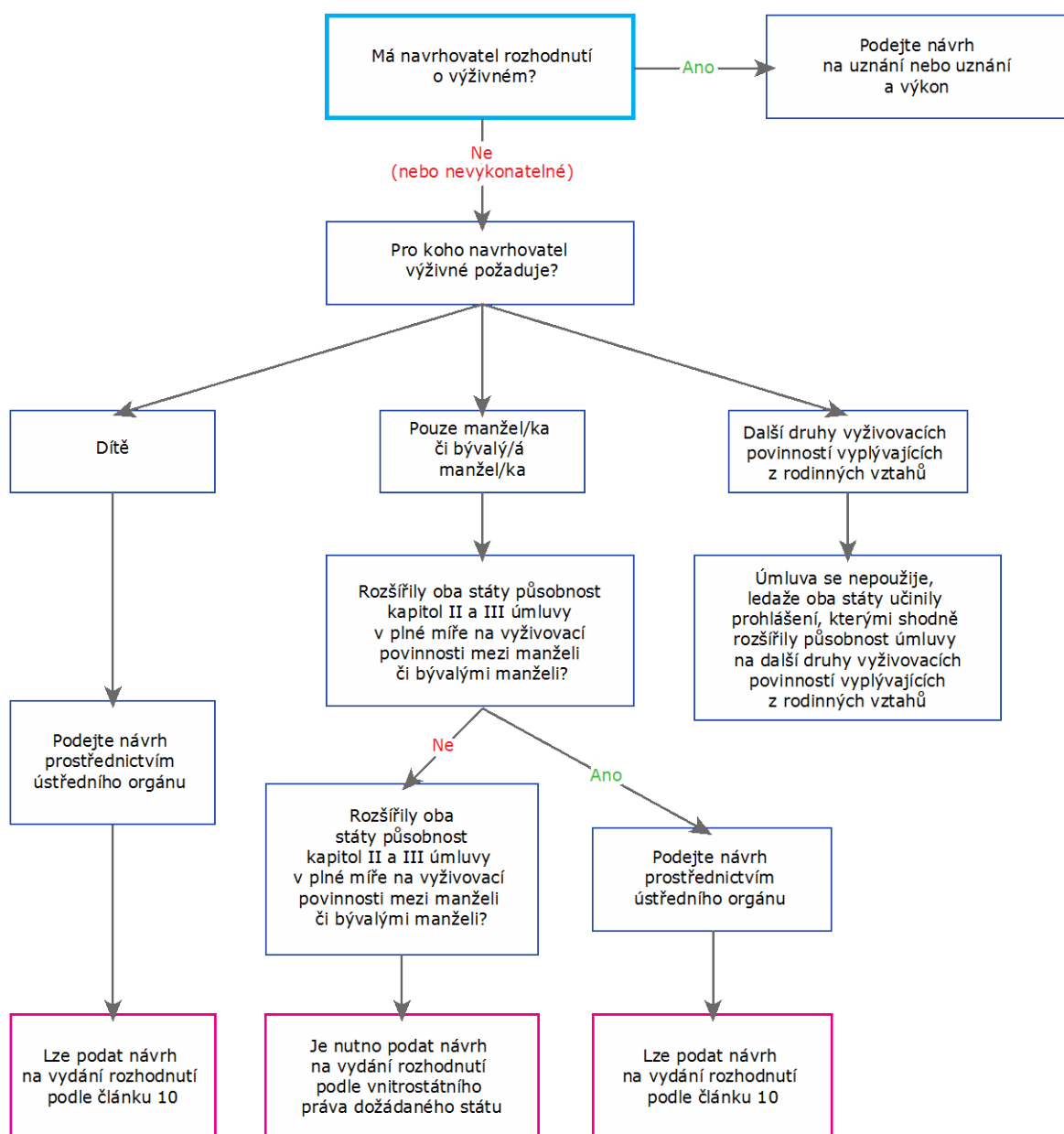

Obrázek 2: Přípustné návrhy v případě, že existuje rozhodnutí o výživném

2. Pokud neexistuje žádné rozhodnutí nebo žádné vykonatelné rozhodnutí

56. Následující schéma ukazuje možnosti v případě, kdy neexistuje žádné rozhodnutí o výživném nebo kdy rozhodnutí nemůže být uznáno nebo vykonáno například z důvodu výhrady podle úmluvy.

PŘÍPUSTNÉ NÁVRHY V PŘÍPADĚ, ŽE NEEEXISTUJE ŽÁDNÉ VYKONATELNÉ ROZHODNUTÍ (čl. 10 odst. 1 písm. c) a d))

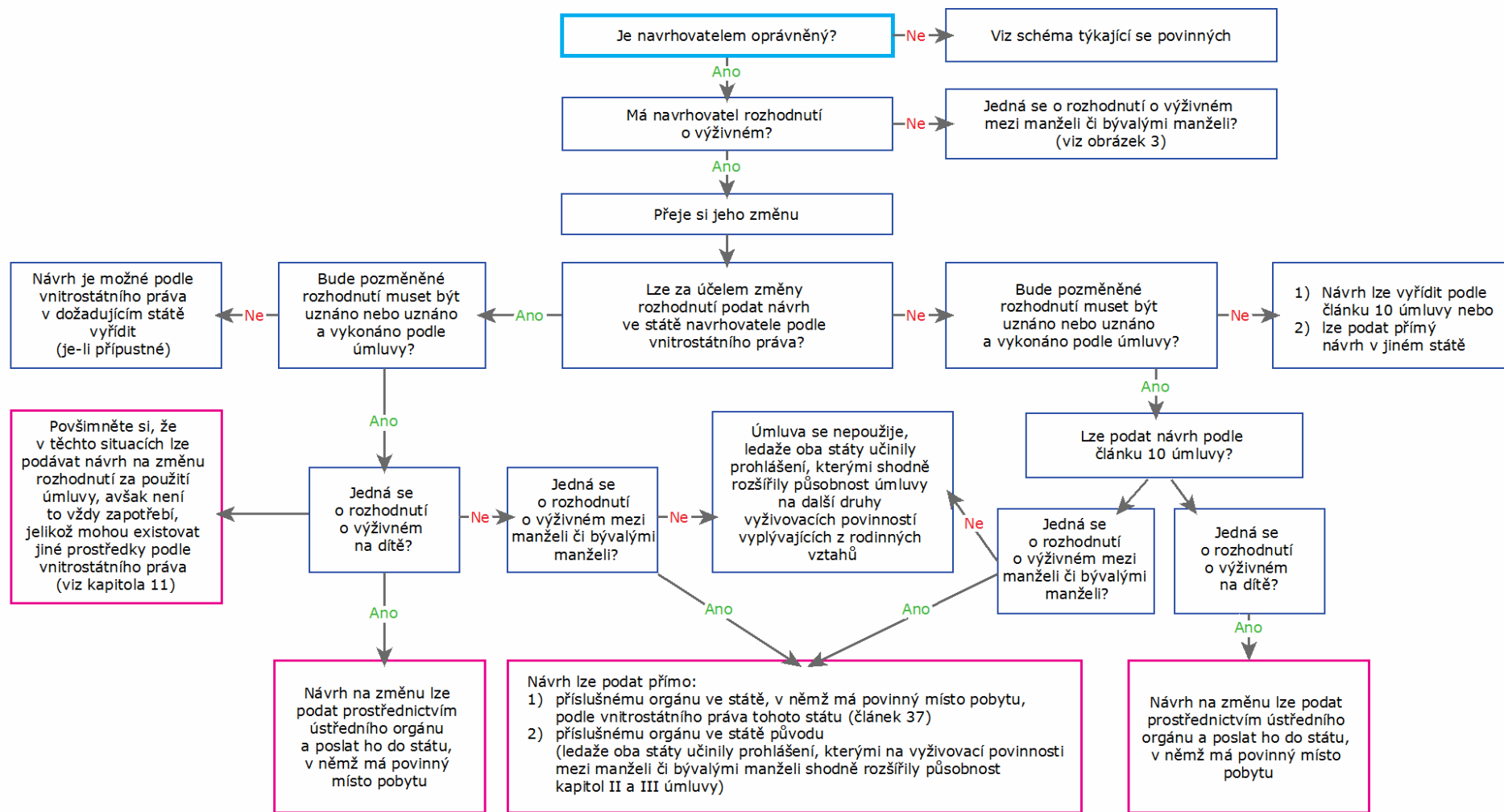

Obrázek 3: Příпустné návrhy v případě, že neexistuje žádné vykonatelné rozhodnutí

3. Pokud navrhovatel žádá změnu rozhodnutí

57. V některých případech navrhovatel potřebuje změnit rozhodnutí, aby se zajistilo, že rozhodnutí odráží změnu okolností v životě stran nebo dítěte. Postup se mírně liší v závislosti na tom, zda návrh na změnu podává povinný, nebo oprávněný.
58. Ve schématu na následující straně je znázorněn postup v případě, kdy chce návrh na změnu podat oprávněný.

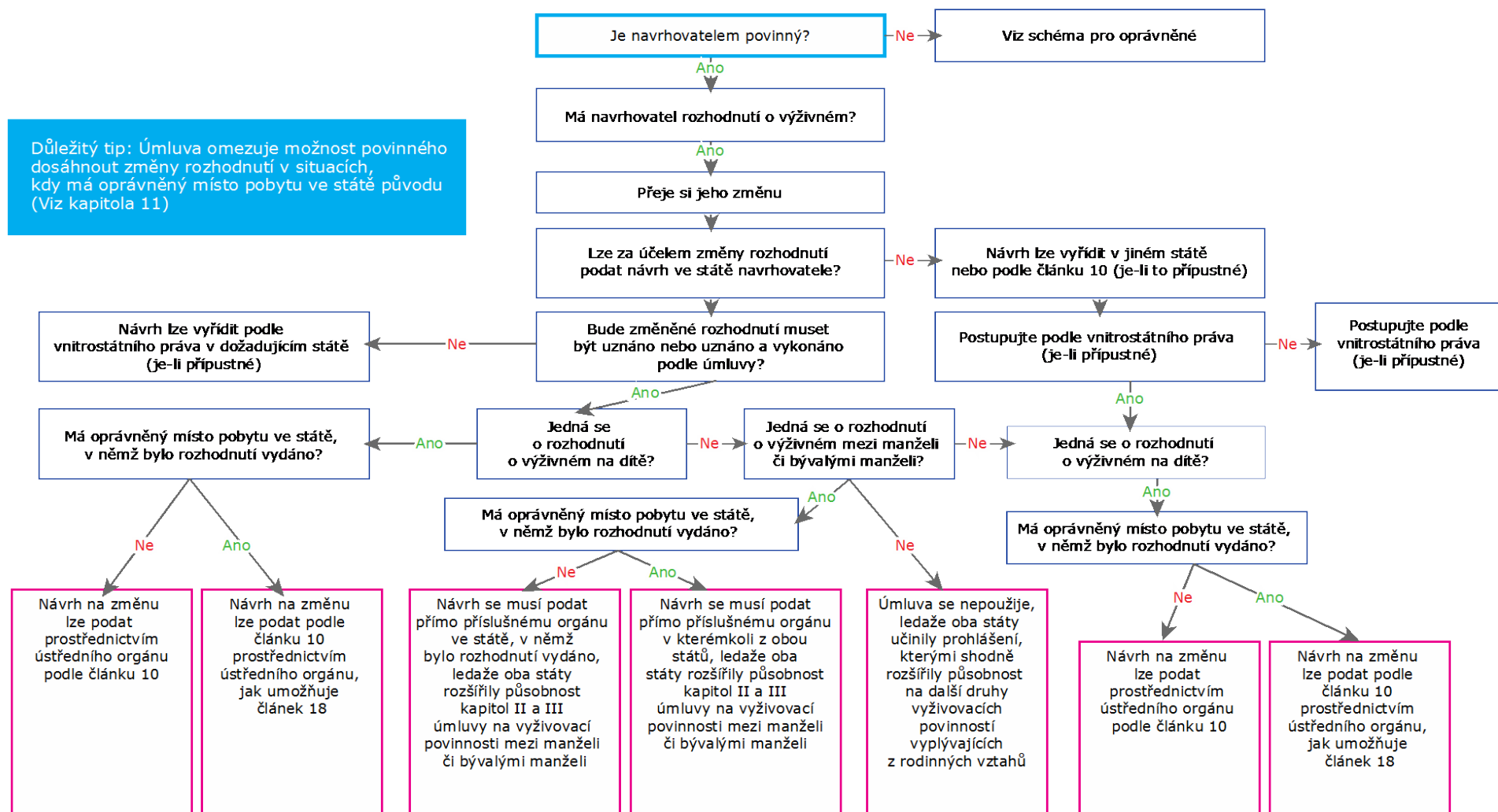
**NÁVRHY NA ZMĚNU ROZHODNUTÍ PODÁVANÉ OPRÁVNĚNÝM
(čl. 10 odst. 1 písm. e) a f))**

Obrázek 4: Návrhy na změnu, jež podává oprávněný

59. Ve schématu na následující straně je znázorněn postup v případě, kdy chce návrh na změnu podat povinný. V postupu při podávání návrhu lze pozorovat určité rozdíly, jelikož se upřednostňuje projednávání návrhu na změnu ve státě, v němž bylo rozhodnutí vydáno, pokud má v tomto státě místo pobytu oprávněný.

NÁVRHY NA ZMĚNU PODÁVANÉ POVINNÝM (čl. 10 odst. 2 písm. b) a c)

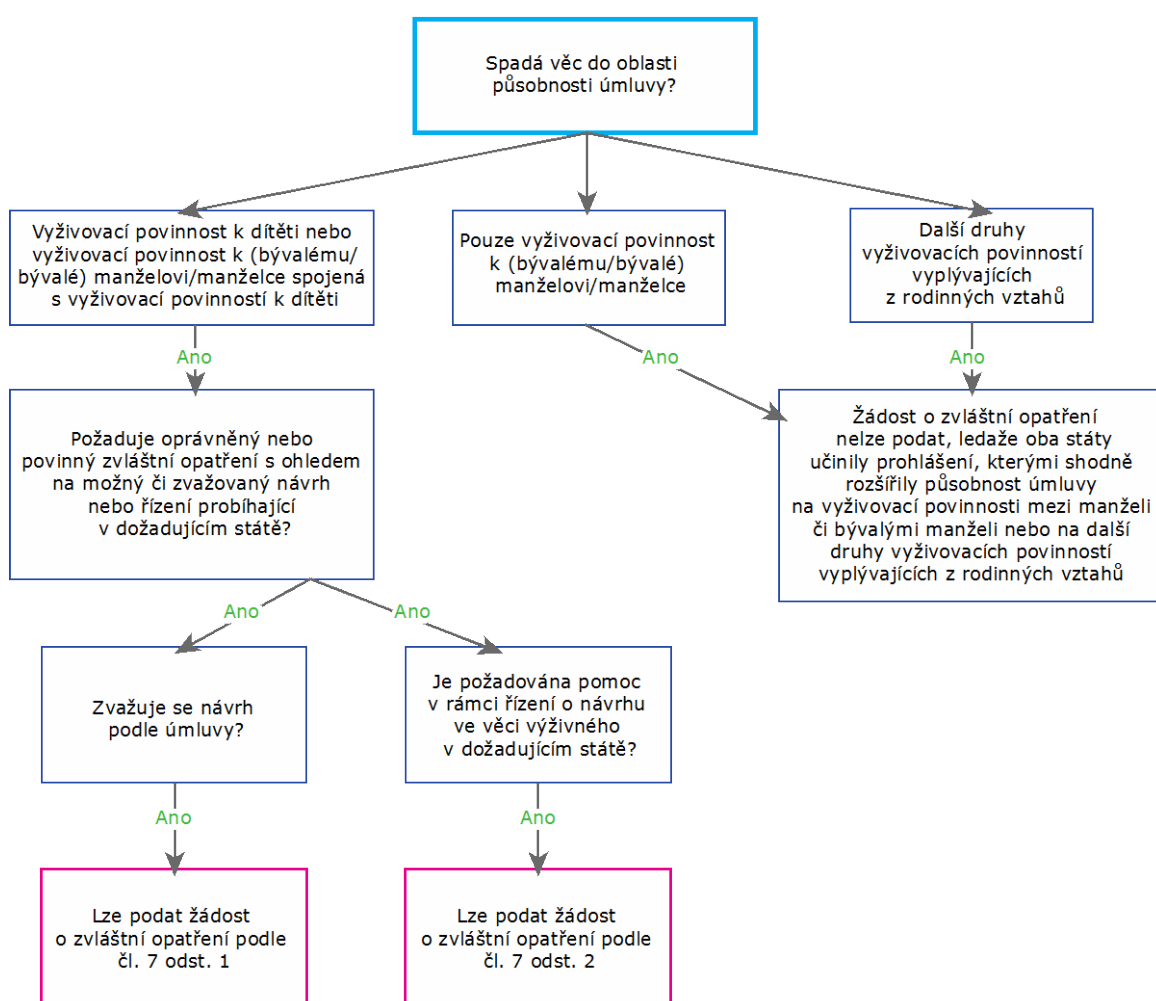

Obrázek 5: Návrhy na změnu, jež podává povinný

4. Pokud navrhovatel požaduje pomoc

60. V některých situacích bude navrhovatel před podáním návrhu podle úmluvy požadovat pomoc ústředního orgánu. Než může být návrh podle úmluvy podán, mohou být zapotřebí další informace, dokumenty nebo důkaz o rodičovství. Pokud ve vnitrostátní věci o výživném existuje mezinárodní prvek, úmluva také umožňuje, aby navrhovatel požádal ohledně vnitrostátní věci týkající se výživného o pomoc ústřední orgán formou žádosti o zvláštní opatření. Tyto žádosti upravuje článek 7. Následující schéma ukazuje postup při podávání těchto žádostí.¹¹

ŽÁDOSTI O ZVLÁŠTNÍ OPATŘENÍ (čl. 7 odst. 1 a 2)

Obrázek 6: Žádosti o zvláštní opatření

¹¹ Pokud jsou oba státy smluvními stranami úmluvy ze dne 15. listopadu 1965 o doručování soudních nebo mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských nebo obchodních (úmluva z roku 1965 o doručování) nebo úmluvy ze dne 18. března 1970 o provádění důkazů v cizině ve věcech občanských a obchodních (úmluva z roku 1970 o důkazech), viz kapitola 3, část 2, oddíl V – Další haagské úmluvy.

Kapitola 2

Vysvětlení pojmů

A. Účel této kapitoly

61. Zvláštní pojmy užívané v úmluvě jsou výsledkem čtyři roky trvajících jednání a diskusí. Několik pojmů, jež se v úmluvě používají, je definováno přímo v úmluvě. Řada dalších však definována není a význam pojmů může záviset na vnitrostátním právu státu, v němž se koná řízení o výživném.
62. Neexistuje například žádná definice pojmu výkon. Tento pojem se užívá v celé úmluvě, avšak mělo se za to, že jeho definice v úmluvě nemusí být uvedena, protože na významu tohoto pojmu v oblasti vyživovacích povinností se státy obecně velmi dobře shodují a protože jednou z důležitých základních zásad úmluvy je to, že úmluva by se měla vykládat široce a volně.¹²
63. Z tohoto důvodu o tom, zda je konkrétní opatření výkonem, v praxi rozhoduje příslušný orgán, který za výkon rozhodnutí nese odpovědnost. Povšimněte si však, že se v úmluvě uvádí, že za účelem výkonu rozhodnutí lze přijmout určitá opatření, což naznačuje, které kroky se obvykle považují za výkon. Obdobně o významu pojmu manžel/ka pro účely určování, zda jde v případě dané vyživovací povinnosti o vyživovací povinnost mezi manželi či bývalými manželi, rozhoduje příslušný orgán, jenž rozhodnutí vydává (v případě vydání rozhodnutí), nebo příslušný orgán, jenž vyřizuje návrh na uznání rozhodnutí (pokud se požaduje uznání a výkon rozhodnutí).
64. Cílem této kapitoly není poskytnout právní či konečné definice pojmů užívaných v úmluvě. Namísto toho kapitola obsahuje glosář či vysvětlení pojmů užívaných v příručce a vysvětluje jejich význam **v souvislosti s prováděcími postupy**, které se používají ve věcech podle úmluvy, s cílem, aby se lidé, kteří se v mezinárodních věcech o výživném nevyznají, mohli těchto postupů lépe držet. Pokud vyvstane pochybnost o správném právním významu určitého slova nebo pojmu užívaného v úmluvě, je každopádně třeba nahlédnout do vysvětlující zprávy a zdrojů mezinárodního nebo vnitrostátního práva.

B. Pojmy užívané v této příručce

Přistoupení

65. Přistoupení je jedním z postupů, jež stát může využít, aby se stal smluvním státem úmluvy.¹³ Článek 60 stanoví, kdy úmluva vstoupí v platnost (tři měsíce od uložení druhé ratifikační listiny, listiny o přijetí nebo schválení) a kdy nabude účinnosti v konkrétním smluvním státě. Státy, které se staly smluvními státy úmluvy, jsou uvedeny na internetových stránkách Haagské konference.

Viz články 58 a 60

¹² Viz pojednání ve vysvětlující zprávě, body 60 až 65.

¹³ Vysvětlující zpráva, bod 690.

Správní orgán

66. Ve věcech týkajících se výživného v některých státech rozhoduje správní orgán (někdy nazývaný úřad pro správu výživného na děti), který byl vládou vytvořen speciálně proto, aby pomáhal při získávání, vykonávání a pozměňování rozhodnutí o výživném.¹⁴
67. V ustanovení čl. 19 odst. 3 je správní orgán definován jako subjekt veřejné správy, jehož rozhodnutí splňují dvě podmínky stanovené v tomto článku. Proti rozhodnutím musí být možné podat opravný prostředek nebo je musí být možné v daném státě přezkoumat soudním orgánem, a rozhodnutí musí mít obdobnou platnost a účinnost jako rozhodnutí soudního orgánu v téže věci.

Viz čl. 19 odst. 1 a čl. 19 odst. 3

Účast na jednání

68. Tímto pojmem se označuje skutečnost, že se osoba zúčastnila určitého druhu jednání nebo na něm byla přítomna. V závislosti na právních předpisech a postupech státu může účast osoby nebo strany na jednání zahrnovat fyzickou přítomnost na jednání nebo účast na jednání prostřednictvím telefonu nebo jiných elektronických zařízení. Osoba se také může „zúčastnit řízení“ tak, že se jejím jménem zúčastní nebo ji zastoupí právní nebo jiný zástupce. To, zda se strana zúčastnila řízení o vydání rozhodnutí, je v rámci úmluvy důležité pro určování, jestli součástí návrhu na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí musí být prohlášení o řádném oznámení.

Viz články 25 a 29

Viz také prohlášení o řádném oznámení

Související části příručky – kapitoly 4 a 5

Navrhovatel

69. V příručce se navrhovatelem rozumí osoba nebo veřejný orgán („subjekt veřejné správy“), který ústřednímu orgánu podává jeden z návrhů podle článku 10 (uznání, uznání a výkon, výkon, vydání nebo změna rozhodnutí).
70. V rámci některých částí úmluvy může být navrhovatelem také osoba nebo strana v soudním řízení, která podala opravný prostředek. Například v čl. 23 odst. 6 je navrhovatelem osoba, která podává opravný prostředek proti rozhodnutí o registraci rozhodnutí o výkonu nebo o prohlášení rozhodnutí vykonatelným.
71. Navrhovatelem může být oprávněný, povinný nebo právní zástupce dítěte. Pro účely některých návrhů se za oprávněného považuje rovněž subjekt veřejné správy.

Viz články 7, 10, 36 a 37

Související části příručky – kapitoly 1 a 3

Návrhy a žádosti

72. V této příručce i úmluvě se rozlišuje mezi „návrhy“ a „žádostmi“. Pojmem návrh se označují návrhy, které se podávají ústřednímu orgánu podle článku 10. Podle tohoto článku se mohou podávat návrhy na uznání, uznání a výkon, výkon, vydání nebo změnu rozhodnutí.

¹⁴ Vysvětlující zpráva, bod 432.

73. Přímý návrh se nepodává prostřednictvím ústředního orgánu. Přímý návrh je žádost, kterou přijímá příslušný orgán, jako například soud nebo správní orgán, přímo od fyzické osoby. Jeho podání neupravuje článek 10. Přímě příslušnému orgánu se kupříkladu podává návrh na uznání rozhodnutí pouze o výživném mezi manželi či bývalými manželi.
74. Článek 7, jenž umožňuje podávání žádostí o zvláštní opatření, představuje výjimku z tohoto obecného pravidla. Přestože zvláštní opatření nespádají do článku 10, žádost o ně stejně podává ústřední orgán jinému ústřednímu orgánu.

Viz články 7, 10 a 37

Související části příručky – kapitoly 1 a 3

Veřejná listina

Viz dohoda o výživném

Ústřední orgán

75. Ústřední orgán je orgán veřejné správy určený smluvním státem k plnění a vykonávání povinností týkajících se správní spolupráce a pomoci podle úmluvy. Tyto povinnosti jsou stanoveny v kapitolách II a III úmluvy.¹⁵
76. V případě federativních států nebo států s autonomními celky může existovat více ústředních orgánů.¹⁶ Ústřední orgán předává návrhy jiným státům a obecně se zabývá tokem a zpracováním návrhů. Mnoho povinností ústředního orgánu mohou, v rozsahu stanoveném právem daného státu, plnit subjekty veřejné správy uvedeného státu, například úřad pro správu výživného na děti (*Child Support Agency*), pod dohledem ústředního orgánu.

Viz články 4, 5, 6, 7 a 8

Příslušný orgán

77. Příslušný orgán je subjekt veřejné správy nebo osoba v daném státě, které právní předpisy tohoto státu pověřují výkonem konkrétních úkolů podle úmluvy nebo jim jejich výkon umožňují. Příslušným orgánem může být soud, správní orgán, úřad pro vymáhání výživného na děti nebo jakýkoli orgán státní správy, který plní některé úkoly týkající se úmluvy. V některých státech může být příslušným orgánem pro všechny nebo některé povinnosti podle úmluvy také ústřední orgán.

Viz článek 6

Smluvní stát

78. Smluvní stát je stát, jenž je vázán úmluvou, jelikož dokončil proces ratifikace, přijetí nebo schválení stanovený v článku 58.

¹⁵ Vysvětlující zpráva, bod 85.

¹⁶ Vysvětlující zpráva, bod 89.

79. V této příručce se často používá pojem „stát“. Obecně se jím rozumí svrchovaný stát nebo země, ale nikoli dílčí jednotka tohoto státu nebo územní celek, jako například provincie nebo jeden ze států Spojených států amerických. Existují však situace, v nichž se pojmem stát rozumí rovněž územní celek. To stanoví článek 46. Kupříkladu odkaz na příslušný orgán ve státě, v němž bylo vydáno rozhodnutí, lze vykládat jako odkaz na soudní nebo správní orgán v konkrétním územním celku.¹⁷

Viz články 46 a 58

Úmluva

80. V příručce užívaný pojem úmluva se vztahuje na *Haagskou úmluvu ze dne 23. listopadu 2007 o mezinárodním vymáhání výživného na děti a dalších druhů vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů*.

Profil země

81. Podle článku 57 úmluvy musí každý smluvní stát předložit Stálému výboru Haagské konference určité informace o svých právních předpisech, postupech a opatřeních, která přijme s cílem provádět úmluvu, včetně popisu toho, jak bude stát vyřizovat návrhy na vydání, uznání a výkon rozhodnutí o výživném.¹⁸
82. Smluvní stát může k poskytnutí těchto informací použít formulář profilu země doporučený a zveřejněný Haagskou konferencí. V profilu země jsou uvedeny všechny dokumenty nebo zvláštní požadavky, které daný stát vyžaduje v rámci podávání návrhů.
83. Použití profilu země není povinné. Stát, který profil země nevyužije, však stejně musí podle článku 57 poskytnout Stálému výboru Haagské konference požadované informace.
84. Profil země i veškeré informace poskytnuté smluvním státem podle článku 57 jsou dostupné na internetových stránkách Haagské konference < www.hcch.net > v části „Child Support / Maintenance Section“ (Výživné na děti / vyživovací povinnosti).

Viz článek 57

Oprávněný

85. Oprávněný je v článku 3 definován jako fyzická osoba, která má nebo uplatňuje nárok na výživné. Oprávněným může být rodič či manžel/ka, dítě, pěstouni nebo příbuzní nebo jiné osoby pečující o dítě. V některých zemích se tato osoba může nazývat příjemce výživného, věřitel nebo rodič, jenž má dítě v péči, či pečovatel. Oprávněným může být osoba, která se výživného domáhá poprvé (například v případě návrhu na vydání rozhodnutí o výživném), nebo osoba, které bude placeno výživné podle již existujícího rozhodnutí.¹⁹
86. Jestliže smluvní stát rozšířil oblast působnosti úmluvy na další druhy vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů, včetně zranitelných osob, oprávněným může být jakákoli další osoba, jež má nárok na takový druh výživného.
87. Článek 36 stanoví, že v rámci některých částí úmluvy se za oprávněného považuje rovněž subjekt veřejné správy. Subjekt veřejné správy může být oprávněným pouze pro účely návrhu na uznání, uznání a výkon, výkon nebo vydání nového rozhodnutí o výživném v případě, že uznání stávajícího rozhodnutí bylo odmítnuto z důvodů uvedených v čl. 20 odst. 4.

¹⁷ Viz vysvětlující zpráva, bod 637.

¹⁸ Viz vysvětlující zpráva, bod 683.

¹⁹ Viz vysvětlující zpráva, bod 66.

Viz články 3, 10 a 36

Související část příručky – kapitola 3

Povinný

88. Povinný je v článku 3 definován jako fyzická osoba, která má vyživovací povinnost nebo vůči níž byl uplatněn nárok na výživné. Povinným může být rodič nebo manžel/ka nebo jakákoli další osoba, která je podle práva místa, kde bylo rozhodnutí vydáno, povinna platit výživné. V některých zemích se tato osoba může nazývat plátce výživného, dlužník nebo rodič, jenž nemá dítě v péči či s ním nebydlí. Povinným nemůže být subjekt veřejné správy, například správa sociálního zabezpečení.
89. Jestliže smluvní stát rozšířil oblast působnosti úmluvy na další druhy vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů, povinným může být také jakákoli další osoba, která má takovou vyživovací povinnost nebo vůči níž byl uplatněn nárok na takový druh výživného.

Viz články 3 a 10

Související část příručky – kapitola 3

Rozhodnutí

90. Pojem rozhodnutí je v úmluvě definován pro účely návrhů na uznání a výkon, výkon a některých druhů žádostí podávaných příslušným orgánům.
91. Rozhodnutí stanoví povinnost povinného platit výživné a jeho součástí může být také automatická valorizace a požadavek uhradit nedoplatky na výživném, výživné určené zpětně nebo úroky a stanovení nákladů nebo výdajů.²⁰
92. Pojem rozhodnutí zahrnuje například rozhodnutí, jež běžně vydávají soudní orgány a jež jsou obsažena v rozsudcích nebo nařízeních soudu. Rozumí se jím konkrétně také rozhodnutí správních orgánů, za předpokladu, že splňují kritéria stanovená v čl. 19 odst. 3. Proto do oblasti působnosti úmluvy spadají také hodnocení vypracovaná v rámci správního systému úřadem pro správu výživného na děti, za předpokladu, že tato rozhodnutí splňují uvedená kritéria.

Viz články 3 a 19

Prohlášení

93. Prohlášení je oficiální vyjádření smluvního státu ohledně určitých článků nebo požadavků podle úmluvy. Prohlášení je upraveno článkem 63. Podle čl. 2 odst. 3 může stát kupříkladu učinit prohlášení, že se celá úmluva použije na vyživovací povinnost mezi manželi či bývalými manželi. Prohlášení lze učinit v okamžiku přistoupení státu k úmluvě nebo kdykoli poté. Prohlášení lze také upravit či změnit. Prohlášení, která stát učinil, jsou uvedena v profilu země tohoto státu a také na internetových stránkách Haagské konference < www.hcch.net > v části „Child Support / Maintenance Section“ (Výživné na děti / vyživovací povinnosti).

Viz článek 63

²⁰ Viz vysvětlující zpráva, body 434 až 437.

Prohlášení vykonatelnosti

94. Prohlášení vykonatelnosti je mechanismus, kterým se v některých státech stanoví, že rozhodnutí jiného státu mají týž účinek (v rozsahu stanoveném vnitrostátním právem) jako rozhodnutí vydaná v daném státě. Prohlášení vykonatelnosti není totéž co osvědčení o vykonatelnosti, což je dokument, který uvádí, že rozhodnutí je vykonatelné ve státě původu, a který musí být součástí souboru dokumentů přiložených k návrhu na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí.

Viz čl. 23 odst. 2 a čl. 25 odst. 1 písm. b)

Související části příručky – kapitoly 4 a 5

Vydání rozhodnutí

95. Tímto pojmem se označuje postup získání rozhodnutí o výživném v případě, kdy neexistuje žádné rozhodnutí o výživném nebo rozhodnutí o výživném sice existuje, ale z nějakého důvodu nemůže být uznáno či vykonáno. Součástí vydání rozhodnutí může být určení rodičovství, pokud se pro účely vydání rozhodnutí o výživném požaduje.

Viz článek 10

Související části příručky – kapitoly 8 a 9

Určení rodičovství

96. Součástí určení rodičovství je zjištění biologického nebo právního rodičovství dítěte pro účely vyživovacích povinností. Podle úmluvy se určení rodičovství často požaduje ve spojení s návrhem na vydání rozhodnutí o výživném, ačkoli také může být předmětem žádosti o zvláštní opatření podle článku 7.²¹ Rodičovství lze určit genetickými testy, ale může být určeno také na základě právních domněnek, jako manželství nebo soužití stran před narozením dítěte, nebo prostřednictvím prohlášení nebo uznání rodičovství rodičem.

Viz články 7 a 10

Související části příručky – kapitoly 8 a 9

Přezkum z moci úřední

97. Přezkum z moci úřední je druhem přezkumu, který může příslušný orgán provádět z vlastní iniciativy v rámci řízení o uznání nebo uznání a výkonu. Tento přezkum je stanoven v čl. 23 odst. 4 a čl. 24 odst. 4.²² V rámci přezkumu není ani jedna strana oprávněna činit podání.
98. Pokud dožádaný stát neučinil prohlášení, že bude používat postup stanovený v článku 24, lze v rámci přezkumu z moci úřední podle článku 23 posoudit, zda by zaregistrování rozhodnutí pro účely výkonu nebo vydání prohlášení vykonatelnosti bylo zjevně neslučitelné s veřejným pořádkem.
99. Pokud se použije alternativní postup uvedený v článku 24, přezkum z moci úřední je mírně odlišný, jelikož existují další důvody, které příslušný orgán musí posoudit.

²¹ Viz vysvětlující zpráva, bod 174.

²² Viz vysvětlující zpráva, bod 500.

Pro úplný popis tohoto postupu viz kapitola 5

Viz čl. 12 odst. 8, čl. 23 odst. 4 a čl. 24 odst. 4

Související části příručky – kapitoly 4 a 5

Příkaz k výplatě

100. Příkaz k výplatě je postup, kdy orgán pověřený výkonem rozhodnutí zadrží finanční prostředky, které by jinak byly splatné povinnému. Oznámení o příkazu k výplatě nebo nařízení výkonu rozhodnutí příkazem k výplatě ukládá osobě nebo organizaci, která by povinnému tyto prostředky vyplatila, aby je namísto toho převedla orgánu pověřenému výkonem rozhodnutí ve prospěch osoby mající nárok na výživné. V některých státech se příkaz k výplatě nazývá příkázání nebo zadržení finančních prostředků.

Viz článek 34

Související část příručky – kapitola 10

Místo obvyklého pobytu

101. Pojem místo obvyklého pobytu není v úmluvě definován.²³ V mnoha člancích úmluvy je použit v souvislosti s tím, zda lze uznat nebo vykonat rozhodnutí. To, zda má osoba ve státě místo obvyklého pobytu, určují jednotlivé skutečnosti každé věci. Určení místa obvyklého pobytu lze založit na skutečnostech, jako je to, kde osoba žije, kde má primární (hlavní) místo pobytu, kde pracuje nebo kde navštěvuje školu. Pouhá přítomnost ve státě k prokázání místa obvyklého pobytu nepostačuje.

Viz čl. 20 odst. 1 písm. a)

Související část příručky – kapitola 5

Příslušnost

102. Při podání opravného prostředku proti rozhodnutí o uznání nebo uznání a výkonu rozhodnutí může odpůrce tvrdit, že nejsou splněny podmínky pro uznání a výkon stanovené v článku 20. Tyto základní podmínky pro uznání a výkon, a v této souvislosti příslušnost, se týkají spojení, jež musí existovat mezi stranami a státem, v němž má sídlo rozhodovací subjekt. Soud může být kupříkladu příslušný k vydávání rozhodnutí o výživném, pokud oba rodiče mají místo pobytu v daném státě. Pak lze rozhodnutí vydané na tomto základě uznat a vykonat.

Viz články 20 a 21

Legalizace

103. Legalizace je pojem, kterým se popisují určité formální právní postupy. Účelem legalizace je ověřit pravost podpisu, pozici, v níž osoba podepisující dokument jednala, a pravost pečeti nebo razítka na dokumentu. Legalizace se nevztahuje na samotný obsah předkládaného dokumentu (tj. legalizovaného dokumentu). Podle článku 41 se pro řízení podle úmluvy nevyžaduje legalizace či obdobný formální požadavek, což platí i pro použití apostily.²⁴

Viz článek 41

²³ Viz vysvětlující zpráva, body 63 a 444.

²⁴ Viz vysvětlující zpráva, bod 614.

Zástava

104. Zástava je právní závazek nebo nárok, který může být uplatněn vůči majetku osoby. V některých státech se podává návrh na zastavení majetku povinného, který dluží výživné, včetně jeho pozemků a vozidel. Pokud se majetek prodá, nedoplatky na výživném mohou být uhrazeny z výnosu prodeje.

Viz článek 34

Související část příručky – kapitola 10

Vyživovací povinnost

105. Vyživovací povinností se rozumí placení výživného na děti, manžela/manželku či bývalého manžela/manželku nebo druha/družku či bývalého druha/družku a hrazení výdajů spojených s péčí o tyto osoby. Podle úmluvy může stát také rozšířit vyživovací povinnost na vyživovací povinnosti vyplývající z dalších druhů rodinných vztahů.
106. Výživné platí povinný oprávněnému. Výživné lze hradit formou pravidelných plateb a úhrnných jednorázových plateb, nebo převody majetku, v závislosti na právu státu, v němž bylo rozhodnutí vydáno.²⁵

Viz článek 2

Související část příručky – kapitola 3

Dohoda o výživném

107. Podle článku 30 může být dohoda o výživném uznána a vykonána za předpokladu, že je vykonatelná jako rozhodnutí ve státě, v němž byla uzavřena, a pro účely návrhů na uznání nebo uznání a výkon uvedených v článku 10 zahrnuje pojem rozhodnutí dohodu o výživném.²⁶
108. Dohoda o výživném je v článku 3 definována jako písemná dohoda týkající se placení výživného, která může být přezkoumána a změněna příslušným orgánem a která
- byla vydána či registrována příslušným orgánem jako veřejná listina, nebo
 - byla ověřena či registrována příslušným orgánem nebo u něj uzavřena či podána.
109. Tato definice tedy zahrnuje veřejné listiny, které se používají v některých státech, i soukromé dohody, které se používají v jiných státech. Za dohodu o výživném, která je vykonatelná podle úmluvy, lze například považovat dohodu o výživném, kterou uzavřou rodiče během rozvodového řízení, nebo rozhodnutí vyplývající z postupu mediace mezi rodiči, pokud splňují výše uvedená kritéria.
110. Stát může učinit výhradu, že dohody o výživném nebude uznávat.

Viz články 3 a 30

Související části příručky – kapitoly 4 a 5

Rozhodnutí o výživném

Viz rozhodnutí

²⁵ Viz vysvětlující zpráva, bod 65.

²⁶ Viz vysvětlující zpráva, bod 554.

Přezkum majetkových poměrů

111. V některých situacích úmluva umožňuje státu, aby provedl přezkum majetkových poměrů za účelem stanovení, zda má navrhovatel nárok na právní pomoc pro účely řízení podle úmluvy a zda se tato pomoc navrhovateli nebo straně poskytne bezplatně. Při přezkumu majetkových poměrů se obvykle posuzují příjmy a majetek navrhovatele nebo další majetkové poměry, které ovlivní schopnost navrhovatele uhradit právní pomoc.
112. Článek 16 v případě určitých návrhů umožňuje přezkum majetkových poměrů dítěte, který přezkoumává hmotné nebo majetkové poměry dítěte, nikoli rodiče, a který může být některými státy použit při rozhodování, zda bude poskytnuta bezplatná právní pomoc.

Viz články 16 a 17

Související část příručky – kapitola 3

Přezkum důvodnosti nároku

113. V některých situacích úmluva umožňuje státu provést přezkum důvodnosti nároku za účelem stanovení, zda se má navrhovateli v řízení podle úmluvy poskytnout bezplatná právní pomoc. Při přezkumu důvodnosti nároku se obvykle přezkoumává důvodnost nebo pravděpodobný úspěch návrhu a posuzují se otázky jako právní základ návrhu a to, zda skutkové okolnosti věci pravděpodobně povedou k úspěšnému výsledku. Druh aspektů, které se při přezkumu důvodnosti nároku posuzují, závisí na státu, který přezkum provádí.

Viz čl. 15 odst. 2 a čl. 17 písm. a)

Související část příručky – kapitola 3

Změna rozhodnutí

114. Změnou se rozumí postup pozměnění rozhodnutí o výživném poté, co bylo vydáno. V některých státech se nazývá návrh na změnu („variation application“) nebo návrh na změnu rozhodnutí („application to change a decision“). Změna se může týkat výše výživného, četnosti plateb nebo dalších podmínek stanovených rozhodnutím o výživném. Podle úmluvy zahrnuje pojem změna také vydání nového rozhodnutí v případě, kdy vnitrostátní právní předpisy dožádaného státu nedisponují postupem pro změnu rozhodnutí jiného státu a připouští pouze vydání nového rozhodnutí.²⁷ Návrh na změnu může podat oprávněný podle čl. 10 odst. 1 písm. e) nebo f) nebo povinný podle čl. 10 odst. 2 písm. b) nebo c).

Viz články 10 a 18

Související část příručky – kapitola 11

Stálý výbor / Haagská konference mezinárodního práva soukromého

115. Haagská konference mezinárodního práva soukromého (Hague Conference on Private International Law, HCCH) je mezinárodní mezivládní organizace, která vyvíjí a obsluhuje vícestranné právní nástroje a podporuje mezinárodní soudní a správní spolupráci v oblasti soukromého práva, zvláště pak pokud jde o ochranu rodiny a dětí, civilní řízení a obchodní právo.

²⁷

Viz vysvětlující zpráva, bod 264.

116. Stálý výbor je sekretariátem Haagské konference, který nese odpovědnost za každodenní práci této organizace.
117. Podle úmluvy musí smluvní státy Stálému výboru poskytnout informace, jež jsou stanoveny v článku 57, o tom, jak v daném státě budou prováděny požadavky vyplývající z úmluvy. Stálý výbor bude také shromažďovat informace, včetně statistik a judikatury vztahujících se k provádění úmluvy.

Viz články 54 a 57

Osobní údaje / osobní informace

118. Osobní údaje jsou osobní informace o osobě, které jsou shromažďovány, používány nebo sdělovány během řízení podle úmluvy. Patří mezi ně identifikační údaje jako datum narození, adresa osoby, příjmy a údaje o zaměstnání osoby stejně jako identifikátory státu, například číslo sociálního zabezpečení, číslo sociálního pojištění, číslo pojištěnce zdravotní pojišťovny a obdobná čísla, která jsou pro každou osobu jedinečná.²⁸
119. Podle úmluvy mohou být osobní údaje použity pouze pro účely, pro něž byly shromážděny nebo předány, a musí být zachována jejich důvěrnost v souladu s právem státu, který s údaji nakládá. Je zakázáno osobní údaje nebo informace sdělovat, jestliže by takové sdělení mohlo ohrozit zdraví, bezpečnost nebo svobodu osob.²⁹

Viz články 38, 39 a 40

Související část příručky – kapitola 3

Protokol o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti

120. *Haagský protokol ze dne 23. listopadu 2007 o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti* je mezinárodní nástroj, který obsahuje obecná pravidla pro určení rozhodného práva, jež doplňují *Haagskou úmluvu ze dne 23. listopadu 2007 o mezinárodním vymáhání výživného na děti a dalších druhů vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů*. Některé státy, které jsou smluvními stranami úmluvy, jsou rovněž signatáři tohoto protokolu a uplatňují jej ve věcech týkajících se výživného.

Související části příručky – kapitoly 8, 9 a 12

Předběžná opatření

121. Předběžná opatření jsou stanovena čl. 6 odst. 2 písm. i) a článkem 7 úmluvy. Jedná se o řízení, jež jsou ve státě zahájena za účelem zajištění účinku podaného návrhu ve věci výživného. O předběžná opatření se například žádá s cílem zabránit nakládání s majetkem nebo zabránit povinnému, aby opustil stát ve snaze vyhnout se řízení o výživném.³⁰

Viz články 6 a 7

Související části příručky – kapitoly 13 a 14

²⁸ Viz vysvětlující zpráva, bod 605.

²⁹ Viz vysvětlující zpráva, bod 608.

³⁰ Viz vysvětlující zpráva, bod 176.

Subjekt veřejné správy

122. Pojem subjekt veřejné správy se v úmluvě používá ve dvou odlišných kontextech.
123. Podle článku 36 je subjekt veřejné správy veřejný orgán, který za omezených podmínek může jako oprávněný podávat návrhy ve věcech výživného. Subjekt veřejné správy může podávat návrhy na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí nebo na výkon rozhodnutí podle čl. 10 odst. 1 písm. a) a b). V situaci, kdy stávající rozhodnutí nemůže být uznáno z důvodů uvedených v čl. 20 odst. 4, může také podávat návrhy na vydání rozhodnutí.³¹
124. Aby byl subjekt veřejné správy oprávněn podat návrh, musí jednat za oprávněného nebo se domáhat náhrady za plnění poskytnuté místo výživného.
125. Na subjekty veřejné správy se také odkazuje v čl. 6 odst. 3 úmluvy a v tomto kontextu jsou subjekty veřejné správy ty subjekty, jimž právní předpisy státu umožňují vykonávat činnosti ústředního orgánu. Subjekt veřejné správy, který je pověřen těmito činnostmi, musí podléhat dohledu příslušných orgánů tohoto státu a jeho působnost ve věcech podle úmluvy musí být sdělena Stálému výboru Haagské konference.

Viz čl. 6 odst. 3 a článek 36

Ratifikace

126. Ratifikace je jedním z prostředků, jež stát může využít, aby se stal smluvním státem úmluvy. Článek 60 stanoví, kdy úmluva vstoupí v platnost (tři měsíce od uložení druhé ratifikační listiny, listiny o přijetí nebo schválení) a kdy nabude účinnosti v konkrétním smluvním státě. Státy, které se staly smluvními státy úmluvy, jsou uvedené na internetových stránkách Haagské konference.

Viz články 58 a 60

Uznání

127. Uznání rozhodnutí o výživném je postup příslušného orgánu státu, jímž uznává práva a povinnosti týkající se výživného, které stanovil orgán ve státě původu, v němž bylo rozhodnutí vydáno, a jímž tomuto rozhodnutí dá právní moc.³² Ve většině případů navrhovatel zároveň podává návrh na výkon rozhodnutí, takže se podává návrh na uznání a výkon. Navrhovatel nicméně může podat návrh týkající se pouze uznání rozhodnutí. Podle článku 26 podléhá návrh na uznání stejným požadavkům jako návrh na uznání a výkon s výjimkou toho, že se zde nepožaduje, aby rozhodnutí bylo vykonatelné ve státě původu, ale pouze to, aby v tomto státě „bylo účinné“.

Viz články 19 až 28

Související části příručky – kapitoly 4 a 5

Uznání a výkon

128. Uznávání a výkon stávajících rozhodnutí o výživném je jedním z klíčových postupů podle úmluvy. Účelem uznání a výkonu rozhodnutí je umožnit, aby rozhodnutí vydané v jednom státě bylo účinným nebo aby mohlo být vykonáno v jiném smluvním státě.³³ Díky postupu uznání a výkonu nemusí oprávněný podávat návrh na vydání nového rozhodnutí ve státě, v němž má být rozhodnutí vykonáno, a stávající rozhodnutí může vykonat dožádaný stát.

³¹ Viz vysvětlující zpráva, bod 590.

³² Viz vysvětlující zpráva, bod 429.

³³ Viz vysvětlující zpráva, bod 490.

Viz články 19 až 28

Související části příručky – kapitoly 4 a 5

Dožadující ústřední orgán a dožádaný ústřední orgán

129. Dožadující ústřední orgán je ústřední orgán ve státě, v němž se návrh nebo žádost podává. Tento ústřední orgán předá návrh dožádanému ústřednímu orgánu, který návrh zpracuje a zašle příslušnému orgánu ke konečnému vyřízení. Povinnosti ústředního orgánu jsou stanoveny v článku 7 úmluvy.

Viz článek 7

Dožadující stát a dožádaný stát

130. **Dožadující stát** je stát, v němž má navrhovatel místo pobytu a v němž se podává návrh nebo žádost podle úmluvy. **Dožádaný stát** je stát, který je žádán, aby návrh nebo žádost vyřídil. Obvykle se jedná o stát, v němž má odpůrce místo pobytu.³⁴

Viz články 10 a 12

Výhrada

131. Výhrada je oficiální prohlášení smluvního státu, které úmluva připouští za určitých podmínek a které stanoví, že působnost úmluvy v tomto státě je nějakým způsobem omezena. Stát může kupříkladu učinit výhradu, že nebude uznávat nebo vykonávat dohody o výživném. Postup pro činění výhrad je stanoven v článku 62. Výhrady, jež stát učinil, jsou uvedeny v profilu země tohoto státu. Úplné znění veškerých výhrad učiněných státem lze najít také na internetových stránkách Haagské konference < www.hcch.net > v části „Child Support / Maintenance Section“ (Výživné na děti / vyživovací povinnosti).

Viz článek 62

Odpůrce

132. Odpůrce je osoba, která odpovídá na návrh nebo opravný prostředek podle úmluvy. Odpůrcem může být oprávněný nebo povinný.

Viz články 11, 23 a 24

Zvláštní opatření

133. Zvláštní opatření jsou určité povinnosti v rámci správní spolupráce, které jsou uvedeny v článku 7 a mohou být předmětem žádosti podávané ústředním orgánem jinému ústřednímu orgánu. Tato žádost se podává odděleně od návrhu na uznání, uznání a výkon, vydání, výkon nebo změnu rozhodnutí. Zvláštní opatření, o která lze žádat, zahrnují pomoc týkající se:

- zjišťování místa, kde se zdržuje povinný nebo oprávněný,
- získávání informací o příjmech a majetkových poměrech oprávněného nebo povinného, včetně umístění majetku,
- určení rodičů dítěte,
- získávání dokumentů nebo důkazů,
- doručování písemností,
- přijetí prozatímních nebo předběžných opatření.

³⁴ Pojmy „dožádaný stát“ a „dožadující stát“ nejsou v úmluvě ani ve vysvětlující zprávě definovány. Viz vysvětlující zpráva, bod 64. Článek 9 úmluvy obsahuje definici místa pobytu pouze pro účely tohoto článku. Viz vysvětlující zpráva, bod 228.

Viz článek 7

Související části příručky – kapitoly 13 a 14

Stát

Viz smluvní stát

Stát původu

134. Tímto pojmem se označuje stát, v němž bylo vydáno rozhodnutí o výživném. Státem původu může být stát jiný než ten, v němž má navrhovatel nebo odpůrce v současnosti místo pobytu, nebo tentýž stát. Informace, který stát je státem původu, je důležitá například pro určení příslušného orgánu, který má vydat osvědčení o vykonatelnosti pro návrh na uznání nebo uznání a výkon. Stát původu je také označován jako vydávající stát.
135. V případě dohody o výživném bude s největší pravděpodobností státem původu stát, v němž byla dohoda uzavřena nebo formalizována.

Viz články 11, 20, 25 a 30

Související část příručky – kapitola 4

Osvědčení o vykonatelnosti

136. Tento dokument musí být předložen při podání návrhu na uznání nebo uznání a výkon za účelem doložení, že rozhodnutí je vykonatelné ve státě, v němž bylo vydáno (stát původu). V některých státech má osvědčení o vykonatelnosti podobu písemnosti vydané příslušným orgánem, již se dokládá, že rozhodnutí má právní moc, takže v daném státě může být vykonáno. Osvědčení o vykonatelnosti není totéž co prohlášení vykonatelnosti, které je jedním z mechanismů používaných v některých státech k uznávání nebo uznávání a výkonu rozhodnutí.³⁵

Viz čl. 23 odst. 2 a čl. 25 odst. 1 písm. b)

Související část příručky – kapitola 4

Prohlášení o řádném oznámení

137. Tento dokument musí být předložen při podání návrhu na uznání nebo uznání a výkon tehdy, pokud se odpůrce (často povinný) ve státě původu neúčastnil řízení ani v něm nebyl zastoupen. Potvrzuje se jím, že bylo odpůrci oznámeno řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí o výživném, a že měl odpůrce možnost být slyšen nebo mu bylo oznámeno rozhodnutí a měl možnost proti němu podat opravný prostředek na skutkovém a právním základě („ze skutkových a právních důvodů“).³⁶

Viz článek 25

Související část příručky – kapitola 4

³⁵ V některých státech se může použít „*attestation de la force de chose jugée*“ (doložka právní moci) osvědčující, že dotčené rozhodnutí nabylo v daném státě právní moci.

³⁶ Viz kapitola 4, oddíl III, B.3, příprava požadovaného „prohlášení o řádném oznámení“ pro podání návrhu.

Zranitelná osoba

138. Zranitelná osoba je v článku 3 úmluvy definována jako osoba, která se z důvodu postižení nebo omezení svých schopností není schopna sama o sebe postarat. Úmluva se zranitelných osob týká pouze tehdy, pokud dožadující i dožadovaný stát učinily prohlášení podle čl. 2 odst. 3, kterým na ně rozšířily působnost úmluvy.

Viz článek 2

Související část příručky – kapitola 3

Kapitola 3

Obecně platné věci

Část 1

Oblast působnosti úmluvy

I. Účel této kapitoly

139. V rámci všech odchozích a příchozích návrhů podle úmluvy nebo žádostí o zvláštní opatření existuje řada společných aspektů, které je třeba vzít v úvahu, a opakujících se úkolů, které je třeba vykonat. První a nejdůležitější věcí, jíž je třeba se zabývat, je, zda se na návrh nebo žádost úmluva vůbec použije. Tento aspekt se označuje jako „oblast působnosti úmluvy“.
140. Pokud návrh nebo žádost do oblasti působnosti úmluvy nespadá, postupy uvedené v této příručce se na ně nevztahují. V této části kapitoly 3 jsou objasněny faktory, které budou použity k určení, zda návrh spadá do oblasti působnosti úmluvy, a stejnou pozornost si zaslouží také rozsah, ve kterém se na daný druh návrhu nebo žádosti použijí ustanovení úmluvy, tj. zda v celém svém rozsahu nebo zčásti.
141. Druhá část kapitoly 3 se zabývá věcmi, které jsou společné pro všechna řízení podle úmluvy – pravidly týkajícími se jazyka, v němž bude vedena komunikace, nutností překládat dokumenty a rozhodnutí, ochranou osobních údajů a požadavkem na účinný přístup k řízením.

II. Oblast působnosti úmluvy

A. Obecné informace

142. Pochopení oblasti působnosti úmluvy je velmi důležité při určování, v jakém rozsahu se úmluva na návrh ve věci výživného (návrh na uznání nebo uznání a výkon, výkon, vydání nebo změnu rozhodnutí) použije. Cílem úmluvy není úprava všech druhů návrhu ve věci výživného v případech, kdy mají strany místo pobytu v různých státech, a každé ustanovení úmluvy se ani automaticky nepoužije na jakýkoli návrh podaný podle úmluvy.
143. Je proto důležité nejprve zvážit, zda kapitoly úmluvy vztahující se k povinnostem v rámci správní spolupráce a činnostem ústředních orgánů, včetně poskytování právní pomoci, a pravidlům týkajícím se obsahu a předávání návrhů, jsou v konkrétní situaci použitelné. Tyto povinnosti jsou stanoveny v kapitolách II a III úmluvy.
144. Výchozím bodem pro stanovení oblasti působnosti úmluvy a použitelnosti kapitol II a III v dané situaci je článek 2. Ten stanoví druhy vyživovacích povinností, jichž se úmluva týká, a rozsah, ve kterém může smluvní stát prohlášením nebo výhradou rozšířit nebo omezit její působnost.

B. Hlavní oblast působnosti – vyživovací povinnosti

145. Úmluva upravuje především vyživovací povinnosti k dítěti a manželovi/manželce či bývalému manželovi/manželce popsané níže.

1. Vyživovací povinnost k dětem

146. V největším rozsahu se úmluva použije na výživné na děti. Na začátek je třeba uvést, že na všechny **vyživovací povinnosti k dětem** se použijí všechny kapitoly úmluvy za předpokladu, že:
- vyživovací povinnost vyplývá ze vztahu mezi rodičem a dítětem,
 - dítě je mladší 21 let.
- Vyživovací povinností** se rozumí placení výživného na děti, manžela/manželku či bývalého manžela/manželku nebo druha/družku či bývalého druha/družku a hrazení výdajů spojených s péčí o tyto osoby. Podle úmluvy může stát také rozšířit vyživovací povinnost na vyživovací povinnosti vyplývající z dalších druhů rodinných vztahů.*
147. Jak je popsáno v oddíle 3 níže, smluvní státy mohou rozšířit nebo omezit tuto původní oblast působnosti prostřednictvím prohlášení nebo výhrad.

2. Vyživovací povinnost mezi manželi či bývalými manželi

148. Použití úmluvy na vyživovací povinnosti mezi manželi či bývalými manželi není tak široké jako v případě vyživovacích povinností k dětem.
149. Celá úmluva, včetně ustanovení kapitol II a III, se vždy použije na návrh na uznání, uznání a výkon nebo výkon rozhodnutí, pokud je nárok na výživné mezi manželi či bývalými manželi uplatňován společně s nárokem na výživné na dítě nebo jako jeho součást za výše popsaných okolností.³⁷ Tyto návrhy se proto podávají prostřednictvím ústředních orgánů v obou státech a použijí se na ně všechna ustanovení úmluvy týkající se ústředních orgánů, jako je povinnost poskytovat nové skutečnosti a předávat rozhodnutí příslušnému orgánu v daném státě.
150. Pokud se však návrh týká pouze výživného mezi manželi či bývalými manželi, ustanovení kapitol II a III se na návrh nepoužijí, pokud stát na výživné mezi manželi či bývalými manželi prohlášením nerozšířil působnost celé úmluvy. To znamená, že žádost nebo návrh se nepodají prostřednictvím ústředního orgánu, ale podají se namísto toho přímo příslušnému orgánu ve druhém státě. Tyto návrhy se nazývají návrhy podané přímo příslušnému orgánu. Jelikož nejsou zapojeny ústřední orgány, nepoužijí se ustanovení úmluvy týkající se jejich činností, avšak na návrhy podané přímo příslušným orgánům se použijí jiná ustanovení. Na rozhodnutí o výživném pouze mezi manželi či bývalými manželi se vždy použijí všechny články úmluvy kromě článků v kapitolách II a III.
151. Jak je popsáno v následujícím oddíle, smluvní stát může rozšířit působnost svého ústředního orgánu na všechny věci týkající se vyživovací povinnosti mezi manželi či bývalými manželi.

3. Výhrady a prohlášení

152. Možnost smluvních států omezit nebo rozšířit působnost úmluvy je obsažena v článku 2.

³⁷ Úmluva používá formulaci „podán společně s nárokem“ na výživné na dítě. To nutně neznamená, že nárok na výživné mezi manželi či bývalými manželi musí být součástí stejného rozhodnutí, avšak musí s nárokem na výživné na dítě mít souvislost nebo se ho týkat. Viz vysvětlující zpráva, bod 47.

a) Vyživovací povinnost k dítěti – věk dítěte

153. Smluvní stát může učinit **výhradu** podle úmluvy, kterou působnost úmluvy omezí na děti mladší 18 let. Smluvní stát může působnost úmluvy (nebo její části) také rozšířit na děti starší 21 let.
- Výhrada** je oficiální prohlášení smluvního státu, které úmluva připouští za určitých podmínek a které stanoví, že je působnost úmluvy v tomto státě nějakým způsobem omezena.*

b) Vyživovací povinnost mezi manželi či bývalými manželi

154. Smluvní stát může učinit prohlášení za účelem rozšíření použití kapitol II a III úmluvy na některé nebo všechny návrhy týkající se výživného mezi manželi či bývalými manželi. Ve skutečnosti to znamená, že povinnosti ústředního orgánu, včetně podávání žádostí o zvláštní opatření nebo jejich zodpovídání, a ustanovení týkající se některých nebo všech návrhů se vztahují na všechny vyživovací povinnosti mezi manželi či bývalými manželi a návrhy týkající se výživného mezi manželi či bývalými manželi.

c) Další druhy vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů

155. Úmluva smluvním státům umožňuje učinit **prohlášení**, kterým rozšíří působnost úmluvy (nebo části úmluvy) na další druhy vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů. Smluvní stát může na tomto základě rozšířit působnost úmluvy na vyživovací povinnosti, které vyplývají z příbuzenství nebo dalších rodinných vztahů. Smluvní stát také může působnost úmluvy rozšířit na vyživovací povinnost ke zranitelným osobám definovaným v úmluvě.
- Prohlášení** je oficiální vyjádření smluvního státu ohledně určitých článků nebo požadavků podle úmluvy. Prohlášení je upraveno v článku 63.*

d) Dohody o výživném

156. Smluvní stát může učinit výhradu podle úmluvy, že **dohody o výživném** nebude uznávat a vykonávat. Pokud takovou výhradu učiní, mohou být v tomto státě uznávána a vykonávána pouze rozhodnutí o výživném definovaná v úmluvě. Stát také může učinit prohlášení, že návrhy na uznání a výkon dohod o výživném se budou podávat pouze prostřednictvím jeho ústředního orgánu. Viz čl. 19 odst. 4 a čl. 30 odst. 7.
- Dohoda o výživném** je v článku 3 definována jako písemná dohoda týkající se placení výživného, která byla vydána či registrována příslušným orgánem jako veřejná listina, nebo byla ověřena či registrována příslušným orgánem nebo u něj uzavřena či podána a může být přezkoumána a změněna příslušným orgánem.*

4. Účinek výhrad, kterými se omezuje působnost úmluvy

157. Jak bylo popsáno výše, smluvní stát může učinit výhradu podle úmluvy, kterou omezí působnost úmluvy. Podle čl. 2 odst. 2 může smluvní stát působnost úmluvy omezit na vyživovací povinnost k dětem mladším 18 let. To znamená, že v tomto státě úmluva neupravuje návrhy, které se týkají vyživovacích povinností k dětem mladším 18 let.
158. Jestliže smluvní stát učinil výhradu omezující působnost úmluvy v tomto státě na osoby mladší 18 let, nemůže žádat ostatní státy, aby vyřizovaly návrhy týkající se dětí ve věku 18 let nebo starších (čl. 2 odst. 2 a čl. 62 odst. 4).

159. Informace o tom, zda smluvní stát učinil výhrady, kterými omezil působnost úmluvy, jsou dostupné na internetových stránkách Haagské konference < www.hcch.net > v části „Child Support / Maintenance Section“ (Výživné na děti / vyživovací povinnosti).

5. Účinek prohlášení, kterými se rozšiřuje působnost úmluvy

160. Zásadní pro to, aby rozšířená působnost úmluvy mohla být použita v dožádaném i dožadujícím státě, je, že se rozšíření její působnosti musí v obou státech „shodovat“. Nemyslí se tím, že v obou státech musí být rozšíření totožné v celém svém rozsahu, ale pouze to, že stejná je jeho část.
161. Pokud například smluvní stát A (dožadující stát) rozšířil působnost všech článků úmluvy, včetně kapitol II a III, na věci týkající se vyživovací povinnosti ke zranitelným osobám, nevzniká tím pro smluvní stát B (dožádaný stát) žádná povinnost přijímat návrhy na vydání rozhodnutí o výživném na zranitelnou osobu, pokud **prohlášení** učiněné zemí B nerozšiřuje oblast působnosti úmluvy na vyživovací povinnost ke zranitelným osobám a nerozšiřuje působnost kapitol II a III na návrhy na vydání rozhodnutí o výživném na zranitelné osoby. V tomto případě prohlášení učiněná zemí A a zemí B nejsou totožná, ale ve vztahu k návrhům na vydání rozhodnutí o výživném na zranitelné osoby „se shodují“, protože oba státy rozšířily působnost úmluvy na návrhy na vydání rozhodnutí.
162. Informace týkající se toho, zda smluvní stát učinil prohlášení, kterými rozšířil působnost úmluvy, jsou dostupné na internetových stránkách Haagské konference < www.hcch.net > v části „Child Support / Maintenance Section“ (Výživné na děti / vyživovací povinnosti).

Prohlášení je oficiální vyjádření smluvního státu ohledně určitých článků nebo požadavků podle úmluvy.

6. Příklady

Příklad 1

163. K má místo pobytu v zemi A. Vlastní rozhodnutí o výživném vydané v zemi A, které ukládá L, aby platil výživné na dvě děti ve věku 10 a 12 let a na svou (bývalou) manželku. L je otcem dětí a žije v zemi B. K chce, aby rozhodnutí o výživném bylo uznáno a vykonáno v zemi B. Země A i země B jsou smluvními státy úmluvy.

Použije se úmluva?

164. Úmluva se na tuto věc použije. Děti jsou mladší 21 let a věc se týká vyživovací povinnosti k dítěti vyplývající ze vztahu mezi rodičem a dítětem. Jelikož je návrh na uznání a výkon rozhodnutí o výživném mezi manželi či bývalými manželi součástí nároku, který se uplatňuje na výživné na děti, použijí se také na tento nárok ustanovení úmluvy v celém rozsahu.

Příklad 2

165. M má místo pobytu v zemi A a vlastní rozhodnutí o výživném vydané v zemi A, které stanoví výživné na jedno dítě, kterému je nyní 20 let. M chce, aby rozhodnutí o výživném bylo vykonáno proti otci dítěte, který má nyní místo pobytu v zemi B. Země A i země B jsou smluvními státy úmluvy.

Použije se úmluva?

166. Jelikož se věc týká vyživovací povinnosti k dítěti vyplývající ze vztahu mezi rodičem a dítětem, úmluva se použije, pokud země A nebo země B neučinila výhradu, kterou omezila působnost úmluvy na věci, kdy je dítě mladší 18 let. Jestliže jedna ze zemí A a B tuto výhradu učinila, úmluva se v této věci nepoužije.

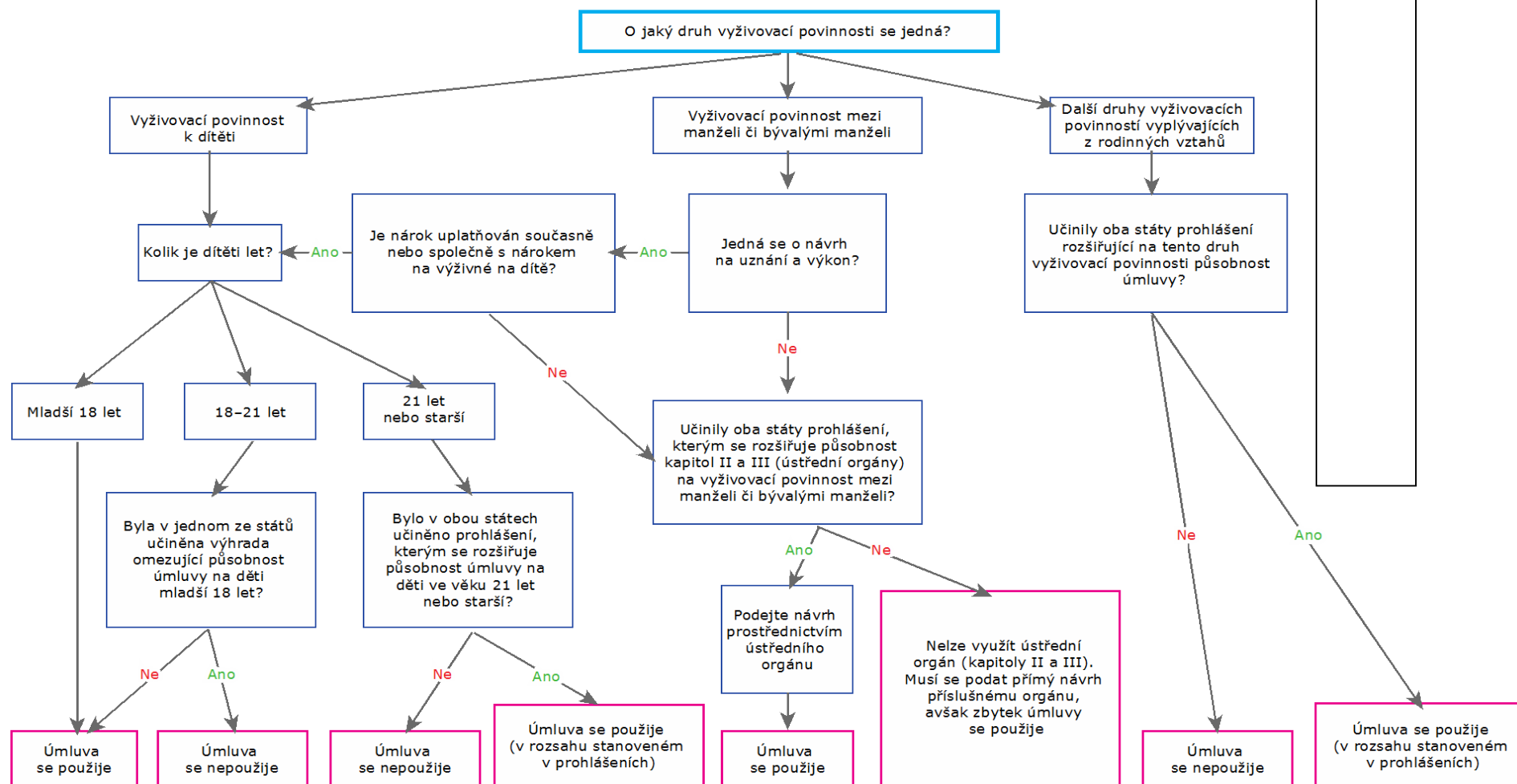
Příklad 3

167. N má místo pobytu v zemi A a usiluje o vydání rozhodnutí o výživném pro své dítě, kterému je šest měsíců, a o výživném mezi bývalými manželi pro sebe. Otec dítěte, její bývalý manžel, žije v zemi B. Země A i země B jsou smluvními státy úmluvy.

Použije se úmluva?

168. Úmluva se použije na návrh na vydání rozhodnutí o výživném na dítě. N však nemůže využít služeb ústředního orgánu ani použít ustanovení týkající se návrhů podle úmluvy pro účely vydání rozhodnutí o výživném mezi bývalými manželi, pokud země A i země B nerozšířily působnost kapitol II a III úmluvy na vyživovací povinnosti mezi manželi či bývalými manželi nebo konkrétněji na vydávání rozhodnutí o vyživovacích povinnostech mezi manželi či bývalými manželi.
169. Schéma na následující straně znázorňuje, jak použít ustanovení úmluvy týkající se oblasti její působnosti při určování, zda se úmluva nebo její část vztahuje na konkrétní vyživovací povinnost.

URČOVÁNÍ OBLASTI PŮSOBNOSTI ÚMLUVY

Obrázek 7: Postup určování, zda návrh spadá do oblasti působnosti úmluvy

C. Další faktory určující působnost úmluvy

170. Použitelnost úmluvy v konkrétní situaci ovlivňuje řada dalších faktorů. Mezi ně patří:

- mají strany bydliště ve smluvním státě?
- je navrhovatelem povinný, nebo oprávněný?
- má navrhovatel rozhodnutí o výživném?
- kde bylo rozhodnutí vydáno?
- kde má oprávněný místo obvyklého pobytu?

1. Mají strany bydliště ve smluvním státě?

171. Má-li se úmluva na věc použít, musí mít navrhovatel (osoba, která podává návrh nebo žádá o pomoc podle úmluvy) místo pobytu ve smluvním státě.
172. Jestliže navrhovatel místo pobytu ve smluvním státě má, ale odpůrce (osoba, která na návrh odpovídá) ve smluvním státě nežije nebo – v případě odpůrce, který je povinným – nemá ve smluvním státě majetek nebo příjmy, nemůže navrhovatel za účelem uznání, výkonu, vydání nebo změny rozhodnutí o výživném úmluvu použít. V takové situaci může navrhovatel vyhledat právní pomoc, a tak zjistit, zda existují jiné prostředky, jak získat konkrétní požadovanou nápravu ve věci výživného.
173. Pokud má navrhovatel místo pobytu ve státě, který není smluvním státem, avšak odpůrce/povinný má místo pobytu nebo majetek ve smluvním státě, ústřední orgán ve státě pobytu navrhovatele nebude zapojen, ale navrhovatel může podat návrh přímo příslušnému orgánu ve státě pobytu odpůrce.³⁸
174. Pokud ve smluvním státě nemá místo pobytu ani jedna strana, věc nemůže být vyřízena podle úmluvy, ale navrhovatel může za účelem vydání nebo výkonu rozhodnutí o výživném použít jiných postupů ve státě, v němž má místo pobytu.
175. Zda je stát smluvním státem úmluvy, lze zjistit na internetových stránkách Haagské konference < www.hcch.net > v části „Child Support / Maintenance Section“ (Výživné na děti / vyživovací povinnosti).

2. Je navrhovatelem povinný, nebo oprávněný?

176. Navrhovatelem domáhajícím se nápravy podle úmluvy může být oprávněný, povinný nebo subjekt veřejné správy. **Oprávněný** je fyzická osoba, která má nebo uplatňuje nárok na výživné. **Povinný** je fyzická osoba, která má vyživovací povinnost nebo vůči níž byl uplatněn nárok na výživné. **Subjekt veřejné správy** je orgán státní správy, který oprávněnému místo výživného poskytl plnění nebo jedná za oprávněného nebo jeho jménem.

Proč je osoba navrhovatele důležitá?

177. Je důležité určit, kdo je navrhovatelem, jelikož článek 10 stanoví, kdo je oprávněn který druh návrhu podat.

³⁸

Pamatujte, že pravidla a postupy pro věci, které příslušný orgán přijímá přímo, jsou stanoveny výhradně vnitrostátním právem. Aby navrhovatel v takové situaci zjistil, co je pro podání návrhu nebo žádosti zapotřebí, musí se obrátit na příslušný orgán.

178. **Oprávněný** může podat tyto návrhy:

- návrh na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí,
- návrh na výkon rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném státě,
- návrh na vydání rozhodnutí, pokud žádné rozhodnutí dosud nebylo vydáno, včetně návrhu na určení rodičovství, je-li zapotřebí,
- návrh na vydání rozhodnutí, pokud rozhodnutí existuje, avšak nemůže být uznáno nebo vykonáno,
- návrh na změnu rozhodnutí vydaného v dožádaném státě nebo v jiném státě, než je dožádaný stát.

Oprávněný je fyzická osoba, která má nebo uplatňuje nárok na výživné. Oprávněným může být rodič či manžel/ka, dítě, pěstouni nebo příbuzní či jiné osoby pečující o dítě. V některých zemích se tato osoba může nazývat příjemce výživného, věřitel nebo rodič, jenž má dítě v péči, či pečovatel

179. **Povinný** může podat pouze tyto návrhy podle úmluvy:

- návrh na uznání rozhodnutí, kterým se omezuje nebo odkládá výkon dřívějšího rozhodnutí, nebo
- návrh na změnu rozhodnutí vydaného v dožádaném státě nebo v jiném státě, než je dožádaný stát.

Povinný je fyzická osoba, která má vyživovací povinnost nebo vůči níž byl uplatněn nárok na výživné. Povinným může být rodič nebo manžel/ka nebo jakákoli další osoba, která je podle práva místa, kde bylo rozhodnutí vydáno, povinna platit výživné. V některých zemích se tato osoba může nazývat plátce výživného, dlužník nebo rodič, jenž nemá dítě v péči či s ním nebydlí.

180. **Subjekt veřejné správy** může podat pouze tyto návrhy:

- návrh na výkon rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném státě,
- návrh na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí vydaného jinde, nebo
- návrh na vydání rozhodnutí pouze tehdy, pokud existující rozhodnutí nemůže být uznáno kvůli výhradě podle čl. 20 odst. 2.

Subjekt veřejné správy je veřejný orgán, který za omezených podmínek může jako oprávněný podávat návrhy ve věcech výživného.

181. Subjekt veřejné správy tedy například nemůže využít úmluvu k podání návrhu na změnu stávajícího rozhodnutí, stejně jako povinný nemůže využít postupy podle úmluvy pro vydání rozhodnutí o výživném.

182. Kromě toho existují omezení podle úmluvy týkající se rozsahu právní pomoci, která musí být poskytnuta oprávněnému nebo povinnému při podávání návrhu. Viz kapitola 3, část 2, oddíl III, kde jsou popsány podmínky pro poskytnutí právní pomoci.

3. Vlastní navrhovatel rozhodnutí o výživném?

183. **Rozhodnutí o výživném** je ustanovení v rozhodnutí vydaném soudním nebo správním orgánem, jež nařizuje placení výživného ve prospěch navrhovatele, dítěte nebo jiné osoby uplatňující nárok na výživné. Rozhodnutím o výživném může být nařízení vydané soudním orgánem nebo nařízení či rozhodnutí správního orgánu, tribunálu nebo ministerstva, pokud toto rozhodnutí splňuje kritéria uvedená v článku 19.

184. Dohoda o výživném definovaná v úmluvě může být v určitém státě uznána a vykonána, pokud je vykonatelná ve státě, v němž byla uzavřena. Dohoda o výživném však není rozhodnutím ve smyslu úmluvy a na uznávání dohod o výživném se vztahují odlišná pravidla.

185. Jestliže navrhovatel rozhodnutí o výživném nemá, příslušným návrhem je návrh na vydání rozhodnutí. Jak je popsáno výše v oddíle věnovaném oblasti působnosti, použitelnost úmluvy na návrh na vydání rozhodnutí však závisí na tom, na jaký druh výživného se nárok uplatňuje.

4. Kde bylo rozhodnutí vydáno?

186. Místo vydání rozhodnutí o výživném je důležité pro určení, zda předtím, než může být rozhodnutí vykonáno, musí být uznáno, či nikoli. Jestliže rozhodnutí bylo vydáno v dožádaném státě, není třeba podávat návrh na uznání a navrhovatel může jednoduše rovnou požadovat výkon tohoto rozhodnutí. Pokud bylo rozhodnutí vydáno v jiném smluvním státě, než v němž má být vykonáno, musí být nejprve uznáno.
187. V případě návrhů na uznání nebo uznání a výkon musí být nejprve vydáno rozhodnutí o výživném ve smluvním státě.³⁹

5. Kde má oprávněný místo obvyklého pobytu?

188. Kromě toho, že je třeba v případě všech návrhů vzít v úvahu, zda navrhovatel a odpůrce mají místo pobytu ve smluvním státě, je v případě návrhů na uznání nebo uznání a výkon a návrhů na změnu podávaných povinným důležité určit místo obvyklého pobytu oprávněného. Důvodem je existence zvláštních ustanovení týkajících se uznání a výkonu rozhodnutí, které bylo změněno, v závislosti na tom, kdo návrh podal a zda má oprávněný místo obvyklého pobytu ve státě, v němž bylo vydáno původní rozhodnutí o výživném.
189. Pojem „místo obvyklého pobytu“ v úmluvě není definován, takže to, zda oprávněný místo obvyklého pobytu ve státě má, záleží na skutečnostech konkrétního případu. Místo obvyklého pobytu se obvykle určuje posouzením faktorů, například kde má osoba obydli, kde obvykle žije, pracuje nebo navštěvuje školu.⁴⁰
190. Úmluva stanoví, že pokud má oprávněný místo obvyklého pobytu ve státě, v němž bylo rozhodnutí vydáno, může být uznání rozhodnutí o změně, jež bylo vydáno na žádost povinného, odmítnuto podle článku 18, pokud se nepoužijí výjimky uvedené v článku 18. Tímto se podrobněji zabývají kapitoly 11 a 12 příručky.

Část 2

Záležitosti společné všem návrhům podle úmluvy a žádostem o zvláštní opatření

191. Tato část se zabývá několika otázkami, které jsou společné pro všechny návrhy a žádosti podle úmluvy.

I. Jazyk

192. Vzhledem k mezinárodnímu charakteru provádění úmluvy je důležité, aby se podávání návrhů a komunikace řídily úmluvou stanovenými pravidly týkajícími se jazyka komunikace a požadavky na překlad dokumentů. Tato pravidla jsou uvedena v článcích 44 a 45.

³⁹ Vysvětlující zpráva, bod 240.

⁴⁰ Vysvětlující zpráva, body 63 a 444.

A. Jazyk návrhů a dokumentů

193. Všechny návrhy podávané podle úmluvy a dokumenty přikládané k návrhům (včetně rozhodnutí) musí být vyhotoveny v původním jazyce. Příložen musí být také překlad návrhu (a souvisejících dokumentů) do úředního jazyka⁴¹ dožádaného státu, pokud příslušný orgán dožádaného státu (správní nebo soudní orgán, který návrh vyřizuje) neuvedl, že překlad nepožaduje.
194. Dožádaný stát může také učinit prohlášení podle úmluvy, že se má pro návrhy a související dokumenty používat jiný jazyk než úřední jazyk dožádaného státu. Pokud ve státě existují územní celky (např. provincie nebo státy) a užívá se několik úředních jazyků nebo pokud má stát několik úředních jazyků, které se používají v různých částech jeho území, může smluvní stát rovněž prohlášením stanovit jazyk, který se má v konkrétních územních celcích používat.
195. Povšimněte si, že jednou z podstatných výhod doporučených formulářů návrhů podle úmluvy je to, že jejich struktura umožňuje vyplňování v kterémkoli jazyce a snadné porozumění v jazyce jiném, čímž se snižuje potřeba překladu.

B. Jazyk komunikace

196. Pokud se ústřední orgány nedohodnou jinak, probíhá veškerá komunikace mezi ústředními orgány v úředním jazyce dožádaného státu nebo v anglickém či francouzském jazyce. Smluvní stát může výhradou vyloučit buď použití angličtiny, nebo francouzštiny v rámci komunikace. Komunikací se v této souvislosti rozumí běžná korespondence, předávání aktuálních informací a oznamování mezi smluvními státy.

C. Výjimky týkající se překladu

197. V některých případech se může stát, že nebude praktické nebo možné, aby dožadující stát zajistil překlad dokumentů do jazyka používaného nebo stanoveného dožádaným státem. Překladačské služby v dožadujícím státě například překlad do jazyka dožádaného státu nemusejí provádět. Pokud se jedná o návrh podle kapitoly III (obecně – všechny návrhy týkající se výživného na děti nebo uznání a výkonu rozhodnutí o výživném na děti a výživném mezi manželi či bývalými manželi), může v takovém případě dožádaný stát pro potřeby tohoto návrhu nebo obecně souhlasit, že překlad zajistí sám.⁴²
198. Pokud dožádaný nesouhlasí s tím, že bude při zajišťování překladu nápomocen, může dožadující stát jednoduše zajistit překlad dokumentů do anglického nebo francouzského jazyka. Dožádaný stát následně může zajistit další překlad dokumentu do svého jazyka, je-li to zapotřebí.

D. Jak to funguje v praxi

- 1 Když navrhovatel (nebo zástupce ústředního orgánu) posílá návrh podle úmluvy, vyplní návrh ve svém jazyce a přiloží všechny související dokumenty, například rozhodnutí o výživném v původním jazyce.

⁴¹ Pokud má stát několik úředních jazyků a ve všech částech jeho území se nepoužívají všechny úřední jazyky, je důležité si ověřit, který jazyk se požaduje na území, kam se návrh posílá (čl. 44 odst. 2).

⁴² Povšimněte si, že pokud dožádaný stát podle výše uvedeného zajistí překlad, náklady na pořízení tohoto překladu musí být hrazeny dožadujícím státem (pokud se ústřední orgány těchto dvou států nedohodnou jinak). Viz také čl. 45 odst. 3.

- 2 Pokud je úřední jazyk dožádaného státu nebo daného území nebo dílčí jednotky dožádaného státu jiný než jazyk dožadujícího státu a pokud dožádaný stát nesouhlasil s tím, že překlad není zapotřebí, návrh a požadované dokumenty musí být přeloženy do tohoto úředního jazyka nebo jiného jazyka, který dožádaný stát uvedl v prohlášení.
- 3 Pokud dožadující stát nemůže zajistit překlad dokumentů do úředního jazyka dožádaného státu (nebo jiného jazyka stanoveného dožádaným státem) a jedná se o návrh podle kapitoly III, dožadující stát:
 - i) se může dotázat, zda dožádaný stát souhlasí s tím, že překlad zajistí;
 - ii) pokud dožádaný stát nesouhlasí, může zajistit překlad dokumentů do anglického nebo francouzského jazyka (pokud dožádaný stát výhradou jeden z těchto jazyků nevyloučil) a zaslat dokumenty do dožádaného státu, kde může být následně dožádaným státem zajištěn jejich překlad do úředního jazyka.
- 4 Veškerá následná komunikace (dopisy, zprávy a podobná korespondence) mezi ústředními orgány probíhá v úředním jazyce dožádaného státu nebo v anglickém či francouzském jazyce. Pokud dožádaný stát výhradou nevyloučil použití buď angličtiny, nebo francouzštiny, může si dožadující stát zvolit, zda bude komunikovat v úředním jazyce dožádaného státu, nebo v jazyce anglickém či francouzském.

Dva příklady

199. Rozhodnutí o výživném bylo vydáno v Německu a bude za účelem uznání a výkonu zasláno do Mexika. Mezi dokumenty zaslanými do Mexika bude kopie rozhodnutí v němčině, pokud to byl původní jazyk rozhodnutí, a překlad rozhodnutí do španělštiny. Povinný předávací formulář, doporučený formulář návrhu a požadované dokumenty jako osvědčení o vykonatelnosti musí být předloženy ve španělštině, takže pokud byly vypracovány v němčině a pokud Mexiko neučinilo prohlášení, že překlad nepožaduje, musí být poskytnuta přeložená kopie. Pokud Mexiko prohlášením nevyloučilo použití buď angličtiny, nebo francouzštiny, bude další komunikace v této věci probíhat ve španělštině (jazyce dožádaného státu), nebo v angličtině, či ve francouzštině.
200. Navrhovatel nemá v dožadujícím státě (Norsku) možnost zajistit překlad dokumentů do jazyka dožádaného státu (španělštiny v Mexiku) a překlad rozhodnutí z norštiny do španělštiny nemůže zajistit ani daný orgán v Mexiku. V tomto případě může navrhovatel namísto toho zajistit překlad dokumentů z norštiny do angličtiny nebo francouzštiny. Anglický nebo francouzský překlad může být následně zaslán do Mexika a mexický orgán může zajistit jeho překlad do španělštiny.

E. Další požadavky týkající se dokumentů

1. Legalizace

201. V souladu s dalšími haagskými úmluvami článek 41 úmluvy z roku 2007 o výživném na děti stanoví, že v rámci úmluvy se nevyžaduje **legalizace** či obdobný formální požadavek. Proto není zapotřebí žádného formálního ověřování podpisu úřední osoby, která vyplňuje dokumenty, nebo používání apostily, pokud je to ve smluvním státě běžnou praxí.

Legalizace je pojem, kterým se popisují určité formální právní prostředky pro ověřování dokumentů, například použití apostily nebo notářské ověření.

2. Plná moc

202. Článek 42 stanoví, že plná moc může být od navrhovatele vyžadována pouze za velmi omezených podmínek. Plnou moc lze požadovat v situaci, kdy navrhovatele bude zastupovat ústřední orgán nebo jiný orgán v dožádaném státě, například v soudním řízení, nebo tehdy, pokud se plná moc požaduje za účelem určení zástupce k jednání v konkrétní věci.⁴³ Zda dožádaný stát požaduje plnou moc, je uvedeno v profilu země.

3. Podpisy a ověřené kopie dokumentů

203. V rámci úmluvy neexistuje požadavek, že návrh musí být podepsán, aby byl platný. Ve vztahu k návrhům na uznání nebo uznání a výkon navíc články, které se na ně použijí (čl. 12 odst. 2, články 13, 25 a 30), stanoví postup, v rámci něhož se společně s návrhem na uznání mohou zaslat prosté kopie dokumentů, včetně rozhodnutí. Během řízení o uznání a výkonu může příslušný orgán nebo odpůrce požadovat ověřenou kopii kteréhokoli dokumentu, pokud je nezbytná ke zpracování návrhu nebo odpovědi na něj. Pokud však taková žádost není vznesena, postačí prosté kopie. Jelikož jazyk úmluvy je záměrně neutrální, pokud jde o médium, může stát dokumenty přijímat také elektronicky.
204. Podle úmluvy může stát také stanovit, že ve všech případech požaduje ověřenou kopii kteréhokoli dokumentu. Zda to stát pro všechny věci stanovil, je uvedeno v profilu země.

II. Ochrana osobních údajů a důvěrných informací

205. Úmluva poskytuje určité důležité záruky za účelem ochrany osobních a důvěrných informací předávaných podle úmluvy. (Povšimněte si, že se tyto informace v rámci úmluvy označují jako osobní „údaje“, protože tento pojem se užívá i v dalších Haagských úmluvách.) Tyto záruky jsou uvedeny v článcích 38, 39 a 40. Mezi osobní údaje se řadí (nejen) údaje jako jméno, datum narození, adresa nebo kontaktní údaje a osobní identifikátory, jako například státní identifikační číslo.⁴⁴
206. V úmluvě se uznává, že vzhledem k citlivosti informací, jež si státy ohledně osob vyměňují, je ochrana těchto informací zásadní pro to, aby strany byly chráněny před nepříznivými důsledky vyplývajícími ze sdělování těchto informací.
207. V rámci úmluvy existují zvláštní omezení pro sdělování a potvrzování informací shromážděných nebo předaných podle úmluvy za určitých podmínek. Je zakázáno sdělovat nebo potvrzovat informace, jestliže by tím bylo ohroženo zdraví, bezpečnost nebo svoboda osob (čl. 40 odst. 1). Takovými osobami mohou být dítě, navrhovatel nebo odpůrce nebo jakákoliv jiná osoba. Úmluva v tomto smyslu není omezena.
208. Pokud ústřední orgán shledá, že by sdělením nebo potvrzením informací mohlo vzniknout takové nebezpečí, sdělí tuto obavu druhému zúčastněnému ústřednímu orgánu a tento ústřední orgán toto zjištění zohlední při vyřizování návrhu podle úmluvy. Dožádaný ústřední orgán zjištěním tohoto nebezpečí ze strany dožadujícího ústředního orgánu není vázán. Je však povinen stanovit, zda by sdělení informací mohlo ohrozit zdraví, bezpečnost nebo svobodu osob, a musí zjištění dožadujícího státu podle čl. 40 odst. 2 zohlednit. Jak dožádaný ústřední orgán v takové situaci postupuje, závisí na tom, co je nezbytné pro vyřízení návrhu a splnění povinností státu podle úmluvy (článek 40). Jestliže má dožadující ústřední orgán obavy z úniku

⁴³ Vysvětlující zpráva, bod 617.

⁴⁴ Vysvětlující zpráva, bod 605.

důvěrných informací o navrhovateli, oprávněném nebo jiné osobě, doporučuje se použít adresu ústředního nebo příslušného orgánu v dožadujícím státě, takže adresa oprávněného nebo navrhovatele je „zastoupena“ touto adresou.⁴⁵

209. S cílem zajistit ochranu osobních údajů byly vytvořeny také povinné a doporučené formuláře zveřejněné Stálým výborem Haagské konference. Tyto formuláře ústřednímu orgánu umožňují uvést, že má obavu, že by sdělení nebo potvrzení informací mohlo ohrozit zdraví, bezpečnost nebo svobodu osob (na formulářích je pro tento údaj vyhrazeno „zaškrťovací políčko“).
210. V případě uvedení této obavy formuláře umožňují, aby citlivé osobní údaje (například kontaktní údaje nebo informace, které by mohly být použity k určení totožnosti osoby nebo zjištění místa, kde se osoba zdržuje) byly uvedeny na samostatné části formuláře. Tak může být návrh obsahující pouze informace, které odpůrce potřebuje k odpovědi na návrh, poskytnut odpůrci nebo příslušnému orgánu, aniž by navrhovateli, oprávněnému nebo jiné osobě hrozilo nebezpečí.
211. Všechny orgány v dožádaném nebo dožadujícím státě, které zpracovávají informace v rámci postupů podle úmluvy, se navíc musí řídit vlastními vnitrostátními právními předpisy, které se týkají důvěrnosti informací (článek 39). Veškeré předávání informací proto také musí být v souladu s vnitrostátními požadavky stanovenými vnitrostátním právem, jako například získáváním souhlasu ke zveřejnění informací nebo omezeními týkajícími se sdělování informací.

III. Účinný přístup k řízením a právní pomoci

A. Přehled

1. Účinný přístup k řízením

212. Jednou z nejdůležitějších zásad, z nichž úmluva vychází, je, že navrhovatelé musí mít účinný přístup k řízením, jež jsou nezbytná k vyřízení jejich návrhů v dožádaném státě. Účinný přístup k řízením znamená, že navrhovatel může s pomocí orgánů v dožádaném státě, je-li to zapotřebí, účinným způsobem předložit svou věc příslušným orgánům v dožádaném státě.⁴⁶
213. Články 14, 15, 16, 17 a 43 úmluvy se týkají povinnosti dožádaného státu poskytovat účinný přístup k řízením, včetně poskytování bezplatné právní pomoci za určitých okolností, a možnosti požadovat za určitých okolností od neúspěšné strany náhradu nákladů (článek 43). Tento oddíl příručky poskytuje shrnutí těchto ustanovení.
214. Článek 14 obsahuje obecnou povinnost poskytovat navrhovatelům účinný přístup k řízením, včetně řízení o výkonu a odvolacího řízení. Za navrhovatele se považují oprávnění, povinní a subjekty veřejné správy, pokud jednájí za oprávněného za účelem podání návrhu na uznání, uznání a výkon nebo výkon, kteří podávají návrh prostřednictvím ústředního orgánu.
215. Návrhy podané navrhovatelem přímo příslušnému orgánu do tohoto obecného ustanovení nespádají, ale čl. 17 písm. b) zahrnuje obecný požadavek poskytovat omezenou pomoc při podávání návrhů na uznání a výkon a na tyto návrhy se použije

⁴⁵ Vysvětlující zpráva, bod 612. Stát, který se rozhodne použít „zástupnou“ adresu, by si měl být vědom toho, že dožádaný stát může z důvodů vnitrostátního práva, například kvůli doručování dokumentů, chtít znát osobní adresu oprávněného.

⁴⁶ Vysvětlující zpráva, bod 357.

také čl. 14 odst. 5. (Tato otázka je podrobněji rozebrána níže.)

2. Právní pomoc

216. Účinný přístup, jenž musí být poskytnut, zahrnuje právní pomoc, pokud je na základě okolností nutná. Pro tento přístup by neměly být překážkou majetkové poměry navrhovatele nebo jeho schopnost uhradit náklady. Článek 15 proto stanoví, že bezplatná právní pomoc se oprávněným ve věcech výživného na děti poskytuje ve většině případů.
217. Povinnost poskytovat bezplatnou právní pomoc je zmírněna tím, že tato pomoc nemusí být poskytnuta, pokud jsou řízení užívaná v dožádaném státě natolik jednoduchá, že navrhovateli umožňují účinně hájit své zájmy v dané věci bez právní pomoci, a ústřední orgán poskytuje nezbytné služby bezplatně.
218. To je důležité, protože mnoho států *Článek 3 definuje právní pomoc jako „pomoc [nezbytnou] k tomu, aby se navrhovatelé mohli seznámit se svými právy a uplatňovat je a aby bylo zaručeno, že jejich návrhy budou v dožádaném státě zcela a účinně vyřizovány. Prostředky pro poskytování této pomoci mohou podle potřeby zahrnovat právní poradenství, právní pomoc při podání návrhu u příslušného orgánu, právní zastoupení a osvobození od nákladů řízení.“* vytvořilo účinná, efektivní řízení o uznání, uznání a výkonu, výkonu, vydání a změně rozhodnutí o výživném, která mohou bez potřeby **právní pomoci** využívat všichni navrhovatelé v daném státě, a tato řízení jsou bez rozdílu dostupná všem navrhovatelům podávajícím návrh podle úmluvy. V závislosti na státu se tím může rozumět, že ústřední nebo příslušný orgán používají zjednodušené formuláře a správní postupy a že všem navrhovatelům poskytují informace a poradenství. Pokud tato zjednodušená řízení navrhovateli umožňují hájit své zájmy v dané věci účinně a jsou navrhovateli dožádaným státem poskytována bezplatně, není dožádaný stát povinen navrhovateli poskytnout bezplatnou právní pomoc.
219. V případě, že zjednodušená řízení nejsou dostupná a je požadována právní pomoc, jsou v několika ustanoveních vymezeny okolnosti, za kterých musí být navrhovatelům bezplatně poskytnuta.
220. Jelikož se řízení pro věci týkající se výživného v jednotlivých státech liší, požadovaný druh právní pomoci bude nutně v každé věci jiný. Správní systémy a systémy, kde jsou rozhodujícím orgánem tribunály, mohou vyžadovat určitý druh pomoci, soudní systémy zase jiný. Pomoc může být poskytována umožněním přístupu ke službám, jako jsou právní kliniky, veřejná právní pomoc nebo služby na podporu rodiny. Druh dostupných právních služeb je uveden v profilu země smluvního státu.
221. Pokud navrhovatel požaduje právní pomoc, úmluva obecně jako výchozí postup požaduje, aby všechny smluvní státy tuto pomoc bezplatně poskytovaly oprávněným v téměř všech případech týkajících se **výživného na děti**. Výjimky ohledně tohoto postupu existují u států, které učinily prohlášení podle úmluvy.⁴⁷

⁴⁷

Stát může učinit prohlášení, že v určitých případech přezkoumá majetkové poměry dítěte (čl. 16 odst. 1).

222. Nárok navrhovatelů na bezplatnou právní pomoc je však omezenější u návrhů, které se vztahují k **věcem týkajícím se jiného výživného než výživného na děti**, obdobně je také více omezeno právo povinných na bezplatnou právní pomoc při podávání návrhů na uznání a návrhů na změnu. U těchto návrhů může dožádaný stát jako podmínku poskytnutí právní pomoci stanovit **přezkum majetkových poměrů** nebo **přezkum důvodnosti nároku**.
- Při přezkumu majetkových poměrů se posuzují příjmy a majetek navrhovatele nebo další majetkové poměry, které ovlivňují schopnost navrhovatele uhradit náklady na právní pomoc.*
- Při přezkumu důvodnosti nároku se přezkoumává důvodnost nebo pravděpodobný úspěch návrhu a posuzují se otázky jako právní základ návrhu a to, zda je pravděpodobné, že skutkové okolnosti věci povedou k úspěšnému výsledku.*
223. Důležité však je, že ve všech věcech týkajících se uznání a výkonu nemůže být právní pomoc, kterou stát poskytuje všem navrhovatelům (oprávněným, povinným nebo subjektům veřejné správy⁴⁸), menší než pomoc, jež by byla navrhovateli poskytnuta jako navrhovateli ve srovnatelné vnitrostátní věci. Tím je zajištěno, že je všem navrhovatelům bez ohledu na jejich místo pobytu poskytována stejná úroveň služeb. Dožádaný stát navíc nemůže požadovat složení záruky či zálohy k zajištění uhrazení nákladů řízení (čl. 37 odst. 2 a čl. 14 odst. 5), ačkoli bezplatná právní pomoc nemusí být vždy dostupná.
224. Zda je navrhovateli k dispozici bezplatná právní pomoc, proto závisí na těchto faktorech:
- zda jsou v dožádaném státě navrhovateli k dispozici bezplatná zjednodušená řízení,
 - jakého druhu vyživovací povinnosti se věc týká (výživné na děti, výživné mezi manželi či bývalými manželi nebo jiný druh výživného vyplývajícího z rodinných vztahů),
 - zda je navrhovatelem oprávněný, nebo povinný,
 - jaký návrh se podává (uznání, výkon, vydání, změna nebo zvláštní opatření),
 - zda se u konkrétního návrhu bude přezkoumávat důvodnost nároku,
 - zda se v dožádaném státě u daného návrhu používá přezkum majetkových poměrů (zaměřený na poměry dítěte nebo navrhovatele).
225. Následující oddíly a schémata podrobně objasňují podmínky pro poskytnutí bezplatné právní pomoci v řadě odlišných situací.

B. Podmínky pro poskytnutí bezplatné právní pomoci

226. Tento oddíl vysvětluje podmínky pro poskytnutí bezplatné právní pomoci při podávání návrhů podle úmluvy ve všech státech, s výjimkou států, které učinily prohlášení umožňující přezkum majetkových poměrů dítěte. Postupy, které se používají v těchto státech, jsou popsány na konci tohoto oddílu.
- Poznámka:** Pokud se rozhodnutí, které má být uznáno a vykonáno, týká výživného mezi manželi či bývalými manželi i výživného na dítě, vztahují se na ně stejné podmínky pro poskytnutí bezplatné právní pomoci.

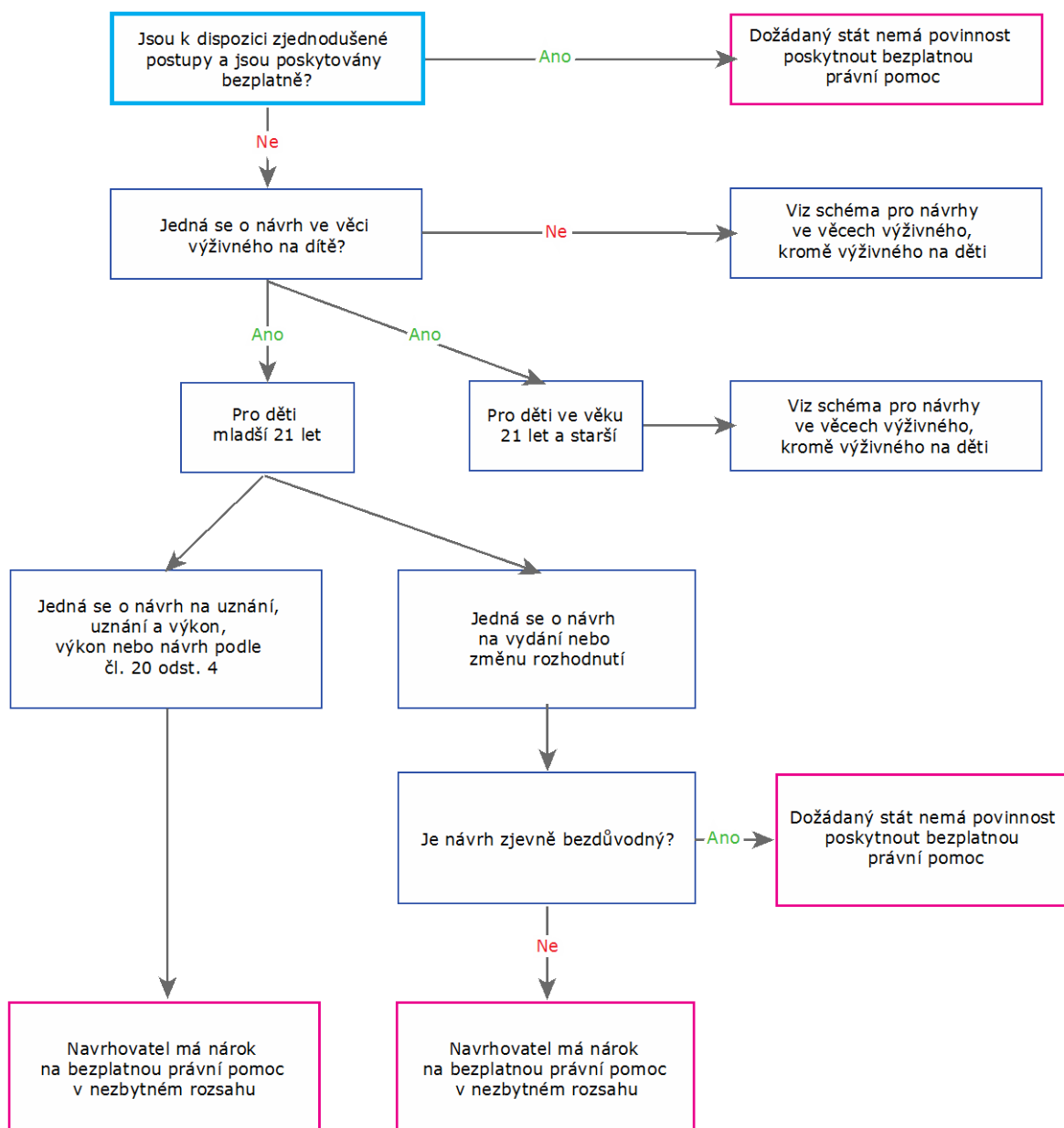
1. Návrhy podávané oprávněným

a) **Návrhy týkající se výživného na dítě mladší 21 let (nebo mladší 18 let, byla-li učiněna výhrada)**

227. Jak je znázorněno níže, právní pomoc musí být poskytnuta bezplatně, pokud se návrh týká uznání, uznání a výkonu nebo výkonu rozhodnutí ve věci výživného na děti. Ve vztahu k tomuto požadavku neexistují výjimky. Pokud se návrh týká výživného na děti, avšak týká se vydání rozhodnutí nebo změny rozhodnutí, může stát bezplatnou právní pomoc odmítnout, pokud se domnívá, že návrh nebo opravný prostředek jsou zjevně bezdůvodné.⁴⁹

⁴⁹ Viz také čl. 43 odst. 2 ohledně náhrady nákladů.

**PRÁVNÍ POMOC
NÁVRHY PODÁVANÉ OPRAVNĚNÝM
VE VĚCECH VÝŽIVNÉHO NA DĚTI
(články 15 až 17)**

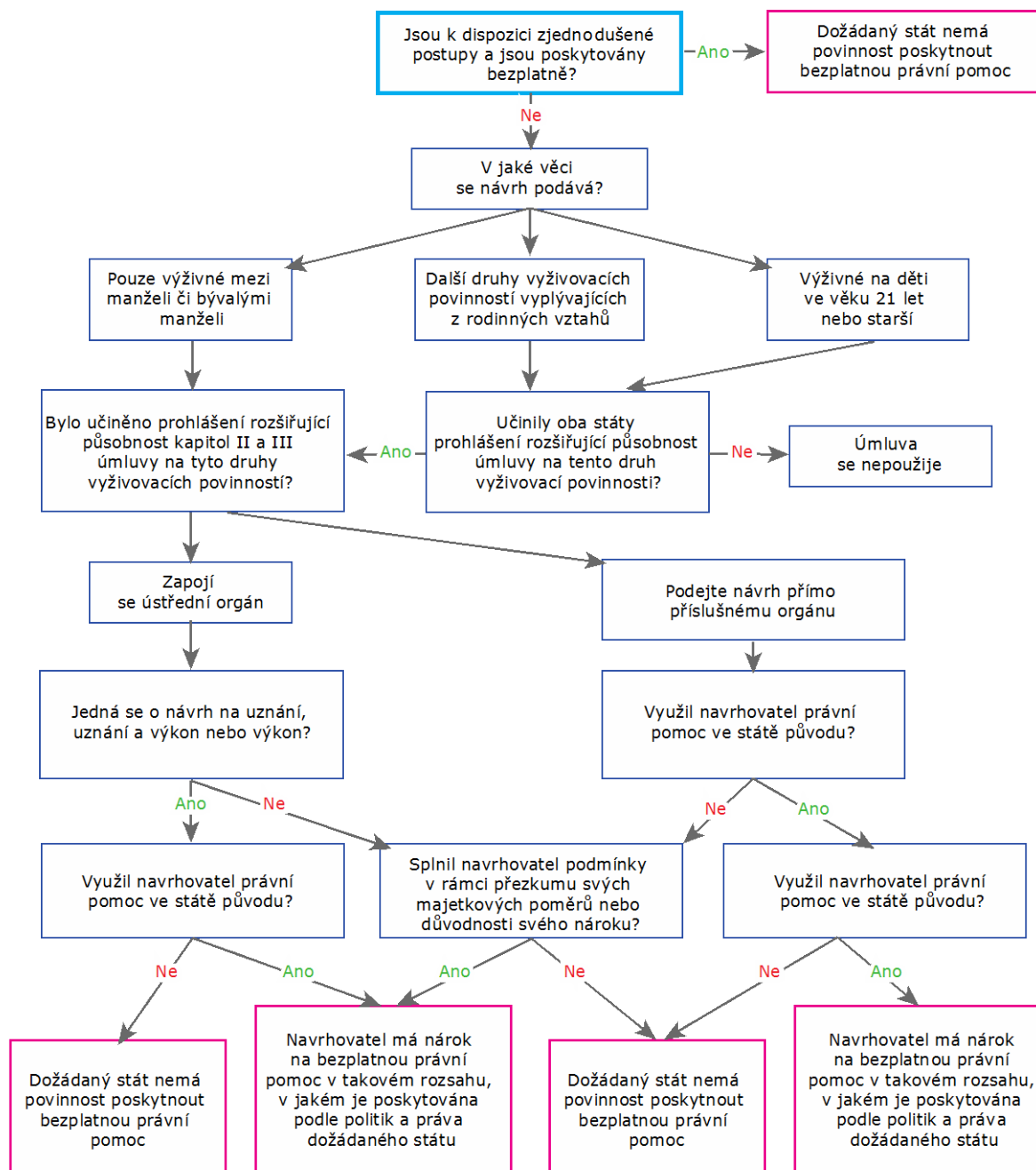

Obrázek 8: Právní pomoc: návrhy podávané oprávněným ve věcech výživného na děti

b) Návrhy týkající se jiného výživného než výživného na dítě mladší 21 let (nebo mladší 18 let, byla-li učiněna výhrada)

228. Poskytnutí bezplatné právní pomoci nemusí být běžnou praxí, pokud se návrh týká výživného na dítě ve věku 21 let nebo starší, výživného mezi manželi či bývalými manželi nebo jiného druhu výživného a pokud stát rozšířil oblast působnosti úmluvy na tyto případy. Smluvní stát může odmítnout poskytnutí této pomoci, pokud návrh pravděpodobně nebude úspěšný (přezkum důvodnosti nároku), a může také stanovit přezkum majetkových poměrů jako podmínku pro poskytnutí takovýchto služeb.
229. Pokud však navrhovatel získal při žádosti o vydání rozhodnutí bezplatnou právní pomoc ve státě původu v jakékoli věci týkající se uznání, uznání a výkonu nebo výkonu stávajícího rozhodnutí o druzích výživného popsanych v předchozím odstavci, má navrhovatel nárok na stejnou úroveň pomoci v dožádaném státě, je-li taková pomoc v dožádaném státě k dispozici. To je znázorněno na obrázku 9 na následující straně.

**PRÁVNÍ POMOC
NÁVRHY PODÁVANÉ OPRAVNĚNÝM VE VĚCÍCH VÝŽIVNÉHO,
KROMĚ VÝŽIVNÉHO NA DĚTI (článek 17)**

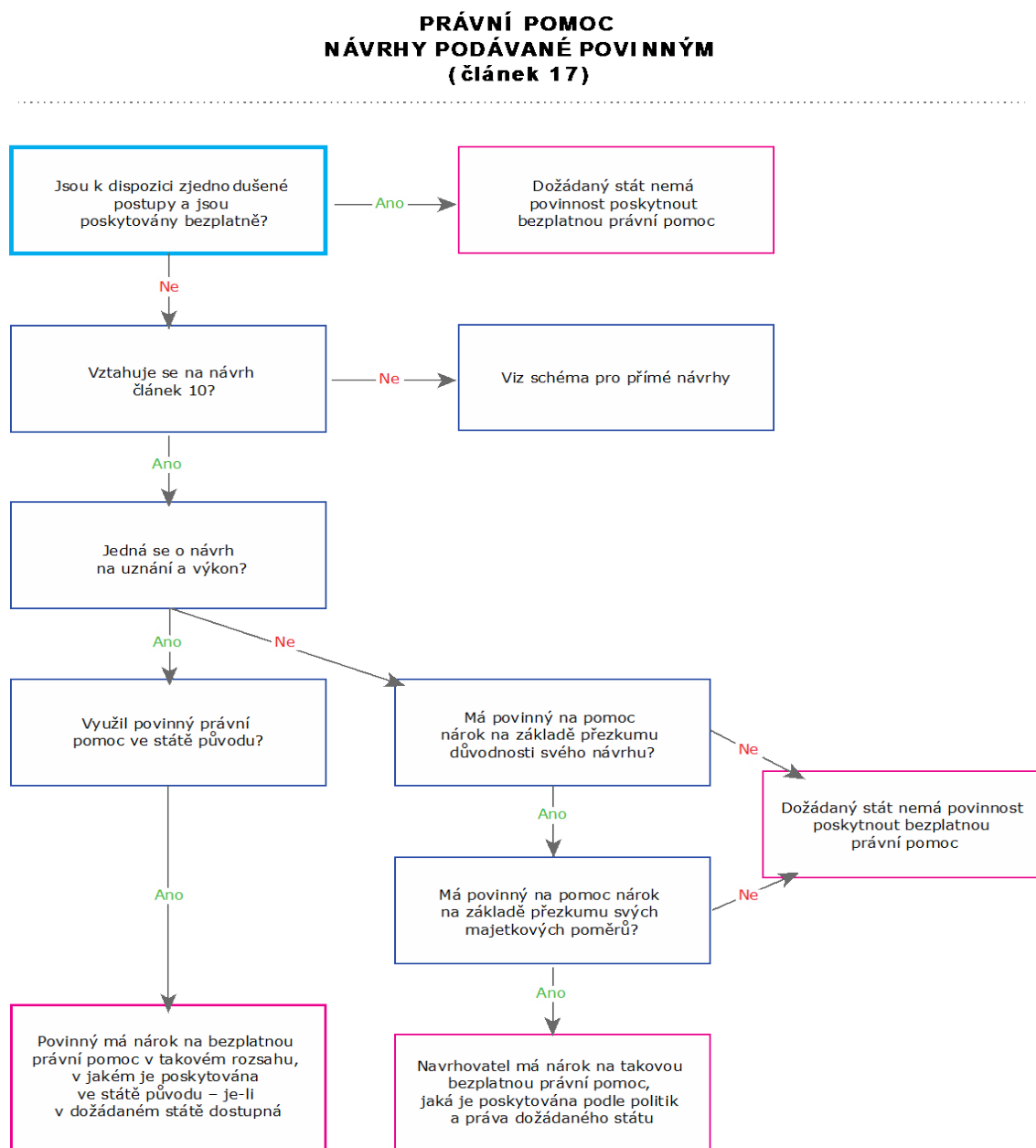
Obrázek 9: Právní pomoc: návrhy podávané oprávněným ve věcech výživného, kromě výživného na děti

c) Návrhy podávané subjektem veřejné správy

230. Jestliže je navrhovatelem subjekt veřejné správy definovaný v článku 36, je tento subjekt pro účely podávání návrhů na uznání, uznání a výkon nebo výkon rozhodnutí považován za oprávněného. Z tohoto důvodu mají subjekty veřejné správy při podávání těchto návrhů týkajících se rozhodnutí o výživném na děti mladší 21 let (nebo podle okolností ve věku 18 let) nárok na bezplatnou právní pomoc.⁵⁰

2. Návrhy podávané povinným

231. U návrhů podaných povinným může dožádaný stát za účelem rozhodnutí, zda poskytnout bezplatnou právní pomoc, využít přezkumu důvodnosti nároku a přezkumu majetkových poměrů. Toto je znázorněno na obrázku 10 níže.

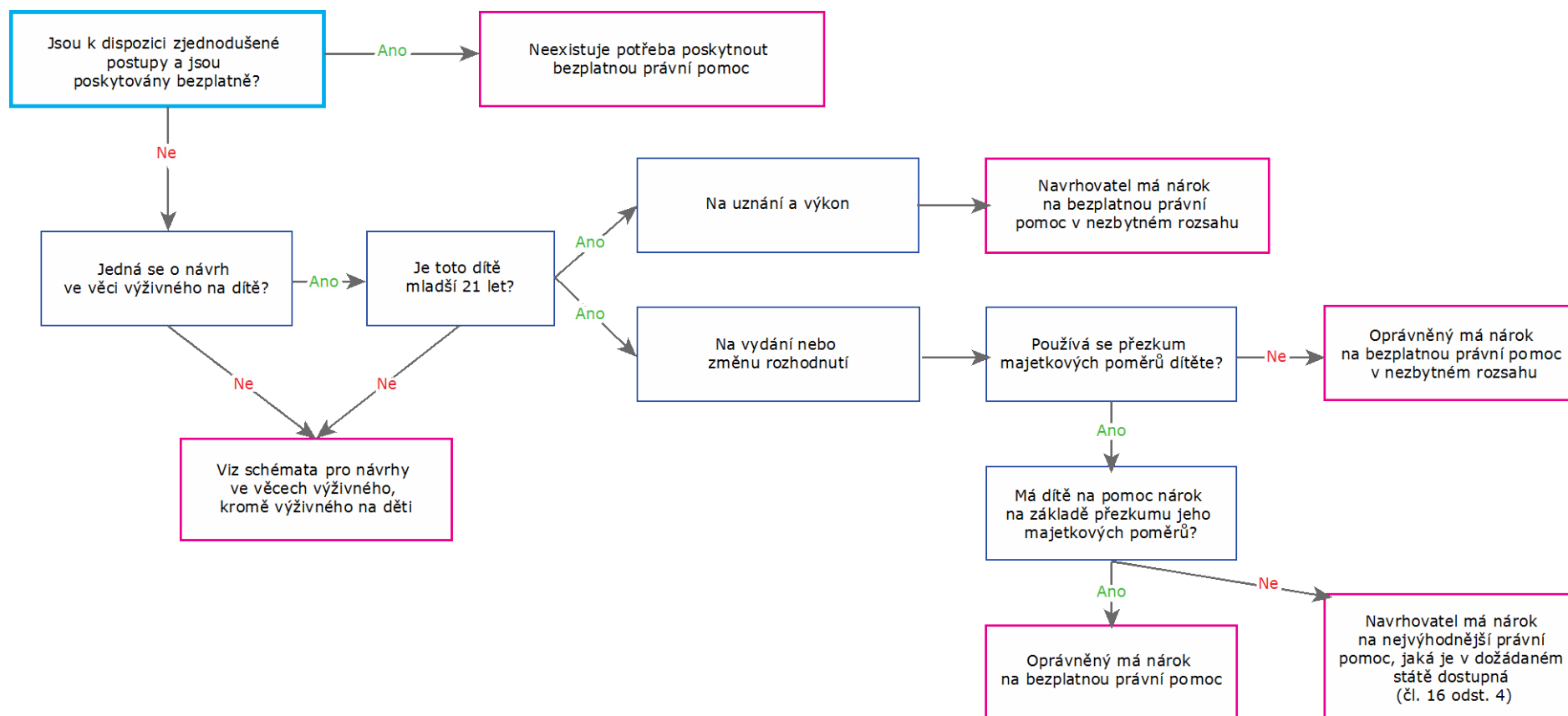

Obrázek 10: Právní pomoc: návrhy podávané povinným

3. Přezkum majetkových poměrů dítěte

232. Smluvní stát může učinit prohlášení, že využije přezkumu majetkových poměrů dítěte za účelem určení, zda má navrhovatel nárok na bezplatnou právní pomoc, u jiných návrhů než na uznání a výkon rozhodnutí o výživném na děti (viz čl. 16 odst. 3). Níže uvedené schéma objasňuje, jak se přezkum použije. Je důležité si zapamatovat, že při přezkumu se posuzují majetkové poměry dítěte, nikoli rodiče, takže pokud dítě nebude disponovat značným majetkem nezávisle na rodičích, většina navrhovatelů podmínky pro poskytnutí pomoci splní.
233. Pokud dožádaný stát učinil prohlášení umožňující přezkum majetkových poměrů dítěte, musí návrh obsahovat „výslovné potvrzení“, že majetkové poměry dítěte splňují kritéria stanovená dožádaným státem. Tato kritéria lze najít na internetových stránkách Haagské konference < www.hcch.net > v části „Child Support / Maintenance Section“ (Výživné na děti / vyživovací povinnosti). Potvrzení předložené navrhovatelem postačí, pokud dožádaný stát nemá oprávněné důvody se domnívat, že informace poskytnuté navrhovatelem jsou nesprávné.

PRÁVNÍ POMOC PŘEZKUM MAJETKOVÝCH POMĚRŮ DÍTĚTE (článek 16)

Obrázek 11: Právní pomoc: přezkum majetkových poměrů dítěte

4. Testy rodičovství nebo genetické testy

234. Čl. 6 odst. 2 písm. h) úmluvy ukládá ústředním orgánům, aby přijaly vhodná opatření pro poskytování pomoci při určení rodičovství, je-li to nezbytné pro vymáhání výživného. Náklady na genetické testy pro určení rodičovství mohou být značné. Aby bylo zajištěno, že se tyto náklady nestanou překážkou získání rozhodnutí o výživném na děti,⁵¹ pokud je test rodičovství nezbytný pro podání návrhu podle čl. 10 odst. 1 písm. c), nemůže dožádaný stát požadovat, aby náklady na testy uhradil navrhovatel, a tyto náklady spadají do obecného ustanovení umožňujícího poskytnutí bezplatné právní pomoci.⁵²
235. Způsob, jak se to uplatňuje v praxi, závisí na vnitrostátních postupech pro provádění genetických testů v dotčeném smluvním státě. V některých státech osoba požadující testování musí jako podmínku žádosti o testování předem uhradit plné náklady na provedení testů, včetně nákladů na testy matky a dítěte/děti. V jiných státech se požaduje, aby povinný předem uhradil pouze náklady na testy provedené povinnému. V tomto případě dožádaný stát uhradí náklady na testování matky a dítěte/děti – náklady, které by jinak hradil navrhovatel, avšak náhrada těchto nákladů může být vymáhána na povinném, pokud je určen rodičem dítěte. Každý stát rozhodne na základě vnitrostátního práva nebo postupu, v jakém rozsahu povinný ponese náklady na provedení testů a v jakém okamžiku během řízení, pokud vůbec, od něj budou požadovány.
236. Opatření, která v daném státě platí pro provádění testů rodičovství, jsou uvedena v profilu země každého smluvního státu.
237. V případech, kdy se návrh týká výživného na dítě mladší 21 let, je obecným pravidlem, že pokud návrh není zjevně bezdůvodný, nemusí oprávněný náklady na provedení testu rodičovství hradit předem.⁵³
238. Ve státech, které učinily prohlášení umožňující přezkum majetkových poměrů dítěte, jsou náklady na provedení testu rodičovství hrazeny v rámci dostupné právní pomoci, pokud přezkum majetkových poměrů dítěte dopadne nepříznivě.

IV. Zvláštní činnosti ústředního orgánu

239. Pro úspěšné vyřizování věcí podle úmluvy jsou zásadní správní spolupráce a pomoc s návrhy podle úmluvy. Kapitola II úmluvy stanoví obecné a zvláštní činnosti ústředních orgánů a kapitola III stanoví pravidla, jimiž se řídí návrhy podávané prostřednictvím ústředních orgánů.
240. Pokud se na návrh použije kapitola II úmluvy, ustanovení čl. 6 odst. 1 požaduje, aby ústřední orgány poskytly pomoc v souvislosti s návrhy podle kapitoly III. Ústřední orgány zejména:
- předávají a přijímají návrhy,
 - zahajují nebo usnadňují zahájení řízení o těchto návrzích.
241. Podle čl. 6 odst. 2 ústřední orgány v souvislosti s těmito návrhy přijmou všechna vhodná opatření pro:
- poskytnutí nebo usnadnění poskytnutí právní pomoci, pokud to okolnosti vyžadují,
 - pomoc při zjišťování místa, kde se zdržuje oprávněný nebo povinný,

⁵¹ Uhrazení nákladů na test rodičovství předem by bylo vyžadováno pouze tehdy, pokud by bylo zřejmé, že žádost o určení rodičovství je podána za značně pochybných (neodůvodněných) okolností. Vysvětlující zpráva, bod 391.

⁵² Vysvětlující zpráva, bod 392.

⁵³ Vysvětlující zpráva, bod 390.

- pomoc při získávání relevantních informací o příjmech, a pokud je to nezbytné, o dalších majetkových poměrech povinného nebo oprávněného, včetně umístění majetku,
 - podporu smírného řešení s cílem dosáhnout dobrovolného placení výživného, pokud je to vhodné, za použití mediace, conciliace nebo obdobných prostředků,
 - usnadnění průběžného výkonu rozhodnutí o výživném včetně nedoplatků,
 - usnadnění získávání a rychlého převodu plateb výživného,
 - usnadnění získávání listinných nebo jiných důkazních prostředků,
 - poskytování pomoci při určení rodičovství, je-li to nezbytné pro vymáhání výživného,
 - zahájení nebo usnadnění zahájení řízení za účelem přijetí nezbytných předběžných opatření, jež jsou omezena na příslušné území a jejichž účelem je zajistit účinek podaných návrhů ve věcech výživného,
 - usnadnění doručování písemností.
242. Každý smluvní stát určí **ústřední orgán** (státy s více územními celky jich mohou určit několik) a také stanoví, který z výše uvedených druhů pomoci tento ústřední orgán nebo **příslušný orgán** nebo subjekt veřejné správy nebo jiné subjekty v daném smluvním státě pod dohledem ústředního orgánu převezmou.⁵⁴
243. Při posuzování, jaké povinnosti má ústřední orgán v daném případě, je důležité se podívat na oblast působnosti nebo rozsah, v jakém se úmluva v konkrétní situaci použije. Jestliže se kupříkladu navrhovatel domáhá vydání rozhodnutí o výživném pouze mezi manželi či bývalými manželi, výše zmíněné druhy pomoci nejsou přípustné, pokud dotčené smluvní státy nerozšířily působnost kapitol II a III na všechny návrhy týkající se výživného mezi manželi či bývalými manželi.

Ústřední orgán je orgán veřejné správy určený smluvním státem pro plnění a vykonávání povinností týkajících se správní spolupráce a pomoci podle úmluvy.

Příslušný orgán je subjekt veřejné správy nebo osoba v daném státě, které právní předpisy tohoto státu pověřují výkonem zvláštních úkolů podle úmluvy nebo jim jejich výkon umožňují. Příslušným orgánem může být soud, správní orgán, organizace pro vymáhání výživného na děti nebo jakýkoli orgán státní správy, který plní některé úkoly týkající se úmluvy.

V. Další haagské úmluvy

244. Některé státy jsou smluvními stranami dalších úmluv nebo mezinárodních nástrojů, které mohou být relevantní v případech týkajících se mezinárodních návrhů ve věcech výživného. Tím se rozumí zejména úmluva z roku 1965 o doručování soudních písemností v cizině (úmluva z roku 1965 o doručování) a úmluva z roku 1970 o provádění důkazů v cizině.⁵⁵ V situaci, kdy by některá z těchto úmluv mohla být použitelná, je důležité vyhledat právní poradenství a zajistit, aby byly řádně splněny požadavky úmluvy z roku 2007 o výživném na děti.
245. Úmluva z roku 1965 o doručování a úmluva z roku 1970 o provádění důkazů v cizině se použijí pouze tehdy, pokud je třeba doručit písemnosti nebo provést dokazování v cizině. V této souvislosti je důležité si zapamatovat, že pojem „v cizině“ se nepoužívá ani v čl. 6 odst. 2 písm. g) úmluvy z roku 2007 o výživném na děti, které se rovněž vztahuje na žádosti o zvláštní opatření („usnadnění získávání listinných nebo jiných důkazních prostředků“), ani tamtéž v písmenu j) („usnadnění doručování písemností“). Důvodem je to, že ve většině případů je ústřední orgán žádán, aby usnadnil dokazování nebo doručování písemností v rámci své příslušnosti v řízeních o výživném, která se konají v rámci jeho příslušnosti. Žádosti o usnadnění dokazování

⁵⁴ Viz také článek 50.

⁵⁵ Viz článek 50 a vysvětlující zpráva, body 648 až 651.

nebo doručování písemností **v cizině** jsou méně časté. V mnoha situacích, kterých se úmluva z roku 2007 o výživném na děti týká, se předání písemností pro doručení v cizině ani dokazování v cizině nevyžaduje.⁵⁶

246. Rozbor dalších úmluv, které jsou uplatňovány v této oblasti, je již nad rámec této příručky. Chcete-li zjistit, zda je stát stranou Haagské úmluvy ze dne 1. března 1954 o civilním řízení nebo úmluvy z roku 1965 o doručování soudních písemností v cizině a úmluvy z roku 1970 o provádění důkazů v cizině, podívejte se na internetové stránky Haagské konference < www.hcch.net >.

Úmluva z roku 1965 o doručování soudních písemností v cizině⁵⁷

247. Tato úmluva (běžně nazývaná Haagská úmluva o doručování) stanoví komunikační kanály, které se mají použít v případě, kdy je třeba zaslat soudní nebo mimosoudní písemnost z jednoho státu, který je smluvní stranou úmluvy, do druhého státu, který je rovněž smluvní stranou úmluvy, pro účely doručování.
248. Úmluva z roku 1965 o doručování se použije, pokud jsou splněny všechny tyto požadavky:
- 1 právo státu, v němž se řízení koná (stát sídla soudu), požaduje, aby byla z tohoto do druhého státu zaslána písemnost (např. oznámení o podání žaloby) pro účely doručování,
 - 2 oba státy jsou smluvními stranami úmluvy o doručování,
 - 3 je známa adresa příjemce písemnosti,
 - 4 doručovanou písemností je soudní nebo mimosoudní písemnost a
 - 5 doručovaná písemnost se vztahuje k občanské nebo obchodní věci.
249. V případě jakýchkoli pochybností, zda se úmluva o doručování použije nebo jak vyhovět jejím ustanovením, je zapotřebí se obrátit na právního poradce.

Úmluva z roku 1970 o provádění důkazů v cizině⁵⁸

250. Tato úmluva (běžně nazývaná Haagská úmluva o provádění důkazů v cizině) stanoví metody spolupráce při dokazování v cizině (tj. v druhém státě) v občanských nebo obchodních věcech. Úmluva, která je platná pouze mezi jejími smluvními státy, umožňuje dokazování prostřednictvím i) žádostí a ii) diplomatických nebo konzulárních zástupců a komisařů. Úmluva poskytuje účinné prostředky pro překonání rozdílů mezi právními řádmi občanského kontinentálního práva a anglosaského zvykového práva („*common law*“), pokud jde o dokazování.
251. Pokud bude nutné provádět dokazování v cizině, příslušným pracovníkům by mělo být poskytnuto právní poradenství – je-li zapotřebí –, aby byly splněny požadavky úmluvy z roku 1970 o provádění důkazů v cizině.

⁵⁶ Viz vysvětlující zpráva, body 164 až 167 a 182 až 185. Pro podrobnější informace o druzích pomoci, které může dožádaný stát poskytnout způsobem, jenž nespadá do úmluvy z roku 1970 o provádění důkazů v cizině, viz vysvětlující zpráva, bod 174.

⁵⁷ Pro více informací o úmluvě o doručování viz „Service Section“ (Sekce doručování) na internetových stránkách Haagské konference.

⁵⁸ Pro více informací o úmluvě o provádění důkazů v cizině viz „Evidence Section“ (Sekce dokazování) na internetových stránkách Haagské konference.

Kapitola 4

Vyřizování odchozích návrhů na uznání nebo uznání a výkon (čl. 10 odst. 1 písm. a) a čl. 10 odst. 2 písm. a))

Jak je tato kapitola strukturována:

Tato kapitola se zabývá odchozími návrhy na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí o výživném.

Oddíl I poskytuje přehled informací o návrhu – kdy se používá, kdo ho může podat, a vysvětlení základních pojmů a konceptů.

Oddíl II popisuje postup nebo kroky pro sestavení a vyřízení návrhu.

Oddíl III poskytuje přehled požadovaných formulářů a dokumentů a informace o tom, co musí návrh obsahovat a jak by formuláře měly být vyplňovány.

Oddíl IV se zabývá uznáním a výkonem dohod o výživném a dalšími výjimkami vztahujícími se k postupům v oddíle II.

Oddíl V se zabývá dalšími záležitostmi.

Oddíl VI obsahuje odkazy na další materiály.

Oddíl VII obsahuje kontrolní seznam pro požadované postupy.

Oddíl VIII obsahuje často kladené otázky.

I. Přehled a obecné zásady

252. Proces uznání a výkonu rozhodnutí je základním kamenem mezinárodního vymáhání výživného a zajišťuje nákladově efektivní způsob, jak se oprávněný může domáhat placení výživného v případech, kdy má povinný místo pobytu nebo majetek či příjmy v jiném **smluvním státě**. Díky procesu uznání a výkonu odpadá oprávněnému nutnost cestovat do **státu**, v němž má být rozhodnutí vykonáno, a získávat rozhodnutí v tomto smluvním státě. Jakmile je rozhodnutí uznáno prohlášením vykonatelnosti nebo registrací tohoto rozhodnutí, může být rozhodnutí vydané v jednom státě vykonáno v jiném smluvním státě za stejných podmínek, jako kdyby bylo původně vydáno v tomto státě.
- Smluvní stát** je stát, jenž je vázán úmluvou, jelikož dokončil proces ratifikace, přijetí nebo schválení stanovený v článku 58. V této příručce se často používá pojem **stát**. Obecně se jím rozumí svrchovaný stát nebo země, a nikoli dílčí jednotka tohoto státu nebo územní celek, například provincie nebo jeden ze států Spojených států amerických.
253. Ustanovení úmluvy mají vytvořit postupy pro uznávání a uznávání a výkon rozhodnutí, které jsou jednoduché, rychlé a s nízkými náklady.⁵⁹ Toho je dosaženo vytvořením systému, ve kterém po obdržení návrhu na uznání nebo uznání a výkon od jiného smluvního státu následuje rychlé a jednoduché řízení o uznání a výkonu rozhodnutí, je-li zapotřebí. Je vydáno prohlášení, že rozhodnutí je vykonatelné, nebo je rozhodnutí zaregistrováno pro účely výkonu, aniž by kterákoli strana mohla učinit

jakákoli podání, a příslušný orgán může provést přezkum pouze v omezeném rozsahu. Jakmile je rozhodnutí prohlášeno za vykonatelné nebo zaregistrováno, mohou být přijata opatření pro výkon rozhodnutí za účelem získání výživného v dožádaném státě. Odpůrce může proti registraci nebo prohlášení vykonatelnosti vznést námitku, avšak pro vznesení námitky existují přísné časové lhůty a přesně stanovené důvody.⁶⁰ Ve většině případů se námitka nebo opravný prostředek nepodávají, čímž se umožní co nejrychlejší průběh řízení.

254. Z pohledu smluvního státu, který návrh podává (dožadující stát), jsou postupy pro sestavení návrhu stejně přímočaré a je vyžadována dokumentace v omezeném rozsahu. Úmluva jasně omezuje množství dokumentů, jež lze pro podání návrhu na uznání nebo uznání a výkon požadovat, a ve většině případů lze návrh podat, aniž by musely být předloženy ověřené kopie rozhodnutí nebo dokumentů. V tomto se odráží cíle úmluvy co nejvíce zjednodušit a zefektivnit celý proces, a uznávat tak co největší počet rozhodnutí.
255. Trochu odlišný je postup pro vyřizování návrhů na uznání a výkon dohod o výživném. Těmito postupy se tato kapitola zabývá v dalších částech.

A. Kdy se tento návrh použije

256. Návrh na uznání a výkon se použije **Dožadující stát je stát, který připravuje** tehdy, pokud oprávněný již vlastní **návrh a podává ho jménem** rozhodnutí o výživném vydané ve **navrhovatele, jenž má místo pobytu v** smluvním státě a žádá, aby toto **tomto státě. Dožádaný stát je smluvní** rozhodnutí bylo uznáno a vykonáno v **stát, který je žádán, aby návrh vyřídil.** jiném smluvním státě, v němž má povinný místo pobytu nebo majetek či příjmy.
257. V některých případech oprávněný podává návrh pouze na **uznání** rozhodnutí – obvykle z toho důvodu, že výkon v daném okamžiku není požadován. Návrh pouze na uznání může podat také povinný, který se domáhá uznání rozhodnutí, jež bylo vydáno ve smluvním státě, za účelem omezení nebo odložení výkonu rozhodnutí o výživném. **Uznání** rozhodnutí o výživném je postup příslušného orgánu státu, kterým daný stát uznává práva a povinnosti týkající se výživného, jež stanovil orgán ve státě původu, v němž bylo rozhodnutí vydáno, a kterým tomuto dává právní moc.
258. Jestliže rozhodnutí bylo původně vydáno v dožádaném státě, není třeba ho uznat, ale pouze vykonat. Tento druh návrhu upravuje čl. 10 odst. 1 písm. b) a zabývá se jím kapitola 6.

B. Příklad

259. P a její dvě děti mají místo pobytu v zemi A. P vlastní rozhodnutí, které ukládá Q, aby platil výživné na děti a na svou (bývalou) manželku. Rozhodnutí bylo vydáno v zemi A. Q nyní žije v zemi B. P chce, aby rozhodnutí o výživném bylo zasláno do země B za účelem kontaktování Q a získání výživného. Země A i země B jsou smluvními státy úmluvy.

⁶⁰ Úmluva stanoví, že státy mohou učinit prohlášení za účelem používání alternativního řízení, které umožňuje uvědomit odpůrce před registrací nebo vydáním prohlášení vykonatelnosti a stanoví větší rozsah důvodů k přezkoumání příslušným orgánem. Tímto se zabývá oddíl IV v kapitole 5.

Jak se bude postupovat podle úmluvy

260. P se obrátí na ústřední orgán v zemi A. Tento ústřední orgán jejím jménem předá návrh společně s požadovanými dokumenty ústřednímu orgánu v zemi B. V návrhu bude uvedena žádost, aby rozhodnutí o výživném bylo **uznáno a vykonáno** v zemi B. Pokud rozhodnutí splňuje požadavky pro uznání podle úmluvy, příslušný orgán (nebo ústřední orgán, je-li příslušným orgánem) v zemi B návrh vyřídí a rozhodnutí uzná a vykoná. Q bude o uznání a výkonu rozhodnutí uvědomen a bude mít možnost proti rozhodnutí o uznání a výkonu rozhodnutí o výživném podat opravný prostředek. Jakmile je rozhodnutí uznáno, příslušný orgán je v zemi B vykoná. P musí jednat pouze s ústředním orgánem v zemi A. Veškeré kontakty s ústředním orgánem v zemi B obvykle zprostředkovává ústřední orgán v zemi A.

C. Kdo může návrh na uznání nebo na uznání a výkon podat?

261. Tento návrh může být podán jednotlivým **oprávněným**, který má místo pobytu ve smluvním státě, subjektem veřejné správy, který jedná jako oprávněný a který může návrh podat jménem navrhovatele, nebo subjektem veřejné správy, který jedná jako oprávněný, pokud tento subjekt veřejné správy poskytl oprávněnému plnění místo výživného.
- Oprávněný** je fyzická osoba, která má nebo uplatňuje nárok na výživné. Oprávněným může být rodič či manžel/ka, dítě, pěstouni nebo příbuzní či jiné osoby pečující o dítě. V některých státech se tato osoba nazývá příjemce výživného, věřitel nebo rodič, který má dítě v péči, či rodič, který s dítětem bydlí.
- Povinný** je fyzická osoba, která má vyživovací povinnost nebo vůči níž byl uplatněn nárok na výživné. Povinným může být rodič či manžel/ka nebo jakákoli další osoba, která je podle práva místa, kde bylo rozhodnutí vydáno, povinna platit výživné. V některých zemích se tato osoba může nazývat plátce výživného, dlužník nebo rodič, jenž nemá dítě v péči či s ním nebydlí.
262. Návrh na uznání rozhodnutí o výživném vydaného v jiném smluvním státě může podat také **povinný** za účelem odložení nebo omezení výkonu dřívějšího rozhodnutí o výživném.

D. Podávání opravného prostředku proti rozhodnutí o uznání a výkonu

263. Ve většině případů řízení o uznání a výkonu v dožádaném státě probíhá rychle a aniž by povinný nebo **odpůrce** vznesl námitky. V některých případech však protistrana návrhu (povinný nebo oprávněný) proti uznání a výkonu rozhodnutí vznesl námitku na základě toho, že toto rozhodnutí nespĺňuje minimální požadavky pro druh rozhodnutí, který může být uznán nebo vykonán podle úmluvy. Těmto požadavkům se podrobněji věnuje kapitola 5, protože opravné prostředky se podávají v dožádaném státě, v němž probíhá řízení o návrhu na uznání, a jedná se o záležitost, která správně spadá do postupů pro příchozí návrhy na uznání a výkon. Je však důležité, aby osoby podávající návrh v dožadujícím státě věděly, že opravný prostředek proti rozhodnutí o uznání nebo uznání a výkonu rozhodnutí lze podat, a mohly zajistit, že společně s návrhem budou zaslány všechny potřebné dokumenty a že dožádaný stát bude mít všechny potřebné informace, aby mohl odpovědět na jakékoli pochybnosti uvedené odpůrcem.
- Odpůrce** je osoba, která odpovídá na návrh nebo opravný prostředek podle úmluvy. Odpůrcem může být oprávněný nebo povinný.

264. Příslušní pracovníci, kteří vyplňují formulář návrhu na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí, musí navíc v příslušné části formuláře uvést důvody, na jejichž základě se návrh na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí podává. Podrobněji se tomuto věnuje kapitola 15, která se zabývá pokyny pro vyplňování doporučeného formuláře návrhu.

*Hledáte rychlý přehled úkonů, které je při podávání návrhů na uznání a výkon třeba provést? Podívejte se na **kontrolní seznam** na konci této kapitoly.*

II. Postup pro vyřízení a uzavření návrhu

265. Ústřední orgán v dožadujícím státě je pověřen obstaráním potřebných dokumentů, zajišťuje, že budou přiloženy požadované formuláře nebo dokumenty, a připravuje soubor dokumentů, který se pošle do druhého státu. Jelikož se požadavky ohledně potřebných dokumentů v jednotlivých smluvních státech liší, podívejte se do profilu země⁶¹ týkajícího se státu, do něhož budete rozhodnutí posílat. Najdete zde zvláštní požadavky, jako například požadavky týkající se překladu a ověřování. Stát však nemůže požadovat, aby se společně s návrhem na uznání nebo uznání a výkon zasílaly jakékoli další dokumenty kromě dokumentů uvedených v článcích 11 a 25.
266. Tento oddíl se zároveň vztahuje i na návrhy pouze na uznání. Tyto návrhy se podávají opravdu zřídka. Článek 26 stanoví, že ustanovení kapitoly V (Uznávání a výkon) se „obdobně“ použijí na návrhy pouze na uznání s tou výjimkou, že se požadavek, aby rozhodnutí bylo vykonatelné, nahradí požadavkem, aby bylo účinné ve státě původu. To znamená, že pro praktické účely se na návrhy na uznání použijí ustanovení týkající se uznávání a výkonu, s výjimkou ustanovení, která je třeba změnit, jelikož není požadován výkon rozhodnutí.⁶²

⁶¹ Některé smluvní státy doporučený profil země nepoužívají, avšak většina těchto informací se poskytuje Stálému výboru Haagské konference mezinárodního práva soukromého. Tyto informace jsou dostupné na internetových stránkách Haagské konference < www.hcch.net > v části „Child Support / Maintenance Section“ (Sekce výživného na děti / vyživovacích povinností).

⁶² Vysvětlující zpráva, bod 546.

A. ***Kroky pro vyřízení návrhu na uznání nebo uznání a výkon***

ODCHOZÍ NÁVRH NA UZNÁNÍ NEBO UZNÁNÍ A VÝKON	
1	Shromážděte potřebné dokumenty ▪ rozhodnutí o výživném ▪ formulář návrhu ▪ profil země
2	Zkontrolujte informace od navrhovatele ▪ Jsou úplné?
3	Posuďte, zda návrh může být podán podle úmluvy ▪ Má navrhovatel místo pobytu ve vašem státě? - o pokud ne – navrhovatel by měl podat návrh prostřednictvím státu pobytu ▪ Má navrhovatel rozhodnutí o výživném? - o viz vysvětlení pojmů „vyživovací povinnost“ a „rozhodnutí“ v kapitole 2 - o v případě, že rozhodnutí neexistuje – podejte návrh na vydání rozhodnutí - o pokud se rozhodnutí netýká výživného – úmluva se na případ nevztahuje
4	Kde bylo rozhodnutí vydáno? ▪ v dožádaném státě – - o podejte návrh pouze na výkon ▪ v dožadujícím státě nebo třetím smluvním státě – - o podejte návrh na uznání a výkon
5	Bylo rozhodnutí v dožádaném státě již dříve uznáno? ▪ pokud ano – podejte návrh pouze na výkon
6	Podle potřeby zajistěte překlad dokumentů ▪ (podívejte se do profilu země)
7	Případně získejte ověřené kopie rozhodnutí ▪ (podívejte se do profilu země)
8	Získejte od příslušného orgánu osvědčení o vykonatelnosti
9	Vyplňte formulář návrhu na uznání nebo uznání a výkon ▪ (viz kapitola 15)
10	Přiložte všechny příslušné dokumenty
11	Vyplňte předávací formulář ▪ (viz kapitola 15)
12	Pošlete dokumenty ústřednímu orgánu v dožádaném státě
13	Počkejte na potvrzení přijetí
14	Ve lhůtě tří měsíců ode dne podání návrhu poskytněte další nezbytné dokumenty, jsou-li požadovány

Obrázek 12: Kroky pro vyřízení odchozího návrhu na uznání nebo uznání a výkon

B. Postup – krok za krokem

Každý z následujících bodů poskytuje podrobné informace týkající se kroků v obrázku 12 výše.

1. Shromážděte potřebné dokumenty

267. Potřebujete kopii rozhodnutí o výživném a informace nebo žádost od navrhovatele. Je třeba podívat se do profilu země pro stát, jemuž budete návrh posílat, protože jsou v něm uvedeny všechny požadované zvláštní dokumenty nebo informace. Pokud nemáte kopii profilu země, navštivte část internetových stránek Haagské konference < www.hcch.net > „Child Support / Maintenance Section“ (Výživné na děti / vyživovací povinnosti).

2. Zkontrolujte informace od navrhovatele

268. Navrhovatel vyplní všechny další formuláře, které jsou požadovány vaším státem. Ujistěte se, že ve formulářích vyplnil všechny části, které má vyplnit, a že poskytl veškeré nezbytné informace. Pokud navrhovatel kteroukoli částí doporučeného formuláře návrhu nevyplnil, musí poskytnout informace dostatečné k tomu, aby dokument mohl doplnit váš ústřední orgán.

3. Může být návrh podán podle úmluvy?

269. Než návrh na uznání nebo uznání a výkon budete vyřizovat, posuďte:

- Aby mohl navrhovatel zažádat o služby ústředního orgánu, musí mít místo pobytu ve vašem státě. Pokud žije v jiném státě, měl by podat žádost prostřednictvím ústředního orgánu tohoto státu.
- Pokud navrhovatel ještě nemá **rozhodnutí o výživném** nebo pokud rozhodnutí nebylo vydáno ve smluvním státě,⁶³ měl by být podán návrh na vydání nového rozhodnutí (viz kapitola 8).
- Jedná se o rozhodnutí o výživném? Viz definice v kapitole 2. Pokud se rozhodnutí netýká výživného, návrh na uznání rozhodnutí nelze podle úmluvy podat.
- Jestliže má odpůrce místo pobytu v jiném než smluvním státě nebo se v takovém státě nachází majetek nebo příjmy, které mají být předmětem výkonu, úmluvu nelze za účelem uznání a výkonu rozhodnutí v tomto státě použít.

Vyživovací povinnosti se rozumí placení výživného na děti, manžela/manželku či bývalého manžela/manželku nebo druha/družku či bývalého druha/družku a výdajů spojených s péčí o tyto osoby.

Rozhodnutí o výživném ukládá povinnému povinnost platit výživné a jeho součástí může být také automatická valorizace a požadavek uhradit nedoplatky na výživném, výživné určené zpětně nebo úroky a stanovení nákladů nebo výdajů.

⁶³

Aby rozhodnutí, které je zasíláno do dožádaného státu za účelem uznání, bylo způsobilé pro uznání a výkon podle úmluvy, musí být vydáno ve smluvním státě. Jeho dřívější uznání ve smluvním státě nepostačuje. Vysvětlující zpráva, bod 241.

4. Zjistěte, kde bylo rozhodnutí vydáno

270. Pokud bylo rozhodnutí vydáno ve státě, do něhož se chystáte návrh zaslat (dožádaný stát), nebo již v tomto státě bylo uznáno, podá se jednoduše návrh na výkon. Návrh na uznání není zapotřebí. Tento stát je žádán o výkon svého, nikoli zahraničního rozhodnutí. Ačkoli jsou si tyto návrhy podobné, potřebné dokumenty se liší. Jestliže bylo rozhodnutí vydáno v dožádaném státě, nahlédněte do kapitoly 6.
271. Rozhodnutí, které má být uznáno, musí být vydáno ve smluvním státě. Pokud v něm vydáno nebylo, úmluva se na případ nevztahuje. Mohou být k dispozici jiné prostředky zjednání nápravy, jako jsou dvoustranné dohody nebo jiné prostředky podle práva státu, v němž má povinný místo pobytu. Navrhovatel se pro pomoc musí obrátit na příslušný orgán zabývající se věcmi vyživovacích povinností nebo výživného na děti. V některých případech je třeba vydat nové rozhodnutí o výživném.

5. Bylo rozhodnutí již dříve uznáno?

272. Jestliže rozhodnutí bylo již dříve v dožádaném státě uznáno, není je třeba nechávat znovu uznat. Podejte návrh pouze na výkon. Viz kapitola 6.

6. Je třeba zajistit překlad dokumentů?

273. Návrh a rozhodnutí, které jsou zasílány, musí být vyhotoveny v původním jazyce, avšak musí být přiložen také překlad návrhu (a souvisejících dokumentů) do úředního jazyka⁶⁴ dožádaného státu, pokud příslušný orgán dožádaného státu (správní nebo soudní orgán, který návrh vyřizuje) neuvedl, že překlad nepožaduje. Informace o úředním jazyce dožádaného státu a požadavky týkající se překladu jsou uvedeny v profilu země. Pokud je překlad požadován, je v profilu země také uvedeno, zda lze předložit shrnutí nebo výtah z rozhodnutí (viz níže uvedené vysvětlení). Tím lze překlad zjednodušit a snížit náklady na jeho pořízení.

7. Zjistěte, zda jsou požadovány ověřené kopie dokumentů

274. Viz stupeň 1, část II, oddíl 1 profilu země. Tam je uvedeno, zda dožádaný stát u některých dokumentů vždy požaduje ověřené kopie. Pokud ano, zažádejte o ně u příslušného orgánu ve vašem státě nebo požádejte navrhovatele, aby si požadované kopie obstaral.

8. Získejte osvědčení o vykonatelnosti a prohlášení o řádném oznámení

275. Osvědčení o vykonatelnosti je nezbytné (viz níže) k prokázání, že rozhodnutí je vykonatelné ve státě, v němž bylo vydáno.⁶⁵ Prohlášení o řádném oznámení potvrzuje, že bylo odpůrci oznámeno řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí o výživném, a že měl odpůrce možnost být slyšen, nebo mu bylo oznámeno rozhodnutí a měl možnost proti němu podat opravný prostředek. Jestliže rozhodnutí nebylo vydáno ve vašem státě, ale v jiném smluvním státě, je třeba žádost o osvědčení o vykonatelnosti a prohlášení o řádném oznámení podat tomuto státu (státu původu).

⁶⁴ Pokud má stát několik úředních jazyků a všechny úřední jazyky se nepoužívají ve všech částech jeho území, je důležité si ověřit, který jazyk se má používat na území, kam se návrh posílá (čl. 44 odst. 2).

⁶⁵ Pro osvědčení lze použít doporučený formulář. V některých státech se může použít „*attestation de la force de chose jugée*“ (doložka právní moci) osvědčující, že dotčené rozhodnutí nabylo v daném státě právní moci. Pokud se podává návrh pouze na uznání, v osvědčení musí být uvedeno pouze to, že rozhodnutí je pravomocné, nikoli že je vykonatelné. (Článek 26.)

9. Vyplňte formulář návrhu na uznání nebo uznání a výkon

276. Použijte doporučený formulář.⁶⁶ Dbejte na to, aby všechna pole byla vyplněna správně. Nahlédněte do profilu země a ujistěte se, že byly splněny všechny zvláštní požadavky týkající se návrhu na uznání nebo uznání a výkon, například povinnost poskytnout ověřené kopie nebo možnost použít shrnutí nebo výtah z rozhodnutí (viz stupeň 1, část II, oddíl 1). Tím se zajistí, že návrh bude v dožádaném státě vyřízen bez prodlení.
277. Pro pokyny pro vyplňování doporučeného formuláře návrhu viz kapitola 15.

10. Přiložte všechny příslušné dokumenty

278. Které dokumenty jsou dále požadovány a jak je vyplňovat, je podrobně vysvětleno v následujícím oddíle této kapitoly.

11. Vyplňte předávací formulář

279. Tento povinný formulář je vyžadován při podávání veškerých návrhů podle úmluvy a posílá se společně s formulářem návrhu a požadovanými dokumenty. Na formuláři je uvedeno jméno pověřeného zástupce ústředního orgánu, který návrh předává. Formulář se nepodepisuje. Pro pokyny pro vyplňování tohoto formuláře viz kapitola 15.

12. Pošlete dokumenty ústřednímu orgánu ve druhém státě

280. Ve většině případů se dokumenty ústřednímu orgánu v dožádaném státě posílají běžnou poštou. Některé státy přijímají dokumenty i elektronickou cestou. Podívejte se do profilu země dožádaného státu a zašlete dokumenty v požadovaném formátu nebo na uvedenou adresu.

13. Počkejte na potvrzení přijetí

281. Dožádaný stát má povinnost potvrdit přijetí návrhu ve lhůtě šesti týdnů. Musí tak učinit prostřednictvím ústředního orgánu za použití povinného potvrzujícího formuláře. Zároveň vám dožádaný ústřední orgán sdělí, kam máte směřovat další dotazy ohledně vyřizování návrhu, a kontakt na příslušnou osobu nebo odbor v tomto státě.

14. Poskytněte další nezbytné dokumenty, jsou-li požadovány

282. Prostřednictvím potvrzujícího formuláře mohou být požadovány další písemnosti nebo informace. Poskytněte tyto informace co nejdříve a rozhodně ve lhůtě tří měsíců. Jestliže máte za to, že to potrvá déle než tři měsíce, určitě o tom uvědomte druhý ústřední orgán, protože pokud neobdrží odpověď, mohl by po třech měsících spis uzavřít.

⁶⁶ Některé státy se rozhodnou, že doporučený formulář nebudou používat. V těchto státech je vhodný formulář, který se má používat, stanoven vnitrostátním právem nebo zásadami ústředního orgánu. Tato příručka se zabývá pouze postupem při vyplňování povinných a doporučených formulářů, nikoli formulářů používaných na vnitrostátní či interní úrovni.

Osvědčený postup: Pokud máte problémy získat požadované informace nebo písemnosti, uvědomte o tom druhý ústřední orgán. Pokud ústřední orgán v dožádaném státě do tří měsíců neobdrží odpověď, může spis uzavřít.

III. Příprava dokumentů požadovaných k návrhu

A. Obecné informace

283. Články 11, 12 a 25 úmluvy stanoví požadovaný obsah jednotlivých návrhů na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí o výživném.
284. V tomto oddíle příručky je uvedeno, co všechno soubor dokumentů musí obsahovat a jak tyto dokumenty pro návrh na uznání nebo uznání a výkon správně shromáždit a připravit. Seznam požadovaných dokumentů je uveden v následující tabulce. Dožádaný stát nemůže v rámci návrhu na uznání nebo uznání a výkon požadovat žádné další dokumenty (čl. 11 odst. 3).

✓	Návrh (použijte doporučený formulář)
✓	Úplné znění rozhodnutí nebo jeho shrnutí
✓	Osvědčení o vykonatelnosti
✓	Prohlášení o řádném oznámení (pokud se odpůrce neúčastnil řízení nebo proti rozhodnutí nepodal opravný prostředek)
Dle potřeby	Formulář o majetkových poměrech (pouze u návrhů podávaných oprávněnými)
Dle potřeby	Dokument uvádějící výpočet nedoplatků
Dle potřeby	Dokument uvádějící, jakým způsobem bude v rámci rozhodnutí proveden výpočet valorizace
Dle potřeby	Přeložené kopie dokumentů
✓	Předávací formulář

Obrázek 13: Požadované dokumenty – uznání a výkon

285. Pokud je navrhovatelem subjekt veřejné správy, může dožadující stát podle okolností konkrétního případu rovněž požadovat informace o plnění, které subjekt veřejné správy poskytl.
286. Pro tento oddíl se předpokládá, že příslušní pracovníci nebo osoby, které návrhy připravují, používají doporučené formuláře zveřejněné Haagskou konferencí. Některé státy se mohou rozhodnout, že tyto formuláře používat nebudou. Příslušní pracovníci v těchto státech by měli informace o správném vyplňování vnitrostátních formulářů vyhledat ve vlastních zásadách a postupech.

B. Obsah návrhu (uznání nebo uznání a výkon)

1. Formulář návrhu

287. Používejte doporučený formulář návrhu (návrh na uznání nebo uznání a výkon). Tím se zajistí, že každý návrh bude obsahovat požadované informace.
288. Pro pokyny pro vyplňování doporučeného formuláře viz kapitola 15.

2. Osvědčení o vykonatelnosti

289. Aby mohlo být předkládané rozhodnutí v dožádaném státě vykonáno, musí být vykonatelné ve státě původu – ve státě, v němž bylo vydáno. To je podstatou principu vzájemnosti – rozhodnutí, která jsou vykonatelná v jednom státě, by se měla vykonávat ve státě druhém.
- Tip:** *V některých případech nebylo rozhodnutí, jehož uznání nebo uznání a výkon se požaduje, vydáno ani v dožadujícím, ani v dožádaném státě. Pochází ze třetího smluvního státu. Je důležité si zapamatovat, že osvědčení o vykonatelnosti musí vydat příslušný orgán ve státě, který rozhodnutí vydal (stát původu), a musí se v něm stanovit, že rozhodnutí je ve státě původu vykonatelné.*

a) Jestliže bylo rozhodnutí vydáno soudním orgánem

290. Pokud bylo rozhodnutí vydáno soudním orgánem, je vyžadováno pouze osvědčení uvádějící, že toto rozhodnutí je vykonatelné ve státě, v němž bylo vydáno.⁶⁷

b) Jestliže bylo rozhodnutí vydáno správním orgánem

291. Pokud bylo rozhodnutí vydáno správním orgánem, osvědčení musí uvádět:
- 1 že toto rozhodnutí je vykonatelné ve státě, v němž bylo vydáno, a
 - 2 že orgán, který toto rozhodnutí vydal, je subjektem veřejné správy, jehož rozhodnutí:
 - i) mohou být předmětem opravného prostředku nebo přezkumu soudním orgánem a
 - ii) mají totožnou nebo obdobnou účinnost jako rozhodnutí soudního orgánu v téže věci.
292. Výše jmenované prohlášení (bod 2 výše) se nepožaduje, pokud stát původu v souladu s článkem 57 uvedl, že rozhodnutí jeho správních orgánů vždy splňují tyto požadavky (čl. 25 odst. 1 písm. b)). Dožádaný stát navíc mohl v souladu s článkem 57 uvést, že žádný dokument potvrzující toto prohlášení uvedené v bodě 2 výše nepožaduje.
293. Pokud bylo rozhodnutí, jež má být uznáno nebo uznáno a vykonáno, vydáno správním orgánem, musíte tedy ověřit, zda stát, v němž bylo rozhodnutí vydáno, nebo dožádaný stát toto uvedly, abyste mohli určit požadavky pro vydání osvědčení o vykonatelnosti. Tyto informace jsou uvedeny v profilu země pro stát původu a pro dožádaný stát.
294. Pamatujte, že pokud se jedná o návrh pouze na uznání, rozhodnutí nemusí být vykonatelné ve státě původu; musí být v tomto státě pouze účinné. Doporučený formulář osvědčení o vykonatelnosti obsahuje kolonku, kam se zaznamená datum účinnosti rozhodnutí, takže formulář tento požadavek splňuje.

3. Prohlášení o řádném oznámení

295. Dožádaný stát musí mít informaci o tom, že se odpůrci v rámci řízení, v němž bylo rozhodnutí vydáno, dostalo řádného oznámení. V některých případech se jedná o oznámení řízení a možnost být slyšen nebo v jiných případech o oznámení rozhodnutí a možnost proti němu podat opravný prostředek.

⁶⁷ V některých státech se může použít „attestation de la force de chose jugée“ (doložka právní moci) osvědčující, že dotčené rozhodnutí nabylo v daném státě právní moci.

296. Pokud se odpůrce účastnil řízení, měla by se tato skutečnost uvést v oddíle 7 formuláře návrhu. Pokud se odpůrce řízení neúčastnil ani v něm nebyl zastoupen, vyžaduje se prohlášení o řádném oznámení.⁶⁸
297. Prohlášení by měl vyhotovit příslušný orgán ve státě, který rozhodnutí vydal. Příslušná osoba uvede, že podle rozhodnutí nebo záznamů **příslušného orgánu**:
- bylo odpůrci oznámeno řízení a odpůrce měl možnost být slyšen, nebo
 - bylo odpůrci oznámeno rozhodnutí a odpůrce měl možnost proti němu podat opravný prostředek, jak požaduje právo státu, který rozhodnutí vydal (stát původu).
- Ústřední orgán** je orgán veřejné správy určený smluvním státem pro plnění a vykonávání povinností týkajících se správní spolupráce a pomoci podle úmluvy.*
- Příslušný orgán** je orgán v daném státě, který právní předpisy tohoto státu pověřují výkonem zvláštních úkolů podle úmluvy nebo mu jejich výkon umožňují. Příslušným orgánem může být soud, správní orgán, organizace pro vymáhání výživného na děti nebo jakýkoli orgán státní správy, který plní některé úkoly týkající se úmluvy.*
298. Ve většině případů, kdy se odpůrci požadovaného oznámení dostalo ve státě původu, jsou k dispozici dokumenty jako prohlášení o doručení nebo oznámení, nebo potvrzení o doručení, které potvrzují, že odpůrci bylo řízení nebo vydané rozhodnutí oznámeno. V jiných případech je informace, že se odpůrce účastnil řízení, řízení nebo rozhodnutí mu bylo oznámeno a měl možnost být slyšen nebo proti rozhodnutí podat opravný prostředek, uvedena v rozhodnutí. V některých státech odpůrce poskytne pouze písemnou odpověď podle ustanovení vnitrostátních právních předpisů. Tyto dokumenty mohou příslušnému orgánu při přípravě prohlášení o řádném oznámení pomoci.
299. V případě, kdy musí být požadované oznámení provedeno mimo stát a kdy jsou stát původu a druhý stát smluvními stranami dalšího mezinárodního nástroje, kterým se oznamování řídí, pomohou příslušnému orgánu ve státě původu při vyplňování prohlášení o řádném oznámení dokumenty použité při tomto oznámení.

4. Formulář o majetkových poměrech

300. Tento dokument usnadňuje výkon uznaného rozhodnutí a poskytuje další informace, jež mohou pomoci při zjišťování místa, kde se nachází odpůrce. Mějte však na paměti, že jelikož se tento formulář používá pro řadu různých návrhů, není u návrhu na uznání nebo uznání a výkon třeba vyplňovat všechny části. Zejména nezapomínejte, že se jedná o návrh na uznání nebo uznání a výkon – není proto nutné vyplňovat informace týkající se poměrů oprávněného. Pokud se nežádá o výkon rozhodnutí (to znamená, že se jedná o návrh pouze na uznání), tento formulář se nepožaduje.
301. Doporučený formulář obsahuje nezbytné informace o majetkových poměrech povinného a jeho majetku. Tyto informace jsou užitečné zejména při výkonu rozhodnutí, pokud povinný požadované výživné dobrovolně neplatí. Formulář by se měl vyplnit co nejúplněji za použití všech informací, které navrhovatel má.
302. Formulář může vyplnit oprávněný / navrhovatel, pokud má k informacím o povinném, které jsou ve formuláři obsaženy, přístup. Pokud však formulář vyplní oprávněný / navrhovatel, musí správné vyplnění formuláře zkontrolovat zástupce ústředního orgánu.
303. Pro pokyny pro vyplňování tohoto formuláře viz kapitola 15.

⁶⁸ Úmluva upravuje rozhodnutí vydaná v rámci soustav správních i soudních orgánů. V některých soustavách není odpůrce/povinný vyrozuměn před vydáním rozhodnutí, ale rozhodnutí je mu oznámeno až po jeho vydání a odpůrce či povinný dostane možnost proti rozhodnutí podat opravný prostředek.

5. Dokument uvádějící výpočet nedoplatků

304. Jako součást návrhu na uznání nebo uznání a výkon může navrhovatel požadovat vymození nedoplatků na výživném, jež vznikly od vydání rozhodnutí. Navrhovatel by měl předložit úplnou kalkulaci uvádějící výši dlužného výživného vyplývajícího z rozhodnutí, výši zaplaceného výživného (pokud existuje) a konečný rozdíl. Tento dokument by měl být vypracován co nejúplněji a nejpřesněji, protože odpůrce může proti rozhodnutí o uznání a výkonu rozhodnutí podat opravný prostředek z důvodu, že nedoplatky byly zcela uhrazeny. Pokud jsou v nedoplatcích zahrnuty úroky, je osvědčeným postupem plně doložit způsob, kterým byly vypočteny, a právní základ pro vymáhání těchto úroků.

Osvědčený postup: *Jestliže se na výpočtu a vymáhání nedoplatků na výživném podílela organizace na podporu dítěte nebo organizace pro vymáhání výživného, určitě přiložte potvrzení od této organizace, jelikož její záznamy budou přesné a úplné.*

6. Dokument uvádějící, jakým způsobem se bude valorizovat výše výživného

305. V některých státech stanoví rozhodnutí nebo vnitrostátní právo, podle kterého bylo rozhodnutí vydáno, že v rámci rozhodnutí se bude ve stanovených intervalech provádět automatická valorizace. Pokud tomu tak je, dožadující stát by měl poskytnout podrobné informace o tom, jak se bude provádět výpočet valorizace. Například – pokud se má valorizace určit na základě procentuální části životních nákladů, uveďte podrobné informace ohledně toho, který stát bude výpočet valorizace provádět, jaké informace budou pro tento výpočet nezbytné a jakým způsobem se nově vypočtená výše výživného bude sdělovat dožádanému ústřednímu orgánu a zúčastněným stranám.
306. Podobně některá rozhodnutí vydaná správním orgánem stanoví přehodnocování ve stálých intervalech a valorizaci výživného na základě majetkových poměrů stran.⁶⁹ Pokud má být výživné v rámci rozhodnutí, jež má být uznáno, takto přehodnocováno, zajistěte, aby byly dožádanému státu poskytnuty dostatečné informace o tom, jak se přehodnocování bude provádět a jak bude každé nové hodnocení dožádanému státu oznámeno.
307. Jako obecný osvědčený postup se doporučuje, aby valorizaci vypočítával stát, v němž bylo rozhodnutí vydáno, protože tento stát je s procesem výpočtu nejlépe obeznámen. Pokud se s takovýmto postupem počítá, dokument uvádějící, jak se bude valorizovat výživné stanovené v rámci rozhodnutí, dožádanému státu upřesní, jak bude tento postup probíhat a kdy může dožádaný stát očekávat oznámení o valorizaci výživného.

7. Úplné znění rozhodnutí

308. Kromě níže uvedených výjimek musí soubor požadovaných dokumentů obsahovat úplnou kopii rozhodnutí o výživném. Obvykle se jedná pouze o prostou kopii samotného rozhodnutí od soudního nebo správního orgánu, který rozhodnutí vydal.

⁶⁹

V Austrálii se například výživné přehodnocuje každých 15 měsíců a vydává se nové posouzení.

a) Ledaže stát souhlasil, že bude přijímat shrnutí nebo výtah

309. Stát může prohlásit, že místo úplného znění rozhodnutí bude přijímat shrnutí nebo výtah z rozhodnutí (čl. 25 odst. 3 písm. b)). V některých případech ustanovení týkající se výživného tvoří pouze malou část celého rozhodnutí a stát nemusí chtít iniciovat náklady na pořízení překladu celého textu, pokud se požadují pouze ustanovení týkající se výživného. Zda jsou shrnutí nebo výtah přípustné, je uvedeno v profilu země pro stát, který případ přijímá.
310. Pokud je shrnutí přípustné, použijte doporučený formulář (shrnutí rozhodnutí).

Osvědčený postup: Pokud ve věci existuje několik rozhodnutí, zařadte kopie všech rozhodnutí, pokud existují nedoplatky nebo dlužné výživné vyplývající z těchto rozhodnutí. Jestliže pozdější rozhodnutí zcela nahradilo rozhodnutí dřívější, dožádaný stát by toto dřívější rozhodnutí neměl požadovat. Rovněž pamatujte, že pokud bylo rozhodnutí vydáno ve státě, v němž je v rámci rozhodnutí prováděna automatická valorizace (například v Austrálii se provádí pravidelné přehodnocování), měla by být přiložena všechna příslušná hodnocení za dané období, protože každé hodnocení může být považováno za samostatné, nové rozhodnutí.

b) Ledaže dožádaný stát uvedl, že je požadována ověřená kopie rozhodnutí, byl podán opravný prostředek, nebo je požadována úplná ověřená kopie

311. Podle čl. 25 odst. 3 může stát stanovit, že požaduje kopii rozhodnutí ověřenou příslušným orgánem. Podle čl. 25 odst. 2 musí být navíc předložena ověřená kopie, pokud byl podán opravný prostředek nebo pokud tuto kopii požaduje příslušný orgán.⁷⁰ Ve všech ostatních případech postačí prostá kopie. Zda jsou ověřené kopie nezbytné, je uvedeno v profilu země.
312. Možná bude zapotřebí přeložit rozhodnutí do úředního jazyka dožádaného státu⁷¹ nebo do anglického či francouzského jazyka. Pro úplné informace o požadavcích týkajících se překladu viz kapitola 3 (část 2). Zda je překlad nezbytný, zjistíte nahlédnutím do profilu země.

8. Další podpůrné informace

313. Ačkoli dožádaný stát nemůže požadovat žádné další dokumenty kromě dokumentů uvedených v článku 25, mohou u návrhů na uznání nebo uznání a výkon nastat případy, kdy uznání nebo uznání a výkon usnadní další podpůrné informace.
314. Pokud je například navrhovatelem subjekt veřejné správy a tento subjekt veřejné správy poskytl plnění místo výživného, mohou být předloženy dokumenty dokládající poskytnutí tohoto plnění za účelem prokázání práva subjektu veřejné správy návrh podat. Stejně tak může k výkonu rozhodnutí přispět potvrzení o zápisu na univerzitu či jinou vysokou školu, pokud rozhodnutí o výživném stanoví, že další placení výživného na starší dítě závisí na tom, zda dochází do vyšší školy. Ačkoli se nepožaduje, aby byly tyto dokumenty předloženy společně s návrhem na uznání nebo uznání a výkon v prvním stupni, mohou zajistit, že dožádaný stát návrh vyřídí bez prodlení.

⁷⁰ Čl. 25 odst. 2.

⁷¹ Pamatujte, že úředním jazykem může být úřední jazyk územní jednotky státu, například provincie nebo území. Viz kapitola 3 (článek 44).

9. Vyplněný předávací formulář

315. Předávací formulář je povinný formulář, který představuje standardní, jednotný prostředek předávání návrhů mezi státy. Musí být přiložen ke každému návrhu, který se podává podle úmluvy. Obsahuje seznam požadovaných písemností a informací obsažených v souboru dokumentů a sděluje se jím dožádanému ústřednímu orgánu, jaký návrh se podává.
316. Pro pokyny pro vyplňování formuláře viz kapitola 15.

IV. Uznání a výkon – další aspekty

A. Dohody o výživném

1. Obecné informace

317. **Dohody o výživném** v rámci úmluvy jsou konkrétně definovány v článku 3. Nejsou rozhodnutími o výživném, ačkoli v některých částech úmluvy se s nimi jako s rozhodnutími nakládá. Článek 30 stanoví zvláštní ustanovení o uznávání a výkonu dohod o výživném za předpokladu, že jsou tyto dohody vykonatelné stejným způsobem jako rozhodnutí o výživném ve státě původu.
- Dohoda o výživném je písemná dohoda týkající se placení výživného, která byla vydána či registrována příslušným orgánem jako veřejná listina, nebo byla ověřena či registrována příslušným orgánem nebo u něj uzavřena či podána a může být přezkoumána a změněna příslušným orgánem.*
318. Smluvní stát může učinit výhradu podle úmluvy, ve které uvede, že dohody o výživném nebude uznávat nebo vykonávat. Tato informace je uvedena v profilu země.

2. Řízení o uznání nebo uznání a výkonu

a) Návrh podaný prostřednictvím ústředních orgánů

319. Na dohody o výživném se použijí ustanovení článku 10 týkající se uznávání a výkonu. Rozumí se tím, že řízení o uznání a výkonu dohod o výživném jsou obecně podobná řízením používaným pro uznávání a výkon rozhodnutí za předpokladu, že samotná vyživovací povinnost spadá do oblasti působnosti úmluvy (viz kapitola 3, část 1 – Oblast působnosti úmluvy). Existuje několik odlišností, co se týče dokumentů požadovaných pro podání návrhu na uznání nebo uznání a výkon dohody o výživném, jakož i u řízení a u důvodů, na jejichž základě může odpůrce vznést námitku proti uznání nebo uznání a výkonu dohody o výživném. Čl. 30 odst. 5 uvádí články úmluvy, které se na uznání a výkon dohod o výživném použijí, a které nikoli.
320. Navrhovatel proto může požádat ústřední orgán o předání návrhu na uznání nebo uznání a výkon dohody o výživném jinému smluvnímu státu za předpokladu, že se tato dohoda o výživném týká vyživovací povinnosti k dítěti mladšímu 21 let (nebo mladšímu 18 let, byla-li učiněna výhrada) nebo vyživovacích povinností k dítěti a manželovi/manželce či bývalému manželovi/manželce.

b) Potřebné dokumenty

321. Jelikož návrh na uznání a výkon dohody o výživném se vyřizuje stejně jako návrh na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí o výživném, požadují se podobné dokumenty. Ve všech případech se požaduje:

(1) **Formulář návrhu**

322. Formulář návrhu obsahuje požadované informace uvedené v článku 11. Nebyl vytvořen žádný zvláštní doporučený formulář návrhu na uznání nebo uznání a výkon dohod o výživném. S výjimkou ustanovení týkajícího se oznamování odpůrci však doporučený formulář pro uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí o výživném plně vyhovuje a lze ho používat.

(2) **Osvědčení o vykonatelnosti**

323. Aby dohoda o výživném mohla být uznána nebo uznána a vykonána, musí být vykonatelná ve státě původu.⁷² Jelikož existují určité podmínky výkonu, jako například podání dohody u soudního orgánu, měl by příslušný orgán vydávající osvědčení zajistit, aby byly tyto podmínky splněny. Pokud měly strany v okamžiku uzavření dohody místo pobytu v různých státech, státem původu je obvykle stát, v němž byla dohoda uzavřena nebo formalizována.
324. Pro osvědčení o vykonatelnosti dohod o výživném nebyl vytvořen žádný doporučený formulář. Pro tyto účely však může být upraven formulář osvědčení o vykonatelnosti rozhodnutí o výživném.⁷³

(3) **Prohlášení o řádném oznámení**

325. Toto prohlášení se u návrhu na uznání a výkon dohody o výživném nepožaduje na základě charakteru dohod o výživném. Uzavírání dohody o výživném se účastní a s dohodou souhlasí obě strany, a proto není zapotřebí řádné oznámení ověřovat.

(4) **Majetkové poměry povinného**

326. Pokud má být dohoda o výživném vykonána poté, co byla uznána, lze k návrhu přiložit formulář o majetkových poměrech, jelikož obsahuje důležité informace týkající se místa, kde se povinný zdržuje, a jeho majetku a příjmů. Tyto informace také pomohou dožádanému státu při zjišťování místa, kde se povinný zdržuje, s cílem oznámit mu uznání dohody o výživném.

(5) **Další dokumenty**

327. Povšimněte si, že ačkoli se na uznání a výkon dohod o výživném nepoužije čl. 25 odst. 1, je osvědčeným postupem zařadit do souboru dokumentů tyto dokumenty, vyžadují-li to okolnosti případu:

Dokument uvádějící výši nedoplatků

328. Jestliže návrhovaatel vymáhá nedoplatky, které v rámci dohody vznikly, měly by být předloženy veškeré nezbytné podpůrné dokumenty, včetně výkazu uhrazených a dlužných částek. (Viz informace v oddíle III výše.)

Dokument uvádějící, jakým způsobem se bude valorizovat výživné

329. Tento dokument by měl být přiložen, pokud dohoda o výživném stanoví automatickou valorizaci. (Viz informace v oddíle III výše.)

c) Řízení o uznání a výkonu v dožádaném státě

330. Uznávání a výkon dohod o výživném v dožádaném státě probíhají odlišně. Tato řízení upravuje článek 30. Zabývá se jimi kapitola 5 – Vyřizování příchozích návrhů na uznání nebo uznání a výkon.

⁷² Vysvětlující zpráva, bod 558.

⁷³ V některých státech se může použít „attestation de la force de chose jugée“ (doložka právní moci) osvědčující, že dotčené rozhodnutí nabylo v daném státě právní moci.

d) Dohody o výživném – návrhy podané příslušným orgánům (přímé návrhy)

331. Jestliže se dohoda o výživném týká vyživovacích povinností mimo oblast působnosti kapitol II a III úmluvy (např. pouze vyživovací povinnosti mezi manželi či bývalými manželi), musí se podat návrh na uznání a výkon dohody přímo příslušnému orgánu. Pro rozbor příslušných postupů viz kapitola 16.
332. Mějte však na paměti, že smluvní stát může prohlásit, že veškeré návrhy na uznání a výkon dohod o výživném se musí podávat ústřednímu orgánu tohoto státu, a nikoli příslušnému orgánu.⁷⁴ Toto prohlášení je uvedeno v profilu země.

B. Vyživovací povinnost mezi manželi či bývalými manželi

333. Podívejte se do části věnované oblasti působnosti v kapitole 3 výše. Samostatné vyživovací povinnosti mezi manželi či bývalými manželi úmluva obecně upravuje s výjimkou povinností ústředního orgánu stanovených v kapitolách II a III (ledaže oba smluvní státy působnost těchto kapitol na vyživovací povinnost mezi manželi či bývalými manželi rozšířily). Pamatujte, že pokud rozhodnutí o výživném, které má být vykonáno, zahrnuje vyživovací povinnost k dětem i vyživovací povinnost mezi manželi či bývalými manželi, automaticky se na něj vztahuje celá oblast působnosti úmluvy a na ustanovení týkající se vyživovacích povinností mezi manželi či bývalými manželi se rovněž vztahují výše popsané postupy pro uznávání nebo uznávání a výkon rozhodnutí týkajících se vyživovacích povinností k dětem.
334. Pokud dožádaný ani dožadující stát neučinily prohlášení za účelem rozšíření služeb ústředního orgánu, a není proto zapojen ústřední orgán, musí návrhovatelský stát dožadující státě poslat návrh na uznání nebo uznání a výkon přímo příslušnému orgánu, nikoli ústřednímu orgánu, v dožádaném státě. Jedná se o přímý návrh, který upravuje článek 37. Přímé návrhy jsou popsány v kapitole 16.

C. Další druhy vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů

335. Podívejte se do části věnované oblasti působnosti v kapitole 3 výše. Pokud dožádaný a dožadující stát neučinily prohlášení, která se ve vztahu k dalším druhům vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů „shodují“⁷⁵, neexistuje základ, na němž by bylo možné ve věci návrhu na uznání a výkon rozhodnutí o jakémkoli dalším druhu vyživovací povinnosti vyplývajících z rodinných vztahů jakkoli postupovat. Pokud byla učiněna prohlášení rozšiřující oblast působnosti úmluvy, ustanovení úmluvy se použijí v rozsahu těchto prohlášení.

⁷⁴ Účelem může být umožnit další přezkum nebo dohled nad návrhy na uznání nebo uznání a výkon těchto dohod. Vysvětlující zpráva, bod 565.

⁷⁵ „Shodovat se“ je pojem, kterým se popisuje situace, kdy se prohlášení nebo výhrady učiněné dvěma státy (které mohou být velmi rozdílné) v určité oblasti překrývají, takže věci, které jsou touto částí prohlášení nebo výhrady upraveny, se v konkrétní záležitosti použijí v obou státech.

V. Další záležitosti

A. Zjišťování místa, kde se zdržuje odpůrce

336. V některých případech navrhovatel neví, kde má odpůrce místo pobytu nebo kde se zdržuje. To podání návrhu na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí nebrání. Dožádaný stát po přijetí návrhu provede nezbytné kroky za účelem zjištění místa, kde se odpůrce zdržuje.
337. V některých situacích si však oprávněný může přát, aby bylo místo, kde se povinný zdržuje, potvrzeno před podáním návrhu na uznání nebo uznání a výkon. Tato situace může například nastat, pokud existuje pochybnost, zda se odpůrce vůbec zdržuje v dožádaném státě, nebo pokud vznikají náklady spojené s pořízením překladu rozhodnutí do jazyka dožádaného státu.
338. V některých věcech, kdy bylo rozhodnutí vydáno správním orgánem, je navíc před tím, než je dokončena příprava souboru dokumentů k návrhu, nezbytné zjistit, zda se odpůrce v dožádaném státě zdržuje. Důvodem je to, že ústřední orgán v dožadujícím státě potřebuje informaci o tom, zda dožádaný stát požaduje dokument uvádějící, že jsou u daného rozhodnutí splněny požadavky stanovené čl. 19 odst. 3.
339. V takových situacích může navrhovatel nejprve podat žádost o zvláštní opatření (viz kapitola 13) a požadovat zjištění místa, kde se povinný nebo odpůrce zdržuje (nebo kde má povinný příjmy nebo majetek). Po obdržení těchto informací se může návrh na uznání nebo uznání a výkon podat.
340. Mějte však na paměti, že adresa odpůrce nemusí být dožadujícímu ústřednímu orgánu nebo navrhovateli poskytnuta, pokud dožádanému státu sdělení této informace nepovolují jeho vnitrostátní právní předpisy. V takovém případě může dožádaný stát pouze potvrdit, že v tomto státě bylo zjištěno místo, kde se odpůrce nebo povinný zdržuje (nebo kde se nachází majetek či příjmy povinného).

B. Uznání a výkon – dopad výhrad učiněných dožádaným státem

341. Jak je popsáno v oddíle I této kapitoly, odpůrce může proti uznání nebo uznání a výkonu rozhodnutí o výživném podat opravný prostředek z důvodu, že není splněna žádná z podmínek týkajících se příslušnosti k uznání a výkonu stanovených v článku 20. Stát může rovněž výhradou stanovit, že některé podmínky stanovené v článku 20 – jako podmínky pro příslušnost k uznání a výkonu rozhodnutí – v tomto státě nebude uznávat (čl. 20 odst. 2). Ve skutečnosti to pak znamená, že byla-li taková výhrada učiněna, například vůči místu obvyklého pobytu oprávněného ve státě původu jako podmínce pro uznání a výkon rozhodnutí, může dojít k tomu, že rozhodnutí vydané za těchto okolností nebude uznáno nebo vykonáno.⁷⁶
342. Z praktického hlediska to znamená, že v některých situacích může navrhovatel očekávat, že dožádaný stát kvůli takové výhradě rozhodnutí neuzná a nevykoná. Navrhovatel má dvě možnosti.

⁷⁶

Pamatujte, že rozhodnutí by mělo být uznáno, pokud by dožádanému státu jeho vnitrostátní právo umožňovalo za podobných skutkových okolností rozhodnutí vydat. Viz vysvětlující zpráva, bod 463.

343. Návrh na uznání nebo uznání a výkon se může podat, a pokud je na základě výhrady odmítnut, navrhovatel může využít ustanovení čl. 20 odst. 4. Tento článek od dožádaného státu vyžaduje, aby přijal všechna vhodná opatření k vydání nového rozhodnutí za těchto okolností. V takové situaci musí podle čl. 20 odst. 5 příslušný orgán uznat právo dítěte na zahájení řízení o výživném a toto řízení urychlit.⁷⁷ V tomto případě by si však navrhovatel měl být vědom toho, že dožádaný stát může požadovat další informace nebo písemnosti, než může být nové rozhodnutí o výživném vydáno, a nemusí být možné ve vyřizování návrhu na vydání nového rozhodnutí pokračovat, dokud navrhovatel tyto dokumenty nepředloží.
344. Druhou možností oprávněného je podat návrh na vydání nového rozhodnutí, a neusilovat o uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí stávajícího. Tento postup může být rychlejší, jelikož současně s původním návrhem mohou být dožádanému státu předloženy všechny nezbytné dokumenty. Navrhovatel musí zajistit, aby dožádanému státu byla známa překážka uznání stávajícího rozhodnutí, aby mohlo být použito ustanovení čl. 20 odst. 5. Touto problematikou se zabývá kapitola 8 – Odchozí návrhy na vydání rozhodnutí o výživném

VI. Další materiály

A. Praktické rady

- Pověřený zástupce ústředního orgánu musí vyplnit předávací formulář a zkontrolovat nebo vyplnit doporučený formulář návrhu.
- Jednotlivé státy mohou mít vlastní vnitrostátní návrhy, které mohou navrhovatelé použít. Informace uvedené v těchto formulářích lze rovněž použít při vyplňování formuláře návrhu.
- Státy jsou vybízeny, aby používaly formuláře doporučené a zveřejněné Haagskou konferencí. Tyto formuláře jsou koncipované tak, aby obsahovaly všechny nezbytné informace. Jediné povinné formuláře, které se musí používat, jsou předávací a potvrzující formulář.
- Ačkoli formulář o majetkových poměrech není povinným formulářem, je osvědčenou praxí ho zařadit vždy, jestliže má rozhodnutí být vykonáno poté, co bylo uznáno. Formulář o majetkových poměrech obsahuje informace o povinném, které jsou velmi užitečné v případě, kdy povinný dobrovolně neplatí a rozhodnutí musí být vykonáno. Vyplněním formuláře se zajistí, že povinný bude kontaktován, aby začal dobrovolně platit, nebo aby na něm platby byly vymoženy, pokud je třeba, bez prodlžení.
- Nepožaduje se, aby se do souboru dokumentů k návrhu zařazovaly originály jakýchkoli dokumentů.
- Podle úmluvy postačují prosté kopie dokumentů, pokud dožádaný stát výslovně neuvedl, že požaduje ověřené kopie rozhodnutí. Zda tomu tak je, zjistíte v profilu země.
- V mnohých případech se díky včasnému jednání s odpůrcem o tom, aby začal dobrovolně platit podle rozhodnutí, zajistí, že navrhovatel začne rychle dostávat platby výživného; cílem všech opatření pro výkon rozhodnutí je zajistit, aby rozhodnutí bylo urychleně vyhověno.

⁷⁷

Vysvětlující zpráva, body 469 až 471. Pamatujte, že úmluva pojem „právo“ v této souvislosti nedefinuje, a proto výklad tohoto pojmu stejně jako to, jaké další informace nebo důkazy se požadují za účelem vydání tohoto rozhodnutí o výživném, jsou stanoveny vnitrostátním právem dožádaného státu. Neznamená to, že dítě se stane navrhovatelem, pouze to, že byl stanoven jeden z důvodů pro poskytování výživného – právo na něj.

B. Tipy a pomůcky

- Výhrady a prohlášení učiněné dožádaným státem ovlivňují druhy návrhů, které mohou být podány prostřednictvím ústředního orgánu, jakož i zvláštní požadavky týkající se dokumentů potřebných k podání návrhu. Chcete-li zjistit, zda byly učiněny nějaké výhrady nebo prohlášení, o nichž byste při vyplňování návrhu měli vědět, podívejte se do profilu země a na internetové stránky Haagské konference < www.hcch.net > do části „Child Support / Maintenance Section“ (Výživné na děti / vyživovací povinnosti).
- Po zaslání návrhu do dožádaného státu navrhovatele průběžně informujte o veškerém dalším vývoji a podle možností mu sdělte co nejpřesnější časový rámec, ve kterém může očekávat konečné vyřízení návrhu.
- V některých případech strany poté, co byl návrh na uznání nebo uznání a výkon podán, dosáhnou smírného řešení nebo dohody. Pokud k tomu dojde, určité to oznamte dožádanému státu, aby návrh mohl být vzat zpět.
- Základní zásadou pro řízení o návrzích podle úmluvy je, že tento proces by měl proběhnout co nejrychleji. Tím, že bude ponechán dostatek času na zajištění úplnosti a přesnosti návrhu a předvídáním problémů, které se mohou v průběhu řízení o uznání vyskytnout, se zajistí, že návrh bude v dožádaném státě hladce vyřízen.

C. Související formuláře

Předávací formulář

Návrh na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí (čl. 10 odst. 1 písm. a) a čl. 10 odst. 2 písm. a))

Formulář pro sdělení důvěrných informací

Osvědčení o vykonatelnosti

Prohlášení o řádném oznámení

Formulář o majetkových poměrech

Shrnutí rozhodnutí

D. Příslušné články úmluvy

Čl. 10 odst. 1 písm. a)

Čl. 10 odst. 2 písm. a)

Článek 11

Článek 12

Článek 19

Článek 25

Článek 30

E. Související oddíly příručky

Viz kapitola 5 – Vyřizování přichozích návrhů na uznání nebo uznání a výkon

Viz kapitola 6 – Příprava odchozích návrhů na výkon rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném státě

Viz kapitola 13, oddíl I – Přehled – Žádosti o zvláštní opatření

Viz kapitola 15, oddíl I – Vyplňování povinných formulářů vyžadovaných pro všechny návrhy

VII. Kontrolní seznam – návrhy na uznání nebo uznání a výkon

	Úkon	Související část příručky
1	Zkontrolujte dokumenty	II.B.1
2	Rozhodněte, zda návrh může být podán	II.B.3
3	Určete, jaké dokumenty jsou zapotřebí	II.B.5–7
4	Zkontrolujte nebo vyplňte formulář návrhu	II.B.9
5	Přiložte dokumenty	III.B
6	Vyplňte předávací formulář	Kapitola 15
7	Pošlete návrh do dožádaného státu	II.B.12
8	Počkejte na potvrzení přijetí návrhu	II.B.13

VIII. Často kladené otázky

Proč je na formuláři návrhu na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí požadováno datum narození navrhovatele?

345. Datum narození se požaduje za účelem správného určení totožnosti stran v rozhodnutí o výživném. Jelikož jména jsou často podobná, umožní datum narození ústřednímu orgánu, aby podle potřeby potvrdil totožnost kterékoli strany. Jestliže je navrhovatelem dítě, usnadní rovněž datum narození rozhodování, zda nárok na výživné stále trvá, pokud například rozhodnutí nebo právní předpis v místě, které rozhodnutí vydalo, obsahuje ustanovení, že vyživovací povinnost vůči dítěti zaniká dosažením daného věku dítěte.

Musí být poskytnuta adresa navrhovatele, pokud existuje obava ohledně domácího násilí?

346. Ustanovení článku 11 úmluvy vyžaduje, aby návrh povinně obsahoval adresu navrhovatele. Článek 40 úmluvy však stanoví, že orgány nesmí sdělovat informace, jestliže shledají, že by tím mohla být ohrožena bezpečnost, zdraví nebo svoboda osob. Doporučené formuláře návrhu proto obsahují políčko, ve kterém dožadující ústřední orgán může zaznamenat, že bylo přijato rozhodnutí o zákazu sdělování informací. Jestliže dožadující ústřední orgán toto políčko zaškrtně, může důvěrné informace o navrhovateli uvést na odděleném formuláři, který nesmí být poskytnut odpůrci. Pamatujte, že dožádaný ústřední orgán není rozhodnutím o zákazu sdělování informací přijatým dožadujícím státem vázán, musí však k tomuto rozhodnutí přihlédnout. Poté učiní rozhodnutí, zda by sdělením informací mohlo být ohroženy zdraví, bezpečnost nebo svoboda osob, a bude postupovat, jak bude nezbytné, za účelem plnění svých povinností podle úmluvy.

Může se místo adresy navrhovatele použít adresa ústředního orgánu?

347. Ano – může to být vhodné, pokud existuje obava o bezpečnost, zdraví nebo svobodu osob nebo pokud vnitrostátní právo dožadujícího státu zakazuje sdělení této adresy. V takovém případě však ústřední orgán (nebo příslušný orgán, je-li to vhodné) musí být připraven přijímat veškeré doručené dokumenty jménem navrhovatele, jelikož úmluva požaduje, aby navrhovatelům byly oznámeny určité kroky, jako například rozhodnutí o uznání nebo neuznání rozhodnutí o výživném.

348. Jestliže dožádaný stát adresu navrhovatele požaduje, je osvědčeným postupem vždy zaškrtnout příslušné políčko, kterým se požaduje zákaz sdělování této informace. Tím se zajistí, že dožádaný ústřední orgán bude informován o tom, že adresa by neměla být sdělena odpůrci, pokud to není nezbytné pro plnění povinností tohoto ústředního orgánu podle úmluvy.

- Viz také – Ochrana osobních údajů a důvěrných informací (kapitola 3)

Jak se postup liší, pokud návrh podává orgán nebo subjekt veřejné správy jménem navrhovatele?

349. Orgán nebo subjekt veřejné správy může mít povinnost prokázat, že má podle vnitrostátního práva právo jednat za navrhovatele/oprávněného nebo že navrhovateli poskytl plnění místo výživného.

Co když navrhovatel neví, kde se odpůrce zdržuje?

350. Navrhovatel by měl i přesto sestavit návrh na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí a poslat ho do státu, v němž se odpůrce pravděpodobně zdržuje. Dožádaný ústřední orgán přijme všechna vhodná opatření, aby zjistil místo, kde se odpůrce zdržuje, za účelem vyřízení návrhu na uznání nebo uznání a výkon.

Může se podat návrh na uznání nebo uznání a výkon, pokud navrhovatel nevlastní rozhodnutí o výživném?

351. Ne. Rozhodnutí o výživném musí existovat. Může jím být rozhodnutí vydané správním nebo soudním orgánem nebo jím může být dohoda o výživném definovaná v úmluvě.
352. Pokud navrhovatel rozhodnutí o výživném nemá, měl by být podán návrh na vydání rozhodnutí o výživném. Viz kapitola 8.

Může se podat návrh na uznání a výkon, pokud navrhovatel má dohodu o výživném – například dohodu o rozluce?

353. Ano – pokud je **dohoda o výživném** ve státě, v němž byla uzavřena, vykonatelná jako rozhodnutí. Řízení o uznání nebo uznání a výkonu dohod o výživném jsou obecně podobná řízením o uznání nebo uznání a výkonu rozhodnutí o výživném. Mějte na paměti, že některé státy učiní výhradu podle úmluvy, že dohody o výživném nebudou uznávat nebo vykonávat.

Dohoda o výživném je písemná dohoda týkající se placení výživného, která byla vydána či registrována příslušným orgánem jako veřejná listina, nebo byla ověřena či registrována příslušným orgánem nebo u něj uzavřena či podána a může být přezkoumána a změněna příslušným orgánem.

- Viz také – Vyřizování návrhů na uznání nebo uznání a výkon dohod o výživném (kapitola 5, oddíl IV, bod C)

Musí návrh na uznání nebo uznání a výkon obsahovat ověřenou kopii rozhodnutí?

354. Pouze v některých případech. Viz kapitola 3.

355. Dožádaný stát může stanovit, že ověřenou kopii rozhodnutí požaduje ve všech případech u všech návrhů. Dožádaný stát to uvede v profilu země (viz stupeň 1, část II, oddíl 1 profilu země). V rámci konkrétního návrhu kromě toho příslušný orgán v dožádaném státě může ověřenou kopii požadovat později, zejména v případě, kdy byl podán opravný prostředek týkající se celistvosti nebo pravosti předloženého rozhodnutí. Jinak postačí prosté kopie rozhodnutí.

Může návrhovaatel zažádat o uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí pouze o výživném mezi manželi či bývalými manželi?

356. Ano – pokud však dožadující i dožádaný stát na tyto návrhy nerozšířily působnost kapitol II a III úmluvy, je třeba podat návrh přímo příslušnému orgánu v dožádaném státě. Tím může být správní nebo soudní orgán. Služby ústředního orgánu v těchto případech nejsou k dispozici (viz kapitola 3).

Co když rozhodnutí o výživném existuje několik? Například existuje původní rozhodnutí o výživném a toto rozhodnutí bylo změněno pozdějším rozhodnutím. Které z nich by se k návrhu na uznání a výkon mělo přiložit?

357. Úmluva se touto otázkou přímo nezabývá. Jestliže má být rozhodnutí vykonáno a existují nedoplatky na výživném, které vznikly nebo se nahromadily v rámci dřívějšího rozhodnutí, může dožádaný stát potřebovat kopii tohoto rozhodnutí o výkonu. Může to vyžadovat vnitrostátní právo, které výkon upravuje, nebo situace, kdy povinný zpochybňuje existenci těchto nedoplatků nebo uplatňuje odlišný výklad vyživovací povinnosti. Mohou rovněž existovat určité další záležitosti (jako například podmínky valorizace nebo změny), které jsou obsaženy pouze v jednom z rozhodnutí a v druhém nikoliv.
358. Uznání rozhodnutí by však nemělo být odmítnuto pouze na základě toho, že ve stejné věci existují předchozí rozhodnutí, která nejsou součástí návrhu. Jestliže je jediným vykonatelným rozhodnutím to nejnovější, pošlete pouze toto rozhodnutí. Jestliže bude dožádaný stát potřebovat kopie dřívějších rozhodnutí, vyrozumí vás o tom.

Kapitola 5

Vyřizování příchozích návrhů na uznání nebo uznání a výkon

Jak je tato kapitola strukturována:

Tato kapitola pojednává o návrzích na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí o výživném.

Oddíl I obsahuje přehledné informace o návrhu a obecné zásady upravující uznání a výkon – kdy budou využity a kdo o ně může požádat.

Oddíl II obsahuje schéma ilustrující postupy týkající se tohoto návrhu.

V oddíle III jsou podrobně vysvětleny postupy pro uznání.

Oddíl IV se zabývá dalšími aspekty obecných postupů, včetně návrhů podaných povinnými a přímých návrhů podaných příslušným orgánům.

Oddíl V se zabývá dalšími otázkami, jako je právní pomoc a výkon.

Oddíl VI obsahuje další odkazy, formuláře a několik praktických tipů k návrhům.

Oddíl VII obsahuje souhrnný kontrolní seznam postupů platných pro tento návrh.

V oddíle VIII se nachází odpovědi na několik často kladených otázek.

I. Přehled a obecné zásady

A. Obecné zásady

359. Postup uznávání představuje základ vymáhání mezinárodního výživného a zajišťuje hospodárný způsob, jakým oprávněný může usilovat o platbu výživného, pokud má povinný místo pobytu nebo majetek či příjmy v jiném smluvním státě⁷⁸.
360. Uznáním nebo uznáním a výkonem rozhodnutí z jiného smluvního státu se ruší potřeba oprávněného dosáhnout nového rozhodnutí ve státě, v němž má povinný nyní místo pobytu nebo v němž se nachází jeho majetek či příjmy.

Ústřední orgán je veřejný orgán určený smluvním státem k výkonu nebo plnění povinností správní spolupráce a pomoci podle úmluvy.

⁷⁸

Existuje rozdíl mezi uznáním a výkonem. Uznání jiným státem znamená, že tento stát přijímá určení nebo zjištění zákonných práv a povinností stanovených státem původu. Výkon znamená, že dožádaný stát souhlasí s tím, že jeho vlastní postupy mohou být využity k výkonu rozhodnutí. Viz vysvětlující zpráva, body 472 a 473.

361. Postupy uznání nebo uznání a výkonu rozhodnutí jsou navrženy tak, aby zajišťovaly nejširší možné uznání stávajících rozhodnutí a aby zaručovaly, že návrh bude vyřízen co nejrychleji. Pro uznání a výkon je oblast působnosti úmluvy nejširší a od států se očekává, že navrhovatelům poskytnou komplexní přístup k účinným řízením. Postup uznávání je přímočarý, přičemž úmluva požaduje, aby kroky byly podniknuty „neprodleně“. Odpůrce může vznést námitku nebo se bránit proti uznání a výkonu pouze z omezeného počtu důvodů a má k tomu i omezený časový rámec. To vše odráží základní princip úmluvy spočívající v tom, že uznání a výkon by měly být jednoduché, levné a rychlé⁷⁹.

Příslušný orgán je orgán v daném státě, který právní předpisy tohoto státu pověřují výkonem zvláštních úkolů podle úmluvy nebo mu jejich výkon umožňují. Příslušným orgánem může být soud, správní orgán, program pro výkon vymáhání výživného na děti nebo jakýkoli jiný vládní subjekt, který vykonává některé z úkolů spojených s úmluvou

B. Postup přehledně

362. Ve většině smluvních států se bude pro uznání nebo uznání a výkon používat níže popsaný postup prohlášení nebo registrace. Úmluva (článek 24) stanoví alternativní řízení; stát se může prostřednictvím prohlášení rozhodnout toto alternativní řízení použít. Toto řízení je podrobněji rozebráno dále v této kapitole.
363. Po přijetí návrhu od jiného ústředního orgánu pošle ústřední orgán v **dožádaném státě** materiály příslušnému orgánu k vyřízení. V některých smluvních státech bude pro tento účel příslušným orgánem ústřední orgán. V jiných státech může být příslušným orgánem soudní nebo správní orgán.
- Dožadující stát** – smluvní stát, kde navrhovatel žije, a stát požadující uznání a výkon rozhodnutí.
- Dožádaný stát** – smluvní stát, který obdržel návrh a bude uznávat a vykonávat rozhodnutí.
364. Příslušný orgán musí neprodleně učinit prohlášení, že rozhodnutí bude vykonatelné, nebo je registrovat pro účely výkonu. Tento krok musí příslušný orgán podniknout, pokud uznání a výkon nebudou „zjevně neslučitelné“ s veřejným pořádkem. Ani navrhovatel, ani odpůrce nemohou v tomto kroku – známém jako úřední přezkum – činit jakákoli podání.
365. Ve smluvních státech, které využívají postup registrace, může registrace spočívat v podání rozhodnutí k soudnímu orgánu nebo tribunálu, nebo v registraci rozhodnutí u správního orgánu nebo úředníka (např. tajemníka Úřadu pro správu výživného na děti v Austrálii).
366. V jiných státech se postup registrace nevyužívá; místo toho vydá příslušný orgán prohlášení, že rozhodnutí o výživném je vykonatelné.

79

Vysvětlující zpráva, bod 490.

367. Jakmile bylo rozhodnutí prohlášeno vykonatelným nebo bylo registrováno pro účely výkonu, jsou o tom informováni navrhovatel i odpůrce.⁸⁰ Odpůrce je oprávněn podat proti prohlášení nebo registraci opravný prostředek z určitého omezeného počtu důvodů.⁸¹ Například může proti registraci či prohlášení podat opravný prostředek, pokud neobdržel oznámení o původní žádosti o výživné nebo nedostal příležitost podat opravný prostředek proti rozhodnutí o výživném, o jehož uznání a výkon je nyní usilováno. Opravný prostředek musí být podán do 60 dnů od oznámení registrace nebo prohlášení vykonatelnosti. Opravný prostředek bude podán ke správnímu nebo soudnímu orgánu tak, jak umožňuje daný stát.

Tip: Článek 23 stanoví řízení o uznání nebo uznání a výkonu. Tento článek uvádí jak opravný prostředek (čl. 23 odst. 7), tak i další opravný prostředek (čl. 23 odst. 10). Opravný prostředek čl. 23 odst. 7 se omezuje na tři konkrétní podmínky uvedené v tomto článku a v čl. 23 odst. 8 a musí být podán do 30 nebo 60 dnů od oznámení prohlášení nebo registrace v závislosti na tom, která strana opravný prostředek proti rozhodnutí podává. Naopak další opravný prostředek popsany v čl. 23 odst. 10 se řídí výhradně vnitrostátním právem a může být podán pouze za předpokladu, že je povolen vnitrostátním právem.

⁸⁰ Pokud jsou oba státy smluvními stranami úmluvy o doručování písemností z roku 1965, viz kapitola 3 část 2 oddíl V – Další haagské úmluvy.

⁸¹ Vysvětlující zpráva, bod 504.

368. Pokud povinný není ochoten začít platit podle rozhodnutí dobrovolně, může dojít k výkonu rozhodnutí v souladu s právem dožádaného státu navzdory podanému oprávněnému prostředku, o němž dosud nebylo rozhodnuto. Ačkoli jsou dobrovolné platby důležitým prostředkem k tomu, jak zajistit, aby platby začaly proudit k oprávněnému co nejrychleji, je rovněž důležité zajistit, aby podle potřeby byla přijata opatření pro výkon rozhodnutí s cílem předejít prodlení při placení.
369. Pokud je opravný prostředek k uznání a výkonu úspěšný a prohlášení nebo registrace jsou odloženy, nemusí to nutně znamenat, že žádost o výživné je uzavřena. Pokud se rozhodnutí o výživné týká výživného na dítě, může být v závislosti na důvodu pro zamítnutí uznání a výkonu rozhodnutí vydáno v dožádaném státě nové rozhodnutí. Dovoluje-li to vnitrostátní právo dožádaného státu, může jeho příslušný orgán nakládat s návrhem na uznání a výkon tak, jako by se jednalo o návrh na vydání nového rozhodnutí v dožádaném státě. Toto ustanovení zajišťuje, že pokud **oprávněný** potřebuje výživné na dítě a stávající rozhodnutí nelze uznat nebo vykonat, existují prostředky pro dosažení nového rozhodnutí o výživném, aniž bude nutné v dožadujícím státě zahájit celý postup znovu.
370. Pokud pak opravný prostředek není úspěšný, může vnitrostátní právo dožádaného státu umožňovat další opravný prostředek. Ne všechny státy budou mít ustanovení, které toto umožňuje. Pokud je další opravný prostředek přípustný, stanovuje úmluva konkrétně, že další opravný prostředek nesmí mít za následek zastavení výkonu rozhodnutí, ledaže by to odůvodňovaly výjimečné okolnosti (čl. 23 odst. 10).

C. Kdy bude tento návrh použit

371. Návrh na **uznání** nebo **uznání a výkon** stávajícího rozhodnutí o výživném bude přijat od jiného smluvního státu, kde je o výkon rozhodnutí požádáno, neboť povinný má místo pobytu v dožádaném státě nebo má v tomto státě majetek nebo příjmy.
- Uznání rozhodnutí o výživném je řízení, které příslušný orgán daného státu využívá k přijetí určení práv a povinností týkajících se výživného ze strany státu původu, kde bylo rozhodnutí vydáno, a dává takovému rozhodnutí právní moc. Ve většině případů navrhovatel rovněž podá i návrh na výkon rozhodnutí, proto se bude návrh týkat uznání i výkonu.**
372. Ačkoli většina návrhů se bude týkat uznání a výkonu rozhodnutí, v některých případech bude oprávněný usilovat pouze o uznání a nebude požadovat výkon rozhodnutí. O uznání rozhodnutí o výživném z jiného smluvního státu může požádat i povinný, aby přerušil nebo omezil výkon rozhodnutí o výživném.
373. Pokud bylo rozhodnutí vydáno ve státě, který je má také vykonat, není uznání nutné. Návrh lze jednoduše vyřídit pro účely výkonu (viz kapitola 6).

D. Příklad

374. Oprávněný má rozhodnutí o výživném ze země A, podle kterého má povinný platit výživné na dítě. **Povinný** žije v zemi B. Místo podání návrhu na nové rozhodnutí v zemi B chce oprávněný, aby stávající rozhodnutí o výživném bylo vykonáno v zemi B. Země A a země B jsou smluvními státy úmluvy.

Povinný je fyzická osoba, která má vyživovací povinnost nebo vůči níž byl uplatněn nárok na výživné. Povinný může být rodič nebo manžel/manželka nebo kdokoli jiný, kdo má podle práva místa, kde bylo rozhodnutí vydáno, povinnost platit výživné.

Jak to funguje podle úmluvy

375. Oprávněný⁸² požádá ústřední orgán v zemi A o převedení návrhu na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí o výživném do země B. Návrh bude zkontrolován, zda je úplný, a bude zpracován ústředním orgánem v zemi B. Oprávněný a povinný budou informováni a dostanou příležitost vznést proti uznání nebo uznání a výkonu z omezených důvodů stanovených v úmluvě námitky. Jakmile je rozhodnutí uznáno, může příslušný orgán v zemi B přistoupit k výkonu rozhodnutí stejným způsobem, jako kdyby bylo rozhodnutí původně vydáno v zemi B.

*Informace o návrzích na **výkon** rozhodnutí vydaného v **dožádaném státě** – viz kapitola 6. Informace o **výkonu** jakéhokoli rozhodnutí o výživném – viz kapitola 10.*

E. Kdo může návrh podat

376. Návrh na uznání nebo uznání a výkon může podat oprávněný nebo povinný (jak je uvedeno níže, návrh povinného se bude týkat pouze uznání, zatímco oprávněný může usilovat o uznání, výkon, nebo obojí). Navrhovatel musí mít místo pobytu ve státě, který návrh podává. V tomto návrhu může být oprávněným fyzická osoba, která má nárok na výživné, jakož i veřejný orgán, který jedná místo oprávněného, nebo veřejný orgán, který oprávněnému poskytl plnění.

Tip: Hledáte seznam kroků, jak postupovat? Chcete přeskočit podrobnosti? Přejděte na konec této kapitoly a použijte **kontrolní seznam**.

⁸²

Povšimněte si, že za určitých okolností bude návrh podán veřejným orgánem (např. úřadem pro správu výživného na děti) jménem oprávněného.

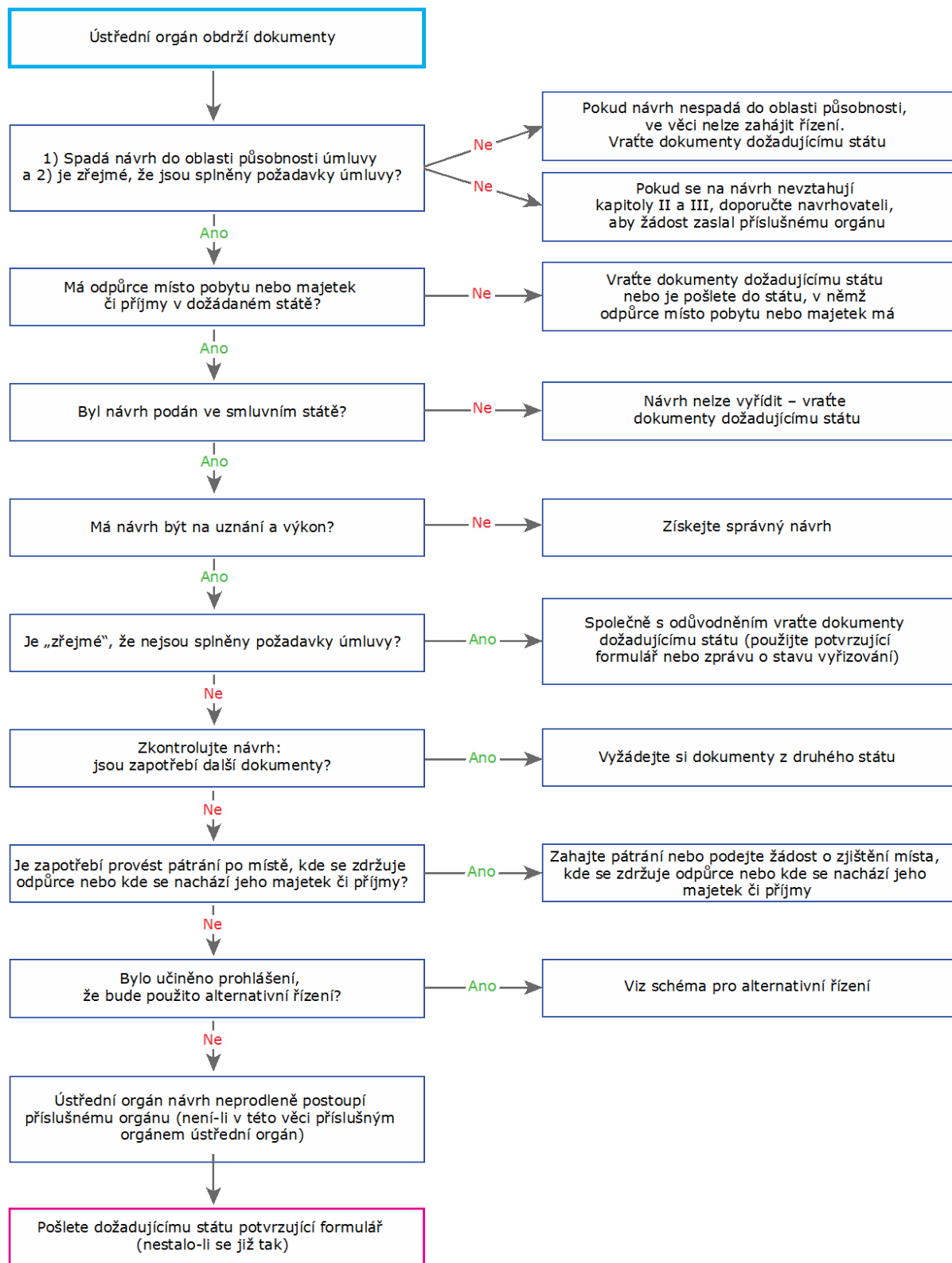
II. Shrnutí postupu pro uznání a výkon rozhodnutí

377. Tabulka na následující straně znázorňuje celý postup podání návrhu na uznání a výkon rozhodnutí, který podal oprávněný, v souvislosti s rozhodnutími o výživném. V dalších oddílech této kapitoly se podrobně zabýváme součástmi každého kroku.
378. Tento oddíl se stejnou měrou týká i návrhů pouze na uznání. Tyto návrhy budou poměrně vzácné. Článek 26 stanoví, že ustanovení kapitoly V (Uznání a výkon) se použijí „obdobně“ na návrhy pouze na uznání vyjma případů, kdy je požadavek vykonatelnosti nahrazen požadavkem, aby rozhodnutí bylo účinné ve státě původu. To znamená, že z praktických důvodů se ustanovení týkající se uznání a výkonu použijí na návrhy na uznání, s výjimkou těch ustanovení, která musí být změněna, protože není požadován výkon rozhodnutí⁸³.

⁸³

Vysvětlující zpráva, bod 546.

PŘÍCHOZÍ NÁVRHY NA VÝKON ROZHODNUTÍ VYDANÉHO NEBO UZNANÉHO V DOŽÁDANÉM STÁTĚ

Obrázek 14: Schéma příchozích návrhů na uznání nebo uznání a výkon (ústřední orgán)

III. Postupy

A. **Předběžná kontrola příchozích dokumentů ústředním orgánem**

379. Před odesláním materiálů příslušnému orgánu by měl ústřední orgán provést předběžnou kontrolu, aby zajistil, že návrh spadá pod ustanovení úmluvy týkající se uznání nebo uznání a výkon, a aby se ujistil, že soubor dokumentů je kompletní.

1. Úvodní přezkum dokumentů

- Týká se návrh uznání nebo uznání a výkonu rozhodnutí o výživném na dítě? Musí spadat do oblasti působnosti úmluvy, jak je vysvětleno v kapitole 3. Pokud se rozhodnutí týká pouze výživného mezi manželi či bývalými manželi nebo dalších druhů vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů a oblast působnosti úmluvy nebyla rozšířena na tyto další povinnosti, měl by být podán **přímý návrh** příslušnému orgánu.
- Má odpůrce nebo povinný místo pobytu v dožádaném státě nebo má v dožádaném státě majetek či příjmy? Pokud nemá, měla by být věc postoupena místu, kde odpůrce nebo povinný má místo pobytu nebo kde má majetek, nebo by měla být vrácena dožadujícímu státu.
- Jedná se o návrh přijatý od smluvního státu? Pokud ne, nelze úmluvu použít.

***Přímý návrh** se nepodává k ústřednímu orgánu. Přímý návrh je návrh, který obdrží příslušný orgán, například soud nebo správní orgán, přímo od fyzické osoby. Nepodává se podle článku 10.*

2. Odeslání potvrzujícího formuláře dožadujícímu státu

380. Podle úmluvy musí dožádaný stát poslat dožadujícímu státu do šesti týdnů od přijetí návrhu vyplněný potvrzující formulář. Stát může rozhodnout, že potvrzení pošle neprodleně po přijetí dokumentace nebo až po provedení předběžného přezkumu, je-li tento krok proveden v požadované šestitýdenní lhůtě.

381. Viz kapitola 15 s pokyny k vyplnění formuláře.

3. Je návrh na uznání nebo uznání a výkon tím správným návrhem?

382. Zkontrolujte dokumenty a ujistěte se, že návrh na uznání nebo uznání a výkon je tím správným návrhem. Vezměte v úvahu toto:

- Pokud neexistuje žádné rozhodnutí o výživném – mělo by se jednat o návrh na vydání, nikoli uznání a výkon. Viz kapitola 9.
- Pokud existuje rozhodnutí o výživném, ale vydal je váš stát, rozhodnutí nemusí být uznáno. Stačí ho poslat příslušnému orgánu pro účely výkonu ve vašem státě v souladu s vašimi obvyklými postupy pro výkon rozhodnutí. Viz kapitola 7.

4. Je „zřejmé“, že nejsou splněny požadavky úmluvy?

383. Úmluva ústřednímu orgánu povoluje zamítnutí vyřízení návrhu pouze tehdy, pokud se ústřední orgán domnívá, že je „zřejmé, že nejsou splněny požadavky této úmluvy“ (viz čl. 12 odst. 8). Okolnosti, za kterých tomu tak může být, jsou vcelku omezené⁸⁴. Aby bylo nesplnění požadavků „zřejmé“, musí být důvod pro zamítnutí zjevný nebo jasný z doručených dokumentů⁸⁵.
384. Návrh by například mohl být na tomto základě zamítnut, pokud by z dokumentů jasně vyplývalo, že rozhodnutí nijak nesouvisí s výživným. Podobně by návrh mohl být na tomto základě zamítnut, pokud předchozí návrh téže strany z přesně týchž důvodů nebyl úspěšný.
385. Upozorňujeme, že i v případě, kdy se uznání a výkon rozhodnutí jeví v rozporu s veřejným pořádkem, měl by být návrh zpracován a postoupen příslušnému orgánu. Příslušný orgán může určit, zda by uznání a výkon byly v rozporu s veřejným pořádkem, a může odmítnout rozhodnutí na tomto základě uznat.
386. Pokud ústřední orgán odmítne návrh na základě toho, že je „zřejmé“, že požadavky úmluvy nejsou splněny, dožadující stát musí být informován pomocí povinného potvrzujícího formuláře, jak je uvedeno níže.

5. Zkontrolujte dokumenty, zda jsou úplné

387. Poté co je návrh přijat od dožadujícího státu, je třeba ho včas zkontrolovat, zda je úplný. Jsou-li zapotřebí další dokumenty, mohou pak být vyžádány neprodleně. Mějte na paměti, že článek 25 úmluvy je vyčerpávající seznam všech dokumentů, které jsou požadovány – v návrhu na uznání a výkon rozhodnutí nemohou být požadovány žádné další dokumenty.

Osvědčený postup: Použijte kontrolní seznam nebo samotný předávací formulář, abyste předběžný přezkum udělali co nejdříve po doručení návrhu pro případ, že bude vyžadováno více dokumentů.

⁸⁴ Vysvětlující zpráva, bod 345.

⁸⁵ Vysvětlující zpráva, bod 344.

388. Články 11, 12, 25 a 44 úmluvy stanovují, že příchozí soubor dokumentů musí obsahovat:

✓	Formulář návrhu
✓	Celé znění rozhodnutí nebo jeho shrnutí
✓	Osvědčení o vykonatelnosti
✓	Prohlášení o řádném oznámení (pokud se odpůrce nedostavil, nebyl zastoupen nebo nepodal proti rozhodnutí opravný prostředek)
Dle potřeby	Překlad dokumentů
Dle potřeby	Formulář o majetkových poměrech (pouze u návrhů podaných oprávněnými)
Dle potřeby	Dokument s výpočtem nedoplatků
Dle potřeby	Dokument s vysvětlením, jak upravit či valorizovat rozhodnutí
✓	Předávací formulář

Obrázek 15: Obsah návrhu na uznání a výkon

389. Následuje krátký popis toho, co můžete v příchozím souboru materiálů očekávat.

a) Formuláře, které musí být v každém souboru

(1) Formulář návrhu

Ve většině případů použije dožadující stát doporučený formulář návrhu. Zajišťuje, aby dožádanému státu byly poskytnuty všechny požadované informace. Pokud příchozí návrh není podán na doporučeném formuláři, přezkoumejte návrh, který byl zaslán, abyste se ujistili, že obsahuje základní údaje, které jsou u návrhu požadovány, například kontaktní údaje navrhovatele, kontaktní údaje odpůrce, informace o osobách, které mají nárok na výživné, a údaje, kam posílat platby.

(2) Znění rozhodnutí nebo jeho shrnutí

Požaduje se celý text rozhodnutí o výživném, ledaže váš stát uvedl, že bude přijímat pouze shrnutí nebo výtah z rozhodnutí. Součástí návrhu nemusí být ověřené kopie rozhodnutí, ledaže váš stát určil, že je vždy vyžaduje.

(3) Osvědčení o vykonatelnosti

Požaduje se osvědčení o vykonatelnosti⁸⁶ uvádějící, že rozhodnutí o výživném je vykonatelné ve státě, kde bylo vydáno. Pokud rozhodnutí vydal správní orgán, musí dokument obsahovat prohlášení, že jsou splněny požadavky čl. 19 odst. 3, ledaže váš stát (dožádaný stát) upřesnil, že takové prohlášení nepožaduje. Týká-li se návrh pouze uznání, musí návrh pouze stanovit, že rozhodnutí je ve státě původu účinné, nikoli že je vykonatelné⁸⁷. V osvědčení o vykonatelnosti je ustanovení, které uvádí den, kdy nabylo rozhodnutí v tomto státě účinnosti.

(4) Prohlášení o řádném oznámení

Prohlášení o řádném oznámení je požadováno pouze v případě, že se odpůrce nedostavil nebo nebyl v řízení zastoupen.

⁸⁶ V některých státech se může použít „*attestation de la force de chose jugée*“ (doložka právní moci) osvědčující, že dotčené rozhodnutí nabylo v daném státě právní moci.

⁸⁷ Vysvětlující zpráva, bod 546.

Zda se odpůrce dostavil nebo byl zastoupen, můžete určit tak, že se podíváte do doporučeného formuláře návrhu. Požadované informace jsou uvedeny v oddíle 7 návrhu.

Pokud formulář návrhu uvádí, že se odpůrce k vydání rozhodnutí nedostavil nebo nebyl zastoupen, bude v prohlášení o řádném oznámení uvedeno, že mu návrh byl doručen nebo oznámen a že měl příležitost dostavit se k řízení, jehož výsledkem bylo rozhodnutí o výživném, nebo že byl o rozhodnutí informován poté, co bylo vydáno, a dostal příležitost použít proti němu opravný prostředek. Upozorňujeme, že v některých státech může mít opravný prostředek nebo odpověď písemnou formu. Odpůrce se nemusí vždy dostavit osobně.

(5) Předávací formulář

Ke každému návrhu na uznání nebo uznání a výkon musí být přiložen předávací formulář. Ten je podle úmluvy povinný. Identifikuje strany a druh návrhu. Uvádí též dokumenty, které jsou k návrhu přiloženy.

b) Jiné formuláře, které mohou být zapotřebí

390. Ačkoli čl. 11 odst. 3 stanoví, že k návrhu na uznání nebo uznání a výkon mohou být vyžadovány pouze dokumenty vyjmenované v tomto článku (a popsané výše), mohou být zapotřebí i další formuláře, a sice v závislosti na okolnostech daného případu:

(1) Formulář o majetkových poměrech

Pokud navrhovatel usiluje o výkon rozhodnutí (což bude ve většině případů), je vždy osvědčeným postupem přiložit formulář o majetkových poměrech, který obsahuje důležité informace o místě, kde se odpůrce zdržuje, a o jeho majetkových poměrech, v rozsahu, v jakém jsou navrhovateli známy.

Pokud navrhovatel použil doporučený formulář o majetkových poměrech, bude jeho část o oprávněném ponechána prázdná, jelikož tyto informace nejsou pro návrh na uznání a výkon vyžadovány. Pokud se návrh týká pouze uznání, nebude se přikládat žádný formulář.

(2) Dokument s výpočtem nedoplatků

Existuje-li podle rozhodnutí o výživném, které má být vykonáno, dlužné výživné (nedoplatky), musí být přiložen dokument, který stanovuje výši těchto nedoplatků, způsob jejich výpočtu a datum výpočtu.

(3) Dokument vysvětlující, jak upravit nebo valorizovat rozhodnutí

V některých státech buď rozhodnutí, nebo vnitrostátní právo, podle kterého bylo rozhodnutí vydáno, stanoví, že rozhodnutí musí být s určenou četností automaticky valorizováno nebo upravováno. Pokud se tento postup uplatňuje, měl by dožadující stát stanovit v souboru dokumentů návrhu podrobnosti, jak bude úprava provedena. Například pokud úprava má být provedena pomocí procenta nákladů na živobytí, uveďte podrobnosti o tom, který stát bude úpravu počítat, jaké informace budou pro výpočet nutné, a o způsobu, jakým bude přepočítaná výše výživného sdělena dožádanému ústřednímu orgánu a stranám⁸⁸.

⁸⁸ Vysvětlující zpráva, bod 435. To znamená, že jakékoli následné rozhodnutí, které upravuje výživné, nemusí projít úplným postupem uznání. Úvodní rozhodnutí pomýšlí na budoucí úpravy. Například australský Úřad pro správu výživného na děti (*Child Support Service*) přehodnocuje výživné jednou za 15 měsíců na základě majetkových poměrů stran.

(4) Doklad o plnění – veřejný orgán

Pokud návrh podává za navrhovatele veřejný orgán, například úřad sociálních služeb, bude tento veřejný orgán možná muset poskytnout informace dokládající, že má právo jednat jménem navrhovatele, nebo bude muset přiložit informace, že poskytl plnění místo výživného (čl. 36 odst. 4).

6. Musí se provést hledání místa, kde se odpůrce zdržuje?

391. Pokud navrhovatel neposkytne platnou adresu odpůrce, bude ústřední orgán možná v první řadě muset určit místo, kde se zdržuje, aby zajistil, že bude schopen oznámit návrh na uznání nebo uznání a výkon. Místo, kde se odpůrce zdržuje, může být nutné i pro určení příslušného orgánu odpovědného za návrh. V některých státech bude žádost o vyhledání nebo určení místa pobytu podávat příslušný orgán v pozdější fázi postupu. Je to záležitost vnitřních postupů.
392. Pro účely určení místa, kde se odpůrce zdržuje, se očekává, že ústřední orgán nahlédne do jakýchkoli databank a zdrojů veřejných informací, do nichž má přístup, a že požádá jiné veřejné orgány, aby hledaly jeho jménem, v souladu s omezeními stanovenými vnitrostátním právem ohledně přístupu k osobním údajům. Některé ústřední orgány mohou mít i přístup ke zdrojům důvěrných informací.
393. Pokud odpůrce nelze najít, informujte dožadující stát (nezapomeňte, že v případě návrhu na uznání a výkon rozhodnutí na základě umístění majetku nebo příjmů v dožádaném státě se odpůrce může zdržovat mimo daný stát). Pokud nejsou k dispozici žádné další informace, které by pomohly při nalezení odpůrce, nebude záležitost moci být zpracována.

7. Pokud je dokumentace neúplná

394. Pokud se zdá, že navrhovatel neposkytl některé z požadovaných dokumentů, měl by dožádaný ústřední orgán neprodleně uvědomit dožadující ústřední orgán a požádat o dodání dalších dokumentů. Soubor dokumentů by neměl být vrácen jen z toho důvodu, že některé dokumenty chybí (čl. 12 odst. 9). Žádost o další dokumenty lze podat prostřednictvím povinného potvrzujícího formuláře.
395. Je-li podána žádost o další dokumenty, má dožadující stát **tři měsíce** na to, aby je poskytl. Nejsou-li požadované dokumenty poskytnuty do tří měsíců a návrh nemůže být dále zpracováván, může ústřední orgán v dožádaném státě (ale nemusí) spis uzavřít a informovat dožadující stát. Ve většině případů je patrně vhodné provést následné ověření u dožadujícího státu, zda budou dokumenty dodány. Pokud dožádaný stát hodlá spis uzavřít, měl by být dožadující stát informován prostřednictvím povinného potvrzujícího formuláře.
396. Může být též možné přistoupit před doručením dalších materiálů k následujícím krokům v postupu vyřizování návrhu. To bude záviset na tom, jaké dokumenty chybí a zda následující kroky v procesu uznání a výkonu závisí na přijetí těchto informací. Pokud například chybí pouze výkaz dlužných částek a následujícím krokem je podat žádost o hledání nebo určení místa, kde se odpůrce zdržuje, bylo by možné přistoupit k tomuto kroku v postupu uznání nebo uznání a výkonu a současně čekat na poskytnutí dalších informací.

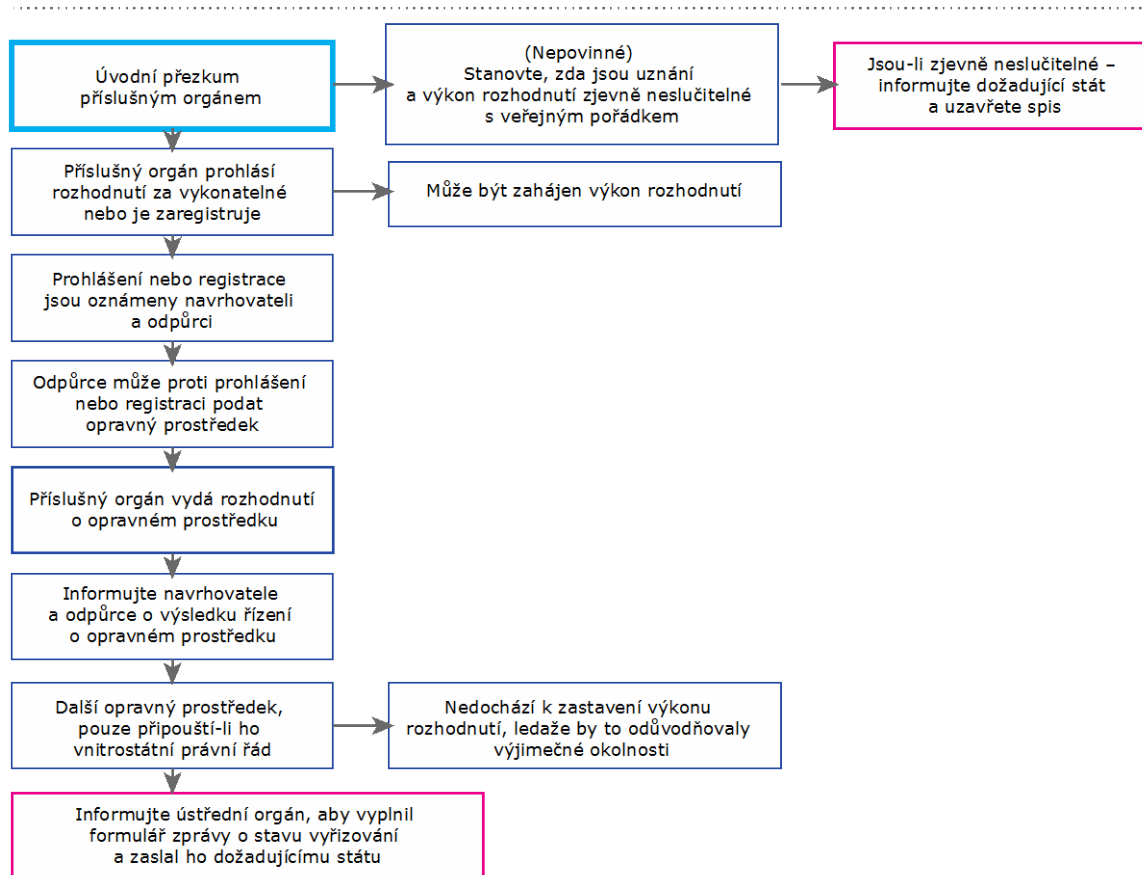
8. Postoupení příslušnému orgánu

397. Následujícím krokem je postoupení návrhu na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí příslušnému orgánu (pokud ústřední orgán není rovněž příslušným orgánem pro postup uznání). Toto musí být provedeno neprodleně, jakmile byly dokončeny výše uvedené úvodní kontroly. Tímto příslušným orgánem může být soud, správní orgán nebo jakýkoli jiný vládní orgán, který je příslušný provádět řízení o uznání rozhodnutí.

B. Prohlášení vykonatelnosti nebo registrace příslušným orgánem

398. V tomto oddílu se rozebírají řízení, která k vyřizování návrhů na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí o výživném využije většina států (článek 23). Stát může vydat prohlášení o použití alternativního řízení (článek 24). Toto alternativní řízení je rozebráno dále v této kapitole.
399. Níže uvedené schéma ukazuje kroky, které vykonává příslušný orgán.

KROKY ÚSTŘEDNÍHO ORGÁNU PO OBDŘENÍ NÁVRHU NA VYDÁNÍ ROZHODNUTÍ

Obrázek 16: Kroky příslušného orgánu v souvislosti s návrhem na uznání nebo uznání a výkon (článek 23)

1. Prohlášení rozhodnutí vykonatelným nebo jeho registrace pro účely výkonu

400. Jakmile příslušný orgán obdrží návrh, prohlásí ho vykonatelným, nebo ho zaregistruje pro účely výkonu, a sice v závislosti na postupu uplatňovaném v dožádaném státě. Tento krok (prohlášení vykonatelnosti nebo registrace) musí příslušný orgán provést „neprodleně“ (čl. 23 odst. 2 písm. a)). Jakmile je návrh prohlášen vykonatelným nebo je zaregistrován pro účely výkonu, nejsou před tím, než bude možné rozhodnutí o výživném vykonat podle vnitrostátního práva dožádaného státu, nutné žádné další kroky.

2. Zamítnutí prohlásit rozhodnutí vykonatelným nebo neuznání rozhodnutí pro účely výkonu

401. Jediným důvodem, který může příslušný orgán použít k zamítnutí prohlášení rozhodnutí vykonatelným nebo jeho registrace, může být skutečnost, že uznání a výkon rozhodnutí by bylo **zjevně neslučitelné** s veřejným pořádkem. Tato výjimka má být velmi omezená, aby bylo zajištěno, že smluvní státy úmluvy budou rozhodnutí z jiných smluvních států uznávat a vykonávat v největší možné míře. Použila by se tam, kde by uznání nebo uznání a výkon vedly k „nepřijatelnému“ výsledku⁸⁹.

3. Výkon rozhodnutí

402. Jakmile bylo rozhodnutí zaregistrováno nebo prohlášeno vykonatelným, není podle úmluvy pro účely jeho výkonu požadována žádná žádost nebo návrh ze strany navrhovatele. Úmluva ani nepožaduje, aby odpůrce dostal další oznámení o tom, že dojde k výkonu rozhodnutí⁹⁰.

4. Informování navrhovatele a odpůrce

403. Jakmile bylo rozhodnutí prohlášeno vykonatelným nebo bylo zaregistrováno, budou obě strany informovány o registraci rozhodnutí nebo o jeho prohlášení vykonatelným. Úmluva neobsahuje žádné postupy pro oznamování, proto se bude postupovat v souladu s vnitrostátním právem. Navrhovatel může být v závislosti na postupech dožádaného státu informován ústředním orgánem dožadujícího státu nebo přímo o tom, že rozhodnutí bylo uznáno a bude vykonáno, nebo pokud uznání a výkon byly zamítnuty, bude informován o zamítnutí⁹¹.

Osvědčený postup: *Navrhovatel a odpůrce by měli být upozorněni na své právo podat proti prohlášení rozhodnutí vykonatelným nebo proti jeho registraci opravný prostředek, jakož i na postupy a lhůtu pro podání opravného prostředku. V takové situaci je rovněž osvědčeným postupem určit, zda je odpůrce ochoten splnit požadavky rozhodnutí dobrovolně.*

5. Námitka odpůrce nebo navrhovatele proti uznání a výkonu

a) Obecné informace

404. Ustanovení úmluvy týkající se uznávání a výkonu rozhodnutí o výživném jsou navržena tak, aby zajišťovala, že stávající rozhodnutí o výživném budou ve smluvních státech uznávána a vykonávána pokud možno účinně a rychle.⁹² Jak již bylo v této kapitole uvedeno, postupy podle úmluvy byly navrženy tak, aby uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí proběhly, pokud odpůrce není schopen úspěšně prokázat, že existují oprávněné důvody, proč by rozhodnutí nemělo být uznáno nebo vykonáno.

⁸⁹ Vysvětlující zpráva, bod 478.

⁹⁰ Některé státy mohou mít ve vnitrostátním právu stanoveny postupy nebo požadavky, které vyžadují, aby před výkonem musel povinný obdržet oznámení, ale to už je záležitost, která není součástí úmluvy. Pokud jsou oba státy smluvními stranami úmluvy o doručování písemností z roku 1965, viz kapitola 3 část 2 oddíl V – Další haagské úmluvy.

⁹¹ Pokud jsou státy stranami úmluvy o doručování z roku 1965, viz tamtéž.

⁹² Vysvětlující zpráva, bod 428.

405. Zahraniční rozhodnutí bude po uznání v určitém státě moci být v tomto státě vykonáno stejným způsobem jako jakékoli rozhodnutí o výživném původně vydané v tomto státě. Podle úmluvy může stát použít všechny mechanismy pro účely výkonu, které má k dispozici, aby zajistil splnění rozhodnutí. Úmluva rovněž stanovuje určité omezené námitky, které může vznést odpůrce (osoba, která odporuje návrhu na uznání) v případě, že je přesvědčen o tom, že rozhodnutí by nemělo být uznáno či vykonáno.
406. Článek 20 stanoví požadavky na rozhodnutí o výživném vydané v jednom státě, které má být uznáno a vykonáno v jiném smluvním státě. Tyto „podmínky pro uznání a výkon“ se obecně týkají typu vazby, kterou musel mít rodič, rodinný příslušník nebo děti na určitý stát, aby výkon výsledného rozhodnutí mohl proběhnout v jiném státě. Například vazba na stát, který vydal rozhodnutí, může vyplývat z bydliště stran a dětí ve státě nebo z přítomnosti či účasti odpůrce na řízení, které vedlo k vydání rozhodnutí⁹³.
407. Odpůrce může proti prohlášení o vykonatelnosti rozhodnutí nebo jeho registraci podat opravný prostředek na základě toho, že se neuplatňuje žádná z podmínek pro uznání a výkon. To nemusí nutně znamenat, že rozhodnutí nebylo platně vydaným rozhodnutím ve státě, kde bylo vydáno – pouze nemůže být uznáno a vykonáno v dožádaném smluvním státě podle úmluvy.
- Ústřední orgán je veřejný orgán určený smluvním státem k výkonu nebo plnění povinností správní spolupráce a pomoci podle úmluvy.*
408. Obdobně podle článku 22 může odpůrce vznést proti uznání rozhodnutí námitky na základě toho, že uznání a výkon jsou zjevně v rozporu s veřejným pořádkem nebo že v postupu vedoucím k dosažení rozhodnutí byly nedostatky, například odpůrce nebyl informován o řízení nebo rozhodnutí o výživném, došlo k podvodu nebo existuje pozdější rozhodnutí, které je neslučitelné s rozhodnutím, o jehož uznání je usilováno.
- Příslušný orgán je orgán v daném státě, který právní předpisy tohoto státu pověřují výkonem zvláštních úkolů podle úmluvy nebo mu jejich výkon umožňují. Příslušným orgánem může být soud, správní orgán, program pro výkon vymáhání výživného na děti nebo jakýkoli jiný vládní subjekt, který vykonává některé z úkolů spojených s úmluvou.*
409. Ve většině případů to bude odpůrce, kdo podá opravný prostředek. Ačkoli to nebude obvyklé, navrhovatel může podat opravný prostředek proti zamítnutí zaregistrovat rozhodnutí nebo prohlásit ho vykonatelným.

b) Lhůta pro podání opravného prostředku

410. Pokud strana, jež je oprávněna podat opravný prostředek proti prohlášení nebo registraci, má místo pobytu ve státě, kde registrace nebo prohlášení proběhly, musí být opravný prostředek podán do **30 dnů** ode dne, kdy byla informována o rozhodnutí provést registraci nebo o prohlášení vykonatelnosti. Pokud strana, která podala opravný prostředek, nemá místo pobytu v daném státě, má na podání opravného prostředku **60 dnů** od oznámení (čl. 23 odst. 6)⁹⁴.

⁹³ V článku 20 je určeno to, čemu se říká „nepřímá pravidla příslušnosti“. Článek 20 nestanoví pravidla pro případ, kdy orgán v určitém státě může vydat rozhodnutí („nepřímá pravidla příslušnosti“); místo toho stanoví podmínky, za kterých rozhodnutí muselo být vydáno, aby bylo uznáno a vykonáno v jiném státě. Pojednání na toto téma viz vysvětlující zpráva, bod 443.

⁹⁴ Vysvětlující zpráva, bod 503.

411. Ve většině případů bude mít odpůrce místo pobytu v dožádaném státě, proto bude mít na podání opravného prostředku proti prohlášení vykonatelnosti nebo registraci pouze 30 dnů. Avšak pokud bylo rozhodnutí zasláno za účelem uznání do dožádaného státu, jelikož v tomto státě se nachází majetek, může mít odpůrce místo pobytu jinde. V takovém případě bude mít na podání opravného prostředku proti rozhodnutí 60 dnů. Podobně může povinný ve svém domovském státě usilovat o uznání zahraničního rozhodnutí omezujícího výkon. V takovém případě je oprávněn z jiného státu oprávněn podat opravný prostředek proti prohlášení, případně registraci, a podle úmluvy by na to měl mít 60 dnů.

c) Důvody pro podání opravného prostředku

412. Úmluva stanovuje pouze omezené důvody pro podání opravného prostředku proti registraci nebo prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí o výživném. Jak bylo uvedeno výše, odpůrce může podat opravný prostředek na základě toho, že:
- pro uznání a výkon neexistuje žádný důvod podle článku 20,
 - existuje určitý důvod pro odmítnutí uznání a výkonu podle článku 22,
 - existují pochybnosti o pravosti nebo celistvosti dokumentů předložených v návrhu,
 - nedoplatky, jejichž úhrada je žádána, byly v plné výši uhrazeny.

d) Zvážení nebo vyslyšení opravného prostředku (čl. 23 odst. 5)

413. Způsob, jakým je opravný prostředek zvážen, stanoví vnitrostátní právo. Přezkum nebo slyšení se může týkat pouze konkrétních důvodů nebo příčin povolených úmluvou a nesmí být prováděn přezkum rozhodnutí ve věci samé (článek 28)⁹⁵.
414. Pokud se opravný prostředek opírá o zpochybnění pravosti nebo celistvosti dokumentů a ověřené kopie dokumentů nebyly požadovány nebo přiloženy k materiálům, lze dožadující stát požádat o poskytnutí ověřených kopií nebo takových jiných dokumentů, které problém vyřeší.
415. Pokud se opravný prostředek týká pouze výpočtu nedoplatků a odpůrce netvrdí, že nedoplatky byly uhrazeny v plné výši, jedná se ve většině případů o věc, kterou je lepší ponechat na vyřešení při výkonu rozhodnutí. Odpůrce může vznést tyto otázky a poskytnout další informace příslušnému orgánu odpovědnému v té době za výkon rozhodnutí. Přečtěte si rovněž níže uvedené poznámky o částečném uznání rozhodnutí jako prostředku pro vymáhání průběžných plateb výživného, zatímco probíhá spor o nedoplatcích.

e) Rozhodnutí o zohlednění opravného prostředku a dalšího opravného prostředku (čl. 23 odst. 10)

416. Jakmile bylo rozhodnuto o opravném prostředku proti registraci rozhodnutí nebo prohlášení vykonatelnosti, musí být obě strany neprodleně informovány. Toto oznámení proběhne v souladu s vnitrostátním právem.⁹⁶ Navrhovatel může být informován přes ústřední orgán dožadujícího státu nebo přímo, v závislosti na postupech dožádaného státu.
417. Další opravný prostředek se uplatní pouze v případě, že to povoluje vnitrostátní právo dožádaného státu.

⁹⁵ Vysvětlující zpráva, body 504 a 505.

⁹⁶ Pokud jsou oba státy smluvními stranami úmluvy o doručování písemností z roku 1965, viz kapitola 3 část 2 oddíl V – Další haagské úmluvy.

418. Upozorňujeme, že navzdory dalšímu oprávněnému prostředku může dojít k výkonu rozhodnutí, jakmile je rozhodnutí zaregistrováno nebo prohlášeno vykonatelným, a v žádném případě nebude mít další oprávněný prostředek za následek zastavení výkonu rozhodnutí, ledaže by to odůvodňovaly výjimečné okolnosti.

C. Uznání a výkon – účinky návrhu

1. Uznání a výkon

419. Ve většině případů bude výsledkem návrhu na uznání a výkon povolení uznat rozhodnutí a provést jeho výkon stejným způsobem jako v dožádaném státě. Není vyžadován žádný další návrh oprávněného na výkon. Ohledně postupů týkajících se výkonu viz kapitola 10.

2. Další účinky

420. Úmluva stanovuje alternativní účinky v případě, že plné uznání a výkon rozhodnutí nejsou možné.

a) Částečné uznání

421. Podle článku 21 úmluvy může příslušný orgán uznat a vykonat pouze část rozhodnutí, pokud nelze uznat nebo vykonat celé rozhodnutí. Tento účinek může nastat například tam, kde orgán není schopen uznat rozhodnutí o výživném ohledně výživného mezi manželi či bývalými manželi, ale může uznat a vykonat rozhodnutí týkající se výživného na dítě. Podobně pokud se zdá, že jde o spor ohledně nedoplatků výživného a toho, zda byly plně uhrazeny, může příslušný orgán uznat tu část rozhodnutí, která stanovuje průběžné výživné na dítě, zatímco je zvažován oprávněný prostředek na uznání nedoplatků.

Osvědčený postup: V případě, že návrh na uznání není úspěšný, návrhovač nemusí požadovat částečné uznání rozhodnutí nebo vydání nového rozhodnutí. Úmluva požaduje, aby tyto možnosti byly vzaty v úvahu jako možné výsledky v řízení o uznání nebo uznání a výkonu rozhodnutí. Vnitrostátní postupy dožádaného státu určí, jak se bude u „nového“ návrhu postupovat, protože mohou být požadovány další informace, například pro účely vydání nového rozhodnutí.

b) Uznání není možné z důvodu výhrady

422. V některých případech nemůže být rozhodnutí uznáno nebo vykonáno z důvodu výhrady, kterou daný stát učinil podle úmluvy. Návrh však nebude nutně v takovou chvíli uzavřen.
423. Pokud rozhodnutí nelze uznat, jelikož byla vznesena výhrada bránící uznání z některého z následujících důvodů, požaduje čl. 20 odst. 4, aby ústřední orgán přijal vhodná opatření k vydání nového rozhodnutí ve prospěch oprávněného:
- místo obvyklého pobytu oprávněného ve státě původu,
 - písemná dohoda (jiná než ve věcech výživného na dítě),
 - příslušnost na základě osobního stavu nebo rodičovské zodpovědnosti⁹⁷.

⁹⁷ Upozorňujeme, že čl. 20 odst. 3 rovněž požaduje, aby smluvní stát, který učiní tuto výhradu, uznal a vykonat rozhodnutí, pokud by byly za podobných skutkových okolností jeho orgány příslušné k vydání takového rozhodnutí.

424. Nepožaduje se nový návrh oprávněného a stávající rozhodnutí musí být bráno jako rozhodnutí, které zakládá právo⁹⁸ dítěte zahájit řízení o výživném (čl. 20 odst. 5). V závislosti na postupech dožádaného státu mohou být pro účely vydání nového rozhodnutí požadovány od navrhovatele/oprávněného další dokumenty. Tyto dokumenty si lze vyžádat prostřednictvím ústředního orgánu v dožadujícím státě. Viz kapitola 8 zabývající se návrhy na vydání rozhodnutí.

D. Komunikace s dožadujícím státem

425. Kromě zvláštního oznámení pro navrhovatele a dožadující ústřední orgán, které je nutné v určitých situacích (např. pro informaci o tom, že rozhodnutí bylo uznáno nebo nebylo uznáno), úmluva požaduje, aby mezi oběma ústředními orgány probíhala jako součást obecných povinností správní spolupráce všeobecná komunikace.
426. Po přijetí návrhu, v každém případě však nejpozději šest týdnů po přijetí dokumentů, musí ústřední orgán dožádaného státu potvrdit, že návrh byl přijat (čl. 12 odst. 3). Pro tento účel existuje povinný formulář. Viz kapitola 15 s pokyny k jeho vyplnění.
427. Kromě toho úmluva požaduje, aby minimálně do **tří měsíců** od potvrzení přijetí návrhu předložil dožádaný ústřední orgán dožadujícímu ústřednímu orgánu zprávu o stavu vyřizování. Pro tento účel existuje doporučený formulář (viz zpráva o stavu vyřizování).
428. Při uzavření procesu uznání nebo uznání a výkonu by měl být dožadující ústřední orgán informován o tom, že rozhodnutí bylo uznáno (pokud to bylo vše, co bylo požadováno) nebo že rozhodnutí bude nyní vykonáno, a dožadující stát by měl rovněž poskytnout kontaktní údaje příslušné osoby nebo odboru v dožádaném státě, které budou odpovědné za výkon rozhodnutí.
429. Komunikace mezi ústředními orgány bude zpravidla probíhat v úředním jazyce dožádaného státu nebo v angličtině či francouzštině. Stát může vznést výhradu k používání francouzštiny, nebo angličtiny (nikoli však k oběma). Viz kapitola 2, kde jsou uvedeny další informace týkající se jazyka komunikace a požadavků ohledně překladu.
430. Ačkoli v mnoha případech bude tato komunikace probíhat poštou, stát může uvést, že je ochoten akceptovat komunikaci pomocí elektronických prostředků. Preference v tomto ohledu budou uvedeny v profilu země daného státu.

IV. Další aspekty: návrhy na uznání a uznání a výkon

A. Návrhy na uznání podané povinným

1. Obecné informace

431. Podle úmluvy může povinný podat návrh na uznání rozhodnutí, pokud je uznání požadováno za účelem přerušení nebo omezení výkonu předchozího rozhodnutí v dožádaném státě. Tento návrh může být podán v případě, že povinný chce, aby ve státě, kde výkon probíhá, bylo uznáno jiné rozhodnutí, nebo v případě, že povinný dosáhl změny stávajícího rozhodnutí v jiném smluvním státě a nyní chce, aby byla uznána ve státě, kde má majetek.

⁹⁸ Vysvětlující zpráva, body 469–471. Upozorňujeme, že úmluva nedefinuje v této souvislosti výraz „právo“, proto vnitrostátní právo dožádaného státu určí způsob výkladu tohoto výrazu a rovněž další informace nebo doklady, které budou požadovány pro účely vydání rozhodnutí o výživném.

432. Viz kapitoly 11 a 12, které se návrhy na **změnu** rozhodnutí zabývají podrobně.
433. Pokud je rozhodnutí o výživném ve státě, kde má povinný místo pobytu nebo majetek, již vykonáváno, bude vnitrostátní právo ve většině případů požadovat, aby změněné rozhodnutí vydané v jiném státě bylo uznáno dříve, než bude moci účinně omezit nebo přerušit výkon prvního rozhodnutí. Avšak některé státy tento krok nemusí vyžadovat, například pokud změnu provedl tentýž orgán, který vydal první rozhodnutí. Bude tudíž nezbytné provést přezkum vnitrostátního práva s cílem určit, zda je v konkrétním případě nutné uznání rozhodnutí.

2. Kdy by tento návrh mohl použít povinný

434. Jelikož účelem návrhu na uznání podle čl. 10 odst. 2 písm. a) je omezit výkon a k výkonu většinou dochází ve státě, kde má povinný místo pobytu, bude mít povinný, který požaduje uznání rozhodnutí, v mnoha případech místo pobytu ve státě, kde musí být rozhodnutí uznáno. Úmluva se výslovně nezabývá situací, kdy návrhovaatel musí podat návrh ke svému ústřednímu orgánu. Proto v těchto věcech bude muset být uznání rozhodnutí vyřizováno podle vnitrostátního práva jako žádost pro příslušný orgán ve státě, kde má povinný místo pobytu.⁹⁹ Pokud je uznání žádáno ve státě, kde má povinný majetek, ale povinný nemá v tomto státě místo pobytu, může povinný podat návrh podle čl. 10 odst. 2 písm. a).
435. Ve všech věcech, kdy se záležitost vyřizuje jako návrh podle čl. 10 odst. 2 písm. a), bude povinný návrhovatelem. V těchto případech bude oprávněný odpůrcem a oznámení o registraci nebo prohlášení vykonatelnosti bude předáno oprávněnému.

Příklad

436. Povinný má místo pobytu v zemi A, kde bylo vydáno původní rozhodnutí o výživném. Majetek nebo příjmy má v zemi B. Oprávněný má místo v zemi B a původní rozhodnutí bylo uznáno v zemi B a je vykonáváno na majetku povinného v zemi B. Povinný nyní dosáhl změny rozhodnutí ze země A. Přeje si, aby změněné rozhodnutí uznala země B a byl tak omezen výkon prvního rozhodnutí.

Jak to funguje podle úmluvy

437. Povinný může podat návrh podle čl. 10 odst. 2 písm. a) úmluvy k ústřednímu orgánu v zemi A. Země A předá návrh zemi B, kde postupem popsaným v této kapitole bude změněné rozhodnutí zaregistrováno pro účely výkonu nebo prohlášeno vykonatelným. Oprávněný bude o registraci nebo prohlášení informován a dostane příležitost podat proti prohlášení vykonatelnosti nebo registraci opravný prostředek. Po prohlášení vykonatelným nebo po registraci bude změněné rozhodnutí účinné v zemi B pro účely omezení výkonu původního rozhodnutí.

Změnou (rozhodnutí) se rozumí proces úpravy rozhodnutí o výživném po jeho vydání. V některých státech je známa jako návrh na úpravu nebo návrh na změnu. Změna se může týkat výše výživného, četnosti nebo některé jiné podmínky rozhodnutí o výživném.

⁹⁹

V některých státech bude ústřední orgán jednat za tímto účelem jako příslušný orgán a bude povinnému v procesu uznání rozhodnutí nápomocen. V případě návrhů na změnu lze uznání rozhodnutí řešit jako poslední krok v tomto návrhu (viz kapitola 12) a nebude muset být podán žádný nový návrh. To bude záviset na vnitřních postupech každého státu.

3. Řízení

438. Řízení o uznání a výkonu rozhodnutí rozebíraná v této kapitole jsou za těchto okolností použitelná na návrhy povinného na uznání rozhodnutí. Článek 26 stanovuje, že ustanovení kapitoly V (Uznání a výkon) se použijí „obdobně“ na návrhy pouze na uznání vyjma případů, kdy je požadavek vykonatelnosti nahrazen požadavkem, aby rozhodnutí bylo účinné ve státě původu. To znamená, že z praktických důvodů se ustanovení týkající se uznání a výkonu použijí na návrhy na uznání, s výjimkou těch ustanovení, která musí být změněna, protože není požadován výkon rozhodnutí¹⁰⁰.

4. Omezení uznání pozměněných rozhodnutí

439. Je důležité upozornit, že úmluva stanovuje důležité omezení práva povinného na uznání pozměněného rozhodnutí podle úmluvy. Oprávněný může vznést proti uznání pozměněného rozhodnutí námitku, pokud pozměněné rozhodnutí bylo vydáno v jiném smluvním státě, než je stát, kde bylo rozhodnutí vydáno (stát původu), a oprávněný měl v době vydání změněného rozhodnutí místo obvyklého pobytu ve státě původu (článek 18 a čl. 22 písm. f)). Existuje několik výjimek, kdy to bude povoleno, ale je důležité mít na paměti, že právo povinného na uznání změněného rozhodnutí podléhá určitým omezením, která se nevztahují na uznání a výkon jiných rozhodnutí.
440. V souvislosti s návrhy na změnu viz kapitoly 11 a 12.

¹⁰⁰ Viz vysvětlující zpráva, bod 546.

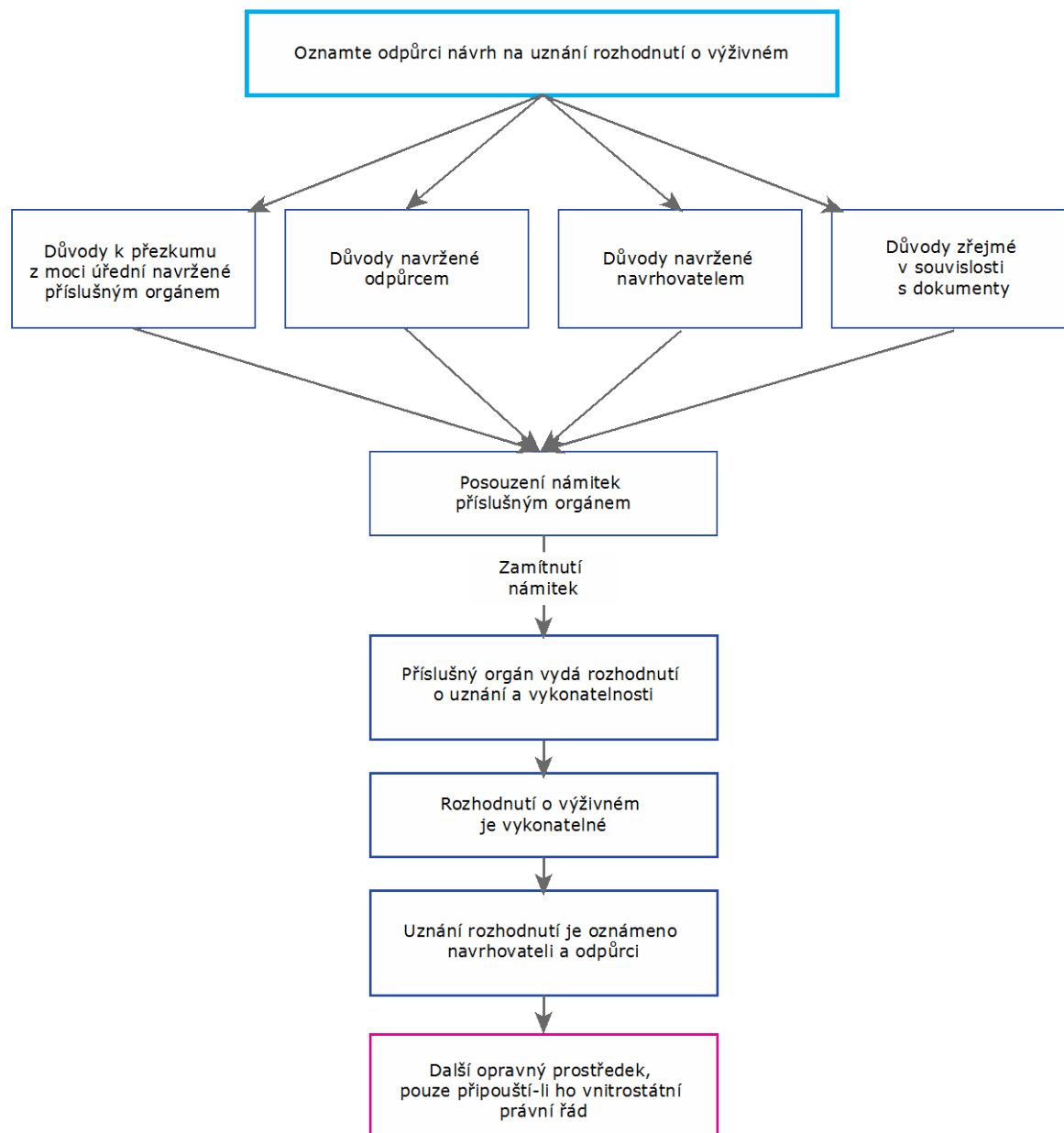
B. Alternativní řízení pro uznání a výkon (článek 24)

441. Úmluva stanovuje pro návrhy na uznání a výkon dva mírně odlišné postupy – obvyklý postup podle článku 23 a alternativní postup podle článku 24.
442. Stát může vydat prohlášení o použití alternativního řízení podle článku 24.
443. Zásadní rozdíl mezi obvyklým a alternativním postupem spočívá v tom, že při alternativním postupu je rozhodnutí uznáno až poté, co byl odpůrce informován a návrhovaatel a odpůrce dostali příležitost učinit podání k příslušnému orgánu. Navíc má příslušný orgán širší prostor k zohlednění určitých důvodů pro zamítnutí uznání rozhodnutí bez návrhu nebo bez vznesení některou ze stran. Kromě těchto dvou rozdílů jsou však postupy velmi podobné¹⁰¹.
444. Alternativní postup je znázorněn níže.

Tip: Stát bude vždy uplatňovat obvyklé řízení, pokud nebylo vydáno prohlášení o použití alternativního řízení. Tato informace bude obsažena v profilu země. Většina zemí, které vykonávají zahraniční rozhodnutí na základě dvoustranných dohod uzavřených před úmluvou, má zavedeny postupy pro registraci zahraničních rozhodnutí nebo jejich prohlašování vykonatelnými, které se řídí obvyklými postupy stanovenými v článku 23. Tyto postupy budou pokračovat s menšími změnami, jež zohledňují požadavky úmluvy.

¹⁰¹ Vysvětlující zpráva, bod 516.

ALTERNATIVNÍ ŘÍZENÍ O UZNÁNÍ A VÝKONU (článek 24)

Obrázek 17: Alternativní postup pro uznání a výkon – přehled

a) Informování odpůrce o návrhu na uznání

445. Na rozdíl od obvyklého postupu požaduje alternativní postup, aby byl odpůrce před uznáním rozhodnutí informován. Ačkoli odpůrce musí být „neprodleně“ informován, není stanovena lhůta pro odpověď nebo námitku odpůrce poté, co byl informován. Případné lhůty budou stanoveny vnitrostátním právem.

b) Zvážení námitek proti uznání a výkonu

446. Stejně jako u obvyklého postupu existují pouze omezené důvody, které odpůrce může uvést při vznesení námítky proti uznání nebo výkonu rozhodnutí. Tyto důvody jsou v alternativním i obvyklém postupu stejné.

447. V rámci alternativního řízení však může určité důvody pro zamítnutí uznání nebo výkonu rozhodnutí uvést přímo i příslušný orgán, aniž musí počkat, až důvody uvede některá strana. (Toto úmluva popisuje jako uvážení příslušným orgánem „bez návrhu“.) Důvody, které může zohlednit příslušný orgán, jsou stanoveny v čl. 24 odst. 4 a patří mezi ně:

- to, zda by uznání a výkon rozhodnutí byly zjevně neslučitelné s veřejným pořádkem,
- zda řízení mezi týmiž dvěma stranami o téže věci probíhá u orgánu dožádaného státu a toto druhé řízení bylo zahájeno jako první,
- zda je rozhodnutí neslučitelné s rozhodnutím vydaným mezi týmiž osobami v téže věci buď v dožádaném státě, nebo v jiném státě (pokud v tomto druhém případě lze rozhodnutí uznat a vykonat v dožádaném státě),
- v souvislosti s dokumenty – (to znamená, že to je zjevné ze samotných dokumentů na první pohled) – pro uznání a výkon není žádný důvod podle článku 20,
- v souvislosti s dokumenty – existuje důvod, proč by uznání a výkon měly být zamítnuty,
- v souvislosti s dokumenty – existují obavy ohledně pravosti nebo celistvosti dokumentů.

Tip: V mnoha státech orgán přijímající rozhodnutí zvažuje pouze otázky, které vznesly strany řízení. Jedná se o obvyklý postup stanovený úmluvou pro účely návrhů na uznání a výkon. Alternativní postup opravňuje příslušný orgán k přezkumu určitých otázek, i když je nevznesla některá ze stran.

448. Příslušný orgán zváží otázky uvedené výše, jakékoli námitky vznesené odpůrcem a jakoukoli otázku, která vyplyne v souvislosti s dokumenty v souladu s články 20 a 22 a čl. 23 odst. 7 písm. c), a poté určí, zda by rozhodnutí mělo být uznáno a vykonáno.

c) Výkon rozhodnutí

449. Stejně jako v případě obvyklého postupu pro uznání a výkon je rozhodnutí vykonatelné, jakmile bylo uznáno prostřednictvím alternativního postupu. Příslušný orgán poté může zahájit jeho výkon, aniž potřebuje další návrh nebo žádost navrhovatele. Je vždy osvědčeným postupem pokusit se dosáhnout při nejbližší možné příležitosti dobrovolného vypořádání s povinným, pokud výsledkem budou pravidelné platby pro oprávněného, jak požaduje rozhodnutí o výživném.

d) Opravný prostředek

450. Vnitrostátní právo může povolovat opravný prostředek proti rozhodnutí o uznání. Pokud ho povoluje, tento opravný prostředek nezastaví výkon rozhodnutí, ledaže by to odůvodňovaly výjimečné okolnosti (čl. 24 odst. 6).

C. Dohody o výživném

1. Hlavní rozdíly

451. Úmluva rozlišuje mezi rozhodnutími o výživném, která vydaly soudní nebo správní orgány, a **dohodami o výživném**, které jsou zvláštním druhem dohod mezi stranami. Ačkoli se postupy pro uznání a výkon dohod o výživném dosti podobají těmto postupům pro rozhodnutí o výživném, může stát učinit výhradu s tím, že dohodu o výživném neuzná nebo nevykoná.

Dohoda o výživném je v článku 3 definována jako písemná dohoda týkající se placení výživného, která byla vydána či registrována příslušným orgánem jako veřejná listina, nebo byla ověřena či registrována příslušným orgánem nebo u něj uzavřena či podána a může být přezkoumána a změněna příslušným orgánem.

2. Postupy

452. Pro účely uznání a výkonu dohody o výživném se uplatňují tytéž obecné zásady a postupy používané na uznání a výkon rozhodnutí o výživném¹⁰². Článek 30 úmluvy stanovuje, že dohoda o výživném je způsobilá pro uznání a výkon jako rozhodnutí za předpokladu, že je vykonatelná jako rozhodnutí ve státě, kde byla uzavřena.
453. Pokud je přijat návrh na uznání a výkon dohody o výživném, proběhnou stejné obecné procesy. Po přijetí provede příslušný orgán předběžný přezkum, při němž se bere též v úvahu, zda by uznání a výkon byly zjevně neslučitelné s veřejným pořádkem. Dokumentace požadovaná pro návrh je podobná dokumentaci, která je požadována pro uznání a výkon rozhodnutí; avšak jedním z klíčových rozdílů je skutečnost, že není požadováno žádné prohlášení o řádném oznámení. To je dáno tím, že k uzavření dohody byla nutně zapotřebí účast obou stran.
454. Viz kapitola 4, která obsahuje vyčerpávající seznam dokumentů požadovaných v návrhu na uznání a výkon dohody o výživném.
455. Poté co ústřední orgán provede přezkum materiálů s cílem zajistit, aby dokumenty byly úplné, bude dohoda o výživném zaslána příslušnému orgánu (pokud není pro tento účel příslušným orgánem ústřední orgán). Dohoda je poté zaregistrována pro účely výkonu nebo je prohlášena vykonatelnou a je informován odpůrce, nebo pokud stát použije alternativní postup, je odpůrce informován o návrhu na uznání dohody a je mu dána příležitost podat opravný prostředek.
456. Existuje též několik rozdílů mezi důvody, které lze použít k vznesení námitky proti uznání dohody, a důvody, které lze použít k vznesení námitky proti uznání rozhodnutí. Jsou stanoveny v čl. 30 odst. 5.

3. Dokončení postupu uznání a výkonu rozhodnutí

457. Postup pro uznání a výkon dohod o výživném je jinak podobný postupu uznání a výkonu rozhodnutí o výživném, platí však jedna výjimka. Příslušný orgán vydá rozhodnutí o registraci nebo prohlásí dohodu vykonatelnou a odpůrce dostane příležitost podat proti tomuto rozhodnutí opravný prostředek. V mnoha státech tím bude postup registrace a výkonu uzavřen. Pokud však probíhá řízení o opravném prostředku, přeruší tento opravný prostředek proti uznání dohody o výživném její výkon (čl. 30 odst. 6). Toto přerušení výkonu představuje důležitý rozdíl mezi rozhodnutími a dohodami v postupu uznání a výkonu.

¹⁰² Vysvětlující zpráva, bod 559.

V. Uznání a výkon – další záležitosti

A. Právní pomoc

458. Podle úmluvy musí obecně dožádaný stát vyřizující jakýkoli návrh na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí o výživném týkající se dítěte mladšího 21 let poskytnout oprávněnému bezplatnou právní pomoc, je-li to nutné pro vyřízení návrhu. Mějte na paměti, že pokud stát poskytuje účinný přístup k řízením prostřednictvím zjednodušených řízení, nárok na bezplatnou právní pomoc nevznikne.
459. Požadavek na poskytnutí účinného přístupu k řízením, včetně poskytování bezplatné právní pomoci v případě potřeby, je v plné míře rozebrán v kapitole 3.
460. V souvislosti s bezplatnými službami existuje řada výjimek a omezení, které by měly být vzaty v úvahu, pokud návrh na uznání podává povinný nebo rozhodnutí se netýká výživného na dítě mladší 21 let. Tyto výjimky a omezení jsou vysvětleny v kapitole 3.

B. Problematika výkonu rozhodnutí

Převod měny

461. Úmluva se nezabývá problematikou převodu vyživovacích povinností z jedné měny do jiné. V závislosti na postupech, které uplatňuje příslušný orgán pro uznání rozhodnutí, může probíhat i souběžný postup pro převod vyživovací povinnosti v rozhodnutí na měnu vykonávajícího státu. Příslušný orgán bude možná muset získat potvrzení směnného kurzu použitého k převodu plateb a převedená částka bude poté představovat základ vyživovací povinnosti ve vykonávajícím státě.
462. V jiných případech rozhodnutí, včetně nedoplatků, převedl na měnu dožádaného státu možná již dožadující stát.
463. Otázkami převodu měny se zabývá podrobněji kapitola 10 o výkonu rozhodnutí.

C. Relevantní výjimky a výhrady

464. Výše uvedené informace budou použitelné v nejčastějších scénářích, které zahrnují uznání rozhodnutí o výživném na dítě. Existuje však řada scénářů, kdy budou mít výhrady nebo prohlášení určitého státu dopad na postup uznání a výkonu.

a) Děti ve věku od 18 do 21 let

465. Stát může učinit **výhradu** omezující uplatňování úmluvy na osoby, které jsou mladší 18 let. Pokud stát učinil tuto výhradu, nepřijme pro účely uznání nebo uznání a výkonu jakéhokoli výživného podle úmluvy rozhodnutí na dítě, kterému je 18 nebo více let, ani nebude moci požádat jiný stát, aby se zabýval záležitostmi v souvislosti s výživným na děti, které jsou starší 18 let.

***Výhrada** je formální prohlášení smluvního státu, povolené za určitých okolností podle úmluvy a specifikující, že použitelnost úmluvy v tomto státě bude nějakým způsobem omezena.*

b) Podmínky pro uznání a výkon

466. Stát může učinit výhradu, že rozhodnutí o výživném nebude uznáno nebo vykonáno, pokud pro vydání rozhodnutí použil některou z následujících podmínek¹⁰³:

¹⁰³ Viz výše část (poznámka 93) týkající se podmínek příslušnosti v článku 20.

- místo obvyklého pobytu oprávněného,
- písemnou dohodu stran,
- uplatnění příslušnosti na základě osobního stavu nebo rodičovské zodpovědnosti.

c) **Řízení o uznání a výkonu**

467. Stát může učinit **prohlášení** o tom, že místo obvyklého řízení (článek 23) použije pro uznání nebo uznání a výkon alternativní řízení (článek 24), jež je popsáno výše.

***Prohlášení** je formální prohlášení učiněné smluvním státem v souvislosti s určitými články nebo požadavky podle úmluvy.*

d) **Dohody o výživném**

468. Stát může učinit výhradu s tím, že nebude uznávat a vykonávat dohody o výživném. Případně může stát formou prohlášení požádat, aby návrhy na uznání a výkon dohod o výživném byly podávány přes ústřední orgán.

VI. Další materiály

A. **Praktické rady**

- Jakmile je rozhodnutí uznáno, snaží se mnoho států neprodleně kontaktovat povinného s žádostí o dobrovolné splnění rozhodnutí, aby bylo zajištěno, že výživné začne k oprávněnému a dětem proudit co nejdříve.
- Záměrem procesu uznání a výkonu stanoveného v úmluvě je umožnit rychlé a účinné vyřizování návrhů. Příslušní pracovníci v dožádaném státě by toto měli mít na paměti a měli by podnikat kroky vedoucí k tomu, že případy budou vyřizovány co nejrychleji a s minimálním prodlením.
- Úmluva neobsahuje všechny postupy a požadavky týkající se vyřizování návrhů na uznání nebo uznání a výkon. Příslušní pracovníci budou rovněž muset postupovat podle příslušného vnitrostátního práva a postupů. Příslušný pracovník bude například muset zohlednit jakékoli vnitrostátní požadavky týkající se způsobu, jakým je odpůrce informován o rozhodnutí, nebo o způsobu, jakým je o jakémkoli rozhodnutí informován navrhovatel, který nežije v dožádaném státě.

B. **Tipy a pomůcky**

Osvědčeným postupem je včas informovat dožadující stát o vývoji nebo zpožděních, protože to dožadujícímu státu pomůže při komunikaci s navrhovatelem.

C. **Související formuláře**

Návrh na uznání a výkon
 Předávací formulář
 Osvědčení o vykonatelnosti
 Prohlášení o řádném oznámení
 Formulář o majetkových poměrech
 Potvrzující formulář

D. Příslušné články úmluvy

Čl. 10 odst. 1 písm. a)

Čl. 10 odst. 2 písm. a)

Článek 11

Článek 12

Článek 20

Článek 23

Článek 24

Článek 30

Článek 36

Článek 50

E. Související oddíly příručky

Viz kapitola 3 část 2 – Záležitosti společné všem návrhům podle úmluvy a žádostem o zvláštní opatření

Viz kapitola 6 – Příprava odchozích návrhů na výkon rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném státě

Viz kapitola 8 – Odchozí návrhy na vydání rozhodnutí o výživném

Viz kapitola 10 – Výkon rozhodnutí o výživném

VII. Kontrolní seznam – návrhy na uznání a výkon

	Postup	Odkaz na příručku
1	Přijetí dokumentů od ústředního orgánu	
2	Potvrzení, že návrh by se měl týkat uznání a výkonu	III.A.3
3	Splňuje návrh minimální požadavky úmluvy?	III.A.4
4	Kontrola, zda jsou dokumenty úplné	III.A.5
5	V případě potřeby hledání místa pobytu odpůrce	III.A.6
6	V případě potřeby žádost o další dokumenty	III.A.7
7	Potvrzení přijetí návrhu	III.A.6
8	Pokud váš stát uplatňuje alternativní postup, přejděte na č. 9, jinak použijte č. 8 písm. a), b) a c)	
8 a)	Registrace rozhodnutí a/nebo prohlášení rozhodnutí vykonatelným	III.B.1
8 b)	Informování navrhovatele a odpůrce o registraci nebo prohlášení vykonatelnosti	III.B.4
8 c)	Odpůrce má příležitost podniknout kroky k podání opravného prostředku proti prohlášení vykonatelnosti nebo registraci z konkrétních důvodů	III.B.5
9 a)	Informování odpůrce o návrhu na uznání	IV.B
9 b)	Zohlednění důvodů, včetně důvodů uvedených odpůrcem (jsou-li vzneseny)	IV.B
9 c)	Registrace rozhodnutí a prohlášení rozhodnutí vykonatelným	IV.B
10	Vyřízení opravného prostředku a informování navrhovatele a odpůrce	III.B.5
11	Zaslání formuláře zprávy o stavu navrhovateli a dožadujícímu ústřednímu orgánu	III.D

VIII. Často kladené otázky

Oprávněná má rozhodnutí ze země A. Žije v zemi B. Země B rozhodnutí neuzná a nevykoná. Povinný žije v zemi C. Všechny tyto státy jsou smluvními státy. Lze rozhodnutí uznat a vykonat v zemi C?

469. Ano. Oprávněná může usilovat o uznání a výkon rozhodnutí ve státě, kde má povinný místo pobytu nebo majetek či příjmy, pokud rozhodnutí bylo vydáno ve smluvním státě. Rozhodnutí nemusí být vykonatelné nebo uznané v dožadujícím státě – pouze ve státě původu. V tomto případě to je země A. Pokud existuje osvědčení o vykonatelnosti ze země A, kde bylo rozhodnutí vydáno, měla by být země C schopna vyřídit návrh na uznání a výkon, pokud jsou splněny všechny ostatní požadavky.

Proč by oprávněný usiloval o uznání rozhodnutí, a nikoli o uznání i výkon?

470. V některých případech má oprávněný v úmyslu vykonat rozhodnutí soukromě nebo může navrhovatel potřebovat uznání rozhodnutí proto, aby v dožádaném státě využil některé další opravné prostředky. Například pokud je v dožádaném státě nějaký majetek, například pozůstalost, bude oprávněný pravděpodobně potřebovat, aby rozhodnutí bylo uznáno, aby ho mohl následně zaevidovat jako pohledávku z pozůstalosti.

Je na základě uznání rozhodnutí o výživném celé rozhodnutí postaveno naroveň jakémukoli jinému rozhodnutí o výživném původně vydanému v daném státě?

471. Ne. Účelem uznání a výkonu je jednoduše umožnit výkon zahraničního rozhodnutí o výživném pomocí stejných mechanismů a postupů jako u vnitrostátního rozhodnutí o výživném. Právní předpisy dožádaného státu týkající se například opatrovnictví nebo styku s dětmi se tudíž na toto rozhodnutí nevztahují. Rozhodnutí je podobné vnitrostátním rozhodnutím pouze pro účely uznání a výkonu vyživovacích povinností.

Musí být rozhodnutí před svým výkonem vždy uznáno?

472. Ano, ledaže se jedná o rozhodnutí dožádaného státu, kde dojde k výkonu. Pokud jde o rozhodnutí z jiného státu, nejprve musí projít procesem uznání, aby bylo zajištěno, že rozhodnutí splňuje základní procesní nebo jiné požadavky týkající se způsobu, jakým by měly být stanoveny vyživovací povinnosti, například oznámení, které by měla strana obdržet.

Může být podle úmluvy vykonáváno rozhodnutí vydané v jiném jazyce?

473. Ano, ale rozhodnutí nebo jeho shrnutí či výtah musí být přeloženo do jazyka dožádaného státu nebo do jiného jazyka, o kterém dožádaný stát uvedl, že ho bude akceptovat. Viz kapitola 3, kde jsou rozebrány požadavky na překlady dokumentů a rozhodnutí.

474. Podle úmluvy může jiná komunikace mezi ústředními orgány probíhat buď v angličtině, nebo francouzštině.

Může stát uznat takový druh rozhodnutí, který nelze v tomto státě vydat?

475. Ano, pokud rozhodnutí spadá do oblasti působnosti vyživovacích povinností podle úmluvy. Například rozhodnutí o výživném na dítě může obsahovat ustanovení o úhradě některých druhů výdajů, například zdravotního pojištění, které podle práva dožádaného státu nejsou známy nebo poskytovány. Rozhodnutí bude v dožádaném státě i přesto uznáno.

Proč není požadováno, aby návrh na uznání nebo uznání a výkon byl podepsán navrhovatelem nebo někým z ústředního orgánu?

476. Úmluva je neutrální z hlediska média, aby bylo usnadněno používání informačních technologií a umožněno účinné předávání materiálů mezi státy. Požadavek na podpis by znemožnil posílání dokumentů faxem nebo elektronicky.
477. Osoba, jejíž jméno je uvedeno na návrhu, je odpovědná za to, že informace v návrhu jsou v souladu s dokumenty a informacemi, které poskytl navrhovatel, a že návrh splňuje požadavky úmluvy.

Může být návrh na uznání nebo uznání a výkon vyřízen bez ověřených kopií dokumentů?

478. To závisí na tom, zda dožádaný stát vydal podle úmluvy prohlášení, že požaduje ověřené kopie (tento požadavek bude potvrzen v profilu země). Kromě toho si v konkrétním případě může ověřené kopie vyžádat soud nebo příslušný orgán, s nejvyšší pravděpodobností v situaci, kdy panuje obava ohledně pravosti nebo celistvosti dodaných dokumentů.
479. Pokud takové prohlášení vydáno nebylo, může být návrh vyřízen na základě kopií, které poskytl dožadující stát.

Příslušný orgán zaregistroval rozhodnutí nebo ho prohlásil vykonatelným. Co se bude dít dále?

480. Jakmile bylo rozhodnutí zaregistrováno nebo prohlášeno vykonatelným, může být vykonáno. Pro tento účel není podle úmluvy nutný žádný další návrh navrhovatele (pokud byl návrh podán prostřednictvím ústředního orgánu). Navrhovatel, odpůrce a dožadující stát musí být neprodleně informováni o tom, že uznání bylo dokončeno a nyní probíhá výkon.

Co když existuje více rozhodnutí o výživném? Například existuje původní rozhodnutí o výživném a toto rozhodnutí bylo změněno následným rozhodnutím. Které by mělo být uznáno?

481. Úmluva se touto otázkou přímo nezabývá. Pokud má být rozhodnutí vykonáno a existují nedoplatky výživného, které narostly nebo se nahromadily na základě prvního rozhodnutí, bude dožádaný stát možná potřebovat pro účely výkonu kopii tohoto rozhodnutí. Může to požadovat vnitrostátní právo, které upravuje výkon, nebo to může být nutné v případě, že povinný zpochybňuje nedoplatky či uvádí jiný výklad své povinnosti. Mohou existovat i určité další záležitosti (jako jsou podmínky pro valorizaci nebo změnu), které jsou uvedeny v jednom rozhodnutí, nikoli však ve druhém.
482. Uznání rozhodnutí by však nemělo být zamítnuto výhradně na základě toho, že v téže věci existují předchozí rozhodnutí, která nebyla zahrnuta do návrhu. Pokud podle všeho existují jiná relevantní rozhodnutí o výživném, která by měla být zahrnuta do návrhu, kontaktujte ústřední orgán v dožadujícím státě a požádejte, aby vám byly zaslány kopie těchto rozhodnutí.

Kapitola 6

Příprava odchozích návrhů na výkon rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném státě (čl. 10 odst. 1 písm. b))

Jak je tato kapitola strukturována:

Tato kapitola se zabývá návrhy na výkon rozhodnutí o výživném vydaného nebo uznaného v dožádaném státě.

Oddíl I obsahuje přehledné informace o návrhu – kdy bude použit, kdo ho může podat, a vysvětlení základních výrazů a pojmů.

V oddíle II je načrtnut postup nebo kroky pro sestavení a vyřízení návrhu a jsou zde popsány požadované formuláře a dokumenty a poskytnuty informace o tom, co v návrhu musí být obsaženo a jak by formuláře měly být vyplněny.

V oddíle III jsou poskytnuty další materiály.

V oddíle V jsou zodpovězeny některé často kladené otázky týkající se návrhů na výkon.

Pokud potřebujete pouze shrnutí příslušných procesů, přejděte na oddíl IV, který obsahuje kontrolní seznam.

I. Přehled

A. Kdy bude tento návrh použit

483. Tento návrh bude použit, pokud má navrhovatel buď rozhodnutí o výživném, které bylo vydáno v dožádaném státě, nebo rozhodnutí, které je v tomto státě již uznáno¹⁰⁴, a chtěl by, aby tento stát rozhodnutí vykonal. Oprávněný bude žádat o výkon obvykle proto, že povinný má místo pobytu v dožádaném státě nebo má v tomto státě majetek či příjmy.
- Rozhodnutí o výživném** stanoví závazek povinného platit výživné a může též zahrnovat automatickou valorizaci a požadavek uhradit nedoplatky na výživném, výživné určené zpětně nebo úroky a stanovení nákladů nebo výdajů.

B. Příklad

484. R a S uzavřeli sňatek v zemi B. Mají dvě děti. Rozvedli se v zemi B a bylo přiznáno výživné na děti. S nyní žije s dětmi v zemi A. R má stále místo pobytu v zemi B a v loňském roce přestal platit výživné. S by chtěla, aby země B vykonala rozhodnutí o výživném. Země A i země B jsou smluvními státy úmluvy.

¹⁰⁴ K uznání rozhodnutí již možná došlo podle úmluvy nebo „působením práva“ v případech, kdy je rozhodnutí v dožádaném státě účinné, aniž muselo být uznáno.

Jak to funguje podle úmluvy

485. S se obrátí na ústřední orgán v zemi A, který pak pošle ústřednímu orgánu v zemi B návrh na **výkon** rozhodnutí o výživném v zemi B. Ústřední orgán v zemi B návrh vyřídí a zašle rozhodnutí příslušnému orgánu pro účely výkonu. Příslušný orgán vykoná rozhodnutí a platby budou postoupeny S.

C. Kdo může podat návrh na výkon rozhodnutí o výživném

486. Tento návrh může podat **oprávněný**, včetně subjektu veřejné správy, který jedná jménem oprávněného nebo který poskytl plnění místo výživného.
- Oprávněný** je fyzická osoba, která má nebo uplatňuje nárok na výživné. Oprávněný může být rodič nebo manžel/manželka, dítě, nevlastní rodiče či příbuzní nebo jiné osoby starající se o dítě. V některých zemích se tato osoba může nazývat příjemce výživného, věřitel nebo rodič, jenž má dítě v péči, či pečovatel.

D. Obecné informace – výkon, nikoli uznání

487. Návrhy na výkon vlastního rozhodnutí státu nebo rozhodnutí, které bylo v tomto státě již uznáno, jsou jednodušší než návrhy na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí. Jak bylo uvedeno v kapitolách 4 a 5, při podání návrhu na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí má odpůrce právo vznést proti uznání a výkonu námitku na základě toho, že se neuplatňují důvody pro uznání a výkon stanovené v článku 20 nebo že nejsou splněny procesní a jiné požadavky pro uznání a výkon rozhodnutí uvedené v článku 22.
- Ústřední orgán** je veřejný orgán určený smluvním státem k výkonu nebo plnění povinností správní spolupráce a pomoci podle úmluvy.
488. Odpůrce v souvislosti s rozhodnutím, které bylo vydáno nebo již uznáno v dožádaném státě, podobné právo nemá. To je způsobeno tím, že stát je žádán o výkon svého příkazu, nikoli příkazu ze zahraničí, nebo že je žádán o výkon rozhodnutí, které již bylo uznáno v rámci postupu uznání podle úmluvy nebo vnitrostátního práva, nebo že je žádán o výkon rozhodnutí, které nemusí projít procesem uznání.
489. Pokud tedy odpůrce má k výkonu rozhodnutí námitky, musí být vzneseny až poté, co **příslušný orgán** zahájil výkon, jak povoluje vnitrostátní právo vykonávajícího státu. Skutečnost, že návrh na výkon se vydává podle úmluvy, nedává odpůrci/povinnému žádné další důvody ke zpochybnění výkonu rozhodnutí.
- Příslušný orgán** je orgán v daném státě, který je pověřen provedením zvláštních úkolů podle úmluvy nebo podle právních předpisů daného státu smí takové úkoly provést. Příslušným orgánem může být soud, správní orgán, program pro výkon vymáhání výživného na děti nebo jakýkoli jiný vládní subjekt, který vykonává některé z úkolů spojených s úmluvou.

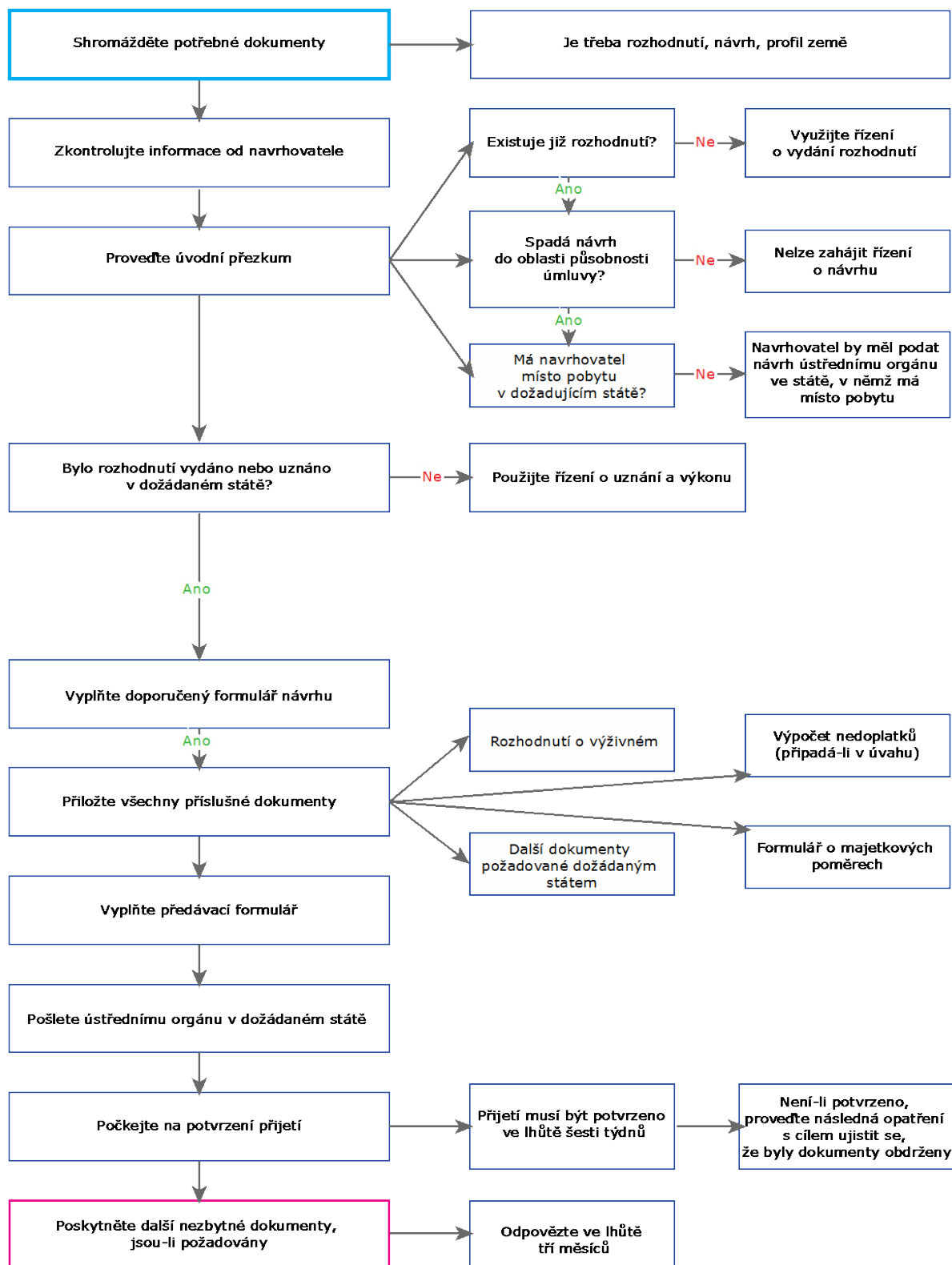
II. Postup zpracování a uzavření návrhů

A. Postupy

490. Dožadující ústřední orgán je odpovědný za shromáždění dokumentů, za zajištění, aby byly přiloženy požadované formuláře nebo dokumentace a aby byly úplné, za přípravu nezbytných formulářů a zaslání souboru dokumentů ústřednímu orgánu ve druhém smluvním státě. Jelikož mezi státy jsou rozdíly, nahlédněte do profilu země¹⁰⁵ pro dožádaný stát (stát, kterému pošlete návrh), protože obsahuje všechny zvláštní požadavky ohledně návrhu a dokumentů.
491. Postupy jsou shrnuty v diagramu na další stránce.

¹⁰⁵ Většina smluvních států vyplní profil země a uloží ho u Stálého výboru Haagské konference mezinárodního práva soukromého. Profil země najdete na internetových stránkách Haagské konference < www.hcch.net > v části „Child Support / Maintenance Section“ (Sekce výživného na děti / vyživovacích povinností). I pokud smluvní stát profil země nevyplní, musí poskytnout informace požadované v článku 57, které by měly zahrnovat i tyto informace.

ODCHOZÍ NÁVRHY NA VÝKON ROZHODNUTÍ VYDANÉHO NEBO UZNANÉHO V DOŽÁDANÉM STÁTĚ

Obrázek 18: Postupy u odchozího návrhu na výkon

B. Příprava odchozího návrhu na výkon

492. Každý níže uvedený krok odpovídá postupům stanoveným v tabulce výše (obrázek 18).

1. Přezkum informací od navrhovatele a další dokumenty

493. Prostudujte si profil země dožádaného státu a jakékoli informace dodané navrhovatelem. Pokud navrhovatel nevyplní doporučený formulář návrhu, musí poskytnout dostatečné informace, aby dokument mohl vyplnit zástupce ústředního orgánu.

2. Posouzení, zda je návrh vhodný

494. Navrhovatel musí mít rozhodnutí, které lze v dožádaném státě vykonat.

- Pokud navrhovatel ještě nemá rozhodnutí o výživném, měl by být podán návrh na vydání rozhodnutí (viz kapitola 8).
- Spadají návrh a rozhodnutí do oblasti působnosti úmluvy? Viz kapitola 3. Pokud nespádají, návrh nelze vyřídit.
- Aby navrhovatel mohl podat návrh, musí mít místo pobytu v **dožadujícím státě**. Pokud má navrhovatel místo pobytu v jiném smluvním státě, měl by podat návrh prostřednictvím ústředního orgánu tohoto státu.
- Pokud odpůrce nemá místo pobytu nebo majetek či příjmy ve smluvním státě, nemůže navrhovatel použít k výkonu rozhodnutí mechanismy úmluvy.

Dožadující stát je smluvní stát, který iniciuje návrh a podává žádost jménem navrhovatele, který má v tomto státě místo pobytu. Dožádaný stát je smluvní stát, který je žádán o vyřízení návrhu.

3. Určení, kde bylo rozhodnutí vydáno nebo uznáno

495. Pokud bylo rozhodnutí vydáno ve státě, do kterého posíláte návrh (dožádaný stát), lze tyto postupy uplatnit.

496. Pokud bylo rozhodnutí vydáno v jiném státě¹⁰⁶, musí být v dožádaném státě nejdříve uznáno. Pokud rozhodnutí dosud nebylo uznáno, měl by být podán návrh na uznání a výkon (viz kapitola 4).

4. Vyplnění formuláře návrhu

497. Měl by být použit doporučený formulář návrhu (návrh na výkon rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném státě). Tím bude zajištěno, že návrh bude obsahovat minimální požadované informace.

498. Viz kapitola 15 s pokyny k vyplnění formuláře.

5. Vyplnění dalších dokumentů

499. Na rozdíl od návrhu na uznání a výkon nejsou stanoveny žádné zvláštní další dokumenty, které musí být dožádanému státu poskytnuty společně s návrhem na výkon. Avšak v mnoha případech je vhodné poskytnout následující dokumenty, jelikož mohou dožádanému státu pomoci při procesu výkonu.

¹⁰⁶ Upozorňujeme, že rozhodnutí nemusí být vydáno ve smluvním státě, pokud bylo uznáno v dožádaném státě. Viz vysvětlující zpráva, bod 243.

a) Formulář o majetkových poměrech

500. Tento dokument pomůže dožádanému státu při hledání odpůrce pro účely výkonu rozhodnutí a v jeho průběhu.
501. Doporučený formulář je užitečný prostředek, který shrnuje potřebné informace o majetkových poměrech povinného a jeho majetku. Tyto informace pomohou dožádanému státu vykonat rozhodnutí.
- Poznámka:** Vzhledem k tomu, že se jedná o návrh na výkon, není nutné vyplňovat informace týkající se poměrů oprávněného.
502. Informace o povinném může vyplnit oprávněný/navrhovatel, protože navrhovatel bude mít často přístup k informacím, které jsou požadovány. Ale pokud informací vyplní oprávněný/navrhovatel, musí být na formuláři jméno zástupce ústředního orgánu odpovědného za předání návrhu.
503. Viz kapitola 15 obsahující pokyny k vyplnění tohoto formuláře.

b) Dokument s výpočtem nedoplatků

504. V rámci návrhu na výkon může navrhovatel požádat o vymáhání nedoplatků na výživném, které narostly od doby vydání rozhodnutí. Měl by být předložen celý výpočet s uvedením částek dlužných podle rozhodnutí, (případných) uhrazených částek a zůstatku.
505. Je důležité, aby tento dokument byl co nejúplnější a nejpřesnější, protože odpůrce může proti výkonu podat opravný prostředek na základě toho, že informace o nedoplatcích nejsou přesné.

Osvědčený postup: Pokud se na výpočtu a vymáhání nedoplatků na výživném podílí orgán pro správu nebo vymáhání výživného na děti, určitě přiložte prohlášení tohoto orgánu, protože jeho záznamy budou přesné a úplné.

c) Úplné znění rozhodnutí

506. Příslušnému orgánu v dožádaném státě může pomoci, pokud je do souboru dokumentů vložena kopie rozhodnutí o výživném. Nemusí být ověřená – stačí pouhá kopie rozhodnutí soudního nebo správního orgánu, který rozhodnutí vydal. V závislosti na praxi příslušného donucovacího orgánu může proces výkonu urychlit poskytnutí kopie rozhodnutí, protože to může znamenat, že příslušný orgán v dožádaném státě nebude muset žádat o kopii od soudního nebo správního orgánu, který rozhodnutí vydal nebo uznal.

d) Další podpůrné informace

507. V některých případech mohou být vhodné i další podpůrné informace. To bude záviset na okolnostech nebo konkrétním návrhu.

Osvědčený postup: Délku trvání vyživovací povinnosti určí právo státu původu (kde bylo rozhodnutí vydáno). V profilu země daného státu původu bude uvedeno, co může být požadováno pro vytvoření pokračujícího práva na výživné na dítě. Tyto informace by měly být poskytnuty společně s žádostí o výkon.

508. Je-li navrhovatelem subjekt veřejné správy, je možné, že poskytl plnění místo výživného. V některých případech může být vhodné poskytnout dokumentaci s uvedením poskytnutého plnění, například pokud subjekt veřejné správy chce uplatnit nezávislé právo na část nedoplatků na výživném.
509. Podobně pokud rozhodnutí stanoví, že pokračující vymáhání výživného na dítě závisí na zápisu dítěte do školy, může při výkonu pomoci, pokud bude tato informace poskytnuta společně s návrhem na výkon. To může zkrátit případná zpoždění, pokud by povinný podal proti výkonu opravný prostředek na tomto základě.
510. V profilu země bude též uvedeno, zda je v dané situaci vhodná další dokumentace.

6. Vyplnění předávacího formuláře

511. Předávací formulář je povinný. Poskytuje standardní prostředek pro zasílání návrhů mezi ústředními orgány. Uvádí seznam požadovaných dokumentů a informací obsažených v souboru dokumentů a informuje dožádaný ústřední orgán o tom, jaký návrh je podáván.
512. Viz kapitola 15 obsahující pokyny k vyplnění předávacího formuláře.

7. Zaslání dožádanému státu

513. Jakmile je soubor dokumentů úplný, lze ho zaslat ústřednímu orgánu v dožádaném státě.
514. Ve většině případů budou materiály zaslány běžnou poštou, ledaže dožádaný stát uvedl, že dokumenty přijme elektronicky.

8. Čekání na potvrzení přijetí

515. Dožádaný stát musí do šesti týdnů potvrdit přijetí. To musí učinit ústřední orgán na povinném potvrzujícím formuláři. V té době vás dožádaný ústřední orgán bude rovněž informovat, kam by měly být směřovány následné dotazy – a sdělí příslušné kontaktní údaje této osoby nebo tohoto odboru v tomto státě.

9. Poskytnutí následných dokumentů, je-li to vyžadováno

516. Na potvrzujícím formuláři lze požádat o další dokumenty nebo informace. Poskytněte informace co nejdříve a v každém případě do tří měsíců. Pokud očekáváte, že to bude trvat déle než tři měsíce, informujte určitě druhý ústřední orgán, protože ten může svůj spis po třech měsících uzavřít, pokud nedostane odpověď.

Osvědčený postup: Uvědomte druhý ústřední orgán, pokud máte při získávání požadovaných informací nebo dokumentů problémy. Jinak může ústřední orgán v dožádaném státě svůj spis uzavřít, pokud ani po třech měsících nedostane odpověď.

C. Výjimky z obecných postupů

1. Rozhodnutí pouze o výživném mezi manželi či bývalými manželi

517. Pokud dožádaný i dožadující smluvní stát rozšířil plné uplatňování úmluvy (kapitoly II a III) na výživné mezi manželi či bývalými manželi, nemá dožadující ústřední orgán povinnost pomoci při předání žádosti o výkon rozhodnutí pouze o výživném mezi manželi či bývalými manželi (viz kapitola 3). Ústřední orgán v dožádaném státě se nebude ani podílet na přijetí nebo vyřizování žádosti. Přímý návrh na výkon rozhodnutí bude podán k příslušnému orgánu, který je odpovědný za výkon v dožádaném státě.
518. Postupy pro přímý návrh k příslušnému orgánu určí dožádaný stát. Informace mohou být k dispozici v profilu země nebo je možné, že příslušný orgán má internetovou stránku, na níž jsou požadavky ohledně žádosti uvedeny.
519. Pamatujte však na to, že pokud je výživné mezi manželi či bývalými manželi obsaženo buď v témže rozhodnutí jako výživné na dítě, nebo v samostatném rozhodnutí, ale pokud se návrh týkal výživného na dítě nebo s ním byl spojen¹⁰⁷, lze v každém případě návrh na výkon podat prostřednictvím ústředního orgánu bez ohledu na to, zda prohlášení bylo či nebylo učiněno.

2. Rozhodnutí ohledně dalších druhů vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů

520. Úmluva se neuplatňuje na rozhodnutí ohledně dalších druhů vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů, pokud dožádaný i dožadující smluvní stát neučinily prohlášení, kterým celou úmluvu nebo kteroukoli její část rozšířily na tyto další typy výživného.

III. Další materiály

A. Praktické rady

- Oprávněný zástupce ústředního orgánu musí vyplnit předávací formulář a přezkoumat nebo vyplnit doporučený formulář návrhu.
- Státy jsou vybízeny, aby používaly doporučené formuláře. Ty jsou navrženy tak, aby obsahovaly všechny nezbytné informace. Jediným povinným formulářem je předávací formulář, který je nutné používat.
- Mnoho užitečných informací je obsaženo v profilu země týkajícím se dožádaného státu. Tento dokument uvádí postupy, které budou použity pro účely výkonu, a relevantní časové rámce pro přijetí opatření.
- Není nutné vkládat do souboru dokumentů originály dokumentů.
- Podle úmluvy jsou pouhé kopie dokumentů dostatečné, pokud dožádaný stát konkrétně neuvede, že požaduje ověřené kopie rozhodnutí. To zjistíte po kliknutí na profil země.
- V mnoha případech je vhodné co nejdříve kontaktovat povinného a zjistit, zda bude výživné platit dobrovolně. Stanovení dobrovolných plateb často urychlí tok plateb k oprávněnému, ale v každém případě by měly být kroky výkonu, jsou-li nutné, podniknuty bez prodlení, aby bylo zajištěno, že výživné bude hrazeno. (Viz kapitoly 7 a 8.)

¹⁰⁷ Viz vysvětlující zpráva, bod 47.

B. *Související formuláře*

Předávací formulář

Návrh na výkon rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném státě

Formulář pro sdělení důvěrných informací

Formulář o majetkových poměrech

C. *Příslušné články úmluvy*

Čl. 10 odst. 1 písm. b)

Článek 11

Článek 12

Článek 32

D. *Související oddíly příručky*

Viz kapitola 4 – Vyřizování odchozích návrhů na uznání nebo uznání a výkon

Viz kapitola 10 – Výkon rozhodnutí o výživném

Viz kapitola 13 oddíl I – Přehled – Žádosti o zvláštní opatření

IV. **Kontrolní seznam – odchozí návrh na výkon rozhodnutí z dožádaného státu**

	Postup	Odkaz na příručku
1	Přezkum dokumentů	II.B.1
2	Zajištění, aby návrh byl vhodného typu	II.B.2
3	Určení, kde bylo rozhodnutí vydáno	II.B.3
4	Vyplnění formuláře návrhu	II.B.4
5	Vyplnění dalších dokumentů	II.B.5
6	Vyplnění předávacího formuláře	II.B.6
7	Zaslání dožádanému státu	II.B.7
8	Čekání na potvrzení přijetí návrhu	II.B.8
9	Poskytnutí následných dokumentů	II.B.9

V. **Často kladené otázky**

Jaký je rozdíl mezi návrhem na výkon rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném státě a návrhem na uznání a výkon?

521. Návrh na výkon se používá tam, kde bylo rozhodnutí vydáno nebo bylo předtím uznáno v dožádaném státě, proto nemusí být před výkonem uznáno. Je již účinné a vykonatelné v tomto státě. Na rozdíl od žádosti o uznání a výkon nespočívá žádost v uznání a výkonu zahraničního rozhodnutí, pouze jde o to, aby dožádaný stát vykonal buď své vlastní rozhodnutí, nebo rozhodnutí, které již bylo uznáno.

Proč by měla být použita úmluva, pokud návrh žádá, aby stát vykonal své vlastní rozhodnutí?

522. V některých státech mohou mít přístup k příslušnému donucovacímu orgánu (např. k úřadu pro správu výživného na děti) pouze obyvatelé daného státu. Ústřední orgány v dožádaném a dožadujícím státě mohou též být nápomocny při předávání plateb, pokud je to požadováno a jsou schopny to učinit. A konečně, pokud je v dožádaném státě pro zahájení postupu výkonu vyžadována právní pomoc, bude navrhovateli poskytnuta bezplatně, je-li návrh podán podle úmluvy.

Lze k ústřednímu orgánu podat návrh na výkon rozhodnutí o výživném mezi manželi nebo bývalými manželi?

523. Pouze pokud se návrh týká i rozhodnutí o výživném na dítě (viz kapitola 3). Pokud se rozhodnutí týká pouze výživného mezi manželi nebo bývalými manželi, musí být k příslušnému orgánu v dožádaném státě podán přímý návrh na výkon, ledaže dožádaný i dožadující stát rozšířily uplatňování kapitol II a III úmluvy i na výživné mezi manželi nebo bývalými manželi.

Kapitola 7

Vyřizování příchozích návrhů na výkon rozhodnutí vydaných nebo uznaných v dožádaném státě

Jak je tato kapitola strukturována:

Tato kapitola pojednává o návrzích na výkon rozhodnutí o výživném.

Oddíl I obsahuje přehledné informace o návrhu – kdy bude použit, kdo ho může podat, a vysvětlení základních výrazů a pojmů.

V oddíle II jsou popsány postup nebo kroky při přezkumu příchozích materiálů a vyřizování návrhu.

Oddíl III obsahuje odkazy a další materiály pro návrh.

Oddíl IV obsahuje kontrolní seznam pro ty, kteří potřebují jednoduchý přehled postupu.

Oddíl V zahrnuje několik nejčastěji kladených otázek souvisejících s tímto návrhem.

I. Přehled – příchozí návrhy na výkon rozhodnutí vydaných nebo uznaných v dožádaném státě

A. Kdy bude návrh použit

524. Tento návrh je nejjednodušší ze všech návrhů podle úmluvy. Návrh požaduje, aby příslušný orgán smluvního státu vykonal své vlastní rozhodnutí, nebo zahraniční rozhodnutí, které již bylo uznáno¹⁰⁸, a aby pomohl při převodu plateb oprávněnému, který nežije v tomto státě. Oprávněný bude žádat o výkon rozhodnutí, protože povinný má místo pobytu v dožádaném státě nebo má v tomto státě majetek či příjmy.

525. Proces je velmi přímočarý, protože není nutné rozhodnutí před jeho výkonem uznat. To je dáno tím, že se jedná buď o vnitrostátní rozhodnutí, které bylo vydáno ve státě, kde dojde k výkonu, nebo o zahraniční rozhodnutí, které již bylo v **dožádaném státě** uznáno.

***Dožadující stát** je smluvní stát, který podává návrh a vznáší žádost jménem navrhovatele, který má v tomto státě místo pobytu. **Dožádaný stát** je smluvní stát, který je žádán o vyřízení návrhu.*

526. Tento návrh se podává podle čl. 10 odst. 1 písm. b) úmluvy.

B. Příklad

527. T má rozhodnutí o výživném ze země A. Nyní žije v zemi B. Povinný žije dále v zemi A. T by chtěla, aby země A začala s výkonem rozhodnutí o výživném a aby jí posílala platby. Země A i země B jsou smluvními státy úmluvy.

¹⁰⁸ K uznání mohlo dojít podle úmluvy, nebo mohlo být rozhodnutí uznáno „působením práva“ v případech, kdy je uznání některých druhů zahraničních rozhodnutí automatické.

528. Na základě úmluvy požádá T ústřední orgán v zemi B, aby převedl **návrh na výkon rozhodnutí** do země A. Ústřední orgán v zemi A přijme návrh, ujistí se, že je úplný, postoupí rozhodnutí příslušnému donucovacímu orgánu pro účely výkonu a pomůže v případě potřeby při převodu plateb T.

C. Důležitý rozdíl – návrhy na výkon vlastního rozhodnutí státu

529. Návrh na výkon rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném státě je jednodušší než návrh na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí vydaného jinde. Jak bylo uvedeno v kapitolách 4 a 5, při podání návrhu na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí má odpůrce právo vznést proti uznání nebo uznání a výkonu námitku na základě toho, že se neuplatňují důvody pro uznání nebo uznání a výkon stanovené v článku 20 nebo že nejsou splněny procesní a jiné požadavky pro uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí v článku 22.
- Ústřední orgán je subjekt veřejné správy určený smluvním státem k výkonu nebo plnění povinností správní spolupráce a pomoci podle úmluvy.*
530. V souvislosti s rozhodnutím, které bylo vydáno nebo již uznáno v dožádaném státě, nemá odpůrce podobné právo. Je to z toho důvodu, že stát je buď žádán o výkon svého vlastního příkazu, nikoli příkazu ze zahraničí, nebo že je žádán o výkon rozhodnutí, které bylo již předtím shledáno vykonatelným v rámci postupu uznání nebo uznání a výkonu. Není tudíž nutné, aby **příslušný orgán** posuzoval, zda by mělo být rozhodnutí uznáno nebo vykonáno.
- Příslušný orgán je orgán v daném státě, který právní předpisy tohoto státu pověřují výkonem zvláštních úkolů podle úmluvy nebo mu jejich výkon umožňují. Příslušný orgán může být soud, správní orgán, program pro výkon podpory dětí nebo jakýkoli jiný vládní subjekt, který vykonává některé z úkolů spojených s úmluvou.*
531. Pokud má odpůrce k výkonu rozhodnutí námitky, musí být vzneseny až poté, co příslušný orgán zahájil výkon, jak povoluje vnitrostátní právo vykonávajícího státu. Skutečnost, že návrh na výkon se vydává podle úmluvy, nedává odpůrci/povinnému žádné další důvody ke zpochybnění výkonu rozhodnutí.
532. Postup zpracování přichozích návrhů na výkon je tudíž pro dožadovaný ústřední orgán velmi přímočarý. Je proveden přezkum souboru dokumentů s cílem zajistit, aby byl úplný, a návrh je postoupen příslušnému orgánu pro účely výkonu. Příslušný orgán poté podnikne další kroky, které jsou pro výkon rozhodnutí povoleny vnitrostátním právem. Tyto postupy jsou podrobně popsány v dalším oddíle.

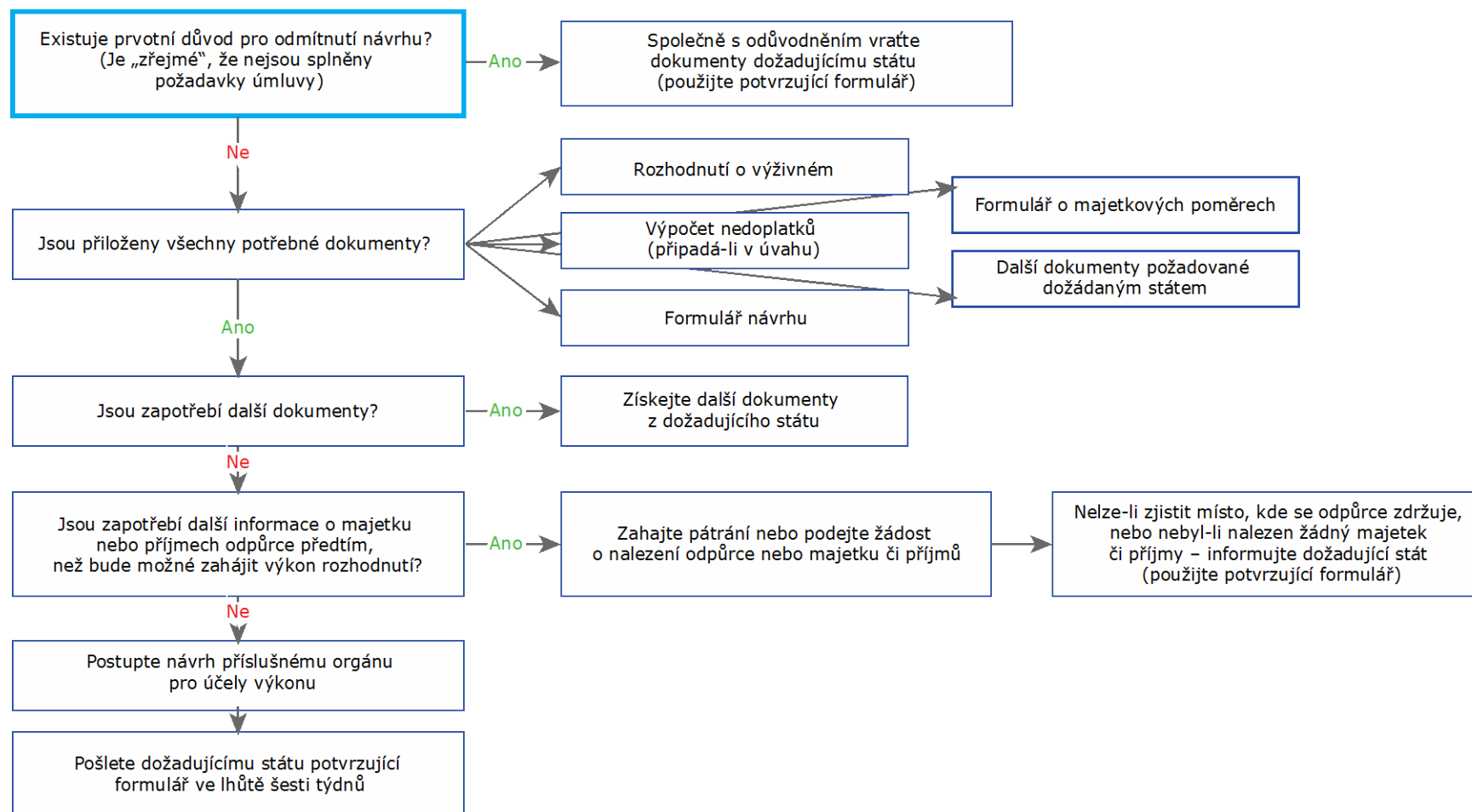
*Hledáte rychlé shrnutí kroků z této kapitoly? Přejděte na **kontrolní seznam** na konci kapitoly.*

II. Vyřizování návrhů na výkon

A. Schéma

533. Když je přijat návrh na výkon rozhodnutí z jiného ústředního orgánu, měl by být soubor dokumentů zkontrolován, zda je úplný, mělo by být na úvod určeno, zda lze návrh vyřídit, a mělo by být potvrzeno přijetí souboru dokumentů a případně podána žádost o jakékoli další potřebné dokumenty. Soubor dokumentů poté může být zaslán příslušnému orgánu pro účely výkonu.

PŘÍCHOZÍ NÁVRHY NA VÝKON ROZHODNUTÍ VYDANÉHO NEBO UZNANÉHO V DOŽÁDANÉM STÁTĚ

Obrázek 19: Schéma – přehled postupu návrhu na výkon

B. Přezkum příchozích dokumentů

1. Ujistit se, že jsou dokumenty úplné

534. Při obdržení dokumentů od ústředního orgánu v dožadujícím státě, by měl být včas proveden přezkum, aby bylo možné neprodleně požádat o další dokumenty, budou-li zapotřebí.
535. V některých státech bude okamžitě po přijetí návrhu vyplněn povinný potvrzující formulář. V jiných státech bude nejprve dokončen předběžný přezkum nastíněný níže. V každém případě musí být vyplněn potvrzující formulář a do šesti týdnů od přijetí návrhu zaslán dožadujícímu státu.
536. Příchozí soubor dokumentů by měl obsahovat:

√	Předávací formulář
√	Formulář návrhu
Dle potřeby	Text rozhodnutí
√	Formulář o majetkových poměrech
Dle potřeby	Dokument s výpočtem nedoplatků
Dle potřeby	Doklad o plnění poskytnutém veřejným orgánem
Dle potřeby	Přeložené kopie dokumentů

Obrázek 20: Seznam formulářů a dokumentů

a) Formuláře přiložené k návrhu

1) Předávací formulář

537. Ke každému návrhu podle úmluvy musí být přiložen předávací formulář. Tento formulář je povinný. Identifikuje strany a druh návrhu. Uvádí též seznam dokumentů, které jsou k návrhu přiloženy.

2) Formulář návrhu

538. Ve většině případů bude použit doporučený formulář návrhu.

3) Text rozhodnutí

539. Ve většině případů přiloží navrhovatel neověřenou kopii rozhodnutí. To příslušnému donucovacímu orgánu pomůže vyhledat rozhodnutí a získat další kopie nebo ověřené kopie, pokud jsou pro účely výkonu požadovány.

4) Formulář o majetkových poměrech

540. Jelikož se jedná o návrh na výkon, bude přiložen formulář o majetkových poměrech s informacemi o místě pobytu a majetkových poměrech odpůrce v rozsahu známém navrhovatel. Tento formulář poskytuje důležité informace pro účely výkonu rozhodnutí.
541. Pokud navrhovatel použil doporučený formulář, bude část tohoto formuláře týkající se oprávněného ponechána prázdná, jelikož tyto informace nejsou pro návrh na výkon vyžadovány.

5) Dokument s výpočtem nedoplatků

542. Pokud je podle rozhodnutí o výživném nezaplacené výživné (nedoplatky) a navrhovatel ho chce vymoci, měl by být přiložen dokument uvádějící způsob, jakým byly tyto nedoplatky vypočítány.

b) Další formuláře

Doklad o plnění – subjekt veřejné správy

543. Je-li navrhovatelem subjekt veřejné správy, je možné, že poskytl plnění místo výživného. V některých případech může být vhodné poskytnout dokumentaci s uvedením poskytnutého plnění, například pokud subjekt veřejné správy chce uplatnit nezávislé právo na část nedoplatků na výživném.

c) Žádost o další dokumenty

544. Pokud se návrh jeví jako neúplný, protože jsou požadovány další dokumenty, neměl by být zamítnut. Místo toho by měla být na povinném potvrzujícím formuláři podána žádost o další dokumenty (viz níže).
545. Je-li podána žádost o další dokumenty, má dožadující stát **tři měsíce** na to, aby je poskytl. Nejsou-li požadované dokumenty poskytnuty do tří měsíců, měla by být zahájena následná komunikace s dožadujícím státem. Pokud však nejsou dokumenty přijaty a návrh nemůže být zpracován, může ústřední orgán v dožádaném státě svůj spis uzavřít a informovat o tom dožadující stát. Opět to lze provést na povinném potvrzujícím formuláři.

2. Je „zřejmé“, že nejsou splněny požadavky úmluvy?

546. Úmluva ústřednímu orgánu povoluje zamítnout vyřízení návrhu, pokud je „zřejmé, že nejsou splněny požadavky této úmluvy“ (viz čl. 12 odst. 8). Okolnosti, kdy by to takto mohlo být, jsou celkem omezené¹⁰⁹ a to, zda se ústřední orgán rozhodne posoudit tento požadavek, je dobrovolné.
547. Ústřední orgán mohl návrh mezi týmiž stranami například již dříve zamítnout. Pokud nejsou k návrhu přiloženy žádné nové důkazy, bylo by na uvážení ústředního orgánu, zda na tomto základě návrh opět zamítne. Podobně by návrh mohl být zamítnut, pokud by z dokumentů jasně vyplývalo, že rozhodnutí nijak nesouvisí s výživným.
548. Pokud je vyřízení návrhu zamítnuto na tomto omezeném základě, měl by být dožadující ústřední orgán informován na povinném potvrzujícím formuláři, o němž je pojednáno níže.

3. Musí být dokončeno hledání odpůrce?

549. V některých omezených případech může ústřední orgán chtít před zahájením výkonu zjistit místo pobytu odpůrce, zejména pak tehdy, pokud právo vykonávajícího státu požaduje oznámení před výkonem nebo kdy si navrhovatel není jistý, zda má povinný místo pobytu v dožádaném státě nebo zda má v tomto státě majetek či příjmy.
550. Při hledání se očekává, že ústřední orgán, nebo příslušný orgán jednající jeho jménem, nahlédne do všech databank a zdrojů veřejných informací, k nimž má přístup, v souladu s omezeními stanovenými vnitrostátním právem ohledně přístupu k osobním údajům.

¹⁰⁹ Vysvětlující zpráva, bod 345.

551. Pokud odpůrce, nebo jeho majetek či příjmy, nelze v dožádaném státě najít, informujte dožadující ústřední orgán. Pokud nejsou k dispozici žádné další informace od dožadujícího státu, které by pomohly při hledání místa pobytu odpůrce, nemůže výkon proběhnout.

4. **Potvrzení přijetí**

552. Podle úmluvy musí ústřední orgán dožádaného státu potvrdit přijetí příchozího návrhu do **šesti týdnů** od doručení. Lze to provést na povinném potvrzujícím formuláři. K tomuto kroku lze přistoupit buď při prvním přijetí dokumentů, nebo po jejich přezkumu za předpokladu, že je splněn časový požadavek.

5. **Zahájení postupu výkonu**

553. Soubor dokumentů lze nyní postoupit příslušnému orgánu odpovědnému za výkon rozhodnutí o výživném ve vašem státě.

III. **Další materiály**

A. **Praktické rady**

- V některých státech budou před procesem výkonu nebo souběžně s ním podniknuty pokusy o dosažení dobrovolného plnění. Cílem všech návrhů ve věcech výživného je vytvořit dlouhodobý, stabilní tok plateb k oprávněnému co nejefektivnějším způsobem.
- Je důležité mít neustále na paměti, že všechny návrhy by měly být zpracovány rychle, účinně a bez zbytečného prodlení.
- V kterémkoli okamžiku vyřizování návrhu lze použít formulář zprávy o stavu vyřizování, a sice buď současně s úvodním potvrzením, nebo kdykoli poté. Je to užitečný způsob, jak navrhovatele a dožadující ústřední orgán informovat o vývoji v dané věci.

B. **Související formuláře**

Návrh na výkon rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném státě

Potvrzující formulář podle čl. 12 odst. 3

Formulář zprávy o stavu vyřizování – čl. 12 odst. 4 (návrh na výkon)

C. **Příslušné články úmluvy**

Čl. 10 odst. 1 písm. b)

Článek 12

Článek 32

Článek 34

D. **Související oddíly příručky**

Viz kapitola 4 – Vyřizování odchozích návrhů na uznání nebo uznání a výkon

Viz kapitola 10 – Výkon rozhodnutí o výživném

IV. Kontrolní seznam – příchozí žádosti o výkon

	Postup	Odkaz na příručku
1	Přijetí dokumentů od dožadujícího ústředního orgánu	II.B
2	Ujistit se, že jsou dokumenty úplné	II.B.1
3	Je „zřejmé“, že nejsou splněny požadavky úmluvy?	II.B.2
4	Odeslání potvrzujícího formuláře dožadujícímu ústřednímu orgánu	II.B.4
5	Odeslání příslušnému orgánu pro účely výkonu	II.B.5

V. Často kladené otázky

Proč rozhodnutí z dožádaného státu nemusí být uznáno?

554. Uznání není nutné, protože stát je buď žádán o výkon svého vlastního příkazu, nikoli o výkon příkazu ze zahraničí, nebo protože je žádán o výkon rozhodnutí, které již bylo uznáno.

Proč by měla být použita úmluva, pokud se žádá, aby stát vykonal své vlastní rozhodnutí?

555. V některých státech mohou mít přístup k příslušnému donucovacímu orgánu (např. k úřadu pro správu výživného na děti) pouze osoby, jež mají místo pobytu v daném státě. Ústřední orgány v dožádaném a dožadujícím státě mohou též být nápomocny při předávání plateb, pokud to je požadováno a jsou schopny to učinit. A konečně, pokud je v dožádaném státě vyžadována právní pomoc pro zahájení postupu výkonu, bude návrhovateli poskytnuta bezplatně, pokud návrh spadá do oblasti působnosti úmluvy v souvislosti se dvěma smluvními státy.

Kapitola 8

Odchozí návrhy na vydání rozhodnutí o výživném

Jak je tato kapitola strukturována:

Tato kapitola pojednává o návrzích na vydání rozhodnutí o výživném.

Oddíl I obsahuje přehledné informace o návrhu – kdy bude použit, kdo ho může podat, a vysvětlení základních výrazů a pojmů.

V oddíle II je nastíněn postup nebo kroky pro vyhotovení a předání návrhu a pojednává se o dokumentech, které by měly být přiloženy.

Oddíl III obsahuje odkazy a další materiály pro návrh.

Oddíl IV obsahuje kontrolní seznam pro ty, kteří potřebují jednoduchý přehled postupu.

Oddíl V se zabývá několika nejčastěji kladenými otázkami ohledně tohoto návrhu.

I. Přehled

A. Kdy bude tento návrh použit

556. Návrh na **vydání** rozhodnutí o výživném v jiném smluvním státě (dožádaný stát) lze podat v kterékoli z následujících situací:

- pokud neexistuje žádné rozhodnutí a oprávněný požaduje, aby bylo vydáno rozhodnutí, nebo
- pokud uznání a výkon rozhodnutí nejsou možné nebo jsou odmítnuty pro nesplnění podmínek pro uznání a výkon podle článku 20 nebo z důvodů uvedených v čl. 22 písm. b) nebo e)¹¹⁰.

Vydání rozhodnutí je postup dosažení rozhodnutí o výživném tam, kde buď není žádné rozhodnutí o výživném, nebo rozhodnutí o výživném sice existuje, avšak nelze je z nějakého důvodu uznat nebo vykonat. Součástí vydání může být určení rodičovství, pokud je to pro přijetí rozhodnutí o výživném vyžadováno.

557. Součástí návrhu na vydání rozhodnutí o výživném může být žádost o určení rodičovství.

558. Na návrhy na vydání rozhodnutí o výživném se vztahují ustanovení čl. 10 odst. 1 písm. c) a d) úmluvy.

¹¹⁰

Pokud uznání a výkon rozhodnutí nejsou možné pro výhradu podle čl. 20 odst. 2 (tj. pro výhradu týkající se jedné z podmínek příslušnosti podle čl. 20 odst. 1 písm. c), e) nebo f)), má navrhovatel pro účely vydání nového rozhodnutí nárok na bezplatnou právní pomoc (článek 15 a čl. 20 odst. 4). Jedná se o situaci podle úmluvy, kdy má navrhovatel nárok na bezplatnou právní pomoc v souvislosti s návrhem na vydání rozhodnutí.

B. Příklad

559. V usiluje o výživné pro své dvě děti. Nikdy nebyla za W vdaná, ale žili mnoho let společně v zemi A. V nyní žije s dětmi v zemi B. Nemá rozhodnutí o výživném a nemůže podat návrh v zemi B, protože vnitrostátní právo v zemi B tento návrh nepřipouští. W stále žije v zemi A. Země A i země B jsou smluvními státy úmluvy.

Jak to funguje podle úmluvy

560. V se může obrátit na ústřední orgán v zemi B a požádat ho o pomoc. Ústřední orgán v zemi B předá návrh na **vydání rozhodnutí o výživném** do země A. Není nutné, aby před odesláním žádosti V prokazovala, že W je rodičem dětí, protože toto určení si může nechat udělat v rámci postupu vydání rozhodnutí. Pokud je požadován test rodičovství, poskytne ústřední orgán v zemi A potřebnou pomoc¹¹¹. Jakmile je rozhodnutí vydáno v zemi A, může být v zemi A i vykonáno.

C. Kdo může podat návrh na vydání rozhodnutí o výživném?

561. Pokud neexistuje žádné rozhodnutí o výživném, může podat návrh na vydání rozhodnutí pouze oprávněný. Návrh na vydání rozhodnutí nemůže podat povinný.
562. Je-li požadováno vydání rozhodnutí, protože existuje rozhodnutí, ale uznání a výkon nebyly možné nebo byly zamítnuty pro výhradu podle úmluvy (čl. 20 odst. 2), může návrh na vydání rozhodnutí o výživném podat buď oprávněný, nebo subjekt veřejné správy, který poskytl plnění místo výživného. Obě strany musí mít místo pobytu ve smluvních státech. Upozorňujeme, že v tomto případě není nutný nový návrh, neboť za těchto okolností musí ústřední orgán přistoupit k vydání rozhodnutí, pokud má povinný místo obvyklého pobytu v dožádaném státě.

*Hledáte rychlé shrnutí postupů týkajících se tohoto návrhu? Přejděte na **kontrolní seznam** na konci kapitoly.*

563. Mějte na paměti, že pro podání návrhu na vydání rozhodnutí o výživném prostřednictvím ústředního orgánu musí navrhovatel usilovat o výživné na dítě. Žádosti o vydání výživného mezi manželi nebo bývalými manželi nebudou zahrnuty do oblasti působnosti návrhů zpracovávaných ústředním orgánem, ledaže dožadující i dožádaný stát vydal prohlášení o rozšíření kapitol II a III úmluvy i na výživné mezi manželi nebo bývalými manželi (viz kapitola 3). Oprávněný, který potřebuje, aby bylo vydáno rozhodnutí o výživném mezi manželi nebo bývalými manželi, musí podat přímý návrh k příslušnému orgánu v dožádaném státě. Tyto postupy se nevztahují ani na návrhy na vydání jiných forem vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů, ledaže oba státy vydaly prohlášení, kterým uplatňování úmluvy rozšířily i na tyto druhy vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů.

¹¹¹ Pokud jsou oba státy smluvními stranami úmluvy o provádění důkazů z roku 1970, viz kapitola 3 část 2 oddíl V – Další haagské úmluvy.

D. Podání návrhu k vydání rozhodnutí – několik aspektů k uvážení

564. V některých případech může mít navrhovatel možnost podat návrh na vydání rozhodnutí o výživném buď podle vnitrostátního práva státu, kde má místo pobytu, nebo podle úmluvy jako návrh na vydání rozhodnutí v jiném smluvním státě podle článku 10. Navrhovatelé zvažující, zda postupovat podle vnitrostátního práva nebo podle úmluvy, mohou vzít v úvahu tyto aspekty:

a) Jak dlouho může trvat vyřízení návrhu na výživné

565. Doba, kterou může trvat vyřízení návrhu na vnitrostátní úrovni, může záviset na právních předpisech daného státu týkajících se doručování písemností odpůrcům z jiného státu a na tom, jak rychle příslušný orgán může návrh vyřídit. Podobně doba, kterou trvá vyřízení návrhu podle úmluvy, bude záviset na tom, které státy jsou zainteresovány a jak dlouho bude trvat řízení v každém státě. Informace o době, kterou vyřízení návrhu může v dožádaném státě trvat, je k dispozici v profilu země.

b) Zda jsou nějaké rozdíly v právním účinku rozhodnutí vydaného podle vnitrostátního práva nebo podle článku 10 úmluvy

566. V některých situacích nemusí být rozhodnutí o výživném vydané podle vnitrostátního práva a vytvářející podmínky proti odpůrci z jiného státu vykonatelné ve státě, kde má odpůrce místo pobytu. To je složitá právní problematika a otázka, kterou navrhovatel možná bude chtít projednat s právním poradcem.

c) Náklady řízení

567. Pokud je návrh vydán podle úmluvy na vydání rozhodnutí o výživném na dítě mladší 18 let, má navrhovatel vždy nárok na bezplatnou právní pomoc, ledaže je návrh zjevně bezdůvodný nebo dožádaný stát se rozhodl, že přistoupí k přezkumu majetkových poměrů dítěte (viz kapitola 3). Ve skutečnosti to znamená, že ve většině případů bude mít navrhovatel k dispozici bezplatnou právní pomoc. To může být pro navrhovatele důležitá okolnost, pokud v jeho vlastním státě není pro účely vnitrostátního návrhu dostupná stejná úroveň právní pomoci.

d) Výsledek výživného

568. Mezi státy mohou být rozdíly, pokud jde o výživné, které může být v dané věci přiznáno. Při rozhodování, zda postupovat na vnitrostátní úrovni nebo podle úmluvy, bude navrhovatel možná zvažovat, zda jsou nějaké rozdíly ve výši nebo délce trvání výživného, které lze přiznat. Tato informace může být uvedena v profilu země týkajícím se dožádaného státu.

569. Svou úlohu mohou sehrát i další okolnosti, které jsou specifické pro konkrétní situaci navrhovatele. Navrhovatel zvažující možnosti ohledně návrhu se bude možná chtít poradit s právníkem a získat k této problematice právní poradenství¹¹².

¹¹² Tento krok může být zejména nezbytný, pokud je dožádaný stát stranou Haagského protokolu o právu rozhodném pro vyživovací povinnost.

E. Zvláštní okolnosti: návrhy na vydání rozhodnutí, pokud je nové rozhodnutí požadováno z důvodu výhrady (čl. 20 odst. 4)

570. Jak je rozebráno v kapitolách 4 a 5 této příručky, mohou nastat situace, kdy dožádaný stát zamítne uznat nebo uznat a vykonat stávající rozhodnutí, protože byla učiněna výhrada proti konkrétnímu základu pro uznání a výkon, která se uplatňuje na rozhodnutí. Pokud například bylo rozhodnutí vydáno na základě místa obvyklého pobytu oprávněného ve státě původu a nelze najít žádný jiný základ pro uznání a výkon v článku 20, dožádaný stát nemusí být schopen rozhodnutí uznat. V tomto případě bude možná nutné vydat nové rozhodnutí.
571. Nepožaduje se, aby v této situaci musel být podán nový návrh – návrh na vydání rozhodnutí, protože pokud má povinný místo obvyklého pobytu v dožádaném státě, musí tento stát přijmout veškerá náležitá opatření pro vydání nového rozhodnutí (čl. 20 odst. 4). Avšak z praktického hlediska může tento postup vyžadovat další informace a dokumenty od oprávněného, například pokud jsou náklady na výchovu dítěte relevantní pro určení výše výživného. Možná tedy budou v tomto návrhu požadovány další dokumenty. Důležité je, že při vydávání nového rozhodnutí podle tohoto článku nebude muset být založeno právo dítěte či dětí (jsou-li mladší 18 let) usilovat o výživné, protože stávající rozhodnutí musí být přijato jako rozhodnutí zakládající právo tohoto dítěte na výživné v dožádaném státě (čl. 20 odst. 5)¹¹³.
572. Pokud tato situace nastane, budou si Příslušní pracovníci možná muset prostudovat tuto kapitolu, aby určili druh informací, které mohou být pro tento návrh požadovány, protože by byly podobné informacím požadovaným pro vydání původního rozhodnutí.

F. Zvláštní okolnosti: návrhy na vydání rozhodnutí, pokud je nové rozhodnutí požadováno z toho důvodu, že uznání nebo uznání a výkon nejsou možné

573. Mohou nastat i situace, kdy navrhovatel má rozhodnutí o výživném, ale ví, že odpůrce v dožádaném státě bude moci úspěšně vznést námitku proti návrhu na uznání nebo uznání a výkon. Důvodem by mohla být výhrada učiněná dožádaným státem, to, že nelze nalézt žádný z důvodů pro uznání a výkon rozhodnutí, nebo že se jedná o druh rozhodnutí, který dožádaný stát nemůže vykonat¹¹⁴. V takovém případě bude oprávněný muset podat spíše návrh na vydání nového rozhodnutí než návrh na uznání nebo uznání a výkon¹¹⁵. U těchto návrhů se bude též postupovat stejným způsobem jako u jakéhokoli jiného návrhu podle této kapitoly. Jelikož však nové rozhodnutí není vydáno z důvodu zamítnutí uznání nebo uznání a výkonu stávajícího rozhodnutí, nebude se uplatňovat domněnka týkající se práva podat návrh uvedená v čl. 20 odst. 5 a pojednaná výše.

¹¹³ Vysvětlující zpráva, body 469–471. Upozorňujeme, že úmluva nedefinuje v této souvislosti výraz „právo“, proto vnitrostátní právo dožádaného státu určí, co tento výraz znamená, a rovněž to, zda budou pro účely vydání rozhodnutí o výživném požadovány další informace nebo doklady.

¹¹⁴ Rozhodnutí může například stanovit výživné jako procentní poměr z platu a dožádaný stát může toto ustanovení pokládat za příliš neurčité na to, aby bylo rozhodnutí vykonatelné. Viz vysvětlující zpráva, bod 255.

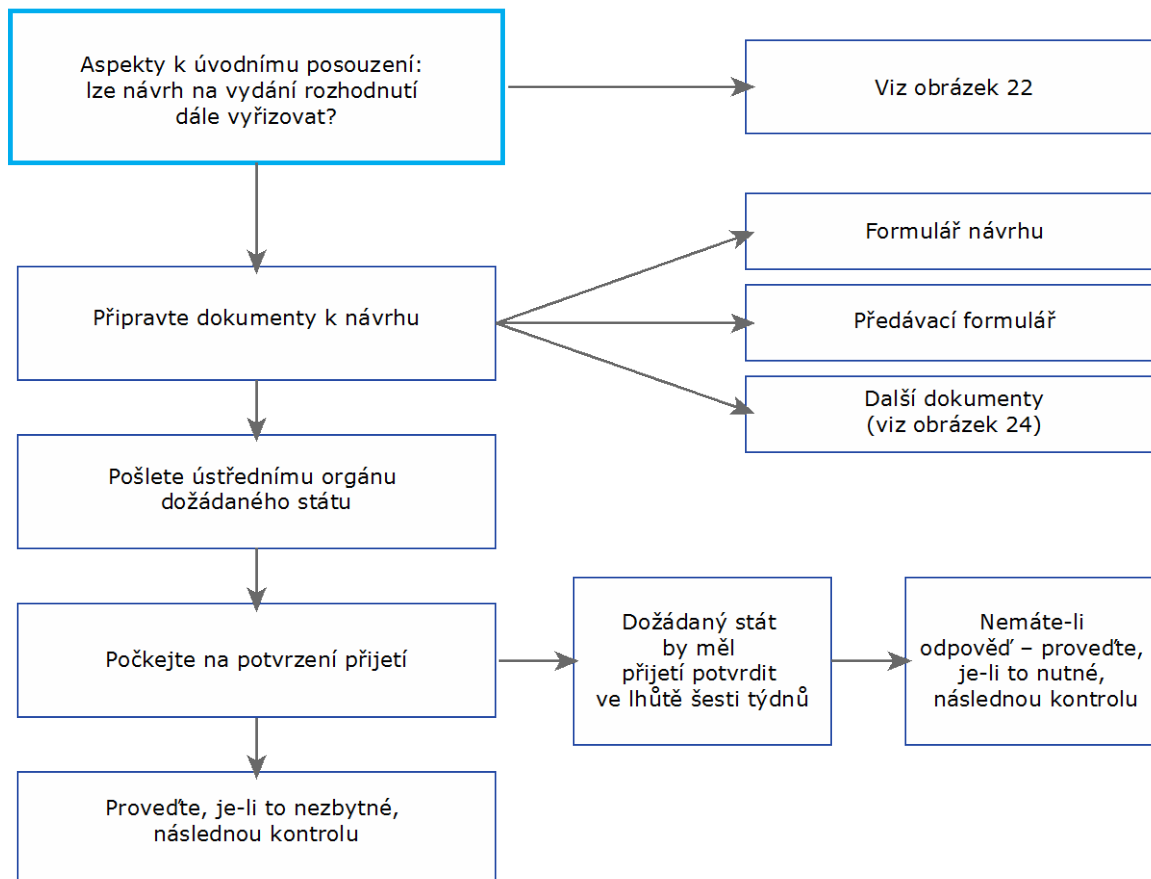
¹¹⁵ Viz vysvětlující zpráva, bod 255. Pokud je v době zaslání návrhu známo, že dožádaný stát může mít při vyřizování návrhu na uznání nebo uznání a výkon určité problémy, bude možná efektivnější poslat návrh na uznání nebo uznání a výkon, jakož i návrh na vydání rozhodnutí.

II. Postupy vyplnění a předání návrhu

A. Přehled

574. Následující schéma uvádí hlavní kroky při vyřizování odchozího návrhu.

ODCHOZÍ NÁVRHY NA VYDÁNÍ ROZHODNUTÍ O VÝŽIVNÉM

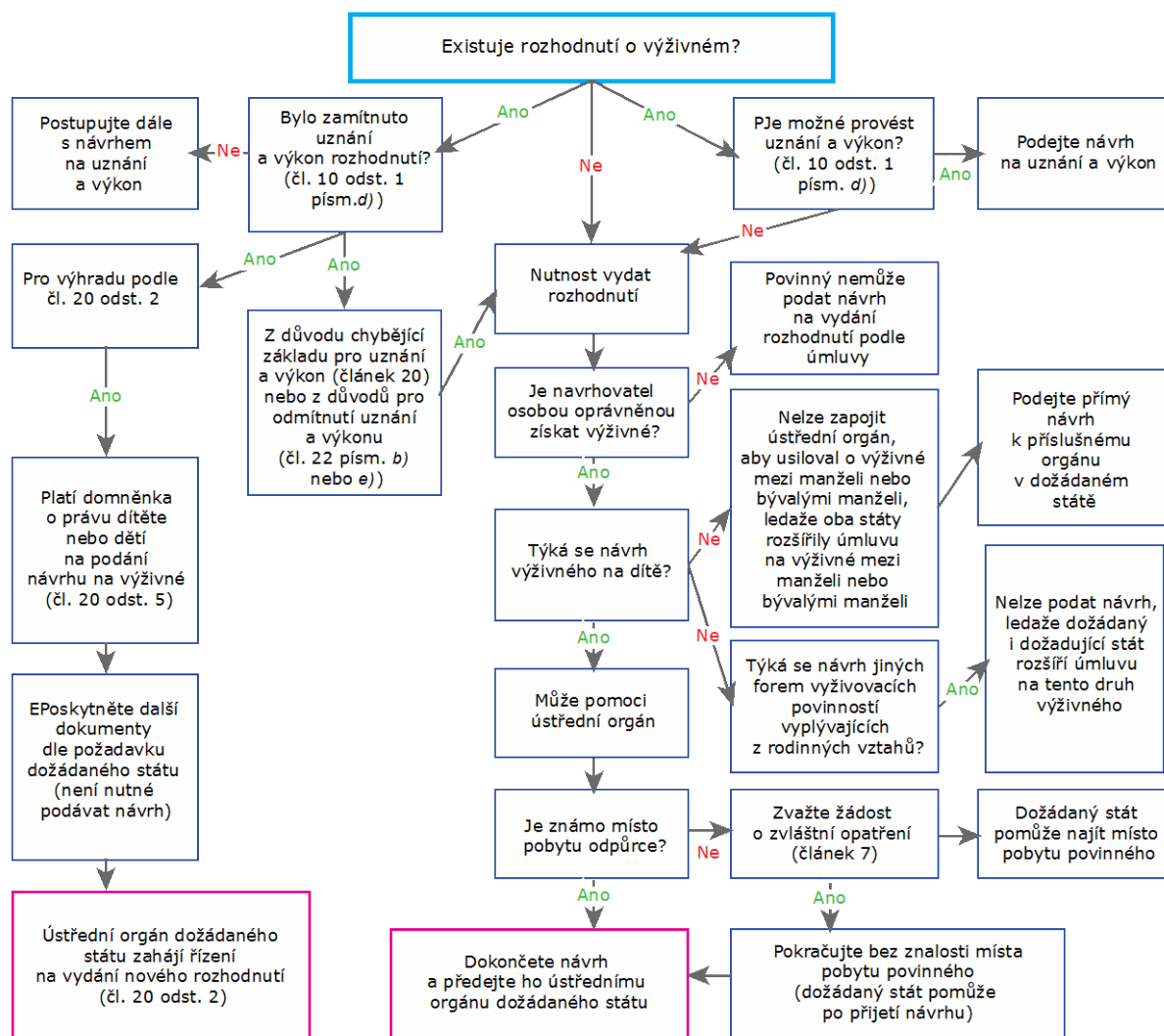

Obrázek 21: Přehled – postup týkající se návrhu na vydání rozhodnutí

B. Předběžné kroky

575. Následující schéma nastiňuje předběžné kroky, které by měly být podniknuty s cílem zajistit, aby návrh na vydání byl vhodný a byl vyřízen. Vzhledem k povinnosti ústředního orgánu ověřit, zda je návrh v souladu s úmluvou, se jedná o nezbytný krok.

NÁVRHY NA VYDÁNÍ ROZHODNUTÍ: PŘEDBĚŽNÁ POSOUZENÍ

Obrázek 22: Předběžné kroky v postupu týkajícím se návrhu

1. Postupy – úvodní přezkum

Poznámka: Otázky v tomto oddíle se řídí výše uvedeným schématem.

a) Otázka 1: Má navrhovatel rozhodnutí o výživném?

576. Pokud má navrhovatel rozhodnutí o výživném a je možné rozhodnutí uznat a vykonat, je vhodným návrhem návrh na uznání a výkon rozhodnutí (viz kapitola 4).
577. Pokud má navrhovatel rozhodnutí o výživném, ale uznání a výkon stávajícího rozhodnutí o výživném není možný, bude muset být podán návrh na vydání nového rozhodnutí podle čl. 10 odst. 1 písm. d). Oprávněný má například rozhodnutí, které je takového druhu, jež nelze vykonat, například rozhodnutí, které stanovuje výši výživného jako procentní poměr z platu, a to dožádaný stát pokládá za příliš neurčité pro výkon¹¹⁶.
578. Pokud má navrhovatel rozhodnutí, ale uznání nebo výkon tohoto rozhodnutí byly zamítnuty z důvodu výhrady podle čl. 20 odst. 2, bude muset být vydáno nové rozhodnutí. Avšak jak bylo uvedeno výše, není nutné vytvářet nový návrh (návrh na uznání a výkon bude vyřízen, jako kdyby se jednalo o návrh na vydání) a bude předpokládáno právo dítěte nebo dětí podat návrh na výživné¹¹⁷. Úloha ústředního orgánu v dožadujícím státu je tudíž pomoci při získání a předání jakékoli další dokumentace požadované pro účely návrhu na vydání.
- Oprávněný je fyzická osoba, která má nebo uplatňuje nárok na výživné. Oprávněný může být rodič nebo manžel/manželka, dítě, nevlastní rodiče či příbuzní nebo jiné osoby starající se o dítě. V některých zemích se tato osoba může nazývat příjemce výživného, věřitel nebo rodič, jenž má dítě v péči, či pečovatel.*
579. Pokud má navrhovatel rozhodnutí, ale uznání a výkon byly zamítnuty, protože nebyly splněny podmínky pro uznání a výkon v článku 20 nebo protože byly zjištěny důvody pro zamítnutí podle čl. 22 písm. b) nebo e), může navrhovatel podat v dožadovaném státě podle čl. 10 odst. 1 písm. d) návrh na nové rozhodnutí. Ale domněnka práva dítěte nebo dětí uvedená v čl. 20 odst. 5 se v této situaci nebude uplatňovat.

b) Otázka 2: Je navrhovatel oprávněným?

580. Článek 10 úmluvy omezuje možnost podat návrh na vydání rozhodnutí na oprávněné (osoby s nárokem na výživné pro sebe nebo pro své děti). Postupy úmluvy pro vydání rozhodnutí o výživném nemůže použít povinný. Subjekt veřejné správy může podat návrh na vydání pouze tehdy, pokud jedná místo osoby, která má nárok na výživné nebo které bylo místo výživného poskytnuto plnění, a pouze tehdy, pokud usiluje o vydání rozhodnutí, protože stávající rozhodnutí nelze uznat a vykonat na základě výhrady podle článku 20.¹¹⁸

¹¹⁶ Viz vysvětlující zpráva, body 255 a 256.

¹¹⁷ Viz vysvětlující zpráva, body 469–471. Upozorňujeme, že úmluva nedefinuje v této souvislosti význam výrazu „právo“, proto vnitrostátní právo dožadovaného státu určí definici tohoto výrazu a rovněž další informace nebo doklady, které budou požadovány pro účely vydání rozhodnutí o výživném.

¹¹⁸ Viz vysvětlující zpráva, body 586 a 590.

c) Otázka 3: O jaký druh výživného navrhovatel usiluje?

581. Pro podání návrhu na vydání rozhodnutí o výživném prostřednictvím ústředního orgánu musí navrhovatel usilovat o výživné na dítě. Žádosti o vydání rozhodnutí o výživném mezi manželi nebo bývalými manželi nebudou zahrnuty do oblasti působnosti návrhů zpracovávaných ústředním orgánem, ledaže dožadující i dožádaný stát vydal prohlášení o rozšíření kapitol II a III úmluvy i na výživné mezi manželi nebo bývalými manželi (viz kapitola 3). Oprávněný, který potřebuje, aby bylo vydáno rozhodnutí o výživném mezi manželi nebo bývalými manželi, musí podat přímý návrh na rozhodnutí k příslušnému orgánu v dožádaném státě.
582. Tyto postupy se nevztahují ani na návrhy na vydání dalších druhů vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů, ledaže oba státy vydaly prohlášení, kterým uplatňování úmluvy rozšířily i na tyto druhy vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů.

d) Otázka 4: Zná navrhovatel adresu, na které má odpůrce místo pobytu?

583. Aby navrhovatel podal žádost o vydání rozhodnutí o výživném, nemusí znát přesné místo pobytu odpůrce. V takovém případě zahájí dožádaný stát hledání nebo o jeho provedení požádá jiný orgán s cílem pomoci veřejných a jiných přístupných zdrojů nalézt odpůrce pro účely návrhu.
584. Avšak v některých případech bude navrhovatel možná chtít ověřit, zda je odpůrce v dožádaném státě, ještě před podáním návrhu na vydání. Například pokud jsou pochybnosti ohledně toho, zda vůbec má povinný místo pobytu v dožádaném státě, může být účinnější přikročit nejprve k žádosti o potvrzení místa pobytu povinného, aby ústřední orgán věděl, zda má návrh poslat do tohoto státu. V takovém případě může být nejprve podána žádost o zvláštní opatření jednoduše tak, že útvary ústředního orgánu v dožádaném státě budou požádány o potvrzení místa pobytu odpůrce v tomto státě (viz kapitola 13). Jakmile je místo pobytu povinného potvrzeno, lze návrh zaslat státu, kde má povinný místo pobytu.

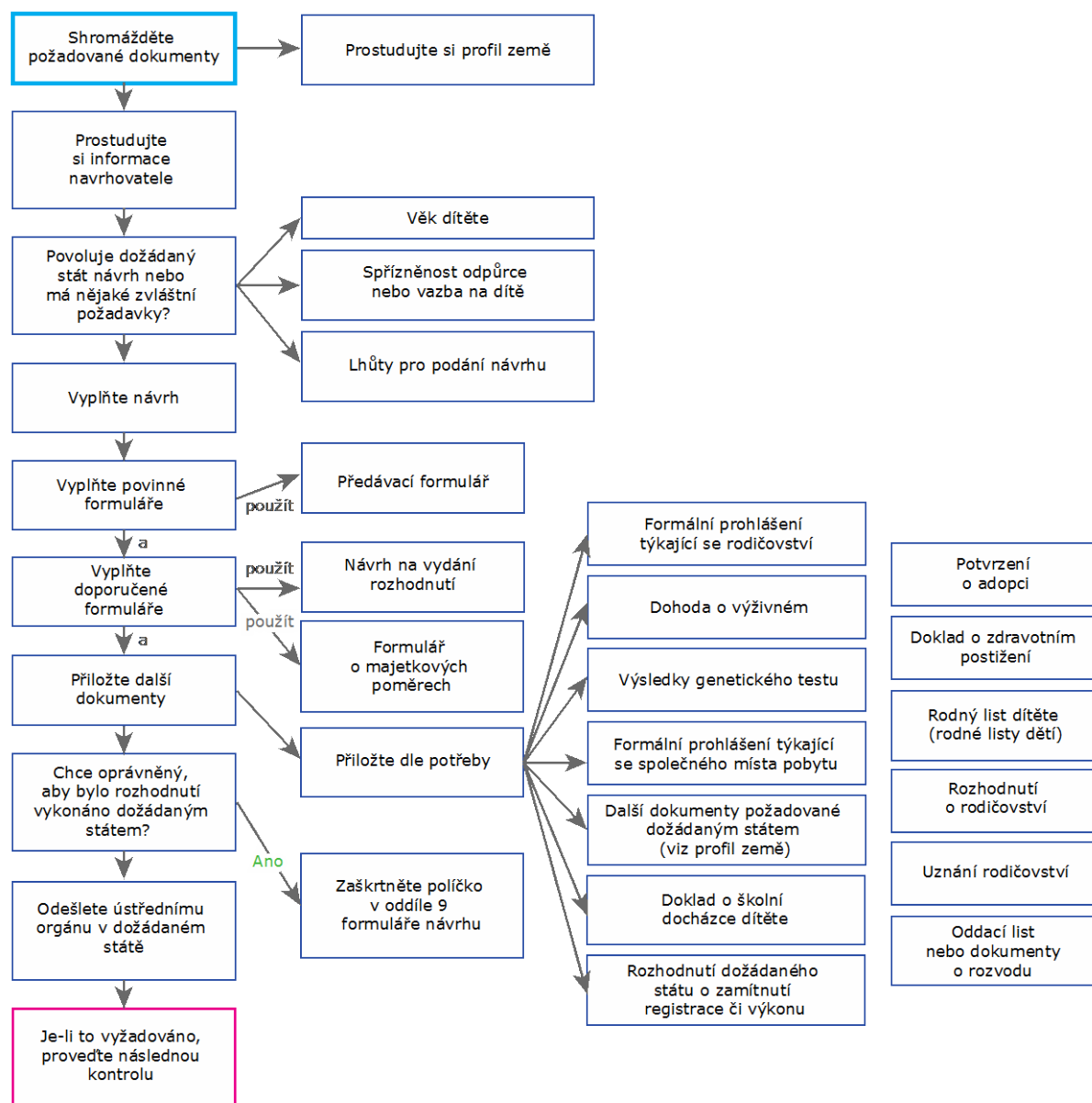
e) Ukončení předběžných postupů

585. Jakmile byly výše uvedené záležitosti posouzeny, může být návrh dále zpracován. V dalším oddíle se pojednává o dokumentaci a postupech nutných pro shromáždění dokumentů spisu a předání návrhu dožádanému státu.

C. Příprava souboru dokumentů pro odchozí návrh na vydání rozhodnutí**1. Schéma**

586. Schéma na následující stránce znázorňuje požadované postupy pro přípravu a předání návrhu na vydání rozhodnutí o výživném.

PŘÍPRAVA NÁVRHU NA VYDÁNÍ ROZHODNUTÍ O VÝŽIVNÉM

Obrázek 23: Příprava návrhu na vydání rozhodnutí o výživném

2. Příprava návrhu

Poznámka: Níže uvedené kroky se řídí schématem v Obrázku 23.

a) Shromáždění požadovaných dokumentů

587. Pro účely shromáždění nezbytných dokumentů pro návrh na vydání rozhodnutí budete muset mít profil země týkající se dožádaného státu (do kterého budete posílat návrh) a všechny dokumenty, které připravil navrhovatel. K nim může v závislosti na vašich vnitřních postupech patřit doporučený formulář návrhu již vyplněný navrhovatelem.
588. Prostudujte si profil země. Pro účely návrhu na vydání rozhodnutí určete, zda má dožádaný stát nějaká zvláštní omezení, která mohou mít vliv na to, zda lze návrh zpracovat. O návrhu bude rozhodováno podle práva dožádaného státu¹¹⁹. Nejčastější omezení se týkají věku dítěte (pokud je dítěti 18 let nebo více) a časových lhůt pro podání návrhu, pokud je nutné určit rodičovství (např. v rámci určitého počtu let od narození dítěte).
589. V profilu země budou stanoveny i všechny požadavky daného státu na dokumenty nebo důkazy, které musí být splněny. Například musí být ověřeny nemocniční nebo jiné záznamy o narození nebo může být požadován doklad o sňatku rodičů. Ostatní požadované dokumenty se budou lišit v závislosti na jednotlivých skutečnostech daného případu (např. zda je dítě plnoleté nebo již brzy plnoletosti dosáhne).
590. Následující tabulka uvádí dokumenty, které jsou požadovány nejčastěji. Pokud budou dle všeho požadovány kterékoli z těchto dokumentů a budou chybět, požádejte o ně navrhovatele.

Rodný list nebo rovnocenný dokument	Přiložte rodný list každého dítěte, pro něž je požadováno výživné. Není-li k dispozici rodný list, patří mezi obdobné dokumenty křestní list nebo dokumenty týkající se státní příslušnosti. Důležité je, aby dokument potvrdzoval datum narození a jméno dítěte.
Uznání rodičovství ze strany povinného	Může být ve formě prohlášení učiněného v době narození dítěte (formulář zdravotnického zařízení) nebo ve formě pozdějšího uznání. Obvykle se nevyžaduje v případě, že se dítě narodilo v době trvání manželství rodičů.
Formální prohlášení, které přináší důkaz o rodičovství	Neexistuje-li dokument o uznání otcovství, předloží navrhovatel formální prohlášení týkající se okolností rodičovství dítěte a vztahu povinného k dítěti v době narození a poté.
Rozhodnutí příslušného orgánu o rodičovství	V některých případech mohl příslušný orgán již určit rodičovství, aniž by vydal rozhodnutí o výživném. Toto rozhodnutí by mělo být přiloženo.
Výsledky genetického testu	Pokud byl proveden genetický test potvrzující rodičovství dítěte, přiložte výsledky.

¹¹⁹ To může zahrnovat protokol o právu rozhodném pro vyživovací povinnost, pokud je dožádaný stát jeho stranou.

Potvrzení o adopci	Pokud bylo dítě, pro něž se požaduje výživné, adoptováno povinným, přiložte potvrzení o adopci.
Oddací list nebo potvrzení o podobném vztahu a datum rozvodu nebo rozluky	Přiložte tento dokument, pokud byly strany oddány. Bude použit i ke zjištění, zda se dítě narodilo v době trvání manželství nebo podobného vztahu oprávněné a povinné osoby.
Formální prohlášení, které přináší důkaz o společném bydlišti stran	Ve většině případů nebude tento dokument relevantní, ale může být důležitý například v případě, kdy strany měly dočasně bydliště na různých místech za účelem zaměstnání, ale vždy udržovaly společné bydliště v konkrétním státě.
Dohoda mezi stranami týkající se výživného	Pokud se strany předtím dohodly na výživném, například jako součást mediačního řešení otázek souvisejících s péčí o dítě, měla by být tato dohoda přiložena.
Doklad o docházce do střední nebo vyšší školy	Tento dokument bude nezbytný v případě, že je požadováno výživné pro starší dítě, zejména pro plnoleté dítě, neboť návštěva školy může být pro nárok na výživné určující.
Doklad o zdravotním postižení	Tato informace musí být přiložena, pokud se požaduje výživné pro starší nebo plnoleté dítě a nárok se opírá o zdravotní postižení dítěte.
Formulář o majetkových poměrech	Tento formulář musí být vyplněn co nejúplněji. Přináší konkrétní informace pro vydání a výkon rozhodnutí. Týká se majetkových poměrů oprávněného i povinného.
Výkaz dlužných částek nebo historie plateb	Pokud jsou nedoplatky na výživném nebo pokud je usilováno o výživné určené zpětně, měly by být přiloženy informace o platbách.
Další důkazy požadované dožádaným státem	Prostudujte si profil země týkající se dožádaného státu a zjistěte, zda musí být přiloženy nějaké další dokumenty.
Rozhodnutí dožádaného státu, kterým se zamítá uznání a výkon	Pokud bylo zamítnuto uznání existujícího rozhodnutí (např. pokud bylo uznání zamítnuto z důvodu výhrady podle úmluvy), musí být přiložena kopie tohoto zamítnutí.

Obrázek 24: Tabulka dokumentů – návrhy na vydání rozhodnutí

b) Zkompletování souboru dokumentů návrhu

591. Soubor dokumentů návrhu obsahuje povinný formulář (předávací formulář), doporučený formulář návrhu (pokud váš stát rozhodl, že je bude používat) a další dokumenty.
592. Viz kapitola 15, kde najdete pokyny k vyplnění předávacího formuláře a doporučeného formuláře návrhu na vydání rozhodnutí.

c) Žádost o výkon rozhodnutí

593. Pokud oprávněný chce, aby dožádaný stát vykonal vydané rozhodnutí o výživném, ujistěte se, že je zaškrtnuto příslušné políčko na formuláři návrhu. Není požadován žádný další formulář nebo dokumentace.

3. Předání návrhu

594. Jakmile ústřední orgán shromáždil potřebné dokumenty, lze návrh předat ústřednímu orgánu dožádaného státu.

595. To lze udělat běžnou poštou, ale souhlasí-li dožádaný stát, je přijatelný i elektronický přenos pod podmínkou, že tato metoda zajišťuje dostatečnou ochranu osobních údajů a důvěrných informací obsažených v návrhu.

4. Následná a průběžná komunikace s dožádaným státem

596. Ústřední orgán v dožádaném státě musí do šesti týdnů potvrdit přijetí návrhu, a to na povinném potvrzujícím formuláři. Na potvrzujícím formuláři bude poskytnuto i jméno osoby nebo odboru, které návrh vyřizují, proto jakékoli následné dotazy lze směřovat na tuto osobu.
597. Ústřední orgán v dožádaném státě musí do tří měsíců ode dne potvrzení návrhu předložit zprávu o stavu vyřizování.
598. Požaduje-li dožádaný stát další informace nebo dokumentaci, bude uvědomen ústřední orgán v dožadujícím státě. Tato žádost by měla být vyřizována rychle. Pokud nejsou odpověď nebo další dokumenty zaslány zpět do tří měsíců, ústřední orgán v dožádaném státě může, ale nemusí svůj spis uzavřít. Pokud máte problémy získat další dokumenty, informujte dožádaný stát a sdělte mu, že budete potřebovat více času.

III. Další materiály

A. Praktické rady

- Zvažte, zda rozhodnutí, které má být vydáno, bude muset být v dožádaném státě též vykonáno. Pokud ano, bude muset být tato informace uvedena na formuláři návrhu (viz kapitola 15) a vy byste měli přiložit určitě co nejvíce informací, které při výkonu pomohou. Tyto informace budou obsaženy ve formuláři o majetkových poměrech.
- Informujte navrhovatele, jak dlouho by dokončení řízení pro výkon mohlo trvat. Tato informace bude uvedena v profilu země týkajícím se dožádaného státu.
- Očekává-li se, že bude požadován test rodičovství, požádejte navrhovatele o sdělení jakýchkoli změn v jeho kontaktních údajích v době, kdy je návrh vyřizován, aby mohl být kontaktován pro účely testování.
- Pokud navrhovatel a odpůrce dosáhnou dohody o výživném nebo pokud je z nějakého jiného důvodu rozhodnuto, že návrh nebude dále vyřizován, určitě neprodleně informujte ústřední orgán dožádaného státu, aby mohl ukončit své řízení.

B. Související formuláře

Návrh na vydání rozhodnutí

Předávací formulář

Formulář o majetkových poměrech

C. Příslušné články úmluvy

Článek 10

Článek 12

Článek 20

Článek 22

D. Související oddíly příručky

Viz kapitola 3 část 2 – Záležitosti společné všem návrhům podle úmluvy a žádostem o zvláštní opatření

Viz kapitola 4 – Vyřizování odchozích návrhů na uznání nebo uznání a výkon

Viz kapitola 10 – Výkon rozhodnutí o výživném

Viz kapitola 13, oddíl I – Přehled – Žádosti o zvláštní opatření

Viz kapitola 15, oddíl II – Pokyny k vyplnění doporučených formulářů návrhu

IV. Kontrolní seznam – odchozí návrhy na vydání rozhodnutí

	Postup	Odkaz na příručku
1	Předběžný přezkum: Mělo by se jednat o návrh na vydání rozhodnutí o výživném?	II.B
i)	Navrhovatel nemá rozhodnutí o výživném nebo rozhodnutí nelze vykonat.	II.B.1.a)
ii)	Navrhovatel je osoba s nárokem na výživné, která má místo pobytu ve smluvním státě.	II.B.1.b)
iii)	Navrhovatel usiluje o výživné na dítě.	II.B.1.c)
iv)	Navrhovatel zná místo pobytu odpůrce.	II.B.1.d)
2	Zkompletování souboru dokumentů návrhu	II.C
i)	Povinný formulář (předávací formulář)	Kapitola 3
ii)	Doporučený formulář (návrh na vydání rozhodnutí)	Kapitola 15
iii)	Další dokumenty	II.C.2.a)
3	Zaslání dožádanému státu	II.C.3
4	V případě potřeby následná komunikace	II.C.4

V. Často kladené otázky

Může oprávněný požádat o rozhodnutí o výživném, pokud neví, kde má povinný/odpůrce místo pobytu?

599. Ano. Oprávněný by měl uvést co nejvíce informací o odpůrci ve formuláři návrhu. Tyto informace použije dožádaný stát k provedení hledání pomocí databank a zdrojů hledání, které má k dispozici ústřední orgán nebo příslušný orgán v dožádaném státě. Ústřední orgán bude mít pro nalezení odpůrce často přístup ke zdrojům, které nejsou dostupné veřejnosti. Jakmile je odpůrce nalezen, přistoupí ústřední orgán k vyřízení návrhu na vydání rozhodnutí.

Co se stane po vydání rozhodnutí o výživném?

600. Rozhodnutí o výživném bude pro účely výkonu postoupeno příslušnému orgánu ve státě, kde má odpůrce místo pobytu nebo kde má majetek nebo příjmy, pokud oprávněný požádal o výkon rozhodnutí. Je důležité, aby bylo ve formuláři návrhu zaškrtnuto příslušné políčko uvádějící, že oprávněný usiluje též o výkon rozhodnutí, protože tím bude neprodleně zajištěn výkon rozhodnutí.

Co když povinný tvrdí, že není otcem dětí?

601. To, zda je povinný oprávněn zpochybnit rodičovství dítěte, bude záviset na právu státu, kde je návrh vyřizován. Pokud je pro určení rodičovství dítěte/dětí vyžadován test rodičovství, bude tato žádost podána prostřednictvím ústředních orgánů a navrhovatel bude kontaktován s informacemi o tom, jak postupovat.

Může navrhovatel získat nové rozhodnutí, pokud chce zvýšit výživné?

602. Navrhovatel nemusí podat návrh na vydání nového rozhodnutí¹²⁰. Může požádat o změnu stávajícího rozhodnutí prostřednictvím postupů stanovených v kapitole 12.

Jak dlouho bude trvat, než bude rozhodnutí o výživném vydáno?

603. To bude záviset na tom, kam je návrh posílán a co se stane po informování odpůrce. Všechny smluvní státy se dohodly, že budou při vyřizování návrhů jednat co nejrychleji. Ústřední orgán v dožádaném státě pošle tři měsíce po potvrzení přijetí návrhu aktuální informace o stavu vyřizování, přičemž potvrdí, jaké kroky byly podniknuty a jaká další opatření se očekávají.

Jak může navrhovatel zjistit, co se děje s návrhem?

604. Pokud má navrhovatel otázky, měl by kontaktovat svůj ústřední orgán, aby se dozvěděl o stavu vyřizování návrhu. Navrhovatelé by neměli kontaktovat přímo ústřední orgán ve druhém státě, ledaže ústřední orgán souhlasil s poskytnutím informací přímo navrhovatelům. Podle úmluvy musí ústřední orgán dožádaného státu potvrdit do šesti týdnů přijetí návrhu a do tří měsíců od data potvrzení přijetí návrhu musí poskytnout další aktuální informace o stavu vyřizování.

Může navrhovatelka dosáhnout rozhodnutí o výživném, i když otec jejích dětí nebyl jejím manželem?

605. Ano. Úmluva upravuje výživné pro všechny děti bez ohledu na rodinný stav rodičů. V některých případech však bude muset být před tím, než bude moci být vydáno rozhodnutí o výživném, určeno rodičovství.

Navrhovatel má obavy o svou bezpečnost, pokud odpůrce zjistí, kde žije. Jak tato skutečnost ovlivní žádost o rozhodnutí o výživném?

606. Navrhovatel musí o této obavě informovat ústřední orgán. Ten pak na formuláři uvede, že existuje obava ze zveřejnění tohoto osobního údaje. Adresa navrhovatele a další osobní údaje budou poté uvedeny na formuláři pro sdělení důvěrných informací a odpůrce by neměl mít možnost přístupu k žádným osobním informacím navrhovatele. Účelem tohoto formuláře pro důvěrné informace je zajistit, aby adresa navrhovatele zůstala důvěrná. Viz kapitola 3.

¹²⁰ V některých případech není dožádaný stát schopen rozhodnutí změnit, ale může pouze vydat rozhodnutí nové. Avšak v takovém případě se bude s návrhem nakládat stejně jako s návrhem na změnu a měly by být uplatněny postupy uvedené v kapitole 12.

Navrhovatel a odpůrce jsou odloučeni již pět let. Může navrhovatel získat výživné od odpůrce za tyto roky?

607. Ve většině případů to bude záviset na právu dožádaného státu¹²¹. V některých státech bude výživné za dobu před rozhodnutím (tzv. výživné určené zpětně) poskytnuto pouze za mimořádných okolností. V těchto státech bude výživné splatné pouze od okamžiku, kdy byl poprvé podán návrh, nebo od pozdějšího data v závislosti na právu a postupech dožádaného státu. V profilu země uvádí, zda jsou v dožádaném státě nějaká omezení pro přiznání výživného určeného zpětně.

Kdo uhradí náklady na test rodičovství vyžadovaný v rámci návrhu na vydání rozhodnutí?

608. Náklady na test rodičovství spadají do bezplatných služeb, které musí být navrhovateli poskytnuty v souvislosti s výživným na dítě. Navrhovatel tudíž nemůže být žádán o úhradu testu rodičovství¹²². To však nemusí nutně znamenat, že odpovědnost za náklady ponese ústřední orgán v dožádaném státě, protože dožádaný stát může úhradu nákladů na test jako podmínku testu požadovat po povinném. To určí právní předpisy a postupy dožádaného státu.

609. Viz kapitola 3, kde najdete úplné vysvětlení práva na bezplatnou právní pomoc.

Musí si navrhovatelka najmout právníka, aby dosáhla rozhodnutí stanovujícího výživné pro její děti?

610. Ne. Pokud se návrh týká vydání rozhodnutí o výživném na dítě do 18 let věku (a v některých případech do 21 let), poskytne ústřední orgán v dožadujícím státě nebo v dožádaném státě navrhovatelce potřebnou právní pomoc (viz kapitola 3).

Může být prostřednictvím ústředního orgánu podána žádost o vydání rozhodnutí ohledně výživného mezi manželi nebo bývalými manželi?

611. Ústřední orgán nemusí pomáhat při vydání rozhodnutí o výživném mezi manželi nebo bývalými manželi. Navrhovatel bude muset poslat přímý návrh na vydání rozhodnutí příslušnému orgánu ve druhém státě, ledaže se dožadující i dožádaný stát dohodly na rozšíření působnosti kapitol II a III úmluvy i na případy týkající se vydání rozhodnutí o výživném mezi manželi nebo bývalými manželi. V profilu země bude uvedeno, zda bylo toto rozšíření působnosti provedeno.

Jak vysoké výživné bude přiznáno?

612. Metoda uplatňovaná při výpočtu výše splatného výživného je v každém státě jiná. V tomto ohledu je otázka, které právo je rozhodné, složitou právní problematikou mimo oblast působnosti této příručky. Většina států má internetové stránky, na nichž můžete zjistit, jak se výše výživného v daném státě vypočítá. To, jak se určí výše výživného, bude uvedeno i v profilu země dožádaného státu.

¹²¹ To může zahrnovat Haagský protokol o právu rozhodném pro vyživovací povinnost, pokud je dožádaný stát jeho stranou.

¹²² Viz vysvětlující zpráva, body 391 a 392. Stát může učinit prohlášení o využití přezkumu majetkových poměrů dítěte a v takovém případě, pokud test dítěte nedopadne příznivě, by o úhradu nákladů mohl být požádán navrhovatel. Viz kapitola 3 této příručky.

Kapitola 9

Příchozí návrhy na vydání rozhodnutí o výživném

Jak je tato kapitola strukturována:

Tato kapitola pojednává o návrzích na vydání rozhodnutí o výživném.

V oddíle I jsou uvedeny přehledné informace o návrhu – kdo ho může podat a kdy bude použit.

V oddíle II jsou popsány postup nebo kroky při přezkumu příchozích materiálů a vyřizování návrhu.

Oddíl III obsahuje odkazy a další materiály pro návrh.

Oddíl IV obsahuje kontrolní seznam pro ty, kteří potřebují jednoduchý přehled postupu.

Oddíl V se zabývá několika nejčastěji kladenými otázkami ohledně tohoto návrhu.

I. Přehled

A. Kdy bude tento návrh použit

613. Návrh na **vydání** rozhodnutí o výživném ve smluvním státě bude přijat za jedné z následujících okolností:

- pokud dosud neexistuje rozhodnutí o výživném a oprávněný požaduje, aby bylo vydáno rozhodnutí, nebo
- pokud uznání a výkon rozhodnutí nejsou možné nebo jsou odmítnuty pro nesplnění podmínek pro uznání a výkon podle článku 20 nebo z důvodů uvedených v čl. 22 písm. b) nebo e).

Vydání rozhodnutí je postup dosažení rozhodnutí o výživném tam, kde buď není žádné rozhodnutí o výživném, nebo rozhodnutí o výživném sice existuje, avšak nelze je z nějakého důvodu uznat nebo vykonat. Součástí vydání může být určení rodičovství, pokud je to pro přijetí rozhodnutí o výživném vyžadováno.

614. Návrh na rozhodnutí o výživném může zahrnovat žádost o určení rodičovství.

615. Na návrhy na vydání rozhodnutí o výživném se vztahují ustanovení čl. 10 odst. 1 písm. c) a d) úmluvy.

B. Příklad

616. Oprávněná má místo pobytu v zemi A. Má dvě děti. Otec dětí se přestěhoval do země B. Oprávněná by chtěla získat od otce výživné na děti. Země A i země B jsou smluvními státy úmluvy.

Jak to funguje podle úmluvy

617. Navrhovatelka podá návrh na vydání rozhodnutí o výživném. Tento návrh bude ústředním orgánem v zemi A předán ústřednímu orgánu v zemi B. Otec bude informován a rozhodnutí o výživném bude vydáno podle právních předpisů dožádaného státu (země B). V případě potřeby bude provedeno i určení rodičovství.

C. **Kdo může podat návrh na vydání rozhodnutí o výživném?**

618. Pokud dosud neexistuje rozhodnutí o výživném, návrh na vydání rozhodnutí může podat pouze **oprávněný**. Pokud rozhodnutí existuje, ale nelze ho uznat nebo vykonat z důvodu výhrady podle úmluvy, může podat návrh na vydání rozhodnutí o výživném i subjekt veřejné správy, který jedná jménem oprávněného nebo poskytl plnění místo výživného. Oprávněný musí mít místo pobytu ve smluvním státě.
- Oprávněný** je fyzická osoba, která má nebo uplatňuje nárok na výživné. Oprávněný může být rodič nebo manžel/manželka, dítě, nevlastní rodiče či příbuzní nebo jiné osoby starající se o dítě. V některých zemích se tato osoba může nazývat příjemce výživného, věřitel nebo rodič, jenž má dítě v péči, či pečovatel.*

*Hledáte rychlé shrnutí postupů týkajících se tohoto návrhu? Přejděte na **kontrolní seznam** na konci kapitoly.*

D. **Vydání rozhodnutí o výživném, pokud stávající rozhodnutí nelze uznat**

619. Jak je rozebráno v kapitolách 4 a 5 této příručky, mohou nastat situace, kdy dožádaný stát zamítne uznat a vykonat stávající rozhodnutí, protože byla učiněna výhrada podle čl. 20 odst. 2 proti konkrétnímu základu pro uznání a výkon, která se uplatňuje na rozhodnutí. Pokud například bylo rozhodnutí vydáno na základě místa obvyklého pobytu oprávněného ve státě původu a nelze najít žádný jiný základ pro uznání a výkon rozhodnutí dle článku 20, dožádaný stát může zamítnout uznání rozhodnutí. V takovém případě bude možná nutné vydat nové rozhodnutí.
620. Není nutné, aby v této situaci musel být podán nový návrh – návrh na vydání rozhodnutí, protože dožádaný stát musí přijmout veškerá vhodná opatření pro vydání nového rozhodnutí (čl. 20 odst. 4), pokud má odpůrce v dožádaném státě místo obvyklého pobytu. Pro vydání rozhodnutí by se pak uplatnily postupy nastíněné v této kapitole.
621. To může znamenat, že budou vyžadovány další informace a dokumentace od oprávněného, například pokud jsou náklady na výchovu dítěte relevantní pro určení výše výživného. Tato žádost by měla být podána k ústřednímu orgánu dožadujícího státu.
622. V této situaci je však důležité, že otázka práva dítěte či dětí podat návrh ve věci výživného nemusí být v návrhu na nové rozhodnutí určena (čl. 20 odst. 5)¹²³. To, zda děti mají nárok na podání návrhu ve věcech výživného na děti, bude zjištěno na základě stávajícího rozhodnutí.

¹²³ Vysvětlující zpráva, body 469–471. Upozorňujeme, že úmluva nedefinuje v tomto kontextu výraz „právo“, proto vnitrostátní právo dožádaného státu určí, co tento výraz znamená, a rovněž to, zda budou pro účely vydání rozhodnutí o výživném požadovány další informace nebo doklady.

623. Mohou nastat i situace, kdy navrhovatel má rozhodnutí o výživném, ale ví, že odpůrce v dožádaném státě bude moci úspěšně vznést námitku proti návrhu na uznání a výkon. Důvodem by mohla být skutečnost, že nelze najít žádný z důvodů pro uznání a výkon rozhodnutí nebo že se jedná o druh rozhodnutí, který dožádaný stát nemůže vykonat.¹²⁴ V takovém případě bude oprávněný muset podat spíše návrh na vydání nového rozhodnutí než návrh na uznání a výkon¹²⁵.
624. U těchto návrhů se bude též postupovat stejným způsobem jako u jakéhokoli jiného návrhu podle této kapitoly. Avšak jelikož není vydáno nové rozhodnutí z důvodu zamítnutí uznat a vykonat stávající rozhodnutí pro výhradu (čl. 20 odst. 4), nebude se uplatňovat domněnka o právu dítěte uvedená v čl. 20 odst. 5 rozebraná výše. Právo dětí na výživné bude muset být určeno v rámci návrhu na nové rozhodnutí.

II. Vyřizování příchozích návrhů na vydání rozhodnutí o výživném

A. Obecné informace

625. V tomto oddíle se zabýváme obecnými požadavky ohledně vyřízení příchozího návrhu na vydání rozhodnutí o výživném. Postupy v jednotlivých státech se značně liší v závislosti na vnitrostátních právních předpisech a postupech jednotlivých států. Některé státy budou k vydání rozhodnutí využívat soudní řízení; jiné pošlou návrh správnímu orgánu, který rozhodnutí vydá.
626. Úmluva však stanovuje určité obecné kroky pro všechny návrhy a návrhy na vydání rozhodnutí se budou v každém státě obecně řídit stejnými postupy. Po přijetí návrhu provede ústřední orgán úvodní přezkum, v případě potřeby bude možné požádat o další dokumenty a poté bude návrh zaslán příslušnému orgánu v dožádaném státě pro účely vydání rozhodnutí.
627. Postupy pro vydání rozhodnutí budou upraveny vnitrostátními právními předpisy¹²⁶ a postupy dožádaného státu. Pokud navrhovatel požádal o výkon rozhodnutí zaškrtnutím příslušného políčka ve formuláři žádosti, bude vydané rozhodnutí vykonáno příslušným orgánem v dožádaném státě.
628. V profilu země pro jednotlivé státy se stanoví, co může navrhovatel v procesu vydání rozhodnutí očekávat.

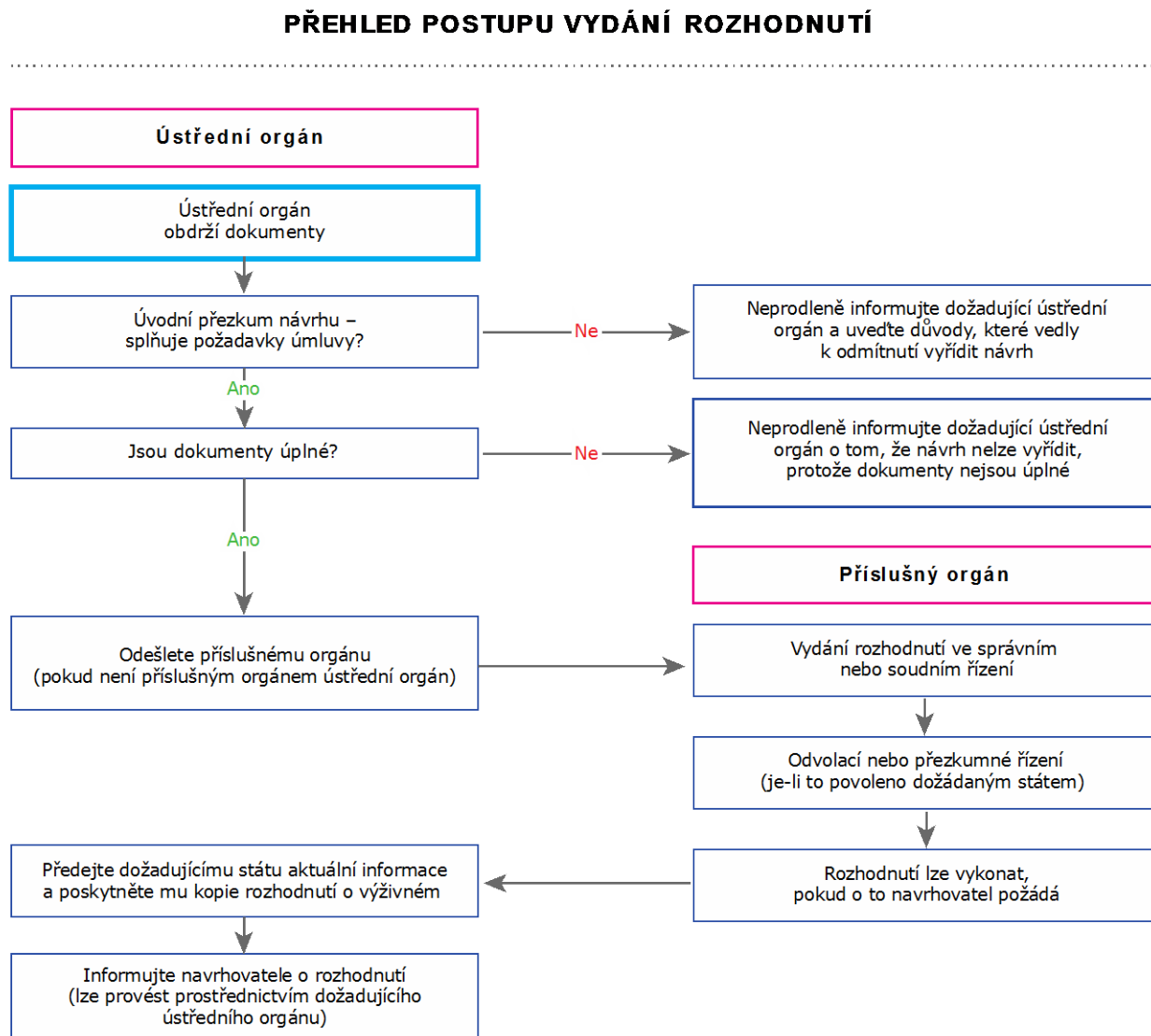
¹²⁴ Rozhodnutí může například stanovit výživné jako procento platu a dožádaný stát může toto ustanovení pokládat za příliš neurčité na to, aby bylo rozhodnutí vykonatelné. Viz vysvětlující zpráva, bod 255.

¹²⁵ Viz tamtéž.

¹²⁶ To může zahrnovat Haagský protokol o právu rozhodném pro vyživovací povinnost, pokud je dožádaný stát jeho stranou.

B. Schéma

629. V níže uvedeném schématu je poskytnut přehled postupu vydání rozhodnutí.

Obrázek 25: Přehled postupu vydání rozhodnutí

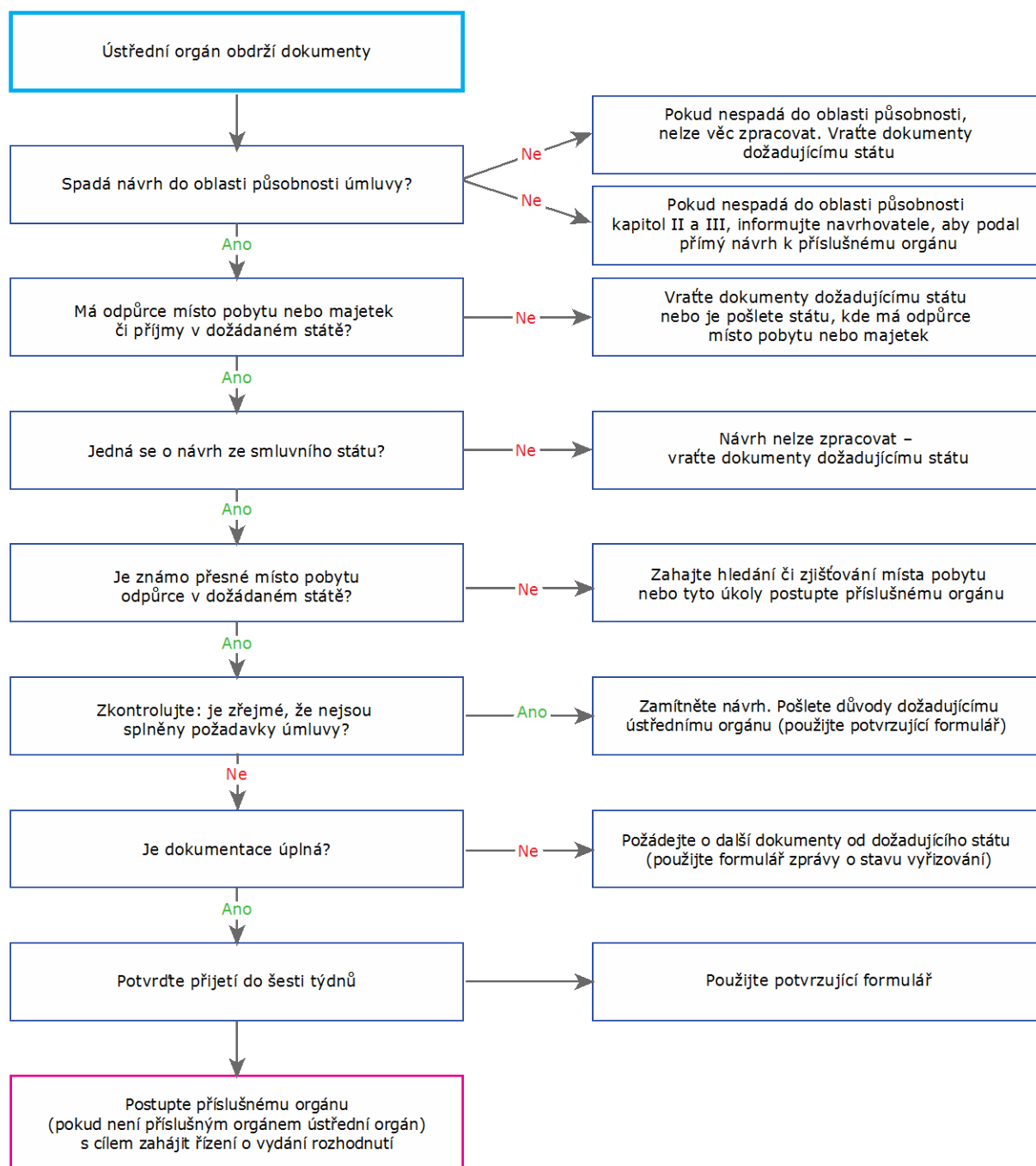
C. Kroky v postupu vydání rozhodnutí

1. Úvodní posouzení ústředním orgánem

630. Účelem úvodního posouzení ústředním orgánem v dožádaném státě je zajistit, že je návrh odůvodněný, že je dokumentace úplná a že návrh může být vyřízen. V případě potřeby může být nezbytné provést hledání s cílem určit místo pobytu povinného/odpůrce, zejména pokud panují určité pochybnosti o tom, zda má místo pobytu v dožádaném státě nebo zda má v tomto státě majetek nebo příjmy.
- Dožadující stát** je smluvní stát, který podává návrh a vznáší žádost jménem navrhovatele, který má v tomto státě místo pobytu. **Dožádaný stát** je smluvní stát, který je žádán o vyřízení návrhu.*

631. Tyto úvodní kroky jsou znázorněny v níže uvedeném schématu.

KROKY ÚSTŘEDNÍHO ORGÁNU PO PŘIJETÍ NÁVRHU NA VYDÁNÍ ROZHODNUTÍ

Obrázek 26: Úvodní úvahy: návrh na vydání rozhodnutí

a) Nejsou splněny požadavky úmluvy

632. Podle článku 12 úmluvy může dožádaný ústřední orgán odmítnout vyřídit návrh, pokud je „zřejmé“, že nejsou splněny požadavky úmluvy. To neznámá, že dožádaný ústřední orgán určí, zda je návrh ve své podstatě odůvodněný, nýbrž se očekává, že dožádaný ústřední orgán zkontroluje návrh pouze proto, aby zajistil, že nejde o zneužití řízení nebo o žádost, která vůbec nespádá do působnosti úmluvy – například o návrh, který se zabývá pouze svěřením dětí do péče.
633. Jelikož dožadující ústřední orgán provedl podobnou kontrolu již před předáním dokumentu, je nepravděpodobné, že by návrh byl z těchto důvodů zamítnut.
634. Je-li návrh zamítnut, musí být informován ústřední orgán v dožadujícím státě a musí mu být sděleny důvody zamítnutí. K informování ústředního orgánu by měl být použit povinný potvrzující formulář.

***Příklad:** Návrh by mohl být totožný s předchozím návrhem, který byl zamítnut, a pokud nejsou předloženy nové důkazy, byl by ústřední orgán oprávněn ho na tomto základě zamítnout.*

b) Neúplné dokumenty

635. Měl by být proveden přezkum příchozího souboru dokumentů s cílem ujistit se, že je dokumentace úplná. V každé věci týkající se vydání rozhodnutí bude dokumentace obsahovat předávací formulář a návrh na vydání rozhodnutí. Ostatní požadované dokumenty se budou lišit v závislosti na jednotlivých skutečnostech daného případu (např. zda je dítě plnoleté nebo brzy dosáhne plnoletosti).
636. Pro tento účel lze použít doporučený formulář zprávy o stavu vyřizování nebo povinný potvrzující formulář.

c) Potvrzení přijetí

637. Podle úmluvy musí ústřední orgán dožádaného státu potvrdit do **šesti týdnů** přijetí návrhu. Měl by být použit povinný potvrzující formulář.

d) Určení místa pobytu odpůrce/povinného

638. V některých případech nebude navrhovatel znát přesné nebo aktuální místo pobytu odpůrce/povinného. Dožádaný stát musí tudíž použít dostupné zdroje, aby povinného našel a návrh mohl být vyřízen. V každém případě bude muset povinný v určitém bodě obdržet oznámení o návrhu ve věci výživného, a pokud je usilováno o výkon rozhodnutí, bude i pro tento postup vyžadováno místo pobytu povinného.
639. V některých případech, kdy panují pochybnosti o tom, zda povinný vůbec žije v daném státě, může být prozíravé provést hledání při nejbližší možné příležitosti. Zjistí-li se, že povinný v daném státě místo pobytu nemá, může být informován dožadující stát a návrh může být zaslán jinému smluvnímu státu.
640. V jiných případech uskuteční požadované hledání příslušný orgán v rámci samotného postupu vydání rozhodnutí, nikoli jako předběžný krok.
641. V každém případě je důležité mít na paměti, že adresa ani kontaktní údaje odpůrce nemusí být sdíleny s dožadujícím státem. Mají-li být tyto informace sdíleny, musí to být provedeno v souladu s vnitrostátními právními předpisy, které se týkají ochrany osobních údajů.

e) Zahájení řízení o vydání rozhodnutí

642. Jakmile jsou tyto úvodní kroky dokončeny, je návrh připraven k vyřízení dožadáným státem. Návrh bude vyřizován buď **ústředním orgánem**, pokud je to pro tento účel příslušný orgán, nebo bude zaslán **příslušnému orgánu** v daném státě. Tím může být správní nebo soudní orgán. Další oddíl nastiňuje postupy pro vydání rozhodnutí.

Ústřední orgán je veřejný orgán určený smluvním státem k výkonu nebo plnění povinností správní spolupráce a pomoci podle úmluvy.

Příslušný orgán je orgán v daném státě, který právní předpisy tohoto státu pověřují výkonem zvláštních úkolů podle úmluvy nebo mu jejich výkon umožňují. Příslušným orgánem může být soud, správní orgán, program pro výkon vymáhání výživného na děti nebo jakýkoli jiný vládní subjekt, který vykonává některé z úkolů spojených s úmluvou.

2. Vydání rozhodnutí o výživném – příslušný orgán

643. Jelikož je tolik různých způsobů, jak jednotlivé státy spravují návrhy na vydání rozhodnutí, musí být tento oddíl velmi obecný. Jeho účelem je poskytnout obecný přehled kroků, které se budou vztahovat na všechny návrhy. Avšak ne každý krok proběhne v každém státě ve stejném pořadí nebo stejným způsobem.
644. Například v každém návrhu na vydání rozhodnutí o výživném bude **povinný** informován o návrhu nebo o posouzení výživného. V některých státech k tomu dojde ve velmi časně fázi postupu a povinný bude informován o tom, že je usilováno o výživné a že bude požádán o poskytnutí finančních údajů příslušnému orgánu, který je za vydání rozhodnutí o výživném odpovědný. Tento orgán poté určí výši výživného.
- Povinný** je fyzická osoba, která má vyživovací povinnost nebo vůči níž byl uplatněn nárok na výživné. Povinný může být rodič nebo manžel/manželka nebo kdokoli jiný, kdo má podle práva místa, kde bylo rozhodnutí vydáno, povinnost platit výživné.
645. V některých správních systémech obdrží povinný též oznámení o žádosti o výživné, ale často bude mít toto oznámení formu posouzení, které provedl správní orgán v souvislosti s výší výživného splatného povinným. Povinný má poté příležitost podat proti posouzení námitku a informace poskytnuté povinným budou zohledněny v konečném rozhodnutí o výživném nebo v posouzení¹²⁷.
646. Avšak navzdory různým řízením jsou si postupy podobné z toho významného hlediska, že ve všech státech bude povinný v určitém bodě informován o žádosti o výživné a dostane příležitost podat opravný prostředek. Příležitost být slyšen nebo podat proti rozhodnutí opravný prostředek může mít kdykoli, ale součástí postupu je vždy oznámení.
647. V závislosti na vnitřních postupech státu budou v rámci zahájení postupu ve věci návrhu na vydání rozhodnutí podniknuty následující kroky. Kroky budou podobné v soudním i správním systému.

¹²⁷

Viz například Austrálie: < <http://www.csa.gov.au> >.

a) Kontrola dokumentace

648. Účelem kontroly dokumentace bude ujistit se, že je úplná a splňuje zvláštní kritéria, jako je potřeba mít některé dokumenty ověřené. V rámci úmluvy se nepožaduje, aby byly vždy poskytnuty ověřené kopie dokumentů. Pokud je váš stát požaduje a nebyly poskytnuty, obraťte se na dožadující stát. K podání žádosti o dokumenty můžete použít povinný potvrzující formulář (pokud přijetí návrhu ještě nebylo potvrzeno) nebo doporučený formulář zprávy o stavu vyřizování.

b) Oznámení povinnému

649. Oznámení povinnému je rozebráno výše. Navíc může být povinný požádán o finanční nebo jiné informace nezbytné pro určení jeho příjmů a schopnosti platit výživné.

c) Postoupení k řešení sporu nebo podobným řízením

650. V některých státech mohou být pro rychlé vyřízení návrhu k dispozici služby, jako je alternativní řešení sporů, mediace nebo pomoc s přípravou dokumentů. Ty budou dle potřeby zpřístupněny jak navrhovatelům, tak odpůrcům. V některých státech se usiluje o dosažení rozhodnutí na základě souhlasu nebo dohody.

d) Určení rodičovství

651. V případě některých návrhů může oprávněný požádat o určení rodičovství nebo povinný/odpůrce může zpochybnit, že je rodičem dítěte či dětí a požádat o genetický test. To, zda povinný může tuto otázku vznést, bude záviset na právu dožádaného státu. Například v některých státech nebude rodičovský test nařízen nebo návrh povolen, pokud se dítě narodilo během manželství rodičů.
652. Je-li test rodičovství nutný, požaduje úmluva, aby ústřední orgán při určení rodičovství „poskytl pomoc“ (čl. 6 odst. 2 písm. h)). To neznamená, že ústřední orgán v dožádaném státě je povinný genetický test na žádost povinného zajistit; musí však být schopen poradit odpůrci/povinnému ohledně zkušebních zařízení nebo agentur, které mohou testy provést. Ústřední orgán může též pomoci při předání žádosti o test navrhovateli v dožadujícím státě¹²⁸.
653. To však neznamená, že dožádaný stát musí za test rodičovství, žádá-li o něj povinný, zaplatit. Dožádaný stát může žádost podmínit požadavkem, aby test uhradil povinný/odpůrce.

e) Právní pomoc a náklady na test rodičovství

654. Náklady na genetický test pro určení rodičovství se v jednotlivých státech výrazně různí. Jednou ze základních zásad úmluvy je to, aby služby, včetně právní pomoci, byly pro účely návrhů týkajících se vyživovacích povinností na dítě mladší 21 let oprávněnému poskytovány bezplatně. Patří sem i návrhy na vydání rozhodnutí (čl. 15 odst. 1). Ve skutečnosti to znamená, že by oprávněný neměl hradit náklady spojené s testem rodičovství¹²⁹.
655. Více informací o poskytování bezplatné právní pomoci obsahuje kapitola 3.

¹²⁸ Pokud jsou oba státy smluvními stranami úmluvy o provádění důkazů z roku 1970, viz kapitola 3 část 2 oddíl V – Další haagské úmluvy.

¹²⁹ Ledaže dožádaný stát pokládá návrh v jeho podstatě za zjevně bezdůvodný (čl. 15 odst. 2). Stát může také učinit prohlášení, že pro určení práva na bezplatné služby bude využít přezkum majetkových poměrů dítěte.

f) Určení výše výživného

656. Jakmile byly vyřešeny veškeré otázky týkající se rodičovství a byly provedeny ostatní předběžné kroky dle vnitřních postupů dožádaného státu, bude vydáno rozhodnutí o výživném. Ve většině případů bude přiznaná výše výživného určena právem dožádaného státu. Některé státy však možná přijaly jiná pravidla týkající se použitelného práva. Některé státy uplatňují zásady pro výživné na dítě na základě příjmů povinného nebo kombinace příjmů povinného a oprávněného; jiné stanovují výživné výhradně s ohledem na náklady na výchovu dítěte.
657. Nesnažíme se zde shrnout různé způsoby, jimiž je určována výše výživného. Lze si přečíst profil země a mnoho států má internetové stránky¹³⁰, kde jsou tyto informace také uvedeny.

g) Informování stran a žádost, aby ústřední orgán sdělil výsledek, a poskytnutí zprávy o stavu vyřizování

658. Kromě úvodního potvrzení přijetí návrhu úmluva požaduje, aby ústřední orgán dožádaného státu poskytl ústřednímu orgánu dožadujícího státu do **tří měsíců** od potvrzení přijetí návrhu zprávu o stavu. Pro tento účel existuje doporučený formulář.
659. Strany (navrhovatel a povinný) by měly být též informovány o výsledku návrhu. Ústřední orgán v dožadujícím státě je odpovědný za to, že navrhovatele informuje o výsledku a případně mu poskytne kopii rozhodnutí. Musí být splněny i jakékoli zvláštní požadavky vnitrostátního práva dožádaného státu v oblasti doručení rozhodnutí nebo jeho oznámení¹³¹.

h) Odvolací nebo přezkumné řízení

660. Právo dožádaného státu může povolovat odvolání proti rozhodnutí nebo jeho přezkum. Tento opravný prostředek bude moci využít i navrhovatel, například pokud bylo přiznání výživného zamítnuto nebo navrhovatel napadá výši přiznaného výživného. Kromě informování dožadujícího ústředního orgánu o výsledku návrhu (viz výše) je osvědčeným postupem, aby ústřední orgán přiložil i informace týkající se jakýchkoli dostupných opravných prostředků odvolání nebo přezkumu a lhůt pro uplatnění těchto práv.
661. V případě, že je v souvislosti s odvoláním požadována právní pomoc, vztahuje se výše uvedená úvaha i na požadavek, aby ústřední orgán dožádaného státu poskytl oprávněnému/navrhovateli bezplatnou pomoc. Upozorňujeme, že pro účely odvolání může být provedeno nové posouzení nároku navrhovatele na bezplatnou právní pomoc, jelikož dožádaný stát může před poskytnutím bezplatné pomoci posuzovat, zda je odvolání ve své podstatě zjevně bezdůvodné¹³².

i) Výkon rozhodnutí o výživném

662. Pokud navrhovatel požádal o výkon rozhodnutí (to bude označeno zaškrtnutím příslušného políčka ve formuláři návrhu), mělo by být rozhodnutí po dokončení postoupeno příslušnému orgánu pro účely výkonu.

¹³⁰ Například Austrálie, Kanada, Norsko, Spojené království či Spojené státy americké.

¹³¹ Pokud jsou oba státy smluvními stranami úmluvy o doručování písemností z roku 1965, viz kapitola 3 část 2 oddíl V – Další haagské úmluvy.

¹³² Viz vysvětlující zpráva, bod 388.

III. Další materiály

A. *Praktické rady*

- Je vhodné dožadující stát pravidelně informovat o stavu vyřizování návrhu. Úmluva požaduje, aby bylo přijetí návrhu do šesti týdnů potvrzeno a aby byla po dalších třech měsících poskytnuta zpráva o stavu vyřizování. Formulář zprávy o stavu vyřizování lze též následně používat pravidelně pro informování o stavu vyřizování návrhu.
- Pokud navrhovatel a odpůrce dosáhnou dohody ohledně rozhodnutí o výživném, určitě o tom neprodleně informujte ústřední orgán dožadujícího státu, aby mohl svůj spis uzavřít.
- Všechny smluvní státy jsou obecně povinny vyřizovat návrhy co nejrychleji. To je obzvláště důležité v souvislosti s návrhy na vydání rozhodnutí, jelikož až do vydání rozhodnutí nemají navrhovatel a děti žádné právo na výživné. V důsledku zbytečných prodlení při stanovování výživného se rodiny často mohou dostávat do velmi tíživých životních situací.

B. *Související formuláře*

Návrh na vydání rozhodnutí

Předávací formulář

Formulář o majetkových poměrech

C. *Příslušné články úmluvy*

Článek 10

Článek 11

Článek 12

Článek 14

Článek 15

Článek 20

Článek 22

D. *Související oddíly příručky*

Viz kapitola 3 část 2 oddíl III – Účinný přístup k řízením a právní pomoci

Viz kapitoly 4 a 5 – Vyřizování odchozích a příchozích návrhů na uznání nebo uznání a výkon

Viz kapitola 8 – Odchozí návrhy na vydání rozhodnutí o výživném

Viz kapitola 10 – Výkon rozhodnutí o výživném

IV. Kontrolní seznam – příchozí návrhy na vydání rozhodnutí

	Postup	Odkaz na příručku
1	Přijetí dokumentů od dožadujícího ústředního orgánu	II.C.1.c)
2	Zajištění, aby dokumenty byly úplné a aby návrh spadl do oblasti působnosti úmluvy	II.C.1.a)
3	Odeslání příslušnému orgánu	II.C.1.e)
4	Vydání rozhodnutí o výživném	II.C.2
i)	Přezkum dokumentů a informování povinného	II.C.2.1, 2
ii)	V případě potřeby určení rodičovství	II.C.2.4
iii)	Určení výše výživného	II.C.2.6
5	Informace pro povinného a oprávněného a aktuální informace pro dožadující ústřední orgán	II.C.2.7
6	Je-li to povoleno, odvolací nebo přezkumný postup	II.C.2.8
7	Postoupení rozhodnutí pro účely výkonu, pokud o něj navrhovatel požádal	II.C.2.9

V. Často kladené otázky

Jak může navrhovatel zjistit, co se děje s návrhem?

663. Pokud má navrhovatel otázky, měl by kontaktovat ústřední orgán v dožadujícím státě, aby se dozvěděl o stavu vyřizování návrhu. Ústřední orgán ve druhém státě nebude v přímém kontaktu s navrhovatelem, ledaže souhlasil s přijímáním přímých dotazů. Podle úmluvy musí ústřední orgán v dožádaném státě potvrdit do šesti týdnů přijetí návrhu a do tří měsíců od potvrzení přijetí návrhu musí ústřednímu orgánu v dožadujícím státě poskytnout zprávu o stavu vyřizování.

Může povinný/odpůrce zpochybnit otcovství?

664. To bude záviset na právu dožádaného státu. V některých státech bude žádost o test rodičovství zamítnuta, například pokud byly strany manželé.

Jaká je úloha ústředního orgánu, pokud je požadován test rodičovství?

665. Pokud test požaduje navrhovatel, měl by být ústřední orgán v dožádaném státě v postupu nápomocen. Ústřední orgán by měl kontaktovat dožadující ústřední orgán a usnadnit účast navrhovatele na testování.
666. Pokud povinný smí požádat o test, nemá dožádaný stát povinnost test zajistit, příslušný orgán ale může poskytnout povinnému informace o tom, jak lze test rodičovství podstoupit.

Musí se navrhovatel předstoupit před soud?

667. To bude záviset na tom, zda dožádaný stát (pokud jde o návrh na vydání rozhodnutí) požaduje, aby byl navrhovatel přítomen. Ústřední orgán může pomoci tím, že dle možností umožní účast pomocí telefonu nebo videokonference¹³³.

Kdo uhradí náklady na genetický test v návrhu na výživné na dítě, které je mladší 21 let?

668. Náklady na test rodičovství spadají do bezplatných služeb, které musí být navrhovateli poskytnuty v souvislosti s výživným na dítě. Navrhovatel tudíž nemůže být žádán o úhradu testu rodičovství, pokud není návrh zjevně bezdůvodný, jak stanoví čl. 15 odst. 2.¹³⁴ To však nemusí nutně znamenat, že odpovědnost za náklady ponese ústřední orgán v dožádaném státě, protože dožádaný stát může úhradu nákladů na test jako podmínku testu požadovat po povinném. To určí právní předpisy a postupy dožádaného státu.

Jak vysoké výživné bude přiznáno?

669. Metoda, která se používá k výpočtu výše splatného výživného, je v každém státě jiná a nespadá do oblasti působnosti této příručky. Většina států má internetové stránky, na nichž můžete zjistit, jak se výše výživného v daném státě vypočítá. Jak se určí výše výživného, bude uvedeno v profilu země dožádaného státu.

Co se stane, pokud je odpůrce informován, ale neodpoví nebo rozhodnutí nezpochybní?

670. To bude záviset na konkrétních pravidlech uplatňovaných v dožádaném státě. Povolují-li to právní předpisy tohoto státu, může být záležitost dále vyřizována a rozhodnutí bude vydáno v nepřítomnosti povinného nebo ve správním systému může být rozhodnutí považováno za účinné, jakmile uplyne lhůta pro podání opravného prostředku, a rozhodnutí lze poté vykonat.

Co se stane po vydání rozhodnutí?

671. Navrhovatel ve formuláři návrhu uvede zaškrtnutím příslušného políčka, zda chce, aby rozhodnutí bylo vykonáno. Pokud usiluje o výkon rozhodnutí, bude rozhodnutí pro účely výkonu zasláno příslušnému orgánu v dožádaném státě a vybrané platby výživného budou postoupeny oprávněnému.

Může navrhovatel podat proti přiznané výši výživného opravný prostředek?

672. Pouze pokud odvolací nebo přezkumný postup povoluje stát, kde bylo rozhodnutí vydáno. Ústřední orgán v dožádaném státě bude oprávněného, až bude rozhodnutí vydáno, informovat o tom, zda lze proti částce podat opravný prostředek. Navrhovatel může též podat opravný prostředek proti rozhodnutí nepřiznat výživné a ústřední orgán v dožádaném státě může s tímto postupem také pomoci¹³⁵.

¹³³ Pokud jsou oba státy smluvními stranami úmluvy o provádění důkazů z roku 1970, viz kapitola 3 část 2 oddíl V – Další haagské úmluvy.

¹³⁴ Viz vysvětlující zpráva, bod 392. Stát může též učinit prohlášení o využití přezkumu majetkových poměrů dítěte a v takovém případě, pokud test nedopadne pro dítě příznivě, by o úhradu nákladů mohl být požádán navrhovatel. Viz kapitola 3 této příručky.

¹³⁵ Viz vysvětlující zpráva, bod 390. Pokud je opravný prostředek pokládán za zjevně bezdůvodný, lze bezplatnou právní pomoc zamítnout.

Kapitola 10

Výkon rozhodnutí o výživném

Jak je tato kapitola strukturována:

Tato kapitola pojednává o výkonu rozhodnutí o výživném.

V [oddíle I](#) je poskytnut přehled ustanovení o výkonu rozhodnutí uvedených v úmluvě.

V [oddíle II](#) jsou představena dostupná opatření pro výkon rozhodnutí a vyzdvížena určitá témata, např. omezení při získávání nedoplatků a možnosti, jak řešit otázky spojené s převodem měn.

V [oddíle III](#) jsou uvedeny odkazy a další podklady týkající se uplatňování.

[Oddíl IV](#) zahrnuje některé nejčastěji kladené otázky související s výkonem rozhodnutí o výživném.

I. Přehled

673. Tato kapitola se od ostatních kapitol v příručce liší v tom, že nepojednává o zpracování příchozích a odchozích žádostí zaslaných jinými ústředními orgány. Věnuje se naopak krokům, které dožádaný stát podle vnitrostátního práva přijímá poté, co ústřední orgán obdržel a zpracoval žádost jiného státu, tedy uznal stávající rozhodnutí, provedl v něm změny nebo vydal nové rozhodnutí, a navrhovatel požádá o výkon tohoto rozhodnutí.

A. Výkon rozhodnutí podle úmluvy

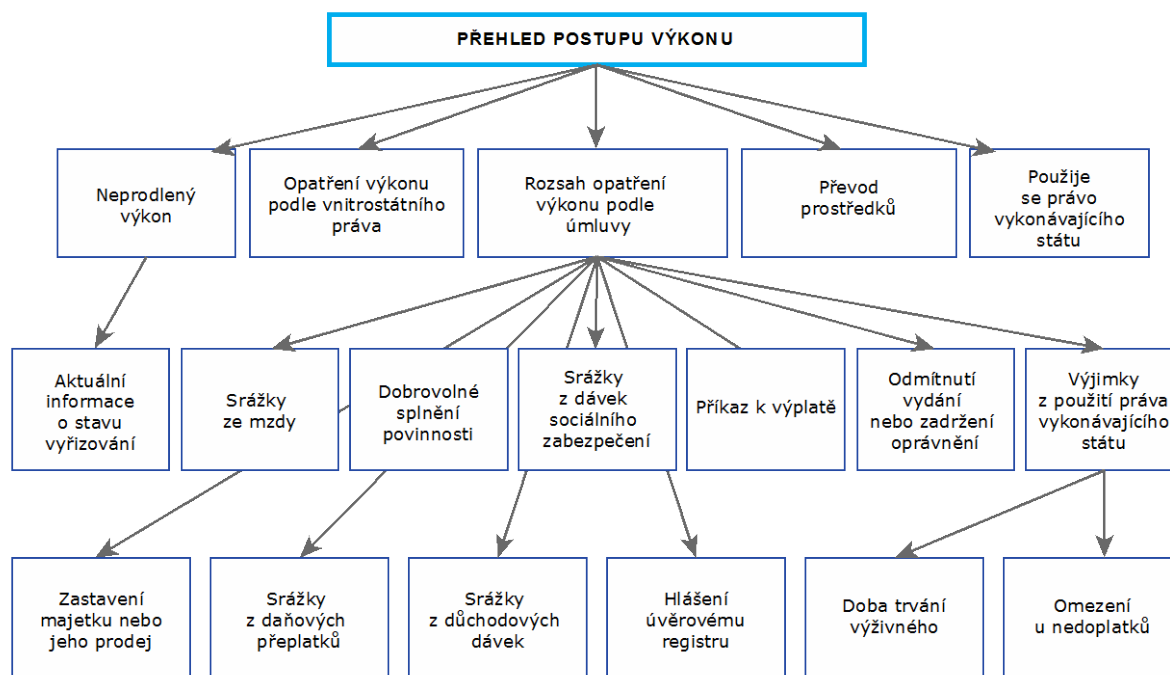
674. Výkon **rozhodnutí o výživném** je proveden, jakmile je přijato platné, vykonatelné rozhodnutí. Rozhodnutí musí vydat či uznat dožádaný stát. K výkonu rozhodnutí dojde zpravidla ve státě, v němž má povinný místo pobytu, nebo ve státě, v němž má majetek či příjem. Výkon rozhodnutí může být zahájen ve více než jednom členském státě v závislosti na umístění majetku či příjmu a místu pobytu povinného.
- Rozhodnutí o výživném stanoví povinnému povinnost hradit výživné a jeho součástí může být také automatická valorizace a požadavek uhradit nedoplatky na výživném, výživné určené zpětně nebo úroky a stanovení nákladů nebo výdajů.**
675. Ne všechny státy budou k výkonu rozhodnutí o výživném používat týchž opatření a nutné kroky se budou v jednotlivých případech odvíjet od ochoty a schopnosti povinného provádět platby.
676. V některých státech bude vždy existovat snaha prosadit dobrovolné placení výživného v souladu s rozhodnutím o výživném, ať před zahájením výkonu rozhodnutí, nebo jako součást již probíhajícího procesu výkonu rozhodnutí. Cílem všech opatření přijatých v dožádaném státě by vždy mělo být okamžité a účinné zajištění průběžných a pravidelných plateb výživného a splnění povinností vyplývajících z rozhodnutí.

677. Vzhledem k tomu, že donucovací orgán může mít získávání plateb u určitého případu na starosti řadu let, budou se u takového případu postupem času uplatňovat různé prostředky výkonu rozhodnutí a v jeho průběhu vyvstanou různé otázky.
678. Přestože výkon rozhodnutí o výživném je téměř výhradně otázkou vnitřní politiky státu, úmluva obsahuje určitá klíčová ustanovení týkající se výkonu. Výkon musí být proveden „okamžitě“ (čl. 32 odst. 2) a přikročí se k němu, aniž by bylo třeba dalších kroků navrhovatele (čl. 32 odst. 3). Podle úmluvy musí smluvní stát přijmout „účinná opatření“ pro výkon rozhodnutí. V článku 34 je uveden doporučený seznam opatření pro výkon rozhodnutí, je však na každém státě provádějícím výkon rozhodnutí, zda použije některá, nebo všechna uvedená opatření.¹³⁶ Ne všechna uvedená opatření budou podle vnitrostátního práva smluvního státu k dispozici.
679. Podle čl. 6 odst. 2 písm. f) úmluvy musí státy také usnadňovat rychlý převod plateb oprávněným a podle článku 35 využívat nejehospodárnější a nejúčinnější metody pro převod prostředků a omezovat překážky pro přeshraniční převod výživného.¹³⁷

II. Postupy výkonu rozhodnutí podle úmluvy

A. Obecné informace

680. Úmluva obsahuje pouze obecná ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí. Je tomu tak proto, že samotné postupy, jakož i prostředky výkonu rozhodnutí stanoví vnitrostátní právo státu odpovědného za výkon rozhodnutí. Ustanovení úmluvy vztahující se na návrhy na výkon rozhodnutí obdržené od ústředního orgánu i na návrhy podané přímo příslušnému orgánu jsou v zásadě totožná.

Obrázek 27: Přehled ustanovení úmluvy týkajících se výkonu rozhodnutí

¹³⁶ Viz vysvětlující zpráva, bod 582.

¹³⁷ Viz vysvětlující zpráva, bod 585.

B. Rychlý výkon rozhodnutí

681. Vzhledem k tomu, že cílem celé řady návrhů podle úmluvy je úspěšný výkon rozhodnutí o výživném, musí být výkon podle čl. 32 odst. 2 proveden „okamžitě“. Co pojem „okamžitě“ v dané konkrétní situaci znamená, není nijak vymezeno, jednoznačně se však očekává, že kroky k výkonu rozhodnutí budou přijaty urychleně tak, jak to dovolují právní předpisy a pravidla státu, v němž se výkon provádí.¹³⁸
682. Požadavek na okamžitý výkon rozhodnutí je třeba zvážit spolu s povinnostmi ústředních orgánů vymezenými v článku 12, podle něhož se ústřední orgány vzájemně informují o osobě (osobách) nebo odboru (odborech) příslušných pro konkrétní případ a o vývoji případu a odpovídají na žádosti o informace.

Osvědčený postup: Ačkoli úmluva pouze stanoví, aby tři měsíce po potvrzení přijetí návrhu byla vypracována zpráva o počátečním stavu, doporučuje se pravidelně předkládat dožadujícímu ústřednímu orgánu aktuální informace, aby navrhovatel a dožadující ústřední orgán byli informováni o vývoji případu. K tomuto účelu lze použít formulář zprávy o stavu vyřizování návrhu. V něm lze uvést, zda se jedná o první, či další aktualizaci. V následných zprávách by měly být uvedeny pouze změny, jež nastaly od poslední zprávy.

C. Opatření pro výkon rozhodnutí

683. Všechny smluvní strany musí zavést účinná opatření¹³⁹ pro výkon rozhodnutí o výživném a musí zajistit alespoň takový rozsah opatření pro výkon rozhodnutí, která jsou k dispozici u vnitrostátních případů. Opatření dostupná v jednotlivých státech však budou odlišná, neboť výkon rozhodnutí upravují právní předpisy státu, jenž výkon rozhodnutí provádí. Profil země dožádaného státu bude obsahovat přehled opatření pro výkon rozhodnutí dostupných v tomto státě.
684. V některých státech se orgán provádějící výkon rozhodnutí bude nejprve snažit povinného přimět, aby povinnosti podle rozhodnutí splnil dobrovolně, a to buď pravidelnou úhradou plateb, nebo automatickými srážkami z platu. K tomu kroku se přistoupí dříve, než budou přijata jakákoli opatření pro výkon rozhodnutí. V některých státech může mít povinný rovněž nárok na oznámení výkonu rozhodnutí, jakož i určitá práva k dobrovolnému uhrazení platby dříve, než budou přijata opatření pro výkon rozhodnutí. Profil země pro stát, který provádí výkon rozhodnutí, bude obsahovat přehled postupů použitelných v tomto státě.
685. Nedochází-li k úhradě plateb, vymezí orgán provádějící výkon rozhodnutí na základě svých politik a pravomocí, jež mu byly svěřeny, prostředky výkonu rozhodnutí. V některých státech je výkon rozhodnutí téměř zcela administrativní záležitostí a k soudnímu řízení se přistupuje zřídka z důvodu záměrného nedodržování povinností. V jiných státech musí být téměř všechna opatření pro výkon rozhodnutí, včetně příkazů k výplatě, vydána soudním orgánem.
686. V úmluvě je uvedena řada doporučených opatření. Některé země budou mít k dispozici i další prostředky. Mezi tyto dostupné mechanismy pro výkon rozhodnutí patří:

¹³⁸ Viz vysvětlující zpráva, bod 572.

¹³⁹ Pojednání o tomto pojmu viz vysvětlující zpráva, bod 582.

a) Srážky ze mzdy

687. Jedná se o opatření, které vyžaduje, aby zaměstnavatel povinného prováděl určité srážky ze mzdy či platu povinného a tyto prostředky zasílal orgánu provádějícímu výkon rozhodnutí. Lze je také označit za příkaz k výplatě či přikázání ze mzdy. O provádění srážek může povinný dobrovolně požádat, nebo se může jednat o opatření orgánu provádějícího výkon rozhodnutí.

b) Příkaz k výplatě

688. Pomocí **příkazu k výplatě** zadrží orgán provádějící výkon rozhodnutí finanční prostředky, které by jinak byly vyplaceny povinnému. Příkaz k výplatě znamená, že osoba či organizace musí tyto finanční prostředky, jež by jinak vyplatila povinnému, převést orgánu provádějícímu výkon rozhodnutí ve prospěch oprávněného, jemuž náleží výživné. V závislosti na právních předpisech v oblasti výkonu rozhodnutí státu odpovědného za tento výkon mohou příkazu k výplatě podléhat tyto kategorie finančních prostředků:

- vrácené daňové přeplatky,
- jednorázové platby,
- nájemné či platby za služby,
- bankovní účty,
- provize.

Příkaz k výplatě, přikázání a srážky jsou všechno pojmy, které byly v úmluvě použity k popisu postupu zadržení finančních prostředků, jež by jinak mohly být vyplaceny povinnému, a to dříve, než je jejich výplata provedena, a povinnosti převodu těchto prostředků příslušnému orgánu, soudnímu nebo správnímu orgánu. Tyto finanční prostředky pak lze použít na úhradu dlužného výživného.

c) Srážky z dávek sociálního zabezpečení

689. V některých státech bude mít příslušný orgán možnost vymáhat rozhodnutí o výživném tak, že bude provádět srážky ze všech dávek sociálního zabezpečení a pomoci poskytovaných vládou, na něž má povinný nárok.

d) Zastavení majetku nebo jeho nucený prodej

690. Zastavení majetku je poznámka učiněná na listu vlastnického práva povinného na majetek nebo jeho zápisu v katastru. V případě pozdějšího prodeje majetku jsou z výnosu z prodeje uhrazeny veškeré nedoplatky na výživném. Na základě zastavení majetku může mít orgán provádějící výkon rozhodnutí také právo majetek prodat (označuje se jako nucený prodej), a výživné tak získat z výnosů z prodeje.
691. Zastavení majetku lze provést u majetku nemovitého (např. pozemků, domu či stavby) i osobního (vozidla, lodě, karavany a podobný majetek).

e) Srážky z daňových přeplatků

692. V některých státech vláda vrací plátcům daně veškeré uhrazené nebo sražené přeplatky na daních. Kritéria pro vrácení přeplatků budou v jednotlivých státech odlišná. Orgány provádějící výkon rozhodnutí o výživném v celé řadě států mají možnost zadržet veškeré přeplatky splatné povinnému.

f) Srážky nebo přikázání z důchodových dávek

693. V některých státech lze důchodové dávky či jejich výplatu, na něž má povinný nárok, obstatit a použít k úhradě dlužného výživného.

g) Hlášení úvěrovému registru

694. Hlášení nesplněných vyživovacích povinností úřadu pro ochranu věřitelů je mechanismem, kterým orgány provádějící výkon rozhodnutí v některých státech zajišťují, aby měl každý poskytovatel úvěru, např. finanční instituce, informace o povinnosti povinného hradit výživné a o veškerých nedoplatecích. Tato skutečnost může mít dopad na způsobilost povinného získat další úvěr či financování.

h) Odmítnutí vydání, pozastavení nebo odebrání oprávnění

695. V případě, že má povinný nedoplatky na výživném, může v některých státech orgán provádějící výkon rozhodnutí podat žádost o omezení či zamítnutí práv povinného vyplývajících z oprávnění. Může se jednat o řidičský průkaz, průkaz motorového vozidla nebo jakékoli jiné zvláštní povolení či oprávnění, např. profesní oprávnění, které vnitrostátní právo uznává. V některých státech se toto opatření také označuje jako zadržení oprávnění.

i) Mediace, konciliace nebo prostředky pro dosažení dobrovolného splnění povinnosti

696. U mnoha programů pro výkon rozhodnutí o výživném se zjistilo, že pokud jde o uhrazení nedoplateků a snížení pravděpodobnosti budoucího pochybení, jsou mimořádně účinné snahy o dosažení dobrovolného splnění povinnosti ze strany povinného. Příslušní pracovníci v těchto státech společně s povinným vypracují plán splátek, který zajistí, aby současně s průběžně hrazenými platbami výživného byly placeny také dosud neuhrazené nedoplatky na výživném.

j) Další možná opatření podle vnitrostátního práva

697. Mezi další opatření, která mohou být dostupná podle vnitrostátního práva státu provádějícího výkon rozhodnutí, může patřit:
- zamítnutí či pozastavení výhod držitele cestovního pasu nebo omezení práva povinného vycestovat ze země,
 - nahlášení povinného, jenž má nedoplatky, profesním dohledovým orgánům, jako jsou lékařská či právníká sdružení,
 - odnětí svobody povinného, u něhož byla prokázána způsobilost hradit platby výživného, jenž však záměrně neplní povinnost nebo pohrdá rozhodnutím soudu,
 - zadržení finančních prostředků pocházejících z výnosů z loterie, vyplaceného pojistného krytí a soudních sporů,
 - strukturované požadavky na hledání zaměstnání, podle nichž musí povinný hledat zaměstnání.

D. Platby

698. Jakmile orgán provádějící výkon rozhodnutí dožádaného státu obdrží platby výživného, převede je oprávněnému v dožadujícím státě. Ve většině případů budou toky plateb směřovat od povinného k orgánu provádějícímu výkon rozhodnutí ve státě povinného, následně k dožadujícímu ústřednímu orgánu nebo oprávněnému, i když některé státy budou platby zasílat přímo oprávněnému v dožadujícím státě.

699. Platby povinného jsou zpravidla prováděny prostřednictvím orgánu provádějícího výkon rozhodnutí, aby mohl vést přesné záznamy o uhrazené výši výživného a stanovit skutečnou výši nedoplatků. Důležité je to zejména tehdy, pokud právní předpisy státu v oblasti výkonu rozhodnutí stanoví minimální výši nedoplatků, při jejímž dosažení se použije zvláštní prostředek pro výkon rozhodnutí, nebo kdy stát provádějící výkon rozhodnutí poskytuje oprávněnému zálohy na výživné.¹⁴⁰
700. Mechanismy pro převod finančních prostředků jsou značně odlišné. Některé státy mohou platby provádět elektronicky, jiné využívají šeky či další peněžní nástroje. Některé státy provádějí platby pouze jednou měsíčně, a do jedné finanční operace státu tak zahrnou všechny platby. Jiné státy zasílají každou jednotlivou platbu co nejdříve po přijetí finančních prostředků od povinného. Rozdíl mezi státy panuje také v tom, zda budou platby provádět v měně státu, jenž prostředky převádí, nebo zda budou prostředky nejprve převedeny do měny státu oprávněného.
701. V profilu země budou uvedeny postupy, které stát odpovědný za výkon rozhodnutí bude využívat k provádění plateb ve prospěch oprávněného, jakož i měna, v níž budou prostředky zasílány.

E. Problémy s výkonem rozhodnutí

1. Výzvy v oblasti výkonu rozhodnutí

702. Vzhledem k tomu, že výkon rozhodnutí je téměř výlučně záležitostí na místní úrovni, bude se při řešení problémů uplatňovat zpravidla vnitrostátní právo platné v místě výkonu rozhodnutí a všechny další postupy pro výkon rozhodnutí. *Ústředním orgánem je veřejný orgán určený smluvním státem pro plnění povinností správní spolupráce a pomoci v souladu s úmluvou.*
703. V tomto smyslu vyznívá i ustanovení úmluvy (článek 32), podle něhož se v záležitostech výkonu rozhodnutí uplatňuje právo „dožádaného“ státu.¹⁴¹ *Příslušným orgánem je orgán v daném státě, jemuž bylo na základě právních předpisů tohoto státu svěřeno nebo povoleno plnění konkrétních úkolů vyplývajících z úmluvy. Příslušným orgánem může být soud, správní úřad, program pro vymáhání výživného na děti nebo jakýkoli jiný vládní subjekt, jenž provádí některé úkoly vyplývající z úmluvy.*
704. Existují zvláštní výjimky ze zásady použití práva státu, který provádí výkon rozhodnutí. Pojednává se o nich níže.

2. Omezení výběru nedoplatků

705. Právní předpisy některých států obsahují omezení, jež zabraňují výběru nedoplatků v případech, kdy nedoplatky nabíhají déle než určitý počet let (zabraňují např. výběru nedoplatků starších 10 let). K nesouladu může dojít v případě, že promlčecí doba jednoho státu neodpovídá promlčecí době jiného státu (pokud zde vůbec existuje).

¹⁴⁰ Viz např. právní předpisy Kanady týkající se pozastavení nebo odmítnutí vydání cestovního pasu. Toto opatření může být přijato tehdy, jestliže nedoplatky činí minimálně 3 000 \$ nebo platby nejsou prováděny tři měsíce.

¹⁴¹ Viz vysvětlující zpráva, bod 571.

706. Návod, jak v takové situaci postupovat, je obsažen v čl. 32 odst. 5. Uvádí, že promlčecí doba pro vymáhání nedoplatků se stanoví podle práva státu původu (státu, jenž vydal rozhodnutí), nebo podle práva státu, v němž dochází k výkonu rozhodnutí, podle toho, které stanoví delší promlčecí dobu.
707. V praxi tak stát původu bude muset nějakým způsobem ověřit promlčecí dobu, jež se uplatňuje u rozhodnutí vydaných v tomto státě. Státem původu je v mnoha případech také dožadující stát, a proto nebude složité získat tuto informaci. Profil země pro stát původu bude obsahovat také délku promlčecí doby pro výběr nedoplatků v tomto státě.
708. Je třeba mít na paměti, že promlčecí doba pro výběr nedoplatků se vztahuje pouze na vymáhání těch nedoplatků, které povinný dluží podle rozhodnutí. Přestože byl výběr nedoplatků omezen, stále existuje povinnost dále hradit přetrvávající výživné.

3. Doba trvání vyživovací povinnosti

709. Druhé zvláštní právní pravidlo, jež se použije při výkonu rozhodnutí, se týká doby trvání vyživovací povinnosti. Čl. 32 odst. 4 stanoví, že dobu trvání rozhodnutí, tedy dobu, po níž je výživné hrazeno, stanoví právo státu původu.
710. Doba trvání lze stanovit podle věku dítěte, nebo mohou nastat okolnosti, za nichž se úhrada výživného na dítě již neprovádí (např. po ukončení školní docházky). V některých státech se věk dítěte, kdy se přestává hradit výživné, označuje také jako věk emancipace. V jiných státech je věk dítěte pouze jedním z faktorů, na jejichž základě se stanoví doba trvání vyživovací povinnosti.
- Výhrada** je formální prohlášení, které smluvní stát může za určitých okolností uveřejnit a jež znamená, že tato úmluva bude mít v daném státě omezenou použitelnost.*
711. Doba trvání vyživovací povinnosti však není totéž co právo na výživné. Jedná se o právo dítěte nebo dospělé osoby na výživné, které se zakládá na určitých právních kritériích, jako je například vztah mezi rodičem a dítětem. Jakmile má osoba právo na výživné, bude doba jeho trvání stanovena jakožto požadavek rozhodnutí, nebo se určí podle práva státu, v němž bylo rozhodnutí přijato.
712. V podstatě to znamená, že v případě výkonu rozhodnutí jiného státu, v němž není stanoveno datum ukončení výživného, se příslušný orgán odpovědný za výkon tohoto rozhodnutí bude řídit právem jiného státu (právem státu původu), podle něhož stanoví, kdy přestane být výživné na dítě hrazeno. Tato pravidla týkající se doby trvání vyživovací povinnosti se použijí i v případě, že by právo státu, v němž má dítě nebo oprávněný místo obvyklého pobytu, mohlo stanovit delší či kratší dobu trvání vyživovací povinnosti. Rovněž to znamená, že mohou nastat situace, kdy doba trvání vyživovací povinnosti (a tudíž výkonu rozhodnutí) bude u rozhodnutí přijatých v jiných státech než ve státě provádějícím výkon rozhodnutí delší či kratší než u rozhodnutí přijatých v tomto státě. V profilu země pro stát původu budou uvedeny informace o době trvání vyživovací povinnosti u rozhodnutí přijatých v daném státě.
- Prohlášení** je formální výrok, který smluvní stát vydá k určitým článkům nebo požadavkům podle úmluvy.*
713. Je třeba mít na paměti, že ukončení výživného vypláceného na dítě, jež se zakládá na době trvání vyživovací povinnosti, nebrání výběru veškerých dlužných nedoplatků na výživném, jež se postupně nahromadily. Tyto nedoplatky lze vybírat bez ohledu na ukončení přetrvávajícího výživného.
714. Smluvní stát může podle úmluvy učinit prohlášení, že rozšíří působnost úmluvy na děti ve věku 21 let a starší, nebo podá výhradu, jíž omezí působnost úmluvy na děti mladší 18 let.

715. Profil země každého státu stanoví pravidla daného státu týkající se doby trvání výživného na děti.

Příklad: Země A, v níž se výživné na děti hradí pouze do doby, než děti dosáhnou 20 let, přijme rozhodnutí. Rozhodnutí je zasláno zemi B, aby jej uznala a vykonala. Země B vymáhá výživné na děti v souladu se svým vnitrostátním právem pouze v případě dětí, které jsou mladší 19 let. Podle čl. 32 odst. 4 musí země B vymáhat výživné na děti do doby, než dané dítě dovrší 20. rok života, neboť doba trvání výživného je určena právem země A.

Výjimka: děti ve věku 21 let nebo starší

716. Skutečnost, že se otázky ohledně doby trvání výživného řídí právem státu původu, však neznamená, že by kterýkoli stát musel vymáhat výživné u dětí ve věku 21 let a starších, pokud tento stát výslovně nerozšířil působnost úmluvy i na tyto případy (viz kapitola 3). Působnost úmluvy není vázána na požadavky rozhodnutí ani právo státu původu. Úmluva se na rozhodnutí o výživném přestane vztahovat v okamžiku, kdy dítě dovrší 21. rok života, a tudíž podle úmluvy již neexistuje povinnost dále vykonávat rozhodnutí o výživném na takové dítě.
717. Navrhovatel bude v tomto případě muset podat přímý návrh příslušnému orgánu provádějícímu výkon rozhodnutí, aby v této činnosti dále pokračoval. Skutečnost, zda bude takový návrh přijat, se bude odvíjet od politik orgánu provádějícího výkon rozhodnutí a práva státu, v němž k výkonu dochází.

4. Spory o nedoplatky

718. Ke sporům o nedoplatky dochází v situaci, kdy povinný prohlásí, že u nedoplatků došlo k chybě, protože provedl platby, jež donucovací orgán nezahrnul do výpočtu nedoplatků. Může také dojít ke sporu o výklad rozhodnutí (např. v souvislosti se dnem zahájení či ukončení úhrady plateb podle rozhodnutí) nebo k situaci, kdy povinný prohlašuje, že má nárok na snížení výživného, protože například již není povinen hradit výživné na jedno z dětí.
719. Pokud má povinný námitky vůči nedoplatkům, které byly zahrnuty do původního návrhu na uznání a výkon, měl by orgán provádějící výkon rozhodnutí zkontrolovat, zda byla tato záležitost nadnesena v době, kdy povinný obdržel oznámení o návrhu na uznání. Podle čl. 23 odst. 8 může odpůrce podat opravný prostředek vůči uznání nebo uznání a výkonu rozhodnutí, jestliže se domnívá, že dlužný závazek byl splněn či uhrazen. Pokud byla v této době vůči nedoplatkům vznesena námitka a zjistilo, že u nich k žádnému pochybení nedošlo, nemůže povinný v rámci řízení o výkonu rozhodnutí tuto záležitost u týchž nedoplatků nadnést znovu; výjimečně tak může učinit pouze za mimořádných okolností. Může však vznést námitku vůči výpočtu jiných nedoplatků.
720. K vyřešení některých otázek ohledně nedoplatků bude nezbytné získat informace od dožadujícího ústředního orgánu či oprávněného. Je-li nezbytné získat informace, obrátí se ústřední orgán či příslušný orgán odpovědný za výkon rozhodnutí na ústřední orgán či příslušný orgán jiného státu a požádá o nezbytné informace či dokumenty.

721. Nebudou-li informace poskytnuty a ve výkonu rozhodnutí nelze pokračovat, je třeba podat další žádost. Dožadující ústřední orgán má **tři měsíce** na poskytnutí odpovědi a nezbytných informací a v případě, že podklady nebudou obdrženy, může dojít k zastavení výkonu rozhodnutí. Mělo by se tak však stát pouze tehdy, pokud je další výkon nemožný nebo neproveditelný. V mnoha případech bude stále možné vymáhat zbývající výživné podle rozhodnutí, zatímco bude probíhat stanovení nedoplatků.

Osvědčený postup: *V případě, že existuje spor o část nedoplatků, měly by být zbývající nedoplatky (vůči nimž nebyla vznesena námitka) a přetrvávající výživné nadále vymáhány, zatímco probíhá řešení sporu.*

5. Sladění účtů – otázky převodu měn

722. Jedním z nejsložitějších aspektů mezinárodního vymáhání vyživovacích povinností je sladění platebních záznamů dožadujícího státu se záznamy státu provádějícího výkon rozhodnutí, aby bylo možné přesně určit nedoplatky na výživném. Může se jednat o závažný problém, jestliže se provádí výkon rozhodnutí jiného státu a výše výživného je v rozhodnutí uvedena v jiné měně než v měně státu odpovědného za výkon rozhodnutí. Za účelem výkonu rozhodnutí bude v mnoha státech nutné převést výši výživného uvedenou v měně rozhodnutí na odpovídající částku v měně státu provádějícího výkon rozhodnutí. Povinnému pak bude doporučeno, aby hradil částku převedenou na místní měnu.
723. Na takový převod se budou vztahovat pravidla (datum převodu, směnný kurz, případná aktualizace směnného kurzu apod.) státu odpovědného za výkon rozhodnutí. V mnoha státech neexistuje žádný mechanismus (ani podle právních předpisů ani v praxi), jenž by umožňoval upravit převod měny poté, co již byl proveden, a proto se budou záznamy dožádaného státu (provádějícího výkon rozhodnutí) a dožadujícího státu lišit, neboť směnné kurzy se v průběhu času mění.
724. Kromě výše výživného převáděného z měny uvedené v rozhodnutí do měny povinného bude nezbytné převádět do měny oprávněného také všechny platby povinného. Při fluktuaci směnného kurzu tak může dojít k tomu, že dlužná výše výživného bude v účetnictví jednotlivých států odlišná.
725. Tento problém nemá žádné jednoduché řešení. Úmluva se touto problematikou nezabývá. Skutečnost, zda lze záznamy státu odpovědného za výkon rozhodnutí pravidelně aktualizovat tak, aby odpovídaly záznamům dožadujícího státu, se bude odvíjet od práva a praxe státu provádějícího výkon rozhodnutí. Některé státy mají možnost upravovat své záznamy administrativně, v jiných nejsou takové změny přípustné ani praktické.

Sladění účtů: příklad

V prosinci 2010 bylo v Austrálii přijato rozhodnutí o výživném, jehož měsíční výše byla stanovena na 400 AUD. Rozhodnutí bylo předáno do Nizozemska k výkonu. V té době byla výše výživného převedena na 237,65 EUR a povinnému bylo doporučeno, aby tuto částku hradil každý měsíc.

V prosinci 2012 však 400 AUD odpovídalo již pouze 202,56 EUR. V australských záznamech bude nadále uvedeno 400 AUD měsíčně, zatímco nizozemské záznamy budou v případě, že směnný kurz nebude upraven, nadále uvádět 237,65 EUR měsíčně. Bude-li povinný hradit původní měsíční částku, může dojít k „přeplatku“ ve výši 35 EUR měsíčně.

726. Je však třeba mít na paměti, že jakýkoli převod výše výživného do jiné měny nemění ani neupravuje příslušné rozhodnutí. Povinný musí nadále hradit výživné ve výši stanovené v původním rozhodnutí o výživném. Dlužné výživné není v plné výši uhrazeno, dokud není zaplacená plná dlužná částka v měně stanovené v rozhodnutí o výživném. Pokud by se povinný měl vrátit do státu, v němž bylo rozhodnutí přijato, bude výpočet výše dlužného výživného proveden v měně státu, v němž bylo rozhodnutí přijato. Výkon rozhodnutí prováděný v jiném státě však může být z důvodu převodu měn omezený.
727. Problémy spojené s fluktuací směnného kurzu vyzdvihují, že je nezbytné, aby spolu dožadující a dožádaný stát průběžně komunikovaly. Je naprosto nutné, aby se státy vzájemně informovaly o způsobu výpočtu nedoplatků a všech vnitrostátních pravidlech pro jejich výpočet. Rovněž může být nutné, aby dožadující stát pomohl navrhovateli získat veškeré další dokumenty či rozhodnutí potvrzující neuhrazené nedoplatky, pokud je stát provádějící výkon rozhodnutí potřebuje k odůvodnění výběru nedoplatků, které naběhly v důsledku fluktuace směnného kurzu.

III. Další materiály

A. Praktické rady

- Profil země každého smluvního státu bude obsahovat přehled opatření pro výkon rozhodnutí dostupných v tomto státě. Mezi jednotlivými státy panují značné rozdíly, a proto je důležité přezkoumat profil každého státu.
- Informujte navrhovatele/oprávněného o krocích, které lze za účelem výkonu rozhodnutí podniknout. Oprávněný tak lépe porozumí veškerým omezením pro výkon rozhodnutí.
- V některých případech se zahájení úhrady plateb ve prospěch oprávněného a dětí nejrychleji zajistí tak, že se orgány při první příležitosti obrátí na povinného, aby zajistily dobrovolné provádění plateb. Je však třeba mít na paměti, že všechny kroky směřující k výkonu rozhodnutí, ať se jedná o dobrovolné splnění povinnosti, či o opatření pro výkon rozhodnutí, by měly být přijímány neprodleně a s cílem zajistit včasné provádění plateb v souladu s rozhodnutím.
- Je důležité, aby veškeré nové informace týkající se majetku či příjmu povinného, které oprávněný může mít k dispozici, byly včas sděleny příslušnému orgánu odpovědnému za výkon rozhodnutí. To usnadní tomuto orgánu výkon rozhodnutí.
- Prostřednictvím formuláře zprávy o stavu vyřizování návrhu může příslušný orgán státu, jenž provádí výkon rozhodnutí, snadno informovat dožadující stát o vývoji situace. Kromě toho, že jej informuje o přijetí nových informací, může připojit také záznamy či seznam plateb, které orgán provádějící rozhodnutí obdržel. Dožadujícímu státu tak pomůže harmonizovat své záznamy a aktualizovat výši neuhrazených nedoplatků.
- Pokud jsou v dožádaném a dožadujícím státě zapojeny orgány provádějící výkon rozhodnutí, bude díky jejich časté vzájemné komunikaci pravděpodobnější, že výkon rozhodnutí bude úspěšný. V některých případech může být vhodné zahájit výkon v obou státech, aby se zajistilo, že všechny příjmy a veškerý majetek budou řádně přiloženy.

B. Příslušné články úmluvy

Čl. 6 odst. 2 písm. e) a f)

Čl. 12 odst. 9

Článek 32

Článek 33

Článek 34

Článek 35

C. Související oddíly příručky

Viz kapitola 3, část 2 – Věci společné pro všechny návrhy podle úmluvy a žádosti o zvláštní opatření

Viz kapitola 4 – Vyřizování odchozích návrhů na uznání nebo uznání a výkon

Viz kapitola 8 – Odchozí návrh na vydání rozhodnutí o výživném

IV. Často kladené otázky

Jaké kroky přijme smluvní stát za účelem výkonu rozhodnutí?

728. Přijaté kroky závisí na státě, kde je výkon rozhodnutí prováděn. Úmluva obsahuje seznam doporučených opatření, ne všechna však budou v každém smluvním státě dostupná a některé státy mohou použít jiná opatření. Stát provádějící výkon rozhodnutí musí pro výkon rozhodnutí jiných států použít minimálně tatáž opatření jako pro výkon vnitrostátních rozhodnutí. Přijaté kroky budou také záviset na tom, zda byly snahy přimět povinného k dobrovolnému splnění povinností vyplývajících z rozhodnutí úspěšné.

Jakým způsobem budou platby navrhovateli zasílány?

729. Platby povinného budou většinou zasílány orgánu provádějícímu výkon rozhodnutí ve státě, v němž k výkonu dochází. Orgán je zašle přímo oprávněnému nebo ústřednímu orgánu nebo orgánu provádějícímu výkon rozhodnutí ve státě, v němž má oprávněný místo pobytu. Ve formuláři návrhu na zahájení řízení (např. návrhu na uznání nebo uznání a výkon) jsou zahrnuta ustanovení požadující, aby oprávněný uvedl, kam mají být platby zasílány.

Za jak dlouho začnou být platby oprávněnému zasílány?

730. To bude záviset na řadě faktorů. Bude záležet na tom, zda povinný hradí výživné dobrovolně, nebo zda je třeba přijmout opatření pro výkon rozhodnutí. K delšímu časovému odstupu dojde i tehdy, když bude nutné dohledat místo, kde se povinný zdržuje, nebo jeho příjmy či majetek.

Kapitola 11

Návrh na změnu rozhodnutí (čl. 10 odst. 1 písm. e) a f) a čl. 10 odst. 2 písm. b) a c))

731. Kapitoly této příručky, které pojednávají o změně rozhodnutí, mají strukturu odlišnou od kapitol věnovaných jiným návrhům a žádostem podávaným podle této úmluvy. Zatímco se jednotlivé kapitoly věnují odchozím a příchozím návrhům, tato kapitola obecně popisuje, jakým způsobem se úmluva vztahuje na návrhy na změnu stávajících rozhodnutí o výživném, které podávají osoby povinné či oprávněné. Následující kapitola (kapitola 12) pak stanoví postupy pro odchozí a příchozí návrhy na změnu.
732. Příručka byla takto strukturována kvůli návrhům na změnu rozhodnutí, neboť skutečnost, kdy a jakým způsobem by takový návrh měl být předložen, je určována vzájemnými vztahy mezi ustanoveními úmluvy, situací jednotlivých stran (kde je jejich místo pobytu, kde bylo přijato rozhodnutí) a tím, zda návrh předložil oprávněný, či povinný. Z toho důvodu se tato kapitola zabývá každým možným scénářem a podrobně popisuje postupy pro provádění změny rozhodnutí v rámci jednotlivých scénářů. Tato kapitola pomůže příslušným pracovníkům porozumět některým hlavním aspektům problematiky změny rozhodnutí, neboť obsahuje nezbytné základní informace pro vyřizování návrhů, čemuž se věnuje kapitola 12.
733. V první části kapitoly je obecně popsáno provádění změny rozhodnutí v mezinárodním kontextu. Druhá část je věnována čtyřem různým scénářům podávání návrhů na změnu rozhodnutí.

I. Přehled – změna rozhodnutí o výživném

A. Obecné informace

734. Vzhledem k tomu, že výživné, zejména pak výživné na děti, může být hrazeno mnoho let a potřeby dětí a prostředky rodičů se postupem času mění, je důležité, aby existovala možnost změnit rozhodnutí o výživném, aby se zajistilo, že děti a rodiny obdrží potřebnou podporu. Součástí úmluvy jsou tudíž ustanovení, podle nichž ústřední orgány pomáhají předávat a zpracovávat návrhy na změnu rozhodnutí, jakož i pravidla pro následné uznávání a výkon pozměněných rozhodnutí, pokud je to nezbytné.¹⁴²
735. Podle článku 10 lze návrh na **změnu** stávajícího rozhodnutí podat tehdy, jestliže jedna ze stran, tedy oprávněný nebo povinný, usiluje o změnu rozhodnutí (v některých státech označovanou jako pozměnění či odchylka). Oprávněný může usilovat o zvýšení výživného, ukončení výživného pro některé z dětí či změnu podmínek rozhodnutí, např. četnosti plateb. Rovněž i povinný může usilovat o změnu rozhodnutí. Často se jedná o snížení dlužné částky, ukončení výživného pro některé z dětí nebo změnu platebních podmínek. Změna může být také provedena čistě za účelem zohlednění aktuální výše příjmu povinného. Na předání návrhu na změnu jinému smluvnímu státu se bude podílet ústřední orgán dožadujícího státu, v němž má navrhovatel místo pobytu.

Při změně dochází k úpravě rozhodnutí o výživném, které již bylo přijato. V některých státech je tento postup označován jako žádost o pozměnění či odchylku. Změna se může týkat výše výživného, četnosti jeho úhrad a dalších podmínek stanovených v rozhodnutí o výživném.

¹⁴² Vysvětlující zpráva, bod 258.

736. Všechny smluvní strany zavedly postupy, které umožňují vyřizovat návrhy na změnu vyživovacích povinností či odchylku od nich uvedené v úmluvě, ať se jedná o změnu již vydaného rozhodnutí, nebo o vydání nového rozhodnutí o výživném.¹⁴³ Je však třeba mít na paměti, že ve většině případů bude důvodnost návrhu na změnu rozhodnutí stanovena podle práva dožádaného státu.¹⁴⁴ Právní předpisy jednotlivých smluvních států týkající se důvodů, které musí nastat, aby bylo možné provést změnu rozhodnutí, mohou být velmi odlišné.¹⁴⁵ Vysvětlení, jaké okolnosti musí podle vnitrostátního práva dožádaného státu nastat, aby byl návrh na změnu úspěšný, lze nalézt v profilu země dožádaného státu.
737. Je důležité podotknout, že přístup k návrhům na změnu rozhodnutí, v nichž se požaduje snížení či zrušení nedoplatků, může být v jednotlivých smluvních státech velmi odlišný. V některých státech nemusí být jakákoli změna nedoplatků přípustná a v případě, že je rozhodnutí o úpravě nedoplatků vůbec přijato, nemusí být tato změna v jiném státě nutně uznána. Vždy, když navrhovatel usiluje o úpravu nedoplatků na výživném, je třeba nahlédnout do profilu země obou států a zjistit, zda bude změna možná, a pokud ano, zda bude zrušení nedoplatků uznáno.
738. Vzhledem k tomu, že návrh na změnu rozhodnutí podává povinný, je významným aspektem, k němuž je třeba přihlídnout, také dostupnost právní pomoci. Jak je podrobněji uvedeno níže v kapitole 12, neexistuje v souvislosti s návrhem povinného na změnu rozhodnutí automatické právo na bezplatnou právní pomoc (článek 17). Podá-li však návrh na změnu rozhodnutí oprávněný a tento návrh se týká výživného na dítě ve smyslu této úmluvy, má oprávněný na bezplatnou právní pomoc nárok.
739. Stejně tak je důležité, že úmluva obsahuje pouze základní pokyny k druhům návrhů na změnu rozhodnutí, které lze podat prostřednictvím ústředních orgánů, a některá pouze velmi omezená pravidla, jež stanoví, jak by smluvní státy měly k rozhodnutím o změně, která byla již přijata jiným státem, přistupovat.
740. Z toho důvodu tudíž v průběhu mezinárodních řízení nastanou situace, k jejichž řešení úmluva neobsahuje žádné konkrétní pokyny. V takových případech budou jednotlivé státy muset jakékoli problémy vyřešit podle svého vnitrostátního práva a v souladu se zastřešujícími zásadami úmluvy, jež stanoví, že státy musí vzájemně spolupracovat a podporovat účinná, hospodárná a spravedlivá řešení a prosazovat taková řešení, jež přispívají k vymáhání výživného na děti a dalších druhů vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů.

¹⁴³ Ačkoli se tato kapitola zabývá případem, kdy je státu předložena žádost o změnu již vydaného rozhodnutí, lze stejně tak uplatnit i v případě, kdy vnitrostátní právo nedovoluje vydat pozměněné rozhodnutí, nýbrž pouze rozhodnutí nové. Viz vysvětlující zpráva, bod 264.

¹⁴⁴ U těchto návrhů budou některé státy uplatňovat právo jiného státu, nikoli právo vnitrostátní. Je-li stát smluvní stranou Haagského protokolu o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti, bude se na změnu rozhodnutí vztahovat toto právo.

¹⁴⁵ V některých státech nebude změna rozhodnutí provedená jiným státem uznána, bude-li dítě či některá ze stran nadále pobývat ve státě původu. Zůstává tak otázkou, zda je účinné navrhnout změnu v jiném státě než ve státě původu.

B. Kam lze přímou žádost či návrh na změnu podat a je návrh podle úmluvy přípustný?

741. Úmluva neobsahuje žádná „jasná pravidla“ o příslušnosti, jež by stanovila, kdy může smluvní stát změnit rozhodnutí o výživném přijaté v jiném smluvním státě. Tuto záležitost bude téměř vždy upravovat vnitrostátní právo. Jediným případem, kdy úmluva konkrétně zmiňuje možnost změnit rozhodnutí, je návrh na změnu rozhodnutí, který povinný podá v jiném státě než ve **státě původu**, v němž má oprávněný místo pobytu (článek 18).¹⁴⁶

Státem původu je stát, v němž bylo rozhodnutí o výživném přijato.

742. Úmluva stanoví možnost podávat **návrhy** na změnu rozhodnutí a pravidla pro jejich uznávání a výkon (včetně pozměněných rozhodnutí), což vytváří rámec, jenž reaguje na potřeby stran v případech, kdy je nezbytné pozměnit původní rozhodnutí. Podle úmluvy je rovněž možné zavést zjednodušený, hospodárný postup, který oprávněnému či povinnému umožňuje podat návrh na změnu rozhodnutí v případě, že druhá strana má místo pobytu v jiném smluvním státě, v důsledku čehož již ve většině případů nemusí strana, která usiluje o změnu rozhodnutí, cestovat do tohoto jiného státu, aby tam podala návrh.¹⁴⁷

Tip: V celé této příručce se rozlišuje **přímý návrh** a **návrh**. Návrh je podle úmluvy krokem, který provádí ústřední orgán, např. návrh na uznání a výkon. Přímý návrh je podán přímo příslušnému orgánu, např. návrh na přiznání výživného pouze mezi manželi nebo bývalými manželi, kdy žádná ze smluvních stran nerozšířila působnost úmluvy na tyto žádosti. Více o přímých návrzích viz kapitola 16.

743. Navrhovatel, ať již oprávněný, či povinný, může mít většinou na výběr řadu možností, kde podat návrh na změnu rozhodnutí a zda je třeba v souvislosti s návrhem uplatnit úmluvu. Navrhovatel se může rozhodnout, že

- podá návrh podle článku 10 úmluvy, přičemž návrh pak bude předán k vyřízení do státu, v němž má druhá strana místo pobytu, nebo
- odcestuje do státu, v němž bylo rozhodnutí přijato nebo kde má druhá strana místo pobytu, a podá přímý návrh příslušnému orgánu v tomto státě, nebo
- podá přímý návrh příslušnému orgánu ve svém státě, zejména pokud má místo pobytu ve státě, v němž bylo rozhodnutí přijato.

744. Volba některé z možností bude v konkrétním případě záviset na:

- místě pobytu navrhovatele a skutečnosti, zda se jedná o stát původu (stát, v němž bylo rozhodnutí přijato),
- místě pobytu povinného,
- skutečnosti, zda právo státu, v němž bude návrh či přímý návrh podán, danou změnu rozhodnutí povoluje (viz poznámky výše týkající se úpravy nedoplatků),
- skutečnosti, zda bude uznání pozměněného rozhodnutí ve státě, v němž má být toto rozhodnutí vykonáváno, problematické,
- době nutné pro dokončení návrhu. Tento faktor může být velmi důležitý v případě, že oprávněný požaduje navýšení výživného na pokrytí zvyšujících se nákladů na výchovu dítěte,
- skutečnosti, zda jeden stát nabízí v souvislosti se změnou rozhodnutí zrychlené postupy, např. postupy pro přehodnocení, jež existují v Austrálii, které mohou připouštět časté úpravy rozhodnutí, pokud to strany vyžadují.

¹⁴⁶ Vysvětlující zpráva, bod 415. Viz článek 18 týkající se návrhů na změnu, které podal povinný.

¹⁴⁷ V některých případech může být cesta do jiného státu stále nezbytná, jestliže záležitost nelze vyřídit prostřednictvím ústředního orgánu.

745. Je třeba mít na paměti, že možnosti povinného změnit rozhodnutí budou s ohledem na článek 18 úmluvy omezenější než možnosti oprávněného.
746. Otázka, kde podat návrh na změnu rozhodnutí či přímou žádost, není jednoduchá a navrhovatelům by v případě, že mají jakékoli dotazy či obavy, mělo být nabídnuto právní poradenství.
747. Na závěr je třeba uvést, že změny rozhodnutí či přijetí nových rozhodnutí mohou vést k vícerym rozhodnutím týkajícím se téže rodiny, navrhovatele či odpůrce, neboť je možné, že se úmluva vztahuje pouze na omezený soubor okolností. Je-li to možné, je třeba předcházet postupu vedoucímu k přijetí vícerych rozhodnutí, neboť nejistota, již způsobují, a zdroje nutné k řešení problémů budou na překážku účinnému výkonu těchto rozhodnutí.

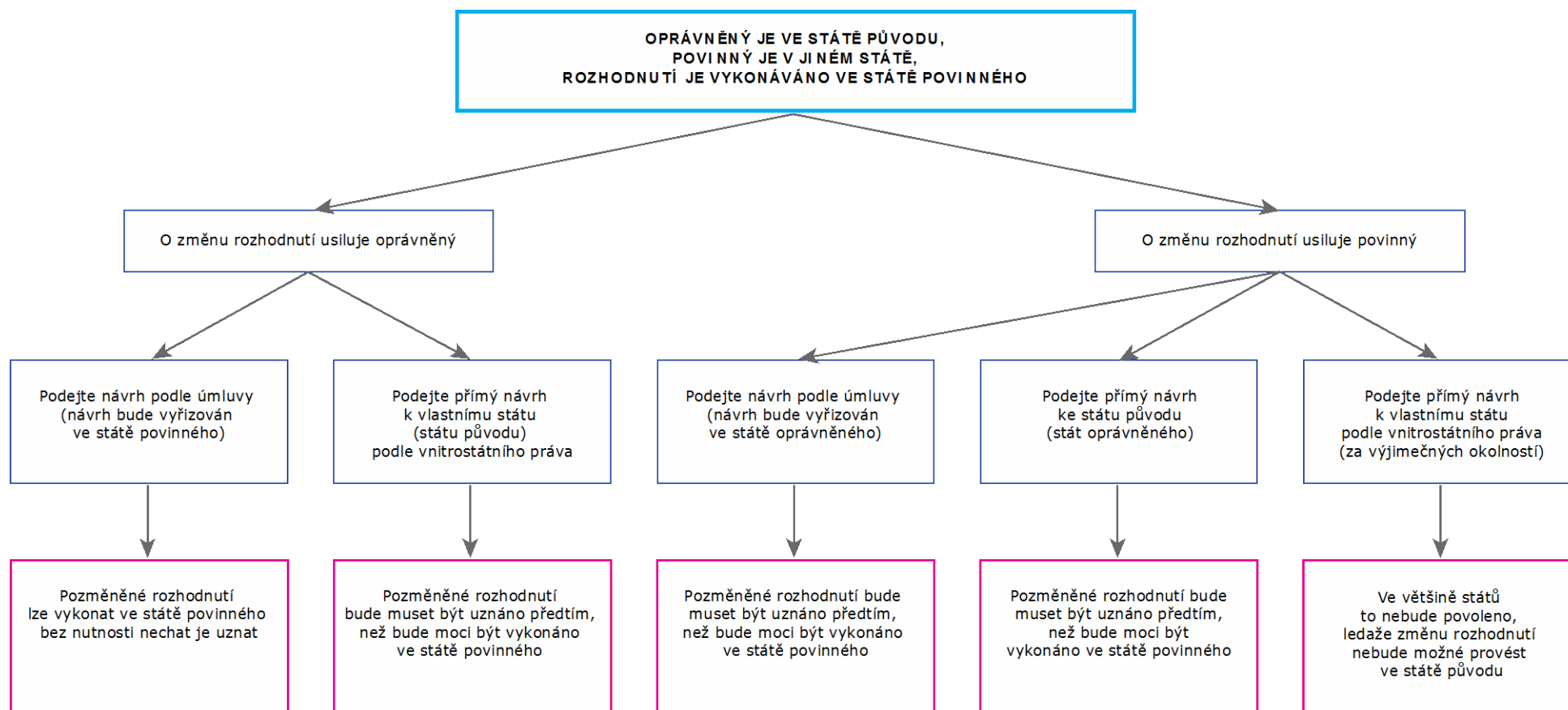
II. Příklady

748. V této části jsou představeny možné scénáře změny rozhodnutí a situace, kdy lze podat návrhy na změnu rozhodnutí na základě postupů stanovených v úmluvě. V souvislosti s návrhy na změnu rozhodnutí mohou existovat čtyři situace:
- 1 oprávněný má místo pobytu ve státě, jenž přijal původní rozhodnutí (stát původu), povinný však nikoli;
 - 2 povinný má místo pobytu ve státě původu, oprávněný však nikoli;
 - 3 ani povinný, ani oprávněný nemají místo pobytu ve státě původu a pobývají v různých státech;
 - 4 ani povinný, ani oprávněný nemají místo pobytu ve státě původu a oba v současnosti pobývají v témže státě.
749. V každém případě je třeba zodpovědět základní otázky:
- Kde bylo rozhodnutí přijato?
 - Kde je současné místo pobytu oprávněného?
 - Kde má místo pobytu povinný?
 - Kde se bude pozměněné rozhodnutí muset uznat a vymáhat?
750. Níže je uveden přehled možností v jednotlivých případech.

A. **Příklad 1: Povinný opustil stát původu, oprávněný nikoli**

Situace:

751. Bude se jednat o jeden z nejčastějších případů. Rozhodnutí o výživném bylo přijato v zemi A. Současné místo pobytu povinného je v zemi B. Místo pobytu oprávněného je stále v zemi A. Rozhodnutí bylo předáno do země B, kde má být uznáno a vykonáno. Jak země A, tak země B jsou smluvními státy úmluvy.

Obrázek 28: Návrhy na změnu rozhodnutí, kdy oprávněný má místo pobytu ve státě původu

1. O změnu rozhodnutí usiluje oprávněný

752. Oprávněný bude často chtít změnit rozhodnutí z důvodu rostoucích nákladů na výchovu dětí. V takovém případě má řadu možností.

a) Možnost 1 – návrh podle čl. 10 odst. 1 písm. f) úmluvy

753. V tomto případě může oprávněný podat návrh podle čl. 10 odst. 1 písm. f) na změnu rozhodnutí, jež má být provedena v zemi B, v níž má povinný v současnosti své **místo obvyklého pobytu**. Pokud se oprávněný rozhodne pro tuto možnost, předá ústřední orgán země A návrh ústřednímu orgánu země B. Tento orgán postoupí návrh příslušnému orgánu země B a řízení ve věci proběhne v zemi B podle jejího vnitrostátního práva (včetně pravidel příslušnosti); rozhodnutí pak lze pozměnit.
754. Pozměněné rozhodnutí nemusí být uznáno, aby mohlo být v zemi B vykonáno, neboť jej přijal příslušný orgán země B. Ve formuláři návrhu na změnu bude uvedeno, zda návrhové požaduje, aby byl proveden výkon pozměněného rozhodnutí. Pokud ano, nemusí oprávněný (navrhovatel) přijmout žádné další kroky v případě, že výkon rozhodnutí probíhá v zemi B. Pokud povinný změnil místo pobytu nebo má majetek či příjmy mimo zemi B, pozměněné rozhodnutí by muselo být samozřejmě uznáno v dotčených státech. Uznání pozměněného rozhodnutí v zemi A (v níž má navrhovatel místo pobytu) nebude nezbytné, pokud tak nestanoví vnitrostátní právo země A nebo pokud povinný nemá majetek či příjmy v zemi A a výkon rozhodnutí v této zemi nemá být proveden.
755. Pokud tedy oprávněný zvolí tuto možnost, podá návrh na změnu rozhodnutí podle úmluvy a na návrh se budou vztahovat postupy popsané v této kapitole a kapitole 12.

*Pojem **místo obvyklého pobytu** není v úmluvě vymezen. Vyskytuje se v celé řadě článků úmluvy v souvislosti s tím, zda lze rozhodnutí uznat či vykonat. Skutečnost, zda má osoba ve státě místo obvyklého pobytu, určí jednotlivé okolnosti každého případu. Určení místa obvyklého pobytu může být provedeno na základě takových okolností, jako je současné místo pobytu osoby, primární (hlavní) místo pobytu, místo, kde pracuje či navštěvuje školu. Pouhá přítomnost ve státě nebude pro určení místa obvyklého pobytu dostačujícím faktorem.*

b) Možnost 2 – návrhy podané přímo příslušnému orgánu v zemi A

756. Na změnu rozhodnutí, o níž se usiluje v rámci této možnosti, se úmluva nevztahuje.
757. Vzhledem k tomu, že původní rozhodnutí bylo přijato v zemi A, může se oprávněný jednoduše obrátit na soudní či správní orgán, jenž toto rozhodnutí přijal, a požadovat změnu rozhodnutí. O této změně bude jako o jakékoli jiné rozhodnuto podle vnitrostátního práva (práva země A). Právo země A stanoví, jakým způsobem bude návrh povinnému v zemi B oznámen či doručen.
758. Vzhledem k tomu, že povinný má místo pobytu v zemi B a tento stát je odpovědný za výkon rozhodnutí, pak rozhodne-li se oprávněný, že podá přímý návrh na změnu rozhodnutí v zemi A, bude nezbytné zaslat pozměněné rozhodnutí do země B, kde má být poté uznáno a vykonáno. Lze tak učinit prostřednictvím postupů popsanych v kapitole 4.

759. Pozměněné rozhodnutí bude v zemi B uznáno a vykonáno, není-li povinný s to prokázat, že platí některá z podmínek pro uznání a výkon rozhodnutí stanovených v článku 20 nebo některý z důvodů pro odmítnutí uznání a výkonu rozhodnutí stanovených v článku 22, jak již bylo uvedeno v kapitole 5. Taková situace může například nastat tehdy, jestliže je povinný s to prokázat, že neobdržel žádné oznámení o přímém návrhu na změnu rozhodnutí, jak stanoví právo země A.
760. Uznání pozměněného rozhodnutí však v zemi B proběhne většinou bez námitek a poté bude v této zemi vykonatelné.
761. V rámci této možnosti tak oprávněný bude podávat návrh na změnu rozhodnutí podle vnitrostátního práva, navazující návrh na uznání a výkon pozměněného rozhodnutí však bude podán podle článku 10 úmluvy. Na návrh na uznání a výkon se vztahují postupy uvedené v kapitole 4 a 5.

2. O změnu rozhodnutí usiluje povinný

762. Chce-li povinný změnit rozhodnutí v rámci tohoto konkrétního scénáře, má i on na výběr řadu možností, kde podat návrh. Jak je uvedeno níže, měl by mít povinný možnost podat návrh na změnu rozhodnutí podle úmluvy v zemi A, návrh přímo příslušnému orgánu v zemi A, nebo za velmi omezených okolností by měl mít podle vnitrostátního práva možnost podat návrh přímo příslušnému orgánu země B.
763. V tomto konkrétním případě (kdy povinný opustil stát původu a oprávněný nikoli) existují zřetele, které se vztahují pouze na povinného. Z hlediska povinného jsou důležité, neboť určují, kde má být návrh podán.
764. Ačkoli úmluva nestanoví žádná jednoznačná pravidla, jež by určovala, kdy může stát změnit rozhodnutí přijaté v jiném státě, omezuje úmluva možnosti povinného dosáhnout změny rozhodnutí v jiném státě, pokud má oprávněný místo obvyklého pobytu ve státě, jenž přijal původní rozhodnutí (stát původu).¹⁴⁸
- Důležitá poznámka:** Podle článku 18 je důležité stanovit, kde může povinný řízení podle úmluvy „zahájit“, neboť na tomto základě se zjistí, zda se tento článek uplatní a zamezí uznání rozhodnutí. Pojem „řízení“ se používá v tomto článku, nikoli v návrhu. „Řízení“ je zahájeno v místě, kde příslušný orgán (soudní či správní orgán) uspořádá jednání nebo přezkum rozhodnutí a rozhodne, zda by mělo být rozhodnutí o výživném pozměněno. Bude se jednat o **dožádaný stát**.
765. Toto pravidlo je začleněno do článků 18 i 22 úmluvy. Článek 18 stanoví, že jestliže má oprávněný místo obvyklého pobytu ve státě původu, nemůže povinný kromě čtyř výjimek podat návrh na změnu rozhodnutí v jiném smluvním státě, než je stát původu. Článek 22 odpůrci vůči návrhu na uznání a výkon rozhodnutí umožňuje podat námitku na základě skutečnosti, že návrh byl podán v rozporu s článkem 18.
766. Fakticky to znamená, že pokud povinný opustil stát původu a usiluje o změnu rozhodnutí a oprávněný má místo pobytu ve státě původu, měl by být návrh vyřízen ve státě původu. Podle úmluvy se tak může stát, aniž by povinný musel cestovat do státu původu, neboť může podat návrh ve státě, kde má místo pobytu, a návrh bude podle úmluvy předán k vyřízení do státu původu.¹⁴⁹
767. Nestane-li se tak a změna rozhodnutí je provedena mimo stát původu, pak má-li být pozměněné rozhodnutí uznáno, bude povinný muset zajistit, aby články 18 a 22 nebránily uznání pozměněného rozhodnutí.

¹⁴⁸ Vysvětlující zpráva, body 421 a 422.

¹⁴⁹ Podle článku 17 nebude mít povinný v souvislosti s podáním návrhu nárok na bezplatnou právní pomoc.

768. V další části jsou tyto možnosti popsány podrobněji.

a) Možnost 1 – změna podle čl. 10 odst. 2 písm. b) úmluvy

769. Čl. 10 odst. 2 písm. b) umožňuje povinnému, jenž by se jinak musel navrátit do země A a podat návrh na změnu rozhodnutí přímo v této zemi, účinný a často levnější alternativní postup. V takové situaci může povinný podat návrh na změnu rozhodnutí podle úmluvy a ústřední orgán země B předá návrh zemi A. Ústřední orgán země A postoupí návrh příslušnému orgánu země A ke zvážení a řízení o návrhu proběhne podle práva této země.

770. Je-li přijato pozměněné rozhodnutí, poskytne ústřední orgán země A zemi B jeho kopii. V závislosti na právu země B může rozhodnutí o změně přijaté zemí A podléhat postupu uznání v zemi B, a teprve poté, co je uznáno, může skutečně dojít ke změně uznaného rozhodnutí. Není to však vždy nezbytné, neboť v některých státech je pozměněné rozhodnutí jednoduše považováno za další fázi rozhodnutí původního. Co se týče postupu uznání rozhodnutí ve státě, v němž má povinný místo pobytu, budou ústřední orgány řady států poskytovat v souladu s osvědčenými postupy podporu podle čl. 10 odst. 2 písm. a). V opačném případě bude povinný muset pro účely uznání rozhodnutí využít vnitrostátních postupů, které existují ve státě, v němž má místo pobytu.

771. Postupy popsané v další části této kapitoly se vztahují na návrh na změnu rozhodnutí.

b) Možnost 2 – návrh podaný přímo příslušnému orgánu v zemi A

772. Povinný má vždy možnost vrátit se do země A a podat u příslušného orgánu této země přímý návrh na změnu rozhodnutí. Zpracování tohoto návrhu by proběhlo podle vnitrostátního práva země A.

773. Aby povinný omezil či pozměnil výkon původního rozhodnutí, bude muset ve většině případů dosáhnout uznání pozměněného rozhodnutí v zemi B, v níž dochází k jeho výkonu. Buď lze návrh na uznání podat podle vnitrostátního práva (pokud to země B umožňuje), nebo může povinný podat návrh podle čl. 10 odst. 2 písm. a), aby dosáhl uznání pozměněného rozhodnutí v zemi B, a tím i omezení výkonu rozhodnutí, které již bylo dříve uznáno. Co se týče postupu uznání rozhodnutí ve státě, v němž má povinný místo pobytu, budou ústřední orgány řady států poskytovat v souladu s osvědčenými postupy podporu podle čl. 10 odst. 2 písm. a). V opačném případě bude povinný muset pro účely uznání rozhodnutí využít vnitrostátních postupů, které existují ve státě, v němž má místo pobytu. Postupy pro podání takového návrhu na uznání a výkon jsou popsány v kapitole 4 a 5.

c) Možnost 3 – návrh podaný přímo příslušnému orgánu v zemi B

774. S ohledem na ustanovení článku 18 bude taková možnost existovat jen v několika málo státech, jinak jen za výjimečných okolností. Tuto možnost nelze využít v případě, že se návrh týká výživného na děti.

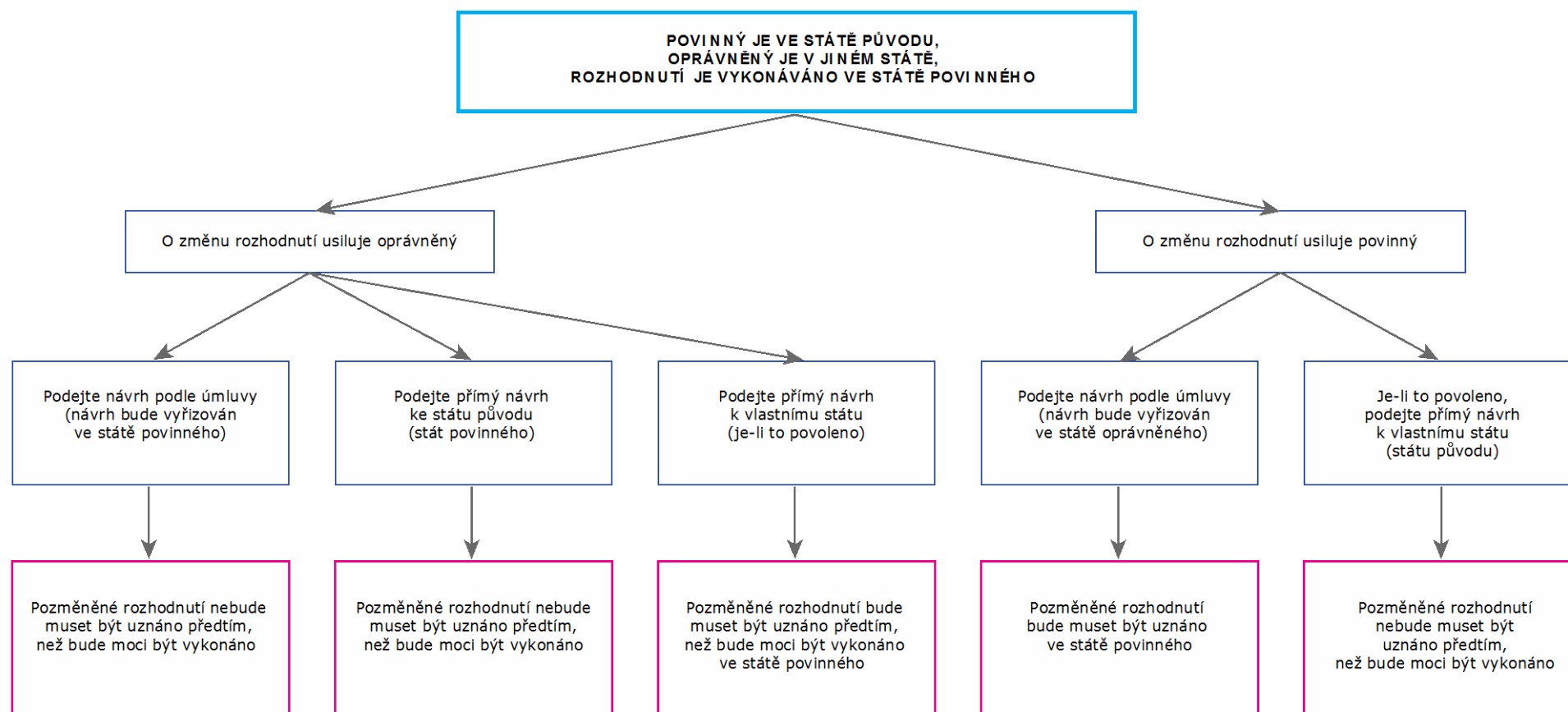
775. Přímý návrh na změnu rozhodnutí lze v zemi B podat například tehdy, jestliže obě strany souhlasí s tím, že řízení v této zemi by bylo rychlejší, neboť země B může lépe stanovit příjmy povinného a jeho způsobilost hradit výživné mezi manželi či bývalými manželi. V tomto případě se strany dohodly, že souhlasí s řízením věci v zemi B. Přímý návrh povinného by se pak řídil podle vnitrostátního práva země B (pokud tato možnost existuje) a tato skutečnost by pak byla podle práva tohoto státu oznámena oprávněnému.

776. Úmluva uznává, že takové případy mohou nastat v rámci výjimek z ustanovení článku 18 za předpokladu, že rozhodnutí lze za níže uvedených omezených okolností změnit v jiném státě než ve státě původu:
- v případě, že existuje písemná dohoda, že příslušným je tento stát (s výjimkou případů týkajících se výživného na děti),
 - v případě, že se oprávněný podrobí příslušnosti orgánu tohoto jiného státu,
 - v případě, že příslušný orgán státu původu nemůže nebo odmítne pozměnit rozhodnutí, a
 - v případě, že stát nemůže uznat nebo prohlásit původní rozhodnutí přijaté ve státě původu za vykonatelné.

B. *Příklad 2: Oprávněný opustil stát původu, povinný nikoli*

Situace:

777. Rozhodnutí o výživném bylo přijato v zemi A. Oprávněný změnil místo pobytu, nyní je má v zemi B. Povinný zůstává v zemi A. Výkon rozhodnutí je prováděn v zemi A. Jak země A, tak země B jsou smluvními státy úmluvy.

Obrázek 29: Návrhy na změnu rozhodnutí, kdy povinný má místo pobytu ve státě původu

1. O změnu rozhodnutí usiluje oprávněný

a) Možnost 1 – návrh podle čl. 10 odst. 1 písm. e) úmluvy

778. Pokud oprávněný nemá v úmyslu vrátit se do země A a podat zde návrh na změnu rozhodnutí, může jej podat podle čl. 10 odst. 1 písm. e) úmluvy. Ústřední orgán země B předá návrh ústřednímu orgánu země A, jenž jej postoupí příslušnému orgánu k vyřízení. Příslušné řízení proběhne v souladu s právem země A, v níž lze pak provést výkon výsledného pozměněného rozhodnutí.
779. Nemá-li povinný v zemi B nebo v jiném státě majetek nebo příjem, nebude ve většině případů nezbytné uznat pozměněné rozhodnutí ani v zemi B (v níž má oprávněný místo pobytu), ani v jiném státě. Pokud je však uznání rozhodnutí vyžadováno jinde, může oprávněný využít postupů stanovených v kapitolách 4 a 5.
780. Na návrhy na změnu rozhodnutí, které v této situaci oprávněný podá, se vztahují postupy popsané v další části této kapitoly.

b) Možnost 2 – návrh podaný přímo příslušnému orgánu v zemi A

781. Oprávněný má vždy možnost vrátit se do země A a podat v zemi, v níž bylo původní rozhodnutí přijato, přímý návrh na jeho změnu. Jakmile je pozměněné rozhodnutí přijato, nemusí být v zemi A za účelem výkonu uznáno a lze jej jednoduše předat příslušnému orgánu odpovědnému za výkon rozhodnutí, přičemž výkon tohoto rozhodnutí bude probíhat stejně jako výkon rozhodnutí původního. Řízení o změně rozhodnutí proběhne zcela podle práva země A.
782. Musí-li být pozměněné rozhodnutí z nějakého důvodu vykonáno v zemi B či v jiném státě, a to proto, že povinný má v zemi B či jiném smluvním státě majetek či příjmy, musel by oprávněný v zájmu uznání pozměněného rozhodnutí v tomto státě podat v tomto okamžiku příslušný návrh podle čl. 10 odst. 1 písm. a). Pozměněné rozhodnutí není třeba uznat v případě, že je podle vnitrostátního práva tohoto státu považováno za pokračování rozhodnutí původního.

c) Možnost 3 – přímá žádost podaná příslušnému orgánu v zemi B

783. Oprávněný by mohl příslušnému orgánu země B (v níž má místo pobytu) podat přímou žádost o změnu rozhodnutí, jestliže vnitrostátní právo země B tento krok povoluje. Oznámení či doručení písemností na adresu povinného bude provedeno podle práva země B.¹⁵⁰
784. Dříve než se však oprávněný pro tuto možnost rozhodne, měl by si uvědomit, že uznání pozměněného rozhodnutí může být problematické v případě, že musí být nejdříve uznáno, aby mohlo být vykonáno ve státě, jenž učinil výhradu podle úmluvy a místo pobytu oprávněného odmítl považovat za podmínku pro uznání a výkon rozhodnutí (viz kapitola 5).¹⁵¹
785. Z toho důvodu může chtít oprávněný stanovit, zda bude rozhodnutí v zemi A, v níž má povinný místo pobytu, pravděpodobně uznáno, neboť pozměněné rozhodnutí bude většinou nezbytné nejdříve uznat, aby mohlo být v zemi A vykonáno. Pokud tomu tak bude, bylo by vhodnější, aby oprávněný podal návrh na změnu rozhodnutí podle článku 10 úmluvy, jak je uvedeno výše.

¹⁵⁰ Viz kapitola 3.

¹⁵¹ Jestliže stát učinil takovou výhradu, znamená to, že je nezbytné najít jiné podmínky pro uznání a výkon rozhodnutí. Článek 20 stanoví alternativní podmínky pro uznání a výkon rozhodnutí.

786. Jestliže je součástí změny rozhodnutí, o niž oprávněný v rámci tohoto scénáře usiluje, také úprava jakýchkoli neuhrazených nedoplatků na výživném, měl by si být oprávněný vědom skutečnosti, že příslušný orgán v zemi A nemusí nutně přijmout rozhodnutí přijaté v zemi B. V takovém případě je třeba nahlédnout do profilu země obou států a pak stanovit, zda bude pozměněné rozhodnutí přijato.

2. O změnu rozhodnutí usiluje *povinný*

a) **Možnost 1 – návrh podle čl. 10 odst. 2 písm. c) úmluvy**

787. Povinný může využít možnosti řízení podle čl. 10 odst. 2 písm. c) úmluvy, podle níž má být rozhodnutí změněno v zemi B, v níž má oprávněný místo pobytu.¹⁵² Povinný může podat návrh v zemi A a ústřední orgán země A předá návrh ústřednímu orgánu země B. Řízení o změně rozhodnutí by pak proběhlo v zemi B a na návrh na změnu rozhodnutí by se vztahovalo vnitrostátní právo země B.
788. Je-li rozhodnutí pozměněno v zemi B a původní rozhodnutí je vykonáváno v zemi A, pak aby mohlo být pozměněné rozhodnutí ve většině ostatních států vykonáno (a mělo přednost před dřívějším rozhodnutím), muselo by být nejprve uznáno v zemi A. V případě potřeby může povinný či oprávněný podat návrh na uznání rozhodnutí. V případě, že návrh podá oprávněný, vztahovaly by se na návrh na uznání pozměněného rozhodnutí postupy týkající se uznávání a výkonu rozhodnutí stanovené v kapitole 4 a 5. Jestliže uznání pozměněného rozhodnutí požaduje povinný, poskytnou mu v rámci tohoto postupu podle čl. 10 odst. 2 písm. a) v řadě států v souladu s osvědčenými postupy pomoc ústřední orgány, neboť se jedná o poslední krok při podávání návrhu na změnu rozhodnutí.¹⁵³

b) **Možnost 2 – návrh přímo podaný příslušnému orgánu v zemi A**

789. Chce-li povinný změnit rozhodnutí, může podat přímý návrh příslušnému orgánu země A, v níž má místo pobytu. Země A je státem původu a v některých případech bude mít možnost pozměnit rozhodnutí, které přijala. Existuje-li možnost podat žádost,¹⁵⁴ bude řízení probíhat podle vnitrostátního práva země A. Oznámení a písemnosti budou oprávněnému doručeny podle právních předpisů země A.¹⁵⁵ Výsledné rozhodnutí lze vykonat v zemi A, aniž by bylo nutné jej uznat či podniknout jakékoli jiné kroky. Ústřední orgán země A by však měl ústřednímu orgánu země B, v níž oprávněný pobývá, poskytovat informace za účelem aktualizace záznamů v případě změny rozhodnutí.
790. Není pravděpodobné, že by výsledné rozhodnutí přijaté v zemi A muselo být uznáno a vykonáno v zemi B, v níž má oprávněný místo pobytu, pokud ovšem povinný nemá v tomto státě také majetek či příjmy. Pokud oprávněný přesto chce, aby pozměněné rozhodnutí bylo uznáno a vykonáno v zemi B, nemělo by tomu nic bránit, neboť pozměněné rozhodnutí bylo přijato tímtež orgánem jako rozhodnutí původní, a většina států bude pozměněné rozhodnutí považovat za rozšíření původního rozhodnutí, a může jej tedy na tomto základě uznat.

¹⁵² V závislosti na pravidlech příslušnosti platných v zemi B.

¹⁵³ Přísně vzato, žádost navrhovatele o poskytnutí služeb ze strany ústředního orgánu státu, v němž má místo pobytu, spojené s podáním návrhu v tomto státě, nespadá do oblasti působnosti úmluvy.

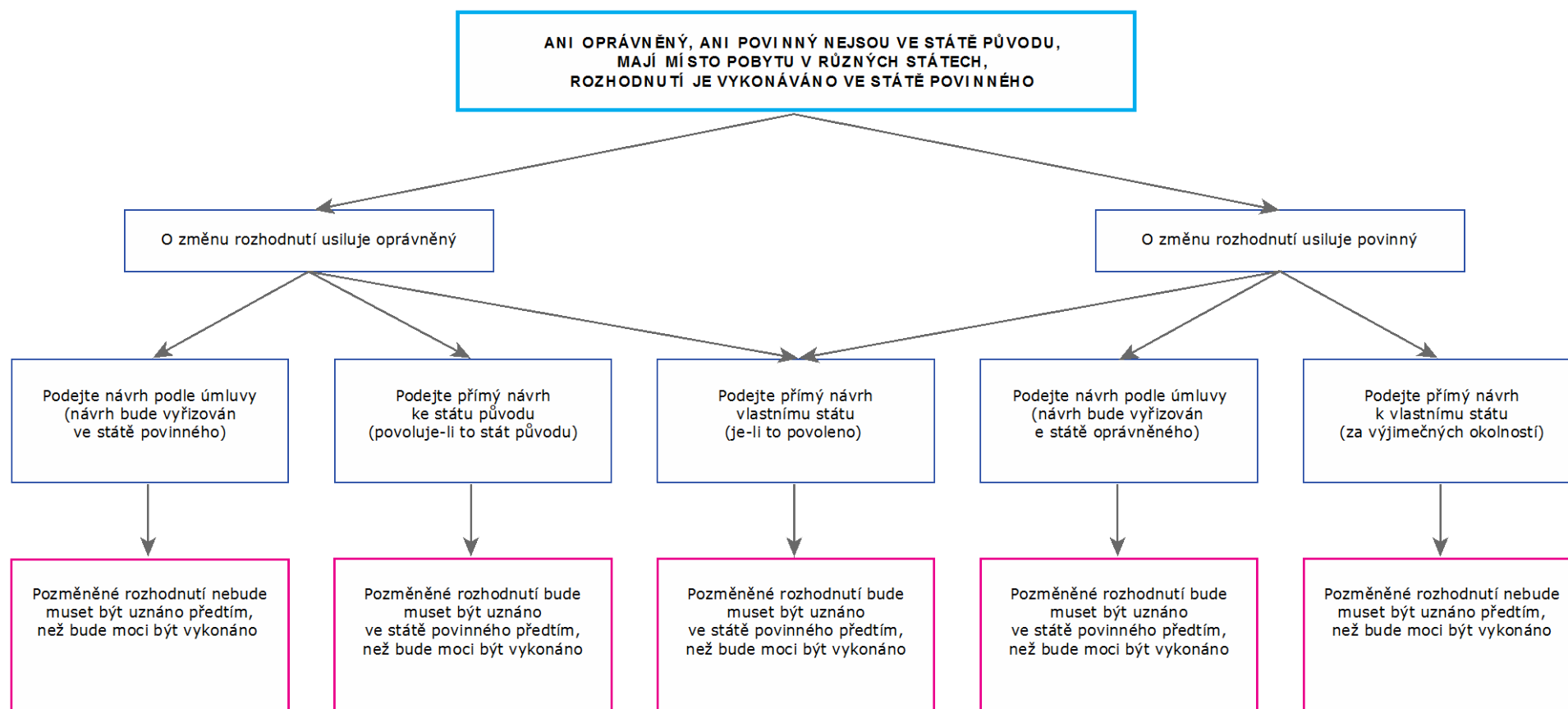
¹⁵⁴ Právo některých států stanoví, že návrh musí být podán v zemi, v níž má oprávněný místo pobytu. V jiných státech například neexistuje příslušnost (či orgán) pro přijetí závazného rozhodnutí namířeného proti straně, jež má místo pobytu v jiném státě.

¹⁵⁵ Viz kapitola 3.

791. S ohledem na omezení, jež se mohou v rámci vnitrostátního práva v souvislosti s řízením o přímé žádosti o změnu rozhodnutí v zemi A vyskytovat, může být v mnoha případech vhodnější, aby povinný za účelem podání návrhu na změnu rozhodnutí v zemi B využil postupů stanovených v úmluvě.

C. *Příklad 3: Jak oprávněný, tak povinný opustili stát původu a mají místo pobytu v různých státech*

792. Rozhodnutí o výživném bylo přijato v zemi A. Oprávněný změnil místo pobytu, nyní je má v zemi B. Povinný má nyní místo pobytu v zemi C. Rozhodnutí bylo uznáno v zemi C a dochází zde také k jeho výkonu. Všechny tři země jsou smluvními státy úmluvy.

Obrázek 30: Návrhy na změnu rozhodnutí, kdy obě strany opustily stát původu a pobývají v různých státech

1. O změnu rozhodnutí usiluje oprávněný

a) Možnost 1 – návrh podle čl. 10 odst. 1 písm. f) úmluvy

793. Oprávněný může podat návrh na změnu rozhodnutí v zemi B (v níž má místo pobytu) podle čl. 10 odst. 1 písm. f) úmluvy.¹⁵⁶ Ústřední orgán země B návrh předá ústřednímu orgánu země C, v níž má povinný místo pobytu. Ústřední orgán postoupí návrh příslušnému orgánu v zemi C, v níž pak bude provedena změna rozhodnutí.
794. Je třeba si uvědomit, že k tomu, aby bylo možné podat návrh na změnu v zemi B, nebo tento návrh projednat v zemi C, nemusí být podle úmluvy rozhodnutí přijaté v zemi A uznáno v zemi B. V úmluvě také není stanoven žádný požadavek, podle něhož by rozhodnutí, jež má být změněno, muselo být přijato ve smluvním státě.¹⁵⁷ Musí se jednat o rozhodnutí, jež spadá do oblasti působnosti úmluvy (viz kapitola 3). Zda bude rozhodnutí skutečně pozměněno, se však bude odvíjet od vnitrostátního práva země C a skutečnosti, zda se jedná o druh rozhodnutí, které lze podle tohoto práva změnit.
795. Pokud tímto postupem dojde ke změně rozhodnutí, stane se země C „novým“ státem původu. Rozhodnutí o změně přijaté v zemi C nemusí být v této zemi uznáno, neboť jeho výkon bude proveden ve státě, v němž bylo přijato.
796. Nemá-li povinný majetek či příjmy v zemi B (v níž má oprávněný místo pobytu) nebo v jiném státě, není nutné podniknout žádné další kroky. Je však osvědčeným postupem druhému státu sdělit, že rozhodnutí bylo pozměněno.

b) Možnost 2 – návrh podaný přímo příslušnému orgánu v zemi B

797. Oprávněný může podat přímý návrh na změnu rozhodnutí, jež bylo původně přijato v zemi A, příslušnému orgánu země B, v níž má místo pobytu, jestliže právo země B takovou možnost připouští. Právo země B stanoví druh oznámení či způsob doručení písemností povinnému / odpůrci v zemi C.¹⁵⁸
798. Poznámky k předchozímu příkladu, jenž se týkal žádostí, které oprávnění podávají ve státě, kde mají místo pobytu, platí i v tomto případě. Pokud se oprávněný rozhodne pro tuto možnost, bude nezbytné pozměněné rozhodnutí přijaté v zemi B uznat v zemi C, v níž má povinný místo pobytu, aby mohlo být v zemi C vykonáno. Oprávněný bude muset podat návrh na uznání a výkon podle úmluvy, a to na základě postupů uvedených v kapitole 4, nebo podat návrh na uznání přímo příslušnému orgánu země C. Pokud země C vznesla výhradu a odmítla uznat příslušnost určenou na základě místa pobytu oprávněného za podmínku pro uznání a výkon rozhodnutí, může povinný/odpůrce vznést námitku vůči uznání a bude nezbytné nalézt jiný základ pro uznání a výkon rozhodnutí.

2. O změnu rozhodnutí usiluje povinný

a) Možnost 1 – návrh podle čl. 10 odst. 2 písm. c) úmluvy

799. Povinný může podat návrh na změnu podle postupů stanovených v úmluvě (čl. 10 odst. 2 písm. c)) prostřednictvím ústředního orgánu země C. Návrh bude předán ústřednímu orgánu země B. Tento orgán postoupí návrh příslušnému orgánu země B, který návrh zpracuje podle práva země B.

¹⁵⁶ V závislosti na pravidlech příslušnosti platných v zemi B.

¹⁵⁷ Vysvětlující zpráva, bod 262.

¹⁵⁸ Viz kapitola 3.

800. Bude-li rozhodnutí pozměněno, stane se země B „novým“ státem původu. Aby mohlo být rozhodnutí o změně vykonáno, musí jej země C uznat. Za tímto účelem bude povinný muset podat návrh podle čl. 10 odst. 2 písm. a). S uznáním by neměly být spojeny žádné problémy, neboť návrh vedoucí k přijetí rozhodnutí podal povinný. V některých státech nebude nutné rozhodnutí uznat, neboť pozměněné rozhodnutí bude podle vnitrostátního práva považováno za rozšíření prvního, tedy již uznaného, rozhodnutí. Návrh na uznání a výkon rozhodnutí bude podán v souladu s postupy uvedenými v kapitole 4 a 5.
801. Pokud povinný musí podat návrh na uznání, může mu ústřední orgán země, v níž má místo pobytu, v souladu s osvědčenými postupy poskytnout pomoc podle čl. 10 odst. 2 písm. a), neboť se jedná o poslední krok při podávání návrhu na změnu rozhodnutí. V některých státech bude možná povinný muset využít jiných vnitrostátních postupů pro uznání rozhodnutí s cílem omezit či pozastavit výkon původního rozhodnutí. A v některých státech nevyužije povinný postupu pro uznání rozhodnutí vůbec, ale pozměněné rozhodnutí bude podáno jako obhajoba, nebo bude podána námitka vůči výkonu původního rozhodnutí.

b) Možnost 2 – návrh přímo podaný příslušnému orgánu v zemi C

802. V několika státech je možné, aby povinný podal přímý návrh příslušnému orgánu v zemi C, v níž má povinný místo pobytu. Ve většině států však taková možnost existovat nebude, a pokud ano, pak jen za výjimečných okolností uvedených níže. Právo země C stanoví, jaké oznámení či doručení písemností oprávněnému se vyžaduje.¹⁵⁹
803. Výsledné rozhodnutí o změně by v zemi C nebylo nutné uznat, neboť pozměněné rozhodnutí by bylo rozhodnutím vnitrostátním. Má-li však povinný majetek či příjmy v jiném státě, muselo by být rozhodnutí v daném státě uznáno, aby mohlo být vykonáno.
804. Důvodem pro řízení v zemi C bude v rámci tohoto scénáře nejpravděpodobněji případ, kdy stávající rozhodnutí nelze v zemi B, v níž má oprávněný místo pobytu, nebo ve státě původu změnit. V takovém případě by země C pravděpodobně mohla rozhodnutí v souvislosti s vyživovacími povinnostmi změnit nebo přijmout rozhodnutí nové.
805. Nenastanou-li však takové případy, je vhodné, aby povinný postupoval podle článku 10 úmluvy, podle něhož je návrh na změnu rozhodnutí předán do země B, v níž má oprávněný místo pobytu, a tam projednán.

3. Návrat do státu původu za účelem změny rozhodnutí

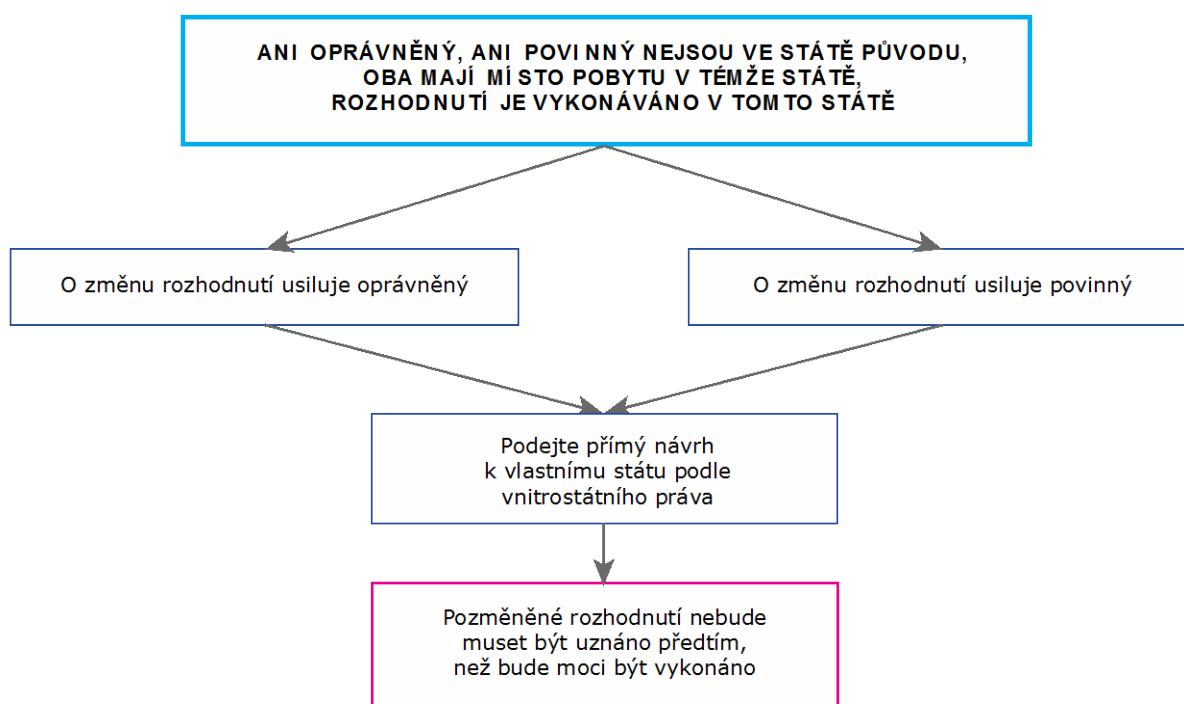
806. Mohou nastat ojedinělé případy, kdy ani oprávněný, ani povinný nemá ve státě původu místo pobytu. Návrh na změnu rozhodnutí ve státě původu by pak mohla podat kterákoli strana, a to buď podle článku 10 úmluvy, nebo formou přímé žádosti podané ve státě původu.
807. Zda taková možnost bude existovat za jakýchkoli podmínek, stanoví výhradně vnitrostátní právo státu původu. V celé řadě jurisdikcí taková možnost existovat nebude, neboť správní či soudní orgány pravděpodobně neumožní vést řízení o návrhu či žádosti v případě, že ani oprávněný, ani povinný nemá k danému státu žádné vazby.

¹⁵⁹ Viz kapitola 3.

808. Pokud však k takovému řízení dojde, budou se na případné pozměněné rozhodnutí vztahovat připomínky uvedené výše u jednotlivých scénářů. Má-li být pozměněné rozhodnutí vykonáno v jiném státě, musí být za účelem výkonu nejdříve uznáno.
809. V případě, že neexistuje žádný závažný důvod pro návrat do státu původu, bude vždy z praktického hlediska vhodnější, aby řízení o návrhu či žádosti o změnu rozhodnutí proběhlo ve státě, v němž má některá ze stran místo pobytu. Otázky, jako je stanovení příjmů pro účely výživného a stanovení schopnosti hradit výživné, se mnohem snadněji řeší tehdy, když jedna ze stran může příslušné informace předložit přímo.

D. *Příklad 4: Obě strany opustily stát původu a místo pobytu mají v témže státě*

810. V posledním uvedeném scénáři obě strany opustily stát původu (zemi A) a obě mají nyní místo pobytu v témže státě (zemi B).

Obrázek 31: Návrh na změnu rozhodnutí, kdy obě strany opustily stát původu a místo pobytu mají v témže státě

811. Strany mají dvě možnosti. Oprávněný nebo povinný může podat přímý návrh na změnu rozhodnutí příslušnému orgánu ve státě, v němž má místo pobytu. Tuto záležitost bude upravovat výhradně vnitrostátní právo země B. Na tento návrh na změnu se úmluva nevztahuje.

812. V rámci druhé možnosti se oprávněný nebo povinný může vrátit do státu původu a podat zde u příslušného orgánu, jenž původně přijal rozhodnutí, přímý návrh na jeho změnu. U této možnosti by si oprávněný či povinný měli být vědomi skutečnosti, že řízení proběhne výhradně podle vnitrostátního práva státu původu. Možnost podat návrh na změnu rozhodnutí v situaci, kdy žádná ze stran nemá ve státě místo pobytu, ani k němu nemá žádné vazby, toto právo nemusí připouštět. Pokud jde o nutnost uznat pozměněné rozhodnutí státu původu, aby mohlo být vykonáno ve státě, v němž má oprávněný a povinný nyní místo pobytu, platí navíc poznámky uvedené výše u jednotlivých scénářů.

E. Osvědčené postupy pro podávání návrhů na změnu rozhodnutí

813. Z rozboru výše uvedených příkladů lze vyvodit, že návrh na změnu již přijatého rozhodnutí může podle úmluvy podat oprávněný nebo povinný. Řízení podle úmluvy zajišťuje oprávněnému a povinnému možnost využít v souvislosti s podáním návrhu pomoci ze strany ústředního orgánu a také to, že věc bude řádně postoupena příslušnému orgánu v dožádaném státě, což bude v mnoha případech mnohem méně nákladné než cesta do jiného státu, v němž má druhá strana místo pobytu, za účelem podání přímého návrhu na změnu rozhodnutí.
814. Má-li oprávněný či povinný v úmyslu podat u příslušného orgánu ve státě, v němž má místo pobytu, přímý návrh na změnu, měl by v souladu s osvědčenými postupy nejprve zjistit, zda může být změna stávajícího rozhodnutí přijatého jiným státem vůbec provedena. Oprávněný či povinný, jenž usiluje o změnu rozhodnutí, by měl také zvážit, jaké kroky je třeba učinit po dosažení změny rozhodnutí, aby se zajistilo, že pozměněné rozhodnutí lze uznat, bude-li to nezbytné pro prosazení či omezení výkonu rozhodnutí.
815. Je důležité mít na paměti, že postupy stanovené v úmluvě, podle nichž má ústřední či příslušný orgán poskytovat povinnému v souvislosti se změnou rozhodnutí pomoc, budou v některých státech znamenat významný odklon od stávajících postupů. V oblasti podávání návrhů a žádostí mohou mít tyto státy více zkušeností s poskytováním pomoci oprávněným.
816. V takových případech je důležité, aby Příslušní pracovníci měli na paměti, že jejich úkolem je pomáhat navrhovatelům bez ohledu na to, zda se jedná o oprávněného či povinného. Příslušní pracovníci plní povinnosti ústředního či příslušného orgánu podle úmluvy.
817. Skutečný přínos z pomoci poskytované povinnému v souvislosti s podáním návrhu či žádosti o změnu má rodina a děti, neboť tato pomoc zajistí, aby rozhodnutí o výživném zohledňovalo schopnost povinného podporovat oprávněného a děti a aby děti a rodiny obdržely výživné, na které mají nárok.
818. Příslušní pracovníci by také měli mít na paměti, že když navrhovatelům poskytují pomoc podle úmluvy, plní tak úkoly stanovené úmluvou a tuto osobu nezastupují ani nehájí její zájmy.¹⁶⁰

¹⁶⁰ Tato skutečnost však ústřednímu orgánu dožádaného státu nebrání, aby navrhovatele nemohl požádat o plnou moc, jedná-li jeho jménem v soudním řízení nebo řízení před jinými orgány, nebo za účelem určení zástupce k takovému jednání (článek 42).

III. Další materiály

A. *Příslušné články úmluvy*

Čl. 10 odst. 1 písm. e) a f) a čl. 10 odst. 2 písm. b) a c)

Článek 11

Článek 12

Článek 18

Článek 22

B. *Související oddíly příručky*

Viz kapitola 2 – Vysvětlení pojmů

Viz kapitola 5 – Vyřizování příchozích návrhů na uznání nebo uznání a výkon

Viz kapitola 12 – Řízení o změně rozhodnutí – odchozí a příchozí návrhy

Kapitola 12

Řízení o změně rozhodnutí – odchozí a příchozí návrhy

819. Tato kapitola se věnuje postupům pro vyřizování odchozích a příchozích návrhů na změnu rozhodnutí o výživném. Obecné souvislosti návrhů na změnu a podrobný popis případných možností změny v každém konkrétním případě jsou uvedeny v kapitole 11. Pro další informace o návrzích na změnu rozhodnutí nahlédněte nejprve do kapitoly 11.
820. Část I této kapitoly je věnována postupům, které mají být využívány u odchozích návrhů na změnu. Část II se zabývá postupy pro příchozí návrhy na změnu. V závěru kapitoly je uveden seznam dalších podkladů a příslušných formulářů, jakož i často kladené otázky (FAQ) týkající se návrhů na změnu rozhodnutí.

Část I

Postupy pro odchozí návrhy na změnu rozhodnutí

I. Přehled

A. Úloha ústředního orgánu

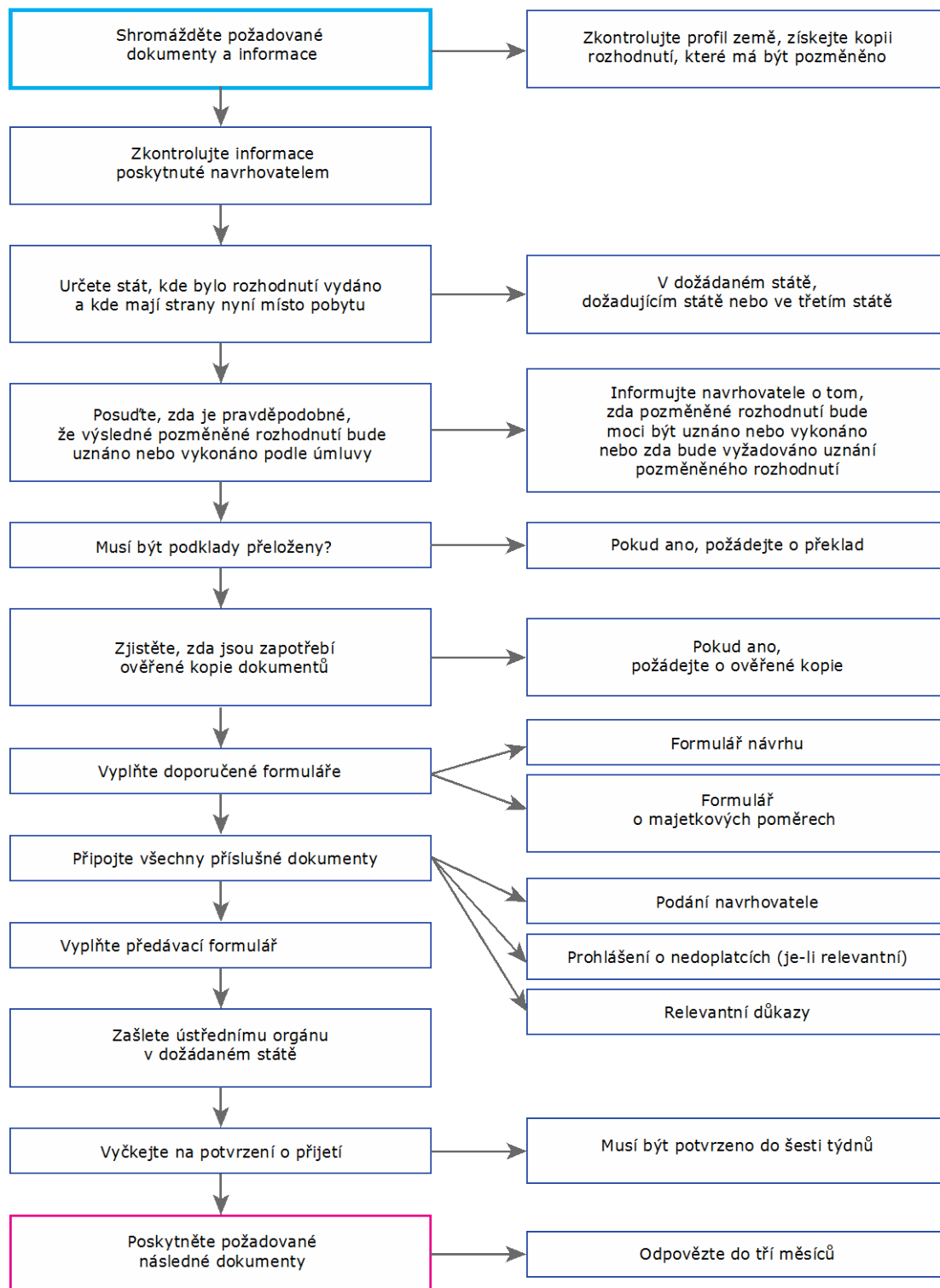
821. Příklady uvedené v kapitole 11 objasňují celou řadu aspektů, které ovlivňují rozhodnutí, zda by návrh na změnu mohl nebo měl být podán podle úmluvy. Vzhledem k tomu, že se jedná o oblast, v níž mohou být postupy pro případy mezinárodního vymáhání výživného pro navrhovatele poměrně matoucí, doporučuje se v této příručce, aby ústřední orgán dožadujícího státu, v němž byl návrh podán, v souladu s osvědčenými postupy předběžně posoudil, zda je pravděpodobné, že bude pozměněné rozhodnutí uznáno a vykonáno. Takové zjištění navrhovateli a dožádanému státu pomůže zajistit, aby čas a zdroje nebyly vynakládány na návrhy, které mohou vést k přijetí rozhodnutí, jež nemohou být uznána či vykonána.
822. Kromě toho bude-li mít ústřední orgán dožadujícího státu představu o dalším vývoji po přijetí pozměněného rozhodnutí, může zajistit, aby byl navrhovatel v případě, že je to nezbytné, připraven podniknout další kroky, například vedoucí k uznání rozhodnutí.
823. Je třeba mít na paměti, že pokud dožadující i dožádaný stát nerozšířily působnost kapitoly II a III i na výživné mezi manželi či bývalými manželi (viz kapitola 3), nemůže navrhovatel prostřednictvím ústředního orgánu podat návrh na změnu rozhodnutí, které se týká výhradně tohoto druhu výživného. Navrhovatel bude muset podat přímý návrh na změnu rozhodnutí příslušnému orgánu dožádaného státu.

B. Postup – schéma

824. Ústřední orgán dožadujícího státu je odpovědný za shromáždění dokumentů a informací, včetně formuláře návrhu, a jejich zaslání dožádanému státu. Obsah souboru dokumentů a podkladů, které mají být připojeny, bude stanoven na základě ustanovení článku 11, požadavků dožádaného státu uvedených v profilu země a podpůrných důkazů, které odůvodňují změnu rozhodnutí.
825. Schéma na následující stránce uvádí jednotlivé kroky pro vyplnění odchozího návrhu na změnu rozhodnutí.

*Hledáte přehled požadovaných postupů pro odchozí a příchozí návrhy?
Na konci části I naleznete **kontrolní seznam** postupů pro odchozí návrhy a v závěru části II kontrolní seznam postupů pro příchozí návrhy.*

PŘÍPRAVA ODCHOZÍCH NÁVRHŮ NA ZMĚNU ROZHODNUTÍ O VÝŽIVNÉM

Obrázek 32: Postupy pro vyplnění a předání návrhu na změnu rozhodnutí

C. Vysvětlení postupů

Níže uvedené body vysvětlují kroky znázorněné na obrázku 32.

1. Shromážděte potřebné dokumenty

826. Budete potřebovat kopii profilu země pro stát, do něhož budete dokumenty zasílat, kopii rozhodnutí o výživném, které má být pozměněno, a formulář návrhu vyplněný navrhovatelem.

2. Zkontrolujte informace poskytnuté navrhovatelem

827. Podle toho, jak stanoví jednotlivé státy, může navrhovatel vyplnit formulář návrhu, nebo jiný formulář obsahující dostatek informací, aby ústřední orgán mohl formulář návrhu vyplnit. V průběhu řízení návrhu v dožádaném státě může být důležité kontaktovat navrhovatele, zajistěte tedy, aby ve formuláři byly uvedeny náležité kontaktní údaje.
828. Mějte na paměti, že v úmluvě jsou uvedena zvláštní omezení týkající se sdělování a potvrzování informací shromážděných nebo předaných podle úmluvy za určitých okolností. Sdělování nebo potvrzování informací není povoleno, jestliže by tím mohlo být ohroženo zdraví, bezpečnost nebo svoboda osob (čl. 40 odst. 1). Těmito osobami mohou být dítě, navrhovatel, odpůrce nebo jakákoli jiná osoba. Úmluva není v tomto ohledu omezena. V těchto případech se v praxi doporučuje použít adresu ústředního či příslušného orgánu dožadujícího státu, kam budou informace zaslány zprostředkovaně (viz kapitola 3).

3. Určete stát, kde bylo rozhodnutí vydáno a kde mají strany místo pobytu

829. Určení státu, v němž bylo rozhodnutí přijato (stát původu), a skutečnost, zda má oprávněný v tomto státě obvyklé místo pobytu, může vést v případě návrhu, který podává povinný, ke stanovení, zda lze pozměněné rozhodnutí přijaté na základě návrhu uznat či vykonat.

4. Zvažte nutnost uznání či výkonu pozměněného rozhodnutí

830. V případě, že pozměněné rozhodnutí musí být po svém přijetí uznáno, nebo usiluje-li navrhovatel o výkon pozměněného rozhodnutí v dožádaném státě, zajistěte, aby si byl navrhovatel této skutečnosti vědom a aby ji podklady poskytované v žádosti dožádanému státu zohledňovaly.
831. Jestliže pozměněné rozhodnutí přijaté v dožádaném státě musí být po svém přijetí například uznáno v dožadujícím státě (ve vašem státě) a k tomuto kroku bude zapotřebí ověřené kopie rozhodnutí, je osvědčeným postupem požádat po dokončení sestavení návrhu na změnu rozhodnutí dožádaný ústřední orgán, aby spolu se zprávou o stavu vyřizování návrhu poskytl ověřenou kopii rozhodnutí.
832. Také může být užitečné doporučit navrhovateli jiné možnosti, včetně možnosti řízení u příslušného orgánu v kterémkoli dotčeném smluvním státě, jestliže by u takové možnosti bylo případné uznání rozhodnutí pravděpodobnější. Pro další podrobnosti týkající se dostupných možností nahlédněte do kapitoly 11. Jestliže je navrhovatelem povinný, může být také vhodné jej upozornit, že v souvislosti s podáním návrhu nemá žádný nárok na bezplatnou právní pomoc. Toto téma je rozvedeno v další části této kapitoly.

5. Musí být podklady přeloženy?

833. Nahlédněte do příslušného profilu země. Může být nezbytné opatřit návrh a původní rozhodnutí překladem do úředního jazyka dožádaného státu¹⁶¹, jiného jazyka, nebo do jazyka anglického či francouzského. V případě, že je potřeba zajistit překlad, ověřte, zda lze poskytnout shrnutí rozhodnutí nebo výtah z něho (viz vysvětlení v kapitole 3, části 2 – Věci společné pro všechny návrhy). Tímto způsobem lze omezit náklady na překlad, jakož i jeho náročnost.

6. Zjistěte, zda jsou zapotřebí ověřené kopie dokumentů

834. Nahlédněte do příslušného profilu země. Bude v něm uvedena informace, zda dožádaný stát vyžaduje ověřené kopie některých dokumentů. Je-li tomu tak, podejte žádost o ověřené kopie příslušnému orgánu ve vašem státě nebo si je vyžádejte od navrhovatele.

7. Vyplňte návrh na změnu rozhodnutí

835. Podrobné informace k vyplnění doporučeného formuláře naleznete v další části příručky.

8. Připojte všechny relevantní dokumenty

836. V další části této kapitoly jsou podrobně uvedeny další požadované dokumenty a způsob jejich vyplnění.

9. Vyplňte předávací formulář

837. Jedná se jediný formulář, který musí být povinně součástí návrhu na změnu rozhodnutí. Musí v něm být uvedeno jméno pověřeného zástupce ústředního orgánu a musí být zaslán spolu s podklady. Nevyžaduje podpis.
838. Pokyny k vyplnění tohoto formuláře viz kapitola 15.

10. Zašlete dokumenty ústřednímu orgánu dožádaného státu

839. Dokumenty budou ústřednímu orgánu dožádaného státu většinou zaslány jako běžná poštovní zásilka. Použijte adresu uvedenou v profilu země. V některých státech může být povoleno zaslat dokumenty elektronickou cestou. Zda dožádaný stát takovou možnost připouští, zjistíte v jeho profilu země.

11. Vyčkejte na potvrzení o přijetí

840. Ústřední orgán dožádaného státu musí do šesti týdnů potvrdit, že dokumenty obdržel. Ústřední orgán tak musí učinit prostřednictvím povinného potvrzujícího formuláře. Dožádaný ústřední orgán vám současně také sdělí, kam byste měli zasílat následné dotazy, a příslušné kontaktní údaje osoby či oddělení v dožádaném státě.

¹⁶¹ Nebo nižší správní jednotky tohoto státu, například provincie nebo území (článek 44).

12. Předložte požadované následné dokumenty

841. V potvrzujícím formuláři může být uveden požadavek na předložení dalších dokumentů či informací. Informace poskytněte co nejdříve, vždy však do tří měsíců. Předpokládáte-li, že shromáždění informací bude trvat déle než tři měsíce, informujte o tom příslušný ústřední orgán, neboť neobdrží-li do tří měsíců odpověď, může svůj spis uzavřít.

Osvědčený postup: Předpokládáte-li, že bude obtížné získat požadované informace či dokumenty, informujte o tom příslušný ústřední orgán. Neobdrží-li tento orgán do tří měsíců odpověď, může uzavřít svůj spis.

II. Shromáždění požadovaných dokumentů

A. Obecně

842. Úmluva stanoví požadovaný obsah každého návrhu na změnu rozhodnutí (viz články 11 a 12).
843. V této části příručky je uvedeno, které dokumenty musí návrh na změnu rozhodnutí obsahovat a jakým způsobem mají být shromážděny a vyplněny. V následující tabulce je uveden seznam obvyklých dokumentů. Je třeba mít na paměti, že povinně musí být předložen pouze formulář návrhu a předávací formulář. Zpravidla jsou však přiloženy také ostatní formuláře, neboť navrhovatel musí uvést důvody, které jej ke změně rozhodnutí vedou. Rovněž je vhodné poskytnout kopii rozhodnutí, které má být změněno, zejména pak v případě, kdy rozhodnutí nebylo v dožádaném státě přijato ani dosud uznáno.

✓	Formulář návrhu
✓	Předávací formulář
✓	Formulář o majetkových poměrech (v případě, že pozměněné rozhodnutí má být vykonáno)
Dle potřeby	Úplné znění rozhodnutí nebo jeho shrnutí
Dle potřeby	Důkazy dokládající změnu poměrů
Dle potřeby	Písemná podání podporující návrh
Dle potřeby	Překlady anebo ověřené kopie veškerých dokumentů

Obrázek 33: Požadované dokumenty doprovázející návrh na změnu rozhodnutí

844. Podává-li návrh povinný a oprávněný má obvyklé místo pobytu ve státě původu, měl by povinný podle situace předložit také:
- jakoukoli písemnou dohodu obou stran související se změnou výživného (kromě výživného na děti), z níž vyplývá, že návrh lze podat v dožádaném státě,
 - dokumentaci, z níž vyplývá, že řízení může proběhnout v dožádaném státě, neboť stát původu nemůže či odmítá vykonat svou pravomoc změnit rozhodnutí.
845. Tyto dokumenty mohou být vyžadovány, je-li třeba stanovit, zda v rámci výjimek uvedených v článku 18 existuje možnost změnit rozhodnutí.

B. Vyplnění formuláře návrhu (na změnu rozhodnutí)

846. Je třeba použít doporučený formulář návrhu (návrhu na změnu rozhodnutí). Zajistí se tak, aby v každém návrhu byly uvedeny požadované informace. Vzhledem k tomu, že důvody pro podání návrhu na změnu mohou být v jednotlivých případech odlišné, může být nezbytné předložit v daném případě i další dokumenty, např. prohlášení o příjmech či doklad o školní docházce dítěte.
847. Oprávněný i povinný použijí tentýž formulář (návrh na změnu rozhodnutí).
848. Pokyny k vyplnění doporučeného formuláře návrhu viz kapitola 15.

C. Vyplnění dalších dokumentů

1. Formulář o majetkových poměrech

849. V mnoha státech jsou objem či výše výživného, které má povinný hradit, stanoveny na základě majetkových poměrů rodičů. Formulář o majetkových poměrech slouží k předložení informací příslušnému orgánu pro účely změny rozhodnutí.
850. Tento dokument poskytuje také informace o místě, kde se zdržuje odpůrce, pro účely zaslání oznámení o podání návrhu na změnu, a přispívá k výkonu pozměněného rozhodnutí v případě, že to bude vyžadováno.
851. Pokyny k vyplnění tohoto formuláře viz kapitola 15.

2. Úplné znění rozhodnutí

852. S výjimkou případu uvedeného níže by součástí souboru dokumentů přiložených k návrhu na změnu měla být také úplná kopie rozhodnutí o výživném.
853. Ačkoli se ustanovení úmluvy týkající se požadavků na ověřené kopie rozhodnutí (čl. 25 odst. 3) použijí pouze na návrhy na uznání a výkon, tentýž přístup je třeba jakožto osvědčený postup použít i v případě návrhů na změnu rozhodnutí. V některých případech nemusí mít dožádaný stát kopii rozhodnutí, jež má být změněno, ihned k dispozici a může ji vyžadovat v rámci řízení o změně rozhodnutí. Ve většině případů by měla stačit prostá kopie rozhodnutí soudního či správního orgánu, jenž přijal původní rozhodnutí.

a) V případě, že stát souhlasil, že přijme shrnutí rozhodnutí či výtah z něho

854. Stát může prohlásit, že místo úplného znění rozhodnutí přijme jeho shrnutí či výtah z něho. V některých případech představují ustanovení rozhodnutí týkající se výživného pouze malou část jeho úplného znění a v případě, že stát požaduje pouze ustanovení týkající se výživného, nemusí vytvářet náklady na překlad úplného znění. V profilu země pro stát, jenž případ přejímá, bude uvedeno, zda je shrnutí rozhodnutí či výtah z něho postačující.
855. Postačuje-li shrnutí rozhodnutí, použijte doporučený formulář (shrnutí rozhodnutí).

b) Požaduje se ověřená kopie rozhodnutí?

856. U každého případu je třeba nahlédnout do profilu země, neboť v něm může být uvedeno, že příslušný stát vždy u každého návrhu požaduje ověřenou kopii rozhodnutí. Pokud ověřená kopie není běžně požadována, postačuje prostá kopie s tím, že dožádaný stát může v pozdější fázi požadovat pro daný konkrétní případ kopii rozhodnutí ověřenou příslušným orgánem.

3. Právní pomoc

857. Podává-li návrh na změnu rozhodnutí oprávněný, bude mít v dožádaném státě nárok na bezplatnou právní pomoc (za předpokladu, že je zapotřebí, neboť zjednodušené postupy nejsou k dispozici), pokud se návrh týká výživného na děti a není zjevně neodůvodněný.¹⁶²
858. Netýká-li se návrh podaný oprávněným výživného na děti, neposkytne dožádaný stát v souvislosti s návrhem na změnu automaticky žádné bezplatné právní služby. Právní pomoc může být poskytnuta na základě **přezkumu majetkových poměrů** oprávněného nebo **důvodnosti jeho nároku**. V případě, že se přistoupí k **přezkumu majetkových poměrů**, bude užitečné uvést informace ve formuláři o majetkových poměrech, neboť se na jejich základě stanoví nárok navrhovatele na právní pomoc v dožadujícím státě či státě původu.
- Přezkum majetkových poměrů** je zpravidla zaměřen na příjmy a majetek navrhovatele nebo na jiné majetkové poměry, které budou mít vliv na schopnost navrhovatele uhradit právní pomoc.*
- V rámci **přezkumu důvodnosti nároku** se zpravidla kontroluje důvodnost návrhu či pravděpodobnost jeho kladného vyřízení, přičemž se přihlíží k takovým aspektům, jako je právní základ návrhu a to, zda skutečnosti daného případu pravděpodobně povedou k jeho úspěšnému vyřízení.*
859. V případech, kdy nejsou k dispozici zjednodušené postupy a povinný žádá právní pomoc, neexistuje automatické právo na bezplatnou právní pomoc, dokonce ani tehdy, týká-li se návrh výživného na děti.¹⁶³ V některých státech může být taková pomoc poskytnuta pouze tehdy, splní-li povinný požadavky přezkumu majetkových poměrů a přezkumu důvodnosti svého nároku. V profilu země dožádaného státu bude uveden rozsah právní pomoci, kterou má povinný v tomto státě k dispozici, jakož i podmínky pro její získání. Dožádaný stát může při rozhodování, zda má povinný na tuto pomoc nárok, zohlednit i informace uvedené ve formuláři o majetkových poměrech.
860. Vzhledem k tomu, že k poskytování bezplatné právní pomoci povinným osobám dochází v souvislosti s návrhem na změnu rozhodnutí v mnoha státech pouze ojediněle, nahlédněte do profilu země a v případě, že bude právní pomoc vyžadována, informujte povinného o této skutečnosti, jakož i o tom, zda je pravděpodobné, že bude splňovat kritéria dožádaného státu pro poskytnutí této pomoci.

¹⁶² Stát může také provést přezkum majetkových poměrů dítěte. Viz vysvětlení právní pomoci v kapitole 3.
¹⁶³ Viz vysvětlující zpráva, bod 266.

4. Další dokumenty

861. Mezi další informace, které mohou být spolu s návrhem předloženy, patří i důkazy dokládající změnu okolností a písemná podání na podporu návrhu na změnu. Pro předkládání těchto informací nejsou k dispozici žádné doporučené formuláře. Okolnosti konkrétního případu a důvody, na jejichž základě byl návrh na změnu rozhodnutí podán, určí, které informace jsou vhodné a které nezbytné. Některé z těchto informací však mohou být zahrnuty do formuláře o majetkových poměrech.
862. Dále jestliže z předběžného přezkumu vyplývá, že pozměněné rozhodnutí přijaté v dožádaném státě musí být po svém přijetí uznáno ve vašem státě, připojte také žádost o ověřenou kopii rozhodnutí (v případě, že váš stát takový požadavek stanoví), jakož i vyplněné osvědčení o vykonatelnosti a prohlášení o řádném oznámení, jsou-li vyžadována. V případě nejasností nahlédněte do kapitoly 4 a 5 této příručky.

5. Vyplňte předávací formulář

863. Předávací formulář představuje standardní jednotný prostředek pro zasílání návrhů mezi jednotlivými smluvními státy. Potvrzuje se jím, že v zásilce jsou uvedeny požadované dokumenty a informace, a přijímající ústřední orgán je jím informován o tom, jaké nápravné opatření je požadováno.
864. Předávací formulář je povinným formulářem. Musí být přiložen ke každé žádosti, která je podána podle úmluvy.
865. Pokyny k vyplnění tohoto formuláře viz kapitola 15.

III. Kontrolní seznam – odchozí návrhy na změnu rozhodnutí

	Postup	Související části příručky
1	Zkontrolujte dokumenty předložené navrhovatelem	I.C.2
2	Zvažte, zda bude nutné uznat pozměněné rozhodnutí	I.C.4
3	Zjistěte, které dokumenty jsou vyžadovány	I.C.5 a 6
4	Vyplňte dokumenty	II.C a kapitola 15
5	Zašlete návrh ústřednímu orgánu dožádaného státu	I.C.10

Část II

Postupy pro příchozí návrhy na změnu rozhodnutí

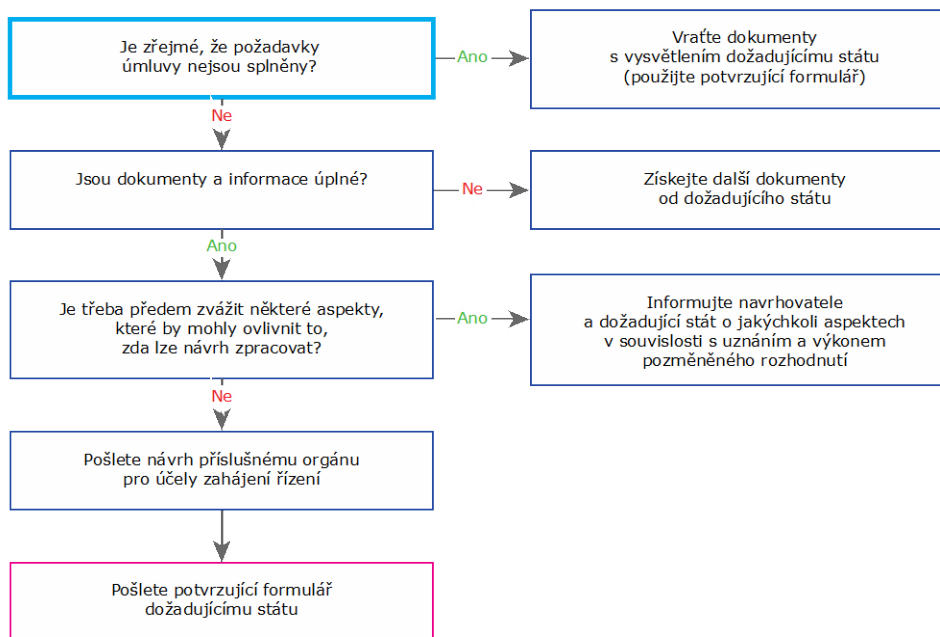
I. Přehled

866. Tato část je věnována postupům, které má dožádaný stát uplatnit v případě, že obdrží návrh na změnu rozhodnutí.
867. Příslušní pracovníci, kteří nejsou seznámeni s problematikou návrhů na změnu obecně, mohou nahlédnout do kapitoly 11, aby získali lepší přehled o jejích základních aspektech.

II. Postupy

868. Vyřizování příchozích návrhů, v nichž se požaduje změna rozhodnutí, je poměrně jednoduché. V následujícím schématu jsou uvedeny jednotlivé kroky.

VYŘIZOVÁNÍ PŘÍCHOZÍCH NÁVRHŮ NA ZMĚNU

Obrázek 34: Přehled jednotlivých kroků vyřizování příchozích návrhů na změnu rozhodnutí

1. Je „zřejmé“, že požadavky úmluvy nejsou splněny?

869. Podle úmluvy může ústřední orgán odmítnout vyřídit návrh pouze, pokud je „zřejmé“, že nejsou splněny požadavky této úmluvy (čl. 12 odst. 8). Tato výjimka je velmi omezená a lze ji uplatnit například u návrhu, který se netýká výživného.¹⁶⁴
870. Je-li návrh na tomto základě odmítnut, je nezbytné o tom dožadující stát neprodleně informovat a sdělit mu důvody odmítnutí návrhu.

2. Jsou dokumenty a informace úplné?

871. Podle úmluvy je vyžadován pouze předávací formulář a návrh (lze použít doporučený návrh na změnu rozhodnutí), ve většině případů však bude pro účely stanovení základu pro změnu rozhodnutí nezbytné předložit i další dokumenty. Podklady budou většinou zahrnovat tyto dokumenty:
- doporučený formulář návrhu na změnu,
 - kopii rozhodnutí o výživném – ověřenou kopii pouze tehdy, vyžaduje-li ji dožádaný stát (viz profil země),
 - formulář o majetkových poměrech povinného,

¹⁶⁴ Viz vysvětlující zpráva, bod 344.

- informace nezbytné ke zjištění místa, kde se zdržuje strana, jež je v dožádaném státě odpůrcem,
- formulář o majetkových poměrech oprávněného,
- další dokumentace nezbytná pro podporu návrhu na změnu,
- další dokumentace, kterou dožádaný stát vyžaduje (viz profil země).

872. Je-li vyžadován kterýkoli z výše uvedených dokumentů a není-li zahrnut do souboru dokumentů zaslaných dožadujícímu státu, neměl by být návrh odmítnut. Potřebné dokumenty je třeba si vyžádat od příslušného státu. Tuto žádost lze podat prostřednictvím potvrzujícího formuláře.

3. Je třeba předem zvážit některé aspekty?

873. Ústřední orgán by měl zkontrolovat dokumenty a stanovit, zda by mohly nastat překážky pro vyřízení dané věci v dožádaném státě a zda by s uznáním či výkonem pozměněného rozhodnutí mohly být problémy. Je to obzvláště důležité u návrhů podaných povinnými osobami. Jak je popsáno v kapitole 11, jsou okolnosti, za nichž může povinný podle úmluvy podat v jiném státě návrh na změnu rozhodnutí, v některých případech omezené.
874. Ústřední orgán dožádaného státu by však měl mít na paměti, že podobné posouzení mohlo být před předáním podkladů provedeno také v dožadujícím státě. Ústřední orgán dožadujícího státu jistě zvážil, zda by v tomto státě bylo možné uznat pozměněné rozhodnutí, které by bylo výsledkem podaného návrhu.
875. Vnitrostátní právo některých států navíc nedovoluje snížit či zrušit nedoplatky na výživném na děti. Je-li účelem návrhu pouze zrušení nedoplatků na výživném na děti a vnitrostátní právo¹⁶⁵ vašeho státu takovou možnost nepřipouští, sdělte tuto skutečnost odpovídajícím způsobem ústřednímu orgánu dožadujícího státu.

4. Vyřízení návrhu na změnu

876. Po provedení přezkumu, z něhož vyplynulo, že návrh je možné zpracovat podle úmluvy, lze dokumenty zaslat příslušnému orgánu, aby zahájil řízení. Tímto příslušným orgánem je v některých státech ústřední orgán.

5. Potvrzení o přijetí

877. Dožádaný ústřední orgán musí do šesti týdnů potvrdit přijetí všech příchozích návrhů, přičemž do tří měsíců od potvrzení přijetí pak vypracuje zprávu o stavu vyřizování návrhu. Vydává-li první potvrzení o přijetí, musí použít povinný potvrzující formulář. Za účelem dalšího potvrzení lze následně použít doporučený formulář zprávy o stavu vyřizování návrhu.

6. Po přijetí rozhodnutí

878. Je-li rozhodnutí pozměněno, zašle ústřední orgán dožádaného státu kopii pozměněného rozhodnutí dožadujícímu ústřednímu orgánu.

¹⁶⁵

V některých státech se bude jednat i o Haagský protokol o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti.

879. Aby mohlo být pozměněné rozhodnutí v dožadujícím státě vykonáno, bude v některých případech nezbytné, aby bylo v tomto státě nejprve uznáno. V takových případech může být nezbytné, aby dožádaný stát jakožto stát původu pozměněného rozhodnutí poskytl pro účely uznání potřebné dokumenty (osvědčení o vykonatelnosti, prohlášení o řádném oznámení a ověřené kopie rozhodnutí). Z dokumentace doprovázející návrh na změnu rozhodnutí či z následných informací poskytnutých dožadujícím státem bude zřejmé, zda v tomto ohledu existují nějaké zvláštní požadavky. Navrhovatel může mít také možnost podat přímý návrh na uznání rozhodnutí příslušnému orgánu.

III. Kontrolní seznam – příchozí návrhy na změnu rozhodnutí

	Postup	Související částí příručky
1	Je „zřejmé“, že požadavky úmluvy nejsou splněny?	Část 2, II.1
2	Jsou dokumenty úplné?	Část 2, II.2
3	Zjistěte, zda ve vnitrostátním právu dotčených států existují překážky pro vyřízení návrhu na změnu	Část 2, II.3
4	Vyřízení návrhu	Část 2, II.4
5	Sdělte výsledky řízení státu, v němž byl návrh podán	Část 2, II.6

Část III

Věci společné pro příchozí i odchozí návrhy na změnu rozhodnutí

I. Další materiály

A. Praktické rady týkající se všech návrhů či žádostí o změnu

- Předávací formulář musí vyplnit pověřený zástupce ústředního orgánu. Doporučený formulář návrhu může vyplnit navrhovatel či zástupce ústředního orgánu.
- Státy by měly používat doporučené formuláře. Jsou koncipovány tak, aby v nich mohly být uvedeny všechny nezbytné informace. Jediným povinným formulářem, který musí být používán, je předávací formulář.
- Nevyžaduje se, aby byly zasílány originály dokumentů.
- Vzhledem k tomu, že některá řízení o změně rozhodnutí proběhnou na základě přímého návrhu podaného příslušnému orgánu, je důležité zajistit, aby byl každý ústřední orgán, jenž dosud neuzavřel spis, o změně informován. Zajistí se tak, aby spisy obou smluvních států byly aktuální.
- Co se týče zrušení nedoplatků, existují ve vnitrostátním právu¹⁶⁶ některých států určitá významná omezení. O těchto omezeních je pojednáno v této kapitole. V případě, že se návrh či žádost týká zrušení nedoplatků, je třeba nahlédnout do této kapitoly a profilu země obou dotčených států.

¹⁶⁶

V některých státech se bude jednat i o Haagský protokol o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti.

- Je obtížné rozhodnout, zda by měl být podán návrh na změnu, nebo přímý návrh příslušnému orgánu v některém z dotčených států. Navrhovatele je třeba v tomto vybízet, aby vyhledali právní poradenství.
- V případě, že probíhá výkon rozhodnutí o výživném, nebo se změnila okolnosti na obou stranách, není změna rozhodnutí vždy nutná. V rámci vnitrostátního práva mohou existovat opravné prostředky, například dočasné pozastavení výkonu rozhodnutí, nebo alternativní řešení, jako je administrativní přepočítání či přehodnocení rozhodnutí.

B. Příslušné formuláře

Předávací formulář

Návrh na změnu rozhodnutí

Formulář pro sdělení důvěrných informací

Formulář o majetkových poměrech

Shrnutí rozhodnutí

Potvrzující formulář

C. Příslušné články úmluvy

Čl. 10 odst. 1 písm. e) a f) a čl. 10 odst. 2 písm. a), b) a c)

Článek 11

Článek 12

Článek 15

Článek 17

Článek 18

Článek 20

Článek 22

D. Související oddíly příručky

Viz kapitola 1, oddíl I, A.4 – Návrh na změnu stávajícího rozhodnutí

Viz kapitola 3, část 2, oddíl III – Účinný přístup k řízením a právní pomoci

Viz kapitoly 4 a 5 – Odchozí a příchozí návrhy na uznání a výkon

II. Často kladené otázky

Povinný musí hradit výživné v souladu s rozhodnutím přijatým jiným státem. S povinným nyní žije jedno z dětí. Může povinný dosáhnout změny rozhodnutí?

880. Ve většině případů ano. Povinný musí vypracovat návrh podle čl. 10 odst. 2 písm. b) nebo c) a předložit jej ústřednímu orgánu. Ústřední orgán státu, v němž má povinný místo pobytu, jej zašle státu, v němž bylo přijato rozhodnutí, pokud v něm má oprávněný nadále obvyklé místo pobytu, nebo státu, v němž má oprávněný v současnosti místo pobytu. Za určitých okolností by povinný mohl u příslušného orgánu státu, v němž má místo pobytu, podat přímý návrh. Zda lze rozhodnutí změnit, stanoví právo dožádaného státu.

Jaké kroky musí oprávněný či povinný po změně rozhodnutí o výživném podniknout, aby bylo pozměněné rozhodnutí vykonáno?

881. Další kroky určuje vnitrostátní právo v závislosti na tom, v kterém státě mají strany místo pobytu a zda pozměněné rozhodnutí přijal smluvní stát, v němž bude vykonáno. Je-li tomu tak, není třeba činit další opatření, neboť stát provede výkon vlastního rozhodnutí.

882. Pokud bylo pozměněné rozhodnutí přijato v jiném smluvním státě než ve státě, v němž má být vykonáno, může být nezbytné jej za účelem výkonu nejprve uznat. Uznání rozhodnutí může být vyžadováno buď ve státě, v němž má povinný místo pobytu, nebo ve státě, v němž má majetek.
883. V některých státech není nutné pozměněné rozhodnutí uznat, neboť je za předpokladu, že původní rozhodnutí bylo v daném státě uznáno, považováno za jeho rozšíření. V jiných smluvních státech bude nutné podat návrh na uznání pozměněného rozhodnutí v souladu s ustanoveními úmluvy týkajícími se uznání a výkonu rozhodnutí. Také lze příslušnému orgánu podat přímý návrh na uznání rozhodnutí.

884. Touto problematikou se úmluva konkrétně nezabývá.

Kdy lze rozhodnutí o výživném změnit? Jaké skutečnosti musí navrhovatel doložit?

885. Skutečnost, zda lze rozhodnutí změnit či upravit, bude stanovena na základě právních předpisů státu, v němž probíhá řízení o návrhu na změnu (dožádaného státu). Ve většině smluvních států musí navrhovatel doložit, že od přijetí rozhodnutí se okolnosti oprávněného, povinného či dětí změnily.

Lze na základě návrhu podaného podle úmluvy snížit či zrušit neuhrazené nedoplatky na výživném?

886. Tuto záležitost upravuje výhradně vnitrostátní právo a úmluva se na ni nevztahuje. Skutečnost, zda dožádaný stát umožňuje zrušit či snížit nedoplatky, zjistíte v jeho profilu země. Kladné vyřízení příslušného návrhu bude podmíněno tím, zda právo dožádaného státu umožňuje zrušit či snížit nedoplatky. V některých státech nelze nedoplatky na výživném na děti zrušit.

Co se stane v případě, že rozhodnutí bylo změněno, podle úmluvy však nemůže být uznáno?

887. Účelem uznávání je umožnit, aby rozhodnutí byla vykonávána na téže základě, na němž byla přijata podle vnitrostátního práva daného státu. Rozhodnutí, které nelze v určitém státě uznat, pak v daném státě nelze podle úmluvy ani vykonat. Aby však navrhovatel, jenž se v takové situaci ocitne, dosáhl rozhodnutí, které může být podle úmluvy uznáno a vykonáno, měl by posoudit základ zdůvodňující zamítnutí uznání a výkonu rozhodnutí a buď podat návrh na změnu v jiném státě (např. ve státě původu), nebo podat návrh na vydání nového rozhodnutí.

Výše výživného stanovená v rozhodnutí o výživném ve prospěch oprávněného již nepokrývá potřeby dětí. Povinný má nyní místo pobytu v jiné zemi. Jakým způsobem dosáhne oprávněný navýšení výživného?

888. Pokud bylo rozhodnutí přijato ve státě, v němž má oprávněný stále místo pobytu, může být možné jednoduše požádat příslušný orgán, jenž přijal původní rozhodnutí, aby jej změnil, a tak navýšil výživné. Pokud tento orgán z nějakého důvodu nemůže rozhodnutí změnit, bude oprávněný muset podat návrh na změnu podle úmluvy, jenž bude předán státu, v němž má povinný místo pobytu. Existuje řada možností, jak tento krok učinit; ty jsou popsány v kapitole 11.
889. Pokud se oprávněný ve státě, v němž bylo rozhodnutí přijato, nezdržuje, nemusí být možné, aby soudní či správní orgán v tomto státě rozhodnutí změnil. V takovém případě bude oprávněný muset podat návrh na změnu rozhodnutí podle úmluvy, jenž bude zaslán státu, v němž má povinný místo pobytu.

Jak se postupuje v případě, kdy ani oprávněný, ani povinný nemá místo pobytu ve státě, v němž bylo rozhodnutí přijato? Ve kterém státě by mělo být řízení o návrhu na změnu vedeno?

890. Viz kapitola 11. Řízení se ve většině případů uskuteční ve státě, v němž má odpůrce v dané době místo pobytu. Mohlo by se jednat buď o stát, v němž má místo pobytu oprávněný, nebo o stát, v němž má místo pobytu povinný, a to v závislosti na tom, kdo návrh podá. Právo dožádaného státu však stanoví, zda tento stát může rozhodnutí změnit.

Jaké existují důvody pro změnu rozhodnutí? Lze změnit výši výživného či zrušit nedoplatky na výživném bez souhlasu oprávněného?

891. Zda bude možné změnit rozhodnutí, stanoví právo státu, v němž je řízení vedeno. Ve většině smluvních států nelze rozhodnutí o výživném na děti upravit, pokud nedošlo ke změně okolností na straně povinného, oprávněného nebo dítěte. Právo dožádaného státu může, ale nemusí připouštět zrušení nedoplatků na výživném na děti. V celé řadě států není možné nedoplatky na výživném na děti zrušit, a pokud ano, tak jen za výjimečných okolností, ani nemusí být možné uznat či vykonat rozhodnutí, jež výši nedoplatků pozměňuje.

Lze od navrhovatele vyžadovat, aby návrh na změnu rozhodnutí podal v dožádaném státě osobně?

892. Článek 29 nestanoví, zda lze při podání návrhu na změnu rozhodnutí vyžadovat fyzickou přítomnost navrhovatele. Ústřední orgány dožádaného i dožadujícího státu by měly spolupracovat a zajistit, aby návrh obsahoval důkazy navrhovatele, a pomoci mu předkládat jakákoli podání či důkazy alternativními způsoby, např. telefonicky či prostřednictvím videokonferencí, jsou-li dostupné.¹⁶⁷

¹⁶⁷ V případě, že oba státy jsou smluvními stranami Úmluvy o provádění důkazů z roku 1970, viz kapitola 3, část 2, oddíl V – Další haagské úmluvy.

Kapitola 13

Vyplňování odchozích žádostí o zvláštní opatření

Jak je tato kapitola strukturována:

Tato kapitola se zabývá žádostmi o zvláštní opatření.

V oddíle I je uveden přehled těchto žádostí – kdy se žádost podává, kdo ji může podat, a objasňují se opatření, jež lze požadovat.

V oddíle II je popsán postup nebo kroky k sestavení a vyřízení žádosti a jejímu předání jinému státu.

Oddíl III je věnován problémům, které se mohou objevit, včetně nákladů a obav v souvislosti s ochranou údajů.

Oddíl IV obsahuje další materiály a odkazy na jiné související části příručky.

Pokud potřebujete pouze stručný přehled příslušných postupů, přejděte do oddílu V ke kontrolnímu seznamu.

V oddíle VI naleznete odpovědi na některé často kladené otázky týkající se návrhů na výkon.

I. Přehled – Žádosti o zvláštní opatření

A. Kdy bude tato žádost podána

893. Žádost o zvláštní opatření bude podána, je-li vyžadována pomoc jiného smluvního státu ve věci výživného, avšak tato pomoc je velmi omezeného rozsahu.

894. Žádost lze podat:

1 Podle čl. 7 odst. 1:

- s cílem pomoci případnému navrhovateli při podávání návrhu na uznání nebo uznání a výkon, výkon, vydání nebo změnu rozhodnutí o **výživném** podle úmluvy, nebo
- s cílem pomoci případnému navrhovateli při určení, zda má být návrh podán.

Výživné zahrnuje výživné na děti, (bývalého)

manžela/manželku nebo partnera/partnerku a výdaje spojené s péčí o děti nebo o (bývalého) manžela/manželku nebo partnera/partnerku. Podle úmluvy může stát rozšířit výživné na výživné vyplývající z dalších druhů rodinných vztahů.

2 Podle čl. 7 odst. 2:

- s cílem urychlit řízení v případě, že o návrhu na výživné není ve smluvním státě doposud rozhodnuto a že se v řízení vyskytuje mezinárodní prvek, například majetek v jiném státě.

895. Poskytování služeb v reakci na žádost je na rozdíl od případu návrhů na uznání nebo uznání a výkon, výkon, vydání nebo změnu ponecháno do určité míry na uvážení daného orgánu. Je-li žádost podána podle čl. 7 odst. 1 a týká-li se případného návrhu podle článku 10 úmluvy, určí nejprve dožádaný ústřední orgán, zda jsou služby nezbytné. Domnívá-li se, že služby jsou nezbytné, musí zajistit taková opatření, která jsou vhodná, a to na základě zdrojů, které má ústřední orgán k dispozici, a na základě vnitrostátního práva.¹⁶⁸ Žádost podle čl. 7 odst. 1 se musí týkat jednoho z opatření uvedených v tomto článku.
896. Pokud je žádost naopak podána podle čl. 7 odst. 2 a týká se řízení o výživném, které v dožadujícím státě dosud probíhá, nemusí se týkat žádného z uvedených opatření, avšak odpověď je ponechána zcela na úvaze dožádaného státu.

B. Příklad

897. X má místo pobytu v zemi A a má rozhodnutí o výživném, v němž se požaduje, aby Y platil výživné na děti. X je přesvědčena, že Y nejspíše dostává důchodové dávky od zaměstnavatele v zemi B. Je-li tomu tak, X by měla poslat rozhodnutí o výživném do země B, aby bylo vykonáno. Jak země A, tak země B jsou smluvními státy úmluvy.
898. X může podle úmluvy požádat ústřední orgán v zemi A, aby předal **žádost o zvláštní opatření** zemi B s cílem zjistit, zda Y pobírá v tomto státě dávky. Domnívá-li se ústřední orgán v zemi B, že opatření jsou nezbytná, podnikne příslušné kroky k prošetření věci, a pokud důchodový příjem existuje, informuje ústřední orgán v zemi A.¹⁶⁹ X může poté podat žádost o uznání a výkon rozhodnutí o výživném a zaslat ji zemi B.

C. Kdo může podat žádost?

899. Žádost o zvláštní opatření může podat oprávněný (včetně subjektu veřejné správy, který jedná jménem oprávněného nebo který poskytl oprávněnému plnění) nebo povinný.
900. Neučinil-li jak dožádaný stát, tak dožadující stát prohlášení o rozšíření oblasti působnosti úmluvy na jiný typ vyživovací povinnosti, musí žádost spadat do hlavní oblasti působnosti úmluvy (viz kapitola 3).
901. Žádost o zvláštní opatření musí být v každém státě podána prostřednictvím ústředního orgánu. Žádost nelze podat přímo příslušnému orgánu.¹⁷⁰

D. Schéma

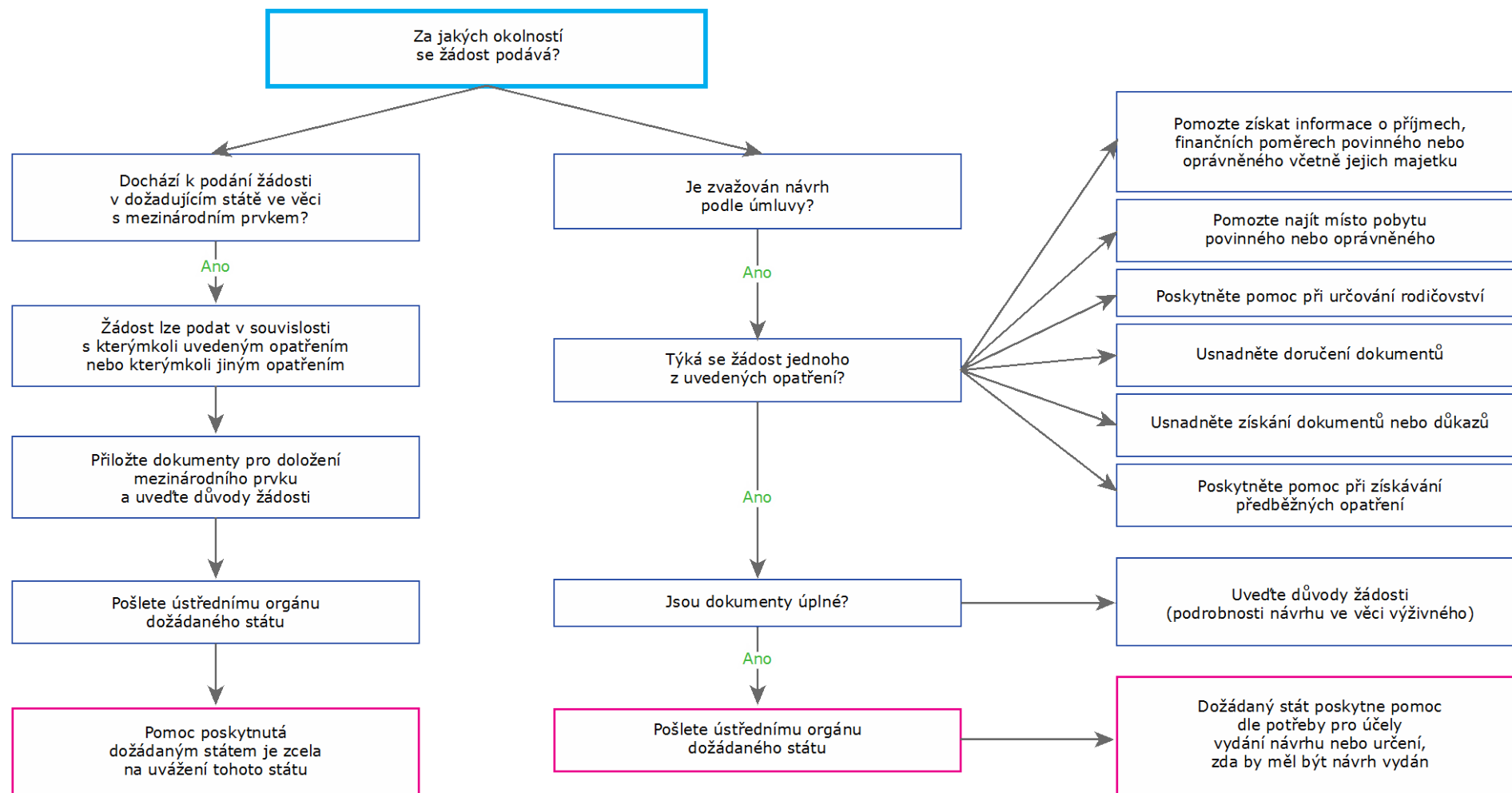
902. V následujícím schématu jsou stanoveny hlavní postupy při podávání žádosti o zvláštní opatření.

¹⁶⁸ Viz vysvětlující zpráva, bod 203.

¹⁶⁹ V některých státech nemusí vnitrostátní právní předpis o ochraně soukromí umožňovat zveřejnění konkrétních informací, avšak země B může být schopna podat informace o tom, zda má dlužník v zemi B příjem.

¹⁷⁰ Vysvětlující zpráva, bod 194.

ZPRACOVÁNÍ ODCHOZÍCH ŽÁDOSTÍ O ZVLÁŠTNÍ OPATŘENÍ

Obrázek 35: Schéma – zpracování odchozích žádostí o zvláštní opatření

II. Postupy

A. Zjištění souvislosti žádosti

903. Podle článku 7 musí být požadovaná pomoc nezbytná pro některé typy věcí týkajících se výživného. Může se týkat buď možného návrhu podle úmluvy, nebo věci v oblasti výživného v dožadujícím státě, která obsahuje mezinárodní prvek.¹⁷¹ Prve uvedené situace jsou upraveny čl. 7 odst. 1, situace uvedené jako druhé pak čl. 7 odst. 2.
- Dožadující stát je smluvní stát, který podává návrh jménem osoby, jež má místo pobytu v tomto státě. Dožádaný stát je smluvní stát, který je požádán o vyřízení žádosti.*
904. Pokud žádost nespadá ani do jedné z těchto kategorií, může ji ústřední orgán zamítnout.

B. Pokud je žádost podána v souvislosti s uvažovaným návrhem podle úmluvy (čl. 7 odst. 1)

Týká se žádost jednoho z uvedených opatření?

905. V úmluvě je uvedeno šest možných opatření, která mohou být předmětem žádosti o zvláštní opatření. Jsou stanovena v čl. 7 odst. 1 a představují podmnožinu obecných činností ústředního orgánu, které musí smluvní stát zajišťovat. Prostřednictvím žádosti může být ústřední orgán v jiném státě požádán, aby poskytl pomoc v následujících případech:
- a) **Pomoc při zjišťování místa, kde se zdržuje povinný nebo oprávněný**
906. Lze podat žádost, aby smluvní stát prohledal své databanky a další dostupné zdroje informací za účelem zjištění místa, kde se zdržuje povinný nebo oprávněný. Tato žádost může být podána, jestliže oprávněný v jednom smluvním státě nechce nést náklady na překlad rozhodnutí do jazyka jiného smluvního státu, nemá-li povinný místo pobytu v tomto státě. Podobně může povinný potřebovat informace o tom, zda oprávněný má místo pobytu v dožádaném státě, aby mohlo být určeno, kde má být podán návrh na změnu.
- b) **Pomoc při získávání informací o příjmech, majetku a dalších finančních poměrech**
907. Může být podána žádost o pomoc při získávání informací o příjmech, majetku a dalších finančních poměrech povinného nebo oprávněného. To může být nezbytné, jako ve výše uvedeném příkladu, pokud oprávněný uvažuje o zaslání rozhodnutí konkrétnímu státu za účelem výkonu, pokud jsou v dožádaném státě zjištěny příjmy nebo majetek.

¹⁷¹ Pro objasnění významu výrazu „mezinárodní prvek“ viz vysvětlující zpráva, bod 206.

c) Usnadnění získávání důkazních prostředků

908. V některých případech může být vyžadována pomoc jiného smluvního státu za účelem získání důkazních prostředků pro účely řízení o výživném. Ke zjištění platební schopnosti povinného nebo ke stanovení, zda existuje majetek, který může být předmětem výkonu, mohou být vhodné například dokumenty uvádějící vlastnické právo k majetku nebo kopie daňových informací. Způsob, jakým stát zareaguje na tuto žádost, bude záviset na vnitrostátním právu dožádaného státu, na účelu žádosti a na tom, zda zúčastněné státy jsou stranami některé z mezinárodních smluv (článek 50).¹⁷²

d) Pomoc při určení rodičovství

909. Přestože úmluva umožňuje, aby určení rodičovství bylo součástí návrhu na vydání rozhodnutí o výživném, mohou nastat situace, kdy oprávněný požaduje pouze určení rodičovství. Strany se například mohly dohodnout, že stát oprávněného bude státem, který vydá rozhodnutí o výživném, ale je třeba určit rodičovství, aby byla stanovena povinnost hradit výživné na děti.¹⁷³

e) Zahájení nebo usnadnění řízení o předběžných opatřeních

910. Oprávněný může požádat smluvní stát, aby zahájil nebo usnadnil řízení o opatřeních předběžné nebo dočasné povahy s cílem zajistit, aby nevyřízené návrhy na výživné byly úspěšné. Tato žádost se může týkat zabránění nakládání s majetkem nebo zastavení výkonu jiného rozhodnutí před vyřízením návrhu na výživné. Lze tak podpořit následné řízení o výživném podle úmluvy.

f) Usnadnění doručování písemností

911. Pomoc při doručování písemností ve věci výživného může být důležitá, pokud je záležitost projednávána u soudu v daném státě a strana potřebuje doručit písemnost straně mimo tento stát. Způsob, jakým stát zareaguje na tuto žádost, bude záviset na tom, zda jsou zúčastněné státy stranami některé z mezinárodních smluv, a na vnitrostátním právu dožádaného státu (článek 50).¹⁷⁴

C. Pokud je žádost podána v souvislosti s řízením, které má mezinárodní prvek (čl. 7 odst. 2)

912. Pokud je žádost o zvláštní opatření podána ve věci s mezinárodním prvkem, není omezena na šest výše uvedených konkrétních typů žádosti. Osoba, která žádá o zvláštní opatření, může podat žádost o jakýkoli druh pomoci, který může být pro řízení o výživném důležitý.¹⁷⁵

D. Jsou písemnosti úplné?

913. Doporučený formulář pro žádost o zvláštní opatření podle čl. 7 odst. 1 nebo čl. 7 odst. 2 nebyl dosud vypracován, ale stálý výbor takový formulář v budoucnu vytvoří. Obsah souboru dokumentů se žádostí bude záviset na povaze samotné žádosti. Předtím než bude vypracován doporučený formulář, může stát používat své vlastní formuláře žádosti. V závislosti na druhu žádosti a na souvislostech žádosti mohou být dožádanému státu poskytnuty následující písemnosti:

¹⁷² Viz rovněž vysvětlující zpráva, body 648–651.

¹⁷³ Je-li v souvislosti s rodičovstvím požadován důkazní prostředek pro soudní řízení v dožadujícím státě a oba státy jsou smluvními stranami Úmluvy o provádění důkazů, viz kapitola 3 část 2 oddíl V – další haagské úmluvy.

¹⁷⁴ Viz rovněž vysvětlující zpráva, body 648–651.

¹⁷⁵ Další příklady viz vysvětlující zpráva, bod 193.

- požadované zvláštní opatření,
- zda je návrh na výživné zvažován podle úmluvy, nebo zda má věc v oblasti výživného v dožadujícím státě mezinárodní prvek,
- druh podávaného návrhu na výživné (tj. uznání, výkon, vydání nebo změna),
- informace o tom, zda je zvláštní opatření nezbytné,
- kontaktní údaje navrhovatele a odpůrce.

914. Při sestavování souboru dokumentů a žádosti o zvláštní opatření zajistěte, aby byly pokryty následující prvky:

a) Ochrana soukromí

915. Úmluva stanoví, že žádné informace shromážděné nebo předané v návrzích podle úmluvy nemohou být sděleny nebo potvrzeny, pokud by tím mohlo být ohroženo zdraví, bezpečnost nebo svoboda osob.

916. Pokud v tomto smyslu existují obavy, uveďte tuto skutečnost ve formuláři žádosti a jakékoli osobní informace sdělte na samostatném formuláři, nikoli v samotné žádosti.

b) Informace o ústředním orgánu

917. Uveďte informace o dožadujícím ústředním orgánu a o osobě, která má být kontaktována, pokud dožadující stát vyžaduje následné kroky. Jazykem pro komunikaci mezi ústředními orgány bude jazyk dožádaného státu, jiný jazyk nebo buď angličtina, nebo francouzština. V profilu země bude potvrzeno, který jazyk má být použit.

918. Uveďte kontaktní údaje pro dožadující ústřední orgán. Tuto informaci naleznete v profilu země.

c) Podrobnosti o navrhovateli

919. Navrhovatel je osoba, která podává žádost o zvláštní opatření. Navrhovatelem žádajícím o zvláštní opatření může být i povinný.

d) Podrobnosti o osobě/osobách, pro niž/něž se požaduje výživné

920. Je důležité se ujistit, že vyživovací povinnost spadá do oblasti působnosti úmluvy (viz kapitola 3). Žádá-li navrhovatel o výživné pro sebe, uveďte to. Pokud jde o jiné rodinné příslušníky nebo osoby závislé, uveďte informace o rodinném vztahu a datum narození každého dítěte, aby mohlo být zjištěno, zda jsou děti mladší 21 let, a tudíž se na ně vztahuje úmluva. Je třeba použít jména, která jsou uvedena v rodných listech nebo v jiných úředních dokladech.

e) Podrobnosti o povinném

921. Podrobnosti o povinném budou požadovány v závislosti na konkrétní žádosti. Informace o povinném uveďte v případě, že je požadováno určení rodičovství nebo zjištění místa, kde se povinný zdržuje nebo kde se nachází jeho majetek či příjmy.

f) Seznam příložených písemností

922. Uveďte, zda jsou k žádosti přiloženy nějaké písemnosti, a uveďte jejich seznam.

E. Zaslání dožádanému státu

923. Jakmile jsou písemnosti shromážděny, mohou být zaslány ústřednímu orgánu dožadujícího státu. Na žádosti o zvláštní opatření se nevztahují lhůty pro potvrzení o přijetí ze strany dožádaného státu uvedené v článku 12. Obecná povinnost účinně spolupracovat s ostatními smluvními státy však znamená, že dožadující stát musí potvrdit přijetí žádosti v přiměřené lhůtě. Osvědčeným postupem je použití alespoň lhůt uvedených v článku 12.

III. Ostatní

A. Náklady

924. Je důležité poznamenat, že obecné zásady týkající se bezplatné právní pomoci (články 14 a 15) se nevztahují na žádosti o zvláštní opatření, ani když se žádost týká případného návrhu na výživné na děti.
925. Dožádaný ústřední orgán může za své služby spojené s odpovědí na žádost o zvláštní opatření zavést poplatek. Článek 8 však stanoví, že po navrhovateli lze požadovat pouze úhradu „mimořádných“ nákladů. Úhradu mimořádných nákladů lze navíc po navrhovateli požadovat, pouze pokud udělil předchozí souhlas s poskytnutím služeb za danou cenu. Úmluva nedefinuje pojem „mimořádné“ náklady. Jaké náklady jsou považovány za mimořádné, stanoví vnitrostátní právo a politika.¹⁷⁶

Příklad

926. Z má místo pobytu v zemi A. D je otcem jejího dítěte. Z je přesvědčena, že D má majetek, jehož se může zbavit v zemi B dříve, než může být v zemi B vydáno rozhodnutí o výživném. Z má dvě možnosti. Může podat žádost o zvláštní opatření prostřednictvím ústředního orgánu v zemi A, v níž požádá zemi B o vydání předběžných opatření na ochranu majetku do té doby, než bude vydáno rozhodnutí o výživném. Pokud tak učiní a pokud jsou s tímto návrhem spojeny náklady (např. soudní poplatky), mohou být tyto náklady považovány za „mimořádné“ a jejich úhrada může být požadována po Z, pokud s nimi Z vysloví předchozí souhlas. Z může případně podat návrh na vydání rozhodnutí o výživném v zemi B a požádat, aby po dobu vyřizování tohoto návrhu byl majetek chráněn. Pokud si Z zvolí tuto možnost, nevzniknou jí žádné náklady spojené s předběžnými opatřeními.¹⁷⁷
927. Představují-li náklady ve výše uvedeném příkladu pro Z významný faktor, může se rozhodnout, že žádost o zvláštní opatření nepoužije. Mějte však na paměti, že umožňuje-li to vnitrostátní právo dožádaného státu, může být úhrada nákladů vzniklých v tomto příkladu dožádanému státu nebo Z získána od povinného v kterémkoli následném návrhu ve věci výživného.

¹⁷⁶ Viz vysvětlující zpráva, bod 223.

¹⁷⁷ Pokud dožádaný stát neučinil prohlášení, že použije přezkum majetkových poměrů dítěte, nebo pokud dožádaný stát nepoužívá před poskytnutím bezplatné právní pomoci přezkum důvodnosti nároku. (Viz kapitola 3.)

B. Ochrana osobních informací

928. V úmluvě jsou uvedena zvláštní omezení týkající se sdělování a potvrzování informací shromážděných nebo předaných podle úmluvy za určitých okolností. Sdělování nebo potvrzování informací není povoleno, jestliže by tím mohlo být ohroženo zdraví, bezpečnost nebo svoboda osob (čl. 40 odst. 1). Těmito osobami mohou být dítě, navrhovatel, odpůrce nebo jakákoli jiná osoba. Úmluva není v tomto ohledu omezena.
929. Pokud ústřední orgán rozhodne, že by sdělování nebo potvrzování informací mohlo vyvolat takové riziko, sdělí tuto obavu druhému zúčastněnému ústřednímu orgánu a tento ústřední orgán zohlední toto zjištění při zpracovávání návrhu podle úmluvy. Dožádaný ústřední orgán není vázán určením rizika, které zjistil dožadující ústřední orgán, ale musí posoudit, zda by sdělením informací nemohlo být ohroženo zdraví, bezpečnost nebo svoboda osob. Způsob, jakým bude ústřední orgán v konkrétní situaci postupovat, bude záviset na tom, co je třeba ke zpracování návrhu a k tomu, aby ústřední orgán splnil své povinnosti podle úmluvy (čl. 40 odst. 1 a 3).
930. Vnitrostátní právo může v některých případech bránit tomu, aby navrhovateli nebo ústřednímu orgánu dožadujícího státu byly sdělovány některé konkrétní osobní informace, ale obecné informace (například potvrzení, že povinný má místo pobytu v daném státě) budou obvykle poskytnuty.

Osvědčený postup: Pokud bude žádost o informace vyžadovat sdělení konkrétních osobních informací, ověřte předem u dožadného ústředního orgánu, zda mohou být tyto informace sděleny dožadujícímu ústřednímu orgánu nebo navrhovateli. Není-li tomu tak, může navrhovatel podat návrh podle článku 10 (na uznání a výkon, vydání, změnu atd.), aniž by tyto informace předem obdržel.

IV. Další materiály

A. Praktické rady

- Mějte na paměti, že i když žádost o zvláštní opatření není návrhem podle článku 10, musí ji zpracovávat ústřední orgány v každém státě. Žádost o zvláštní opatření není možné podat přímo příslušnému orgánu.
- Opatření přijatá ústředním nebo příslušným orgánem v dožádaném státě v reakci na žádost o zvláštní opatření budou do značné míry záviset na uvážení těchto orgánů. Při rozhodování, zda před podáním návrhu podle článku 10 podat žádost o zvláštní opatření (např. o stanovení rodičovství), může navrhovatel zvážit, zda žádost o zvláštní opatření zbytečně neprodlouží dobu trvání řízení.

B. Související formuláře

Předávací formulář

C. Příslušné články úmluvy

Článek 2
 Článek 3
 Článek 7
 Článek 8
 Článek 15
 Článek 38
 Článek 40
 Článek 50
 Článek 51

D. Související oddíly příručky

Viz kapitoly 4 a 5 – Odchozí a příchozí návrhy na uznání a výkon
 Viz kapitoly 8 a 9 – Odchozí a příchozí návrhy na vydání rozhodnutí o výživném
 Viz kapitola 10 – Výkon rozhodnutí o výživném
 Viz kapitoly 11 a 12 – Změna rozhodnutí

V. Kontrolní seznam – odchozí žádost o zvláštní opatření

	Postup	Odkaz na příručku
1	Stanovení souvislosti žádosti	II.A
2	Týká-li se žádost možné působnosti úmluvy:	
2(a)	Potvrďte, že se žádost týká jednoho z uvedených opatření	II.B
3	Pokud se žádost týká vnitrostátního řízení o výživném:	II.C
3(a)	Žádost se může týkat jakékoli požadované pomoci	II.C
4	Úplný soubor dokumentů	II.D
5	Zaslání dožadnému státu	II.E

VI. Často kladené otázky

Musí být podán návrh podle úmluvy, aby mohla být podána žádost o zvláštní opatření?

931. Ne. Navrhovatel se může rozhodnout, že požádá ústřední orgán, aby podal žádost o zvláštní opatření jako prostředek, jímž se stanoví, zda by měl být vůbec podán návrh. Tak tomu může být například v případě, že se k rozhodnutí o tom, zda by měl být podán návrh na výkon, použijí informace týkající se příjmu nebo majetku povinného.

Musí ústřední orgán poskytnout službu, která je požadována v žádosti o zvláštní opatření?

932. Ne ve všech případech. Ústřední orgán musí v reakci na žádost o zvláštní opatření přijmout vhodná opatření pouze tehdy, pokud se domnívá, že opatření jsou nezbytná pro pomoc navrhovateli při podávání návrhu na vydání, uznání, uznání a výkon nebo změnu rozhodnutí podle článku 10 nebo při rozhodování, zda má být takový návrh podán (čl. 7 odst. 1). Povšimněte si rozdílu v pojmech použitých v čl. 7 odst. 1, který stanoví, že ústřední orgán **přijme** vhodná opatření (pokud je zvažována věc podle úmluvy), a v čl. 7 odst. 2, který stanoví, že ústřední orgán **může** přijmout zvláštní opatření (ve věcech s mezinárodním prvkem).

Kapitola 14

Vyřizování příchozích žádostí o zvláštní opatření

Jak je tato kapitola strukturována:

Tato kapitola se zabývá příchozími žádostmi o zvláštní opatření.

V oddíle I je uveden přehled těchto žádostí – kdo může podat žádost a kdy bude použita.

V oddíle II je popsán postup nebo kroky pro přezkum příchozích materiálů a pro vyřízení žádosti.

V oddíle III se pojednává o problematice nákladů.

V oddíle IV jsou uvedeny odkazy a další materiály týkající se žádosti.

Oddíl V obsahuje kontrolní seznam pro ty, kdo potřebují stručný přehled postupu.

Oddíl VI se týká některých nejčastěji kladených otázek souvisejících s tímto návrhem.

I. Přehled – Žádosti o zvláštní opatření

A. Kdy bude tato žádost použita

933. Tato žádost bude podána ve dvou různých situacích, kdy navrhovatel požaduje určitou omezenou formu pomoci od jiného smluvního státu.
934. Žádost o zvláštní opatření může být podána podle čl. 7 odst. 1 s cílem:
- pomoci navrhovateli při podávání návrhu na uznání nebo uznání a výkon, výkon, vydání nebo změnu rozhodnutí o výživném podle úmluvy, nebo
 - pomoci navrhovateli při rozhodnutí, zda má být návrh podán.
935. Podle čl. 7 odst. 2 může být žádost o zvláštní opatření dále podána, aby bylo urychleno řízení, pokud se ve smluvním státě projednává návrh na výživné a tato věc má mezinárodní prvek.
936. Podle čl. 7 odst. 1 existuje šest možných opatření, o něž je možno žádat. Způsob, jímž ústřední orgán odpoví na žádost o zvláštní opatření, závisí na jeho uvážení a míra přípustné pomoci se může v jednotlivých státech výrazně lišit. Týká-li se žádost případného návrhu podle článku 10 úmluvy, ústřední orgán nejdříve určí, zda jsou služby nezbytné, a poté přijme vhodná opatření na základě zdrojů, které má k dispozici, a na základě vnitrostátního práva daného státu.¹⁷⁸
937. Pokud je žádost podána podle čl. 7 odst. 2 a týká se řízení o výživném, které probíhá v dožadujícím státě, neomezuje se taková žádost na šest opatření uvedených v čl. 7 odst. 1. Navrhovatel může požadovat jakékoli jiné opatření. Záleží však pouze na rozhodnutí dožadovaného státu, zda poskytne pomoc nebo usnadní zajištění požadovaných opatření.

¹⁷⁸ Viz vysvětlující zpráva, bod 204.

B. Příklad

938. Oprávněný má rozhodnutí o **výživném** vydané zemí A. Oprávněný si myslí, že povinný může mít místo pobytu v zemi B. Oprávněný chce tuto informaci potvrdit dříve, než vynaloží prostředky na překlad návrhu a rozhodnutí, aby zaslal rozhodnutí k uznání a k výkonu v zemi B. Jak země A, tak země B jsou smluvními státy úmluvy.
- Výživné zahrnuje výživné na děti, (bývalého) manžela/manželku nebo (bývalého) partnera/partnerku a výdaje spojené s péčí o děti nebo o (bývalého) manžela/manželku nebo (bývalého) partnera/partnerku. Podle úmluvy může stát rozšířit výživné na výživné vyplývající z dalších druhů rodinných vztahů.*
939. Podle úmluvy může oprávněný podat **žádost o zvláštní opatření**. Ústřední orgán země A předá žádost zemi B a požádá o provedení průzkumu za účelem zjištění, zda má povinný místo pobytu v zemi B. Přijaté kroky se budou řídit vnitrostátním právem a politikou v zemi B. Země B potvrdí, zda povinný má místo pobytu v zemi B. Adresa povinného bude poskytnuta pouze v případě, že to umožňuje vnitrostátní právo země B. Oprávněný může poté podat návrh na uznání a výkon podle článku 10 úmluvy.

C. Kdo může podat žádost?

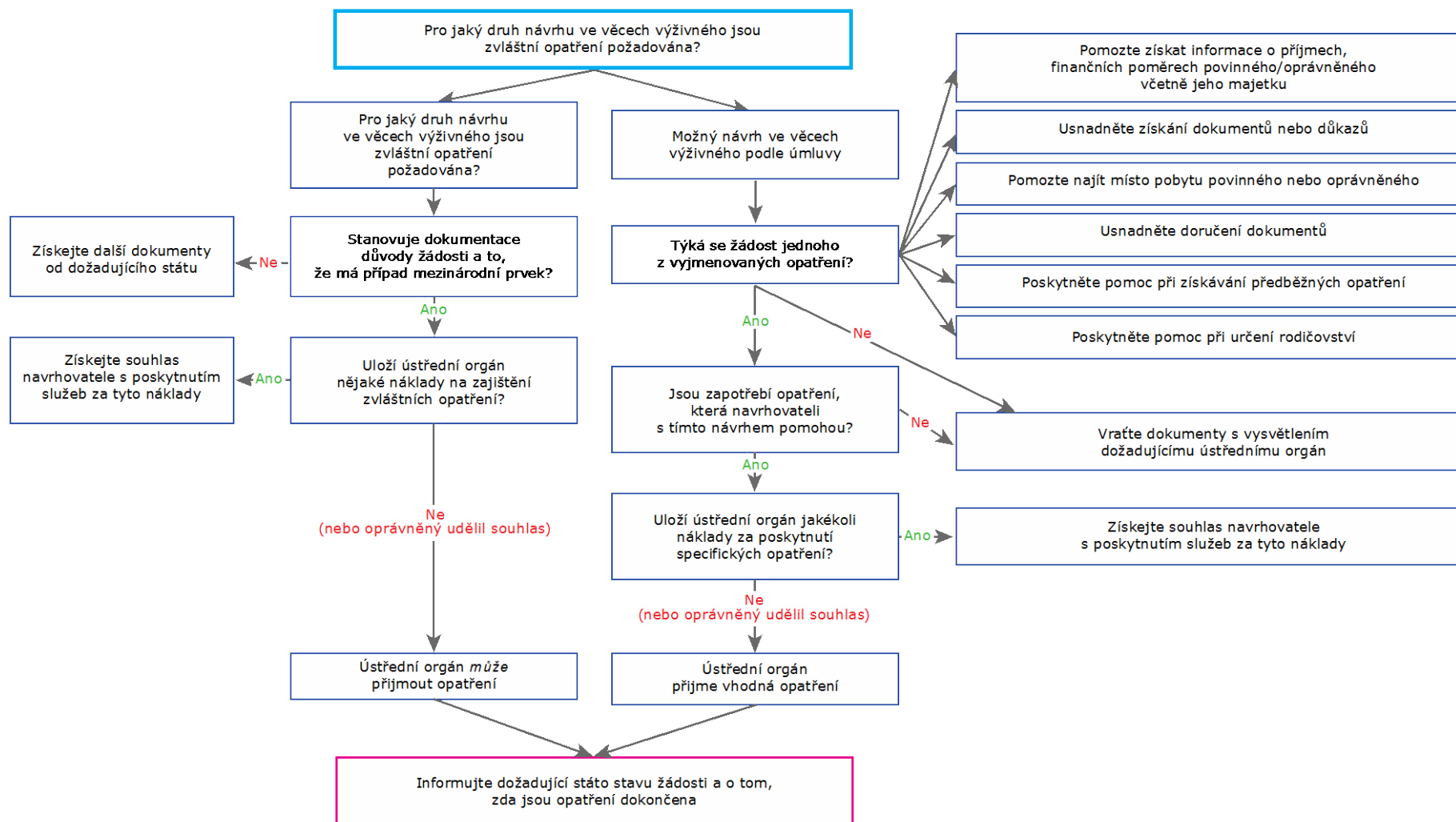
940. Žádost o zvláštní opatření musí být v každém státě podána prostřednictvím a jménem ústředního orgánu. Žádost nelze podat přímo příslušnému orgánu.¹⁷⁹
941. Žádost ústřednímu orgánu může podat pouze **oprávněný**, včetně subjektu veřejné správy, který jedná jménem oprávněného nebo který poskytl oprávněnému plnění, nebo povinný. I v případě, že návrh na výživné nebo řízení, s nímž souvisí opatření, mají výhradně vnitrostátní povahu a žádost je podána podle čl. 7 odst. 2, musí návrh na výživné nebo řízení, s nímž souvisí opatření, spadat do působnosti úmluvy, jak je stanoveno v kapitole 3 této příručky.
- Oprávněný je osoba, která má nebo uplatňuje nárok na výživné. Povinným může být (bývalý) partner nebo manžel, dítě, pěstouni nebo příbuzní nebo jiné osoby, které pečují o dítě. V některých zemích se tato osoba může nazývat příjemce výživného, věřitel nebo rodič, jenž má dítě v péči, či pečovatel.*

D. Schéma

942. Schéma na následující straně stanoví postupy pro vyřízení příchozí žádosti o zvláštní opatření.

¹⁷⁹ Vysvětlující zpráva, bod 193.

ZPRACOVÁNÍ PŘÍCHOZÍCH ŽÁDOSTÍ O ZVLÁŠTNÍ OPATŘENÍ

Obrázek 36: Schéma – zpracování příchozích žádostí o zvláštní opatření

II. Postupy

A. *Potvrzení přijetí žádosti*

943. U žádosti o zvláštní opatření se nevyžaduje povinný potvrzující formulář. Ústřední orgán by se však měl přesto řídit obecnými požadavky úmluvy a zajistit, aby dožadující stát byl vyrozuměn o přijetí žádosti.

B. *Je zvažován návrh podle úmluvy?*

944. Jak je uvedeno výše, ve způsobu, jakým dožádaný ústřední orgán odpoví na žádost o zvláštní opatření, jsou velké rozdíly v závislosti na tom, zda se žádost týká možného návrhu podle úmluvy (čl. 7 odst. 1), nebo zda se žádost týká řízení o výživném probíhajícího v dožadujícím státě (čl. 7 odst. 2).
945. Požaduje-li se zvláštní opatření s cílem pomoci navrhovateli podat návrh podle úmluvy nebo rozhodnout, zda by měl být návrh podán, musí se dožádaný ústřední orgán nejdříve „domnívat“, že opatření jsou pro pomoc s návrhem nezbytná. Splní-li žádost tyto podmínky, přijme ústřední orgán příslušná opatření s cílem pomoci.
946. Pokud je žádost podána v souvislosti s řízením o výživném v dožadujícím státě a má-li tato věc mezinárodní prvek, stanoví článek 7 odst. 2 poněkud odlišnou reakci. V těchto případech je reakce ponechána více na uvážení daných orgánů, neboť dožádaný ústřední orgán může, ale také nemusí opatření přijmout.
947. V obou případech rozhodne dožádaný stát podle svého uvážení, jaká opatření jsou vhodná nebo budou použita pro poskytnutí požadované pomoci.

C. *Žádost o zvláštní opatření se týká zvažovaného návrhu podle úmluvy (čl. 7 odst. 1)*

1. *Týká se žádost jednoho z uvedených opatření?*

948. Opatření, o něž je možno žádat, jsou omezena. Týká-li se přijatá žádost opatření, které není uvedeno v článku 7, nemůže být zpracována a dožadující stát o tom musí být vyrozuměn. Opatření, která lze žádat, jsou uvedena níže:

a) *Zjištění místa, kde se zdržuje povinný nebo oprávněný*

949. Navrhovatel může požádat ústřední orgán v dožádaném státě o pomoc se zjištěním místa, kde se zdržuje povinný nebo oprávněný. Bude tomu tak nejspíše za účelem zjištění, zda by měl být návrh zaslán tomuto státu k vyřízení. Oprávněný může mít zájem zjistit, zda povinný má místo pobytu v daném státě, dříve, než tomuto státu zašle návrh, nebo povinný může mít zájem dozvědět se, zda oprávněný má místo pobytu v dožádaném státě, je-li tento stát státem, v němž bylo vydáno rozhodnutí, aby bylo možno rozhodnout, kde by měl být podán návrh na změnu.

b) *Získání informací o příjmech, majetku a finančních poměrech*

950. Ústřední orgán může být požádán, aby poskytl pomoc při získávání informací o majetkových poměrech povinného nebo oprávněného, včetně informací o příjmech a majetku. Tyto informace mohou být požadovány například za účelem zjištění, zda povinný má majetek nebo příjem v dožádaném státě, a to pro účely výkonu rozhodnutí. Rozsah, v jakém mohou být osobní informace ústřednímu orgánu nebo navrhovateli sděleny, závisí na právních předpisech dožádaného státu týkajících se ochrany soukromí.

c) Získání důkazních prostředků

951. Ústřední orgán může být požádán, aby poskytl pomoc při získávání listinných nebo jiných důkazních prostředků, které budou použity při řízení. Způsob, jakým stát zareaguje na tuto žádost, bude záviset na tom, zda jsou zúčastněné státy stranami některé z mezinárodních smluv, a na vnitrostátním právu dožádaného státu (článek 50).¹⁸⁰
952. Například pokud se dítě narodilo v zemi A, ale povinný tam již nemá místo pobytu, oprávněný může požadovat kopii rodného listu, aby mohl podat návrh na výživné. Zemi A může být předána žádost o zvláštní opatření za účelem získání rodného listu.

d) Pomoc při určení rodičovství

953. Ústřední orgán může být požádán, aby poskytl pomoc, je-li k získání rozhodnutí o výživném nezbytné určení rodičovství. Zatímco rodičovství může být zjištěno jako součást návrhu na vydání rozhodnutí, mohou nastat okolnosti, kdy oprávněný požádá o pomoc při určení rodičovství před podáním návrhu. Způsob, jakým stát zareaguje na tuto žádost, bude záviset na jeho vnitrostátním právu, na tom, zda se žádost týká důkazních prostředků v soudním řízení, a na tom, zda jsou oba státy stranami jakékoli jiné mezinárodní úmluvy (článek 50). Pojednání o této otázce viz kapitola 3 část 2 oddíl V – další haagské úmluvy.
- Povinný je osoba, která má vyživovací povinnost nebo vůči níž byl uplatněn nárok na výživné. Povinným může být rodič, manžel nebo bývalý manžel nebo kdokoli jiný, kdo má podle právních předpisů v místě, kde bylo vydáno rozhodnutí, povinnost platit výživné. V některých státech je tato osoba nazývána plátcem výživného, dlužníkem, rodičem, do jehož péče nebylo dítě svěřeno, nebo rodičem, který nemá v daném státě místo pobytu.*

e) Zahájení řízení o předběžných opatřeních

954. Je-li nezbytné podat návrh na výživné nebo zajistit účinek podaných návrhů ve věcech výživného, může být podána žádost o zahájení řízení za účelem přijetí předběžných opatření. Tato opatření se budou obvykle omezovat na území dožádaného státu. Oprávněný může například žádat, aby byl majetek zastaven jako ochrana před jeho prodejem, aby tak byl majetek k dispozici při následném návrhu na výkon rozhodnutí o výživném.

f) Usnadnění doručování písemností

955. Dožádaný stát může být požádán, aby poskytl pomoc při doručování písemností týkajících se zamýšleného řízení o výživném. Způsob, jakým stát zareaguje na tuto žádost, bude záviset na tom, zda jsou zúčastněné státy stranami některé z mezinárodních smluv, a na vnitrostátním právu dožádaného státu (článek 50).¹⁸¹

2. Jsou požadovaná opatření nezbytná?

956. Je-li žádost nezbytná pro zamýšlený návrh podle úmluvy, měly by písemnosti od dožadujícího státu obsahovat¹⁸² dostatečné množství informací, aby dožádaný ústřední orgán mohl rozhodnout o tom, zda jsou opatření nezbytná.

¹⁸⁰ Viz rovněž vysvětlující zpráva, body 648–651.

¹⁸¹ Tamtéž.

¹⁸² Jakmile bude vytvořen doporučený formulář pro zvláštní žádosti, budou všechny tyto informace obsaženy v tomto formuláři.

3. Přijetí vhodných opatření

957. Po přezkoumání žádosti rozhodne dožadovaný stát podle svého uvážení, jaká opatření jsou vhodná nebo budou použita pro poskytnutí požadované pomoci. Kroky může podniknout samotný ústřední orgán, nebo může žádost postoupit příslušnému orgánu.

D. Žádost se týká věci v dožadujícím státě, která má mezinárodní prvek (čl. 7 odst. 2)

958. Pokud se žádost netýká zamýšleného návrhu podle úmluvy, lze žádat o jakoukoli formu pomoci, včetně těch druhů pomoci, které jsou uvedeny v čl. 7 odst. 1. Reakce dožadovaného státu je však plně na jeho úvaze.
959. Způsob, jakým dožadovaný stát na žádost odpoví, bude záviset na vnitrostátním právu a vnitrostátních politikách daného státu. V souladu s osvědčenými postupy však ústřední orgán může mít zájem poskytnout pomoc, pokud by to omezilo nebo vyloučilo potřebu postoupit věc dožadujícímu státu a urychlilo získání výživného na děti nebo výživného vyplývajícího z rodinných vztahů. Poskytnutí pomoci za účelem získání rozhodnutí o výživném v dožadujícím státě může například vyloučit potřebu podat přímou žádost nebo návrh na rozhodnutí v dožádaném státě.

E. Podávání informací o stavu vyřizování dožadujícímu státu

960. U návrhů podle úmluvy není pro žádost o zvláštní opatření vyžadován formulář týkající se zprávy o stavu vyřizování a nepoužije se ani lhůta uvedená v článku 12, která se vztahuje na žádosti o zvláštní opatření. Ústřední orgán by se však měl přesto řídit obecnými požadavky úmluvy a zajistit, aby dožadující stát byl v přiměřené lhůtě vyrozuměn o podniknutých krocích. Osvědčeným postupem je řídit se v každém případě lhůtami uvedenými v článku 12.

III. Ostatní

A. Náklady

961. Žádosti o zvláštní opatření jsou výjimkou z obecného ustanovení podle úmluvy, podle kterého musí vlastní náklady nést sám ústřední orgán. Ústřední orgán může účtovat navrhovateli náklady spojené s žádostí o zvláštní opatření, pokud jsou tyto náklady mimořádné (článek 8). Mějte však na paměti, že pokud to umožňuje vnitrostátní právo dožadovaného státu¹⁸³, náklady by mohly být vymáhány i od jiné osoby, než je navrhovatel (např. od povinného nebo od odpůrce).
962. Úmluva konkrétně nedefinuje pojem mimořádné náklady.¹⁸⁴ Jedná se však o náklady, které jsou neobvyklé, nejsou běžné nebo se vymykají obecným pravidlům. Obecné náklady spojené s vyřízením žádosti by neměly být považovány za mimořádné. Proto by do této kategorie neměly spadat obvyklé náklady na genetické testy nebo právní náklady na podání návrhu na předběžná opatření k soudu.

¹⁸³ Vysvětlující zpráva, bod 215.

¹⁸⁴ Vysvětlení lze nalézt ve vysvětlující zprávě v bodě 223.

963. V případě, že ústřední orgán má v úmyslu účtovat náklady na opatření navrhovateli, musí navrhovatel souhlasit s poskytnutím služeb za takové náklady předem, tedy dříve, než jsou tyto služby poskytnuty. Navrhovatel se tak bude moci rozhodnout, zda by měly probíhat další úkony.

Příklad

964. Oprávněná má místo pobytu v zemi A. Usiluje o výživné pro své dítě. Povinný má místo pobytu v zemi B. Dříve než lze přijmout rozhodnutí, bude třeba určit rodičovství.
965. Oprávněná má dvě možnosti. Může podat žádost o zvláštní opatření a požádat zemi A o pomoc při určení rodičovství nebo o usnadnění určení rodičovství v zemi A. Země B oznámí, zda náklady spojené s tímto postupem budou účtovány oprávněné. Pokud ano, může oprávněná chtít podat pouze návrh na vydání rozhodnutí v zemi B podle článku 10 úmluvy a žádat o určení rodičovství jako součást tohoto řízení. Jestliže oprávněná podá návrh na vydání rozhodnutí podle článku 10 úmluvy, budou náklady na testování rodičovství téměř ve všech případech hrazeny jako součást bezplatných služeb, které mají být navrhovateli poskytnuty¹⁸⁵ (viz kapitola 3).

IV. Další materiály

A. Praktické rady

- Je-li pravděpodobné, že váš stát bude účtovat náklady za zajištění zvláštních opatření, uvědomte o tom co nejdříve ústřední orgán v dožadujícím státě. Účtování nákladů bude v některých případech faktorem vedoucím k tomu, aby navrhovatel zvážil a rozhodl, zda dále podá pouze návrh podle úmluvy, a nikoli žádost o zvláštní opatření.
- Navrhovatel musí být v každém případě informován o veškerých nákladech, které budou účtovány, a před podniknutím dalších kroků musí být získán jeho souhlas s tímto dalším postupem.
- Jakmile je žádost přijata, je osvědčeným postupem, aby příslušný pracovník v dožádaném státě uvědomil ústřední orgán v dožadujícím státě o tom, jak dlouho bude trvat, než bude věc dokončena.
- Žádost o zvláštní opatření je výjimkou z obecného pravidla, aby žádosti podle úmluvy byly podávány příslušným orgánům a návrhy byly podávány prostřednictvím ústředních orgánů. Žádost o zvláštní opatření může podat nebo přijmout pouze ústřední orgán.

B. Související formuláře

Potvrzující formulář

Pro žádost o zvláštní opatření nebyl dosud vytvořen formulář.

¹⁸⁵ Závisí na tom, zda stát učinil prohlášení týkající se přezkumu majetkových poměrů dítěte.

C. Příslušné články úmluvy

Článek 6
 Článek 7
 Článek 8
 Článek 15
 Článek 43
 Článek 50
 Článek 51
 Článek 52

D. Související oddíly příručky

Viz kapitoly 4 a 5 – Odchozí a příchozí návrhy na uznání a výkon
 Viz kapitoly 8 a 9 – Odchozí a příchozí návrhy na vydání rozhodnutí o výživném
 Viz kapitola 10 – Výkon rozhodnutí o výživném

V. Kontrolní seznam – Příchozí žádosti o zvláštní opatření

	Postup	Odkaz na příručku
1	Potvrzení přijetí žádosti	II.A
2	Určení, zda je zvažován návrh podle úmluvy	II.B
3(a)	Pokud žádost souvisí s návrhem podle úmluvy, rozhodnutí, zda se týká jednoho z uvedených opatření	II.C.1
3(b)	Pokud žádost souvisí s návrhem podle úmluvy, jsou opatření nezbytná?	II.C.2
3(c)	Pokud žádost souvisí s návrhem podle úmluvy, poskytněte vhodnou pomoc	II.C.3
4	Pokud žádost nesouvisí s návrhem podle úmluvy, přijměte opatření, která umožňují interní politika a vnitrostátní právo	II.D
5	Předložte formulář zprávy o stavu vyřizování	II.E

VI. Často kladené otázky

Musí dožádaný ústřední orgán zajistit požadovaná zvláštní opatření?

966. Ne ve všech případech. Zjistí-li, že opatření nejsou nezbytná pro pomoc v řízeních podle úmluvy (nebo pro rozhodnutí, zda by řízení měla být zahájena), může žádost odmítnout. Jedná-li se o žádost o pomoc v souvislosti s řízením o výživném probíhajícím v dožadujícím státě, je poskytnutí jakékoli pomoci na uvážení dožádaného ústředního orgánu.

Může dožádaný ústřední orgán zpoplatnit své služby?

967. Ano – za určitých omezených okolností. Náklady musí být mimořádné a navrhovatel musí souhlasit s tím, že služby jsou poskytovány za těchto podmínek.

Kapitola 15

Vyplňování formulářů

Jak je tato kapitola strukturována:

V této kapitole jsou poskytnuty pokyny pro vyplňování formulářů, které mohou být používány ve věcech podle úmluvy.

V oddíle I jsou uvedeny pokyny pro vyplnění dvou povinných formulářů, které musí být použity pro každý návrh podle úmluvy.

V oddíle II jsou pokyny pro vyplnění doporučených formulářů pro čtyři hlavní návrhy podle úmluvy.

Oddíl III obsahuje pokyny pro vyplnění dalších formulářů, jako je formulář týkající se finančních informací, osvědčení o vykonatelnosti, prohlášení o řádném oznámení a další.

Oddíl IV obsahuje kontrolní seznam, v němž jsou uvedeny dokumenty, které musí být součástí odchodících návrhů podle úmluvy.

Oddíl V obsahuje informace o vyplňování formulářů požadovaných pro přímou žádost příslušnému orgánu o uznání a výkon rozhodnutí.

Příloha k této kapitole vysvětluje základní body potřebné pro uznání a výkon rozhodnutí s cílem pomoci příslušným pracovníkům při vyplňování doporučených formulářů návrhů na uznání nebo uznání a výkon.

I. Vyplňování povinných formulářů vyžadovaných pro všechny návrhy

968. Tento oddíl se zabývá vyplňováním dvou povinných formulářů, které musí být použity pro každý návrh podle úmluvy. Formuláře jsou součástí příloh úmluvy. Tyto formuláře se nemusí používat v případě žádostí o zvláštní opatření a přímých návrhů příslušným orgánům v dožádaném státě.

A. Předávací formulář

969. Povinný předávací formulář představuje standardní jednotný prostředek pro zasílání návrhů mezi jednotlivými státy. Jsou v něm uvedeny požadované dokumenty a informace obsažené v souboru dokumentů; formulář také informuje dožádaný ústřední orgán o tom, jaké nápravné opatření je požadováno.
970. Předávací formulář je povinným formulářem. Musí být přiložen ke každé žádosti, která je podána podle úmluvy. Níže uvedené informace vysvětlují, jak formulář vyplnit. Tento oddíl se týká všech návrhů podávaných podle úmluvy.

a) Úvod

971. Veškeré informace obsažené v jakémkoli dokumentu zaslaném jinému ústřednímu orgánu musí být považovány za důvěrné, jak je vyžadováno právními předpisy státu, který návrh vyřizuje, a mohou být použity pouze pro účely návrhu na výživné podle úmluvy. V úvodu formuláře je rovněž uvedeno, že může dojít k situacím, kdy by sdělení jakýchkoli osobních informací mohlo ohrozit zdraví, bezpečnost nebo svobodu osob.

□ V souladu s článkem 40 bylo ústředním orgánem přijato rozhodnutí o zákazu sdělování informací.

972. Pokud navrhovatel uvedl, že tato obava existuje, zaškrtněte políčko „rozhodnutí o zákazu sdělování informací“, které se nachází v horní části první strany formuláře.
973. Viz oddíl II této kapitoly týkající se ochrany osobních informací.

b) Dožadující ústřední orgán

Odkaz: oddíl 1 a oddíl 2

974. Políčka pod osobními údaji uvádí informace o **dožadujícím ústředním orgánu** a o osobě, která má být kontaktována, pokud dožadující stát vyžaduje následné kroky. Pokud dožádaný stát neučinil výhradu týkající se používání angličtiny nebo francouzštiny, bude jazykem pro komunikaci mezi ústředními orgány jazyk dožádaného státu,¹⁸⁶ jiný dohodnutý jazyk nebo angličtina nebo francouzština. V profilu země bude potvrzeno, který jazyk má být použit. Pokud je jazyk důležitým kritériem pro řízení věci ve vaší zemi, uveďte jazykové preference v této oblasti.

Dožadující ústřední orgán je ústřední orgán státu, kde je podáván návrh nebo žádost. Tento ústřední orgán zašle návrh dožádanému ústřednímu orgánu, který návrh zpracuje a zašle jej příslušnému orgánu k dokončení.

c) Dožádaný ústřední orgán

Odkaz: oddíl 3

975. Následující řádky jsou jasné – vyžadují se v nich kontaktní údaje dožádaného ústředního orgánu. Tyto informace jsou uvedeny v profilu země.

d) Údaje o navrhovateli

Odkaz: oddíl 4

976. Navrhovatel je osoba, která podává žádost o služby v oblasti výživného. Navrhovatelem může být oprávněný, včetně subjektu veřejné správy, nebo povinný, v závislosti na druhu návrhu. Navrhovatelem může být i právní zástupce dítěte.

¹⁸⁶ Pokud bylo vydáno příslušné prohlášení, může jím být úřední jazyk nižší správní jednotky dožádaného státu, například provincie nebo území (článek 44).

e) Údaje o osobě/osobách, pro kterou/které je výživné požadováno

Odkaz: oddíl 5

977. Žádá-li navrhovatel o výživné pro sebe, uveďte to v oddíle a). Pro jiné rodinné příslušníky nebo závislé osoby vyplňte požadované informace, včetně data narození každého dítěte. Je to důležité pro zjištění, že jsou děti mladší 21 let, a tudíž se na ně vztahuje úmluva. Je třeba použít jména, která jsou uvedena v rodných listech nebo v jiných úředních záznamech.

f) Údaje o povinném

Odkaz: oddíl 6

a) ☐ Tato osoba je totožná s navrhovatelem uvedeným v bodě 4.

978. Zaškrtněte toto políčko, pokud je navrhovatelem povinný. Mějte na paměti, že povinný nemůže žádat o vydání rozhodnutí.

979. Ve všech případech uveďte v tomto bodě základní informace o povinném. Další informace o povinném budou uvedeny ve formuláři návrhu a ve formuláři o majetkových poměrech, pokud se u konkrétního návrhu použijí.

g) Identifikace návrhu

Odkaz: oddíl 7

980. V níže uvedené tabulce jsou uvedeny odkazy pro návrhy podávané podle různých dílčích částí článku 10. Zaškrtněte políčko označující druh podávaného návrhu.

Číslo článku	Vysvětlení
Čl. 10 odst. 1 písm. a)	Návrh podaný oprávněným na uznání nebo uznání a výkon existujícího rozhodnutí, které nebylo vydáno v dožádaném státě.
Čl. 10 odst. 1 písm. b)	Návrh podaný oprávněným na výkon existujícího rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném státě.
Čl. 10 bod 1 písm. c)	Návrh podaný oprávněným na vydání nového rozhodnutí v dožádaném státě, pokud dosud nebylo žádné rozhodnutí vydáno ani uznáno.
Čl. 10 odst. 1 písm. d)	Návrh podaný oprávněným na vydání rozhodnutí v dožádaném státě, pokud uznání a výkon existujícího rozhodnutí nejsou možné.
Čl. 10 odst. 1 písm. e)	Návrh podaný oprávněným na změnu rozhodnutí vydaného v dožádaném státě.
Čl. 10 odst. 1 písm. f)	Návrh podaný oprávněným na změnu rozhodnutí, které nebylo vydáno v dožádaném státě.

Čl. 10 odst. 2 písm. a)	Návrh podaný povinným na uznání existujícího rozhodnutí nebo na omezení výkonu existujícího rozhodnutí vydaného v dožádaném státě.
Čl. 10 odst. 2 písm. b)	Návrh podaný povinným na změnu rozhodnutí vydaného v dožádaném státě.
Čl. 10 bod 2 písm. c)	Návrh podaný povinným na změnu rozhodnutí, které nebylo vydáno v dožádaném státě.

Obrázek 37: Tabulka návrhů podle článku 10**Odkaz: oddíl 8**

981. V oddíle 8 předávacího formuláře jsou uvedeny dokumenty, které musí být přiloženy k návrhu.
982. Oddíl 8 písm. a) se použije, pokud se jedná o žádost o uznání a výkon podle čl. 10 odst. 1 písm. a). Zaškrtněte políčka odpovídající vašemu návrhu. Poslední políčka odkazující na článek 30 se použijí, pokud se jedná o návrh na uznání dohody o výživném.
983. Nejedná-li se o návrh podle čl. 10 odst. 1 písm. a), použije se seznam dokumentů uvedený v oddíle 8 písm. b) předávacího formuláře.

h) Vyplnění formuláře**Odkaz: poslední oddíl**

984. Úředník, který vyplní předávací formulář, jej nepodepisuje. Tato osoba však musí uvést své jméno a datum návrhu. (Kontaktní údaje jsou již uvedeny na první straně.)

B. Potvrzující formulář

985. Tento oddíl obsahuje pokyny pro vyplnění povinného potvrzujícího formuláře. Používá se pro všechny návrhy podle úmluvy. Ustanovení čl. 12 odst. 3 vyžaduje použití tohoto formuláře na potvrzení přijetí návrhu ve lhůtě šesti týdnů ode dne přijetí návrhu.

a) Úvod

986. Nejdříve zvažte, zda by zveřejnění informací ve formuláři nemohlo ohrozit zdraví, bezpečnost nebo svobodu osob. Pokud ano, použijte zaškrtačací políčko v horní části formuláře.

b) Kontaktní údaje**Odkaz: oddíl 1 a oddíl 2**

987. Ujistěte se, že se kontaktní údaje týkají osoby nebo útvaru, který bude zodpovědný za další následné kroky.

c) Dožadující ústřední orgán**Odkaz: oddíl 3**

988. Pro doplnění tohoto oddílu použijte informace z příchozího návrhu.

d) Podrobnosti návrhu**Odkaz: oddíl 4**

989. Formou odkazu na číslo článku uveďte, které návrhy byly přijaty. Pro odkaz na každý druh návrhu použijte výše uvedený obrázek 37 týkající se vyplňování předávacího formuláře.
990. V tomto bodu je také nutné uvést podrobnosti týkající se navrhovatele a osob, které mají na výživné nárok. Tyto informace jsou uvedeny v předávacím formuláři, který byl přiložen k příchozímu návrhu.

e) První kroky**Odkaz: oddíl 5**

991. Uveďte, jaké kroky byly v souvislosti s návrhem učiněny. Nelze-li návrh dále zpracovávat, protože jsou požadovány další dokumenty, uveďte požadované dokumenty nebo požadovaný druh informací.
992. Pokud ústřední orgán rozhodl, že nebude návrh vyřizovat, protože je zřejmé, že nejsou splněny požadavky spojené s návrhem, uveďte, zda jsou důvody uvedeny v potvrzení o přijetí, nebo zda budou uvedeny k pozdějšímu datu. V kapitolách týkajících se vyřizování příchozích návrhů na uznání a výkon, uznání a vydání rozhodnutí je podrobně vysvětleno, kdy může být tato reakce vhodná.

f) Vyplnění formuláře**Odkaz: poslední oddíl**

993. Formulář není podepsán, avšak mělo by na něm být uvedeno jméno úředníka ústředního orgánu odpovědného za vyplnění.

II. Pokyny pro vyplnění doporučených formulářů návrhu

994. Tato část kapitoly uvádí pokyny pro vyplnění doporučených formulářů pro předávání těchto návrhů mezi ústředními orgány:
- návrhu na uznání nebo uznání a výkon
 - návrhu na výkon rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném státě
 - návrhu na vydání rozhodnutí
 - návrhu na změnu rozhodnutí
995. Tento oddíl je rozdělen na tři části.
996. První část obsahuje pokyny pro vyplnění doporučených formulářů návrhu na uznání nebo uznání a výkon, výkon, vydání a změnu.
997. Druhá část obsahuje pokyny pro vyplnění dalších formulářů.
998. Třetí část obsahuje kontrolní seznamy, v nichž jsou uvedeny dokumenty, které by měly být přiloženy ke každému druhu návrhu.

A. Doporučený formulář návrhu na uznání nebo uznání a výkon

999. Tento oddíl obsahuje pokyny pro vyplnění doporučeného formuláře, který se použije pro návrhy na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí o výživném nebo dohod o výživném. Pro další informace o postupech týkajících se tohoto návrhu viz kapitola 4.

1. Vyplnění formuláře

a) Který formulář použít

1000. Je-li navrhovatelem oprávněný – včetně subjektu veřejné správy, který jedná jménem oprávněného nebo který poskytoval oprávněnému plnění – nebo povinný, použijte formulář pro návrhy podle čl. 10 odst. 1 písm. a) a čl. 10 odst. 2 písm. a). Zkontrolujte příslušná čísla článků.

b) Ochrana osobních a důvěrných informací

Odkaz: úvodní odstavec

1001. Úmluva stanoví, že žádné informace shromážděné nebo předané v návrzích podle úmluvy nemohou být sděleny nebo potvrzeny, pokud by tím mohlo být ohroženo zdraví, bezpečnost nebo svoboda osob.

1002. Pokud v této oblasti existují obavy, zaškrtněte příslušné políčko ve formuláři návrhu a osobní informace uveďte na zvláštní formulář (formulář pro sdělení důvěrných informací), nikoli do oddílu 2.

1003. Úplné pojednání o požadavku na ochranu osobních a důvěrných informací viz kapitola 3.

c) Jméno a kontaktní údaje navrhovatele

Odkaz: oddíl 2

1004. Uveďte, zda je navrhovatelem oprávněný (osoba, pro niž je výživné požadováno nebo na ně má nárok) nebo povinný nebo zástupce některého z nich.

1005. Kontaktní údaje mají dvojí účel. Zaprvé, identifikují strany návrhu tak, aby ústřední orgán nebo příslušný orgán v každém státě mohl řádně založit příslušnou věc nebo spis. Zadruhé, kontaktní údaje musí být dostatečné, aby umožňovaly uvědomit navrhovatele v případě, že má být uznán opravný prostředek k rozhodnutí a vykonáno rozhodnutí o výživném.

Osvědčený postup: Dožadující ústřední orgán by měl zajistit, aby měl vždy správnou adresu nebo jiné prostředky zabezpečující kontakt s navrhovatelem. Při podávání návrhu mohou nastat situace, které budou vyžadovat další informace nebo dokumenty, a ústřední orgán v dožadujícím státě (zasílajícím státě) se bude potřebovat spojit s navrhovatelem, aby tyto informace nebo dokumenty získal.

1006. Pokud právní předpisy dožadujícího státu nepovolují sdělovat osobní adresu navrhovatele, mohou si některé státy jako adresu navrhovatele zvolit používání adresy ústředního orgánu nebo jiného příslušného orgánu.¹⁸⁷

1007. Je-li navrhovatelem subjekt veřejné správy, uveďte tuto informaci.

d) Údaje o osobách, pro které je výživné požadováno nebo které na ně mají nárok

Odkaz: oddíl 3

1008. Návrh musí obsahovat dostatek informací, aby bylo možno identifikovat každého, pro něhož je výživné podle rozhodnutí požadováno nebo kdo na ně má nárok. Spadá sem jak navrhovatel (obvykle rodič, přestože navrhovatelem může být i dítě), tak každé dítě, na něž se vztahuje úmluva. V každém případě musí být uvedeno datum narození, aby bylo možno identifikovat všechny osoby, jež mají nárok na výživné, a stanovit jejich věk, aby bylo zajištěno, že se na rozhodnutí vztahuje působnost úmluvy.

1009. Musí být uveden i základ, podle něhož je výživné požadováno nebo na ně má navrhovatel a děti nárok. Tyto informace umožní dožádanému státu, aby potvrdil, zda návrh spadá do oblasti působnosti úmluvy. To se týká vztahu mezi navrhovatelem nebo osobou, pro niž je výživné požadováno nebo na ně má nárok, a povinným.

Vysvětlení pojmů

1010. V tomto oddíle formuláře se používají tyto pojmy:

Odkaz: oddíly 3.1 a 3.2

- **Rodičovství**
Je-li základem pro výživné vztah rodič–dítě, zaškrtněte toto políčko. Formulář se tak bude vztahovat jak na situace, kdy se děti narodily v průběhu manželství, takže rodičovství je předpokládané nebo stanovené zákonem, tak na situace, kdy byla spojitost mezi rodičem a dítětem stanovena nebo potvrzena pomocí testu rodičovství.
- **Manželství**
Pokud byly strany oddány, zaškrtněte toto políčko.
- **Příbuzenství**
Toto políčko zaškrtněte, pokud byly základem vztahu mezi navrhovatelem a povinným rodinné vazby – povinný je například strýc nebo jiný příbuzný. Platí to pouze v případě, že jak dožádaný, tak dožadující stát rozšířily uplatňování úmluvy na tyto druhy rodinných vztahů (viz kapitola 3).
- **Prarodič/sourozenec/vnuk/vnučka**
Pokud vztah mezi navrhovatelem a povinným odpovídá jednomu z uvedených druhů vztahů, zaškrtněte toto políčko. Platí to pouze v případě, že jak dožádaný, tak dožadující stát rozšířily uplatňování úmluvy na tyto druhy rodinných vztahů.

¹⁸⁷ Viz vysvětlující zpráva, bod 612.

- *In loco parentis* nebo obdobný vztah
In loco parentis znamená vztah, kdy je ve vztahu k dítěti na místě rodiče dospělá osoba. Může tomu tak být v případě, že dospělá osoba žila s dítětem a chovala se k němu jako rodič. V některých státech spadá do tohoto vztahu i nevlastní rodič.
- Vztah obdobný manželství
Pokud strany nebyly oddány, ale žily společně ve vztahu obdobném manželství, zaškrtněte toto políčko. V některých státech je tento vztah nazýván společnou domácností nesezdaného páru. Platí to pouze v případě, že jak dožádaný, tak dožadující stát rozšířily uplatňování úmluvy na tyto druhy vztahů (viz kapitola 3).

1011. Do oddílu 3.1 vyplňte informace týkající se navrhovatele. Datum narození navrhovatele je již uvedeno v oddíle 2. Je-li navrhovatelem dítě, vyplňte tento oddíl.
1012. Do oddílu 3.2 vyplňte informace týkající se každého dítěte, pro něž je výživné požadováno nebo jež na ně má nárok. Je-li navrhovatelem dítě, vyplní se pouze oddíl 3.2. Je-li dětí více než tři, zaškrtněte políčko 3.4 a další informace uveďte na samostatné stránce.
1013. Je-li výživné požadováno pro jinou osobu, než je navrhovatel nebo dítě, nebo má-li tato osoba na výživné nárok, vyplňte oddíl 3.3.

e) Jméno a kontaktní údaje povinného

Odkaz: oddíl 4.1

1014. Uveďte, zda je navrhovatelem povinný.
1015. Podrobnosti o povinném v oddíle 4.1 jsou požadovány proto, aby mohl být vyřizován návrh na uznání nebo uznání a výkon a aby mohl být vyrozuměn povinný, jak vyžaduje právo dožádaného státu. V tomto oddíle by měly být vyplněny informace, které jsou známy navrhovateli. Pokud není známo přesné místo, kde se povinný zdržuje, musí dožádaný stát v případě potřeby využít služby pro zjištění nebo vyhledání tohoto místa.

Osvědčený postup: Pokud navrhovatel neví, kde povinný žije, uveďte co nejvíce dalších informací o posledním známém místě pobytu povinného – například zaměstnavatele nebo lokalitu. Můžete mít rovněž zájem uvést informace o dalších vazbách na stát – například informace o příbuzných, u nichž může povinný žít.

f) Jméno a kontaktní údaje zástupce oprávněného

Odkaz: oddíl 4.2

1016. V tomto oddíle by měly být vyplněny údaje o místě, kde se oprávněný zdržuje, nebo údaje o zástupci oprávněného. Tento zástupce může být v mnoha případech právním poradcem oprávněného.
1017. V oddíle 4.3 by mělo být uvedeno „osobní identifikační číslo“, pokud je známo. Může to být číslo sociálního zabezpečení (USA), číslo sociálního pojištění (Kanada), daňové číslo (Austrálie) nebo jiné číslo vydané úřady státní správy, které může pomoci ústřednímu orgánu v dožádaném státě zjistit místo, kde se zdržuje povinný, nebo ověřit jeho identitu v databázích úřadů státní správy nebo v jiných databankách.

g) Kam má být platba poslána**Odkaz: oddíl 5**

1018. Má-li být rozhodnutí vykonáno, bude muset dožádaný stát vědět, kam platby posílat. Pokud bude platba poslána k vyřízení příslušnému orgánu v dožadujícím státě, uveďte zde podrobnosti o útvaru, který vyřizuje nebo rozesílá platby, a referenční číslo spisu nebo účtu, aby platba mohla být řádně identifikována.

Pokud existují obavy, že navrhovatelé hrozí riziko, tuto část formuláře nevyplňujte. Použijte formulář pro sdělení důvěrných informací.

h) Návrh na pouhé uznání**Odkaz: oddíl 6**

1019. Jedná-li se pouze o návrh na uznání rozhodnutí o výživném a navrhovatel nežádá, aby rozhodnutí bylo po uznání vykonáno, zaškrtněte políčko v oddíle 6. Uvědomte si, že u návrhu na pouhé uznání není vyžadováno osvědčení o vykonatelnosti. Vyžaduje se pouze prohlášení o tom, že rozhodnutí v zemi původu nabylo účinnosti. Pokud jde o další informace týkající se návrhů na pouhé uznání, viz kapitola 4.

i) Podmínky příslušnosti pro uznání a výkon rozhodnutí**Odkaz: oddíl 7**

1020. Tento oddíl nemusí být vyplněn, jedná-li se o návrh na uznání nebo na uznání a výkon dohody o výživném.
1021. Jedná-li se o návrh na uznání nebo na uznání a výkon rozhodnutí o výživném, musí dožádaný stát znát právní základy, na jejichž základě může být rozhodnutí uznáno a vykonáno.
1022. Doporučený formulář uvádí podmínky příslušnosti. Ty vycházejí z článku 20. Podle potřeby odkazujte na samotné rozhodnutí, na informace od navrhovatele nebo na spis od příslušného orgánu. Důležité je zaškrtnout na formuláři všechna políčka, která mohou být použitelná. Pokud má odpůrce námitky proti uznání nebo uznání a výkonu, musí sám prokázat, že žádná z podmínek pro uznání a výkon není použitelná.
1023. Více informací týkajících se různých druhů situací, které by mohly představovat podmínky pro uznání a výkon, viz příloha k této kapitole.

j) Účast odpůrce na jednání**Odkaz: oddíl 8**

1024. Jak je uvedeno v kapitole 4, aby mohlo být rozhodnutí uznáno nebo uznáno a vykonáno, musí se dožádaný stát domnívat, že odpůrce obdržel oznámení o návrhu na výživné nebo řízení o výživném, jak to vyžadují právní předpisy státu, kde bylo vydáno rozhodnutí, a že měl možnost být vyslechnut, nebo byl v řízení zastoupen. Pokud byl použit správný postup, v němž bylo přijato rozhodnutí bez slyšení, musel odpůrce obdržet oznámení o rozhodnutí poté, co bylo přijato, a musel dostat řádnou příležitost napadnout rozhodnutí přijaté orgánem v souladu s právními předpisy státu, v němž bylo přijato rozhodnutí.
1025. Oddíl 8 formuláře se zabývá tímto požadavkem. Uvedte, zda se odpůrce účastnil či neúčastnil jednání ve státě původu a zda byl zastoupen.
1026. Účast odpůrce na jednání může být zřejmá v souvislosti s rozhodnutím, pokud z něho vyplývá, že se odpůrce účastnil řízení o výživném, nebo že byl zastoupen, nebo že napadl rozhodnutí.
1027. Pokud se odpůrce nezúčastnil jednání a nebyl zastoupen, bude příslušný orgán muset potvrdit, že odpůrce obdržel řádné oznámení, jak vyžadují právní předpisy státu, v němž bylo přijato rozhodnutí, a vzít v úvahu veškeré okolnosti. Doporučený formulář byl vypracován tak, aby splňoval tento požadavek (prohlášení o řádném oznámení). Vyplnění tohoto formuláře je pojednáno níže.
1028. Pokud bylo rozhodnutí přijato v režimu, v němž nebylo vyžadováno slyšení, měla by být neúčast povinného/odpůrce uvedena a vždy bude vyžadováno prohlášení o řádném oznámení.
1029. Rozhodnutí přijaté bez řádného oznámení odpůrci nemůže být podle úmluvy uznáno nebo vykonáno.

k) Formulář o majetkových poměrech**Odkaz: oddíl 9**

1030. Formulář o majetkových poměrech bude nezbytný v případě, že rozhodnutí má být po uznání vykonáno. V oddíle IV této kapitoly jsou uvedeny pokyny pro vyplnění tohoto formuláře.

l) Právní pomoc**Odkaz: oddíl 10**

1031. Ve většině případů, kdy oprávněný podá návrh na uznání nebo uznání a výkon, musí dožádaný stát poskytnout bezplatnou právní pomoc (viz kapitola 3) a navrhovatel nemusí předkládat žádné další informace týkající se této věci.
1032. Oddíl 10 však musí být vyplněn v případě, že:
- návrh podává oprávněný a týká se jiných vyživovacích povinností než těch, které vyplývají ze vztahu mezi rodičem a dítětem u dítěte mladšího 21 let, nebo
 - návrh podává povinný.
1033. Pokud nastane některá z těchto situací, může dožadující stát použít přezkum majetkových poměrů nebo přezkum důvodnosti, aby rozhodl, zda poskytnout pomoc. Formulář o majetkových poměrech se bude týkat přezkumu majetkových poměrů a navrhovatel by měl uvést rovněž informaci, která dokládá, zda navrhovatel ve státě původu použil právní pomoc. Postačující by měl být dopis od orgánu, který pomoc poskytl.

m) Jméno kontaktní osoby v ústředním orgánu odpovědné za vyřízení návrhu

Odkaz: oddíl 12

1034. Takto by měla být identifikována osoba v ústředním orgánu odpovědná za vyplnění návrhu, nebo za přezkum návrhu, pokud jej navrhovatel vyplnil osobně. V souladu s přístupem „neutrality z hlediska média“, který umožňuje elektronický přenos dokumentů, nemusí být formulář podepsaný.

B. Doporučený formulář návrhu na výkon rozhodnutí přijatého nebo uznaného v dožádaném státě

1035. Tento oddíl obsahuje pokyny pro vyplnění doporučeného formuláře návrhu na výkon rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném státě. Více o tomto návrhu viz kapitola 6.

1. Vyplnění formuláře

a) Který formulář použít

1036. Použijte doporučený formulář pro čl. 10 odst. 1 písm. b), neboť v návrhu se požaduje, aby dožádaný stát vykonal své vlastní rozhodnutí nebo rozhodnutí, jež bylo v dožádaném státě dříve uznáno.

b) Ochrana osobních a důvěrných informací

Odkaz: úvodní odstavec a oddíl 2 písm. d), e), f) a g)

1037. Úmluva zajišťuje, že žádné informace shromážděné nebo předané v návrzích podle úmluvy nemohou být sděleny nebo potvrzeny, pokud by tím mohlo být ohroženo zdraví, bezpečnost nebo svoboda osob.
1038. Pokud v této oblasti existují obavy, zaškrtněte příslušné políčko ve formuláři návrhu a osobní informace uveďte na zvláštní formulář (formulář pro sdělení důvěrných informací), nikoli do oddílu 2.
1039. Úplné pojednání o požadavku na ochranu osobních a důvěrných informací viz kapitola 3.

c) Jméno a kontaktní údaje navrhovatele

Odkaz: oddíl 2

1040. Kontaktní údaje mají dvojí účel. Zaprvé, identifikují strany návrhu tak, aby každý ústřední orgán nebo příslušný orgán mohl řádně založit příslušnou věc nebo spis. Zadruhé, kontaktní údaje musí být dostatečné, aby dožadujícímu státu umožňovaly kontaktovat navrhovatele v případě, že příslušný orgán v dožádaném státě požaduje další informace, aby mohl zahájit výkon rozhodnutí (např. potvrdit nedoplatky na výživném).

1041. Pokud právní předpisy dožadujícího státu nepovolují sdělovat osobní adresu navrhovatele, mohou si některé státy jako adresu navrhovatele zvolit používání adresy ústředního orgánu nebo jiného příslušného orgánu.¹⁸⁸ Může jít rovněž o osvědčený postup, používá-li se v dožadujícím státě program na výkon rozhodnutí ve věcech výživného na děti a tento program má další informace o povinném, o jeho majetku a příjmech nebo o výpočtu nedoplatků, které by mohly pomoci příslušnému orgánu v dožádaném státě při výkonu rozhodnutí. V takovém případě bude při žádostech o další informace nebo o pomoc rychlejší využít přímo tento program nebo příslušný orgán, který má uvedené informace (např. úřad pro správu výživného na děti), než se obracet na navrhovatele.
1042. Je-li navrhovatelem subjekt veřejné správy, uveďte tuto informaci.

Osvědčený postup: *Dožadující ústřední orgán by měl zajistit, aby měl vždy platnou adresu nebo jiné prostředky zabezpečující kontakt s navrhovatelem. Při výkonu rozhodnutí mohou nastat situace, kdy bude nutné poskytnout další informace nebo dokumenty, a ústřední orgán v dožadujícím státě se bude potřebovat spojit s navrhovatelem, aby tyto informace nebo dokumenty získal.*

d) Údaje o osobách, pro něž je výživné požadováno nebo které na ně mají nárok

Odkaz: oddíl 3

1043. Návrh musí obsahovat dostatek informací, aby bylo možno identifikovat každého, pro něhož je výživné podle rozhodnutí požadováno nebo kdo na ně má nárok. Sem bude patřit jak navrhovatel (obvykle rodič dětí), tak každé dítě, na něž se vztahuje úmluva. V každém případě musí být uvedeno datum narození, neboť je důležité pro zjištění, zda rozhodnutí spadá do oblasti působnosti úmluvy (viz kapitola 3).
1044. Musí být uveden i základ, podle něhož je výživné požadováno nebo podle kterého na ně má navrhovatel a děti nárok. Tyto informace umožní dožádanému státu, aby potvrdil, zda návrh spadá do oblasti působnosti úmluvy.

Vysvětlení pojmů

1045. V tomto oddíle se používají tyto pojmy:

Odkaz: oddíly 3.1 a 3.2

- **Rodičovství**
Je-li základem pro výživné vztah rodič–dítě, zaškrtněte toto políčko. Formulář se tak bude vztahovat jak na situace, kdy se děti narodily v průběhu manželství, takže rodičovství je předpokládané nebo stanovené zákonem, tak na situace, kdy byla spojitost mezi rodičem a dítětem stanovena nebo potvrzena pomocí testu rodičovství.
- **Manželství**
Týká-li se rozhodnutí manželského vztahu mezi navrhovatelem a povinným, zaškrtněte toto políčko.

¹⁸⁸ Viz vysvětlující zpráva, bod 612.

- **Příbuzenství**
Toto políčko zaškrtněte, pokud byly základem vztahu mezi navrhovatelem a povinným rodinné vazby – odpůrce je například strýc nebo jiný příbuzný. Platí to pouze v případě, že jak dožádaný, tak dožadující stát rozšířily uplatňování úmluvy na tyto druhy rodinných vztahů.
 - **Prarodič/sourozenec/vnuk/vnučka**
Pokud vztah mezi navrhovatelem a povinným odpovídá jednomu z uvedených druhů vztahů, zaškrtněte jedno políčko. Platí to pouze v případě, že jak dožádaný, tak dožadující stát rozšířily uplatňování úmluvy na tyto druhy rodinných vztahů.
 - ***In loco parentis* nebo obdobný vztah**
In loco parentis znamená vztah, kdy je ve vztahu k dítěti na místě rodiče dospělá osoba. Může tomu tak být v případě, že dospělá osoba žila s dítětem a chovala se k němu jako rodič. V některých státech spadá do tohoto vztahu i nevlastní rodič.
 - **Vztah obdobný manželství**
Pokud strany nebyly oddány, ale žily společně ve vztahu obdobném manželství, zaškrtněte toto políčko. V některých státech je tento vztah nazýván společnou domácností nesezdaného páru. Platí to pouze v případě, že jak dožádaný, tak dožadující stát rozšířily uplatňování úmluvy na tyto druhy vztahů.
1046. Do oddílu 3.1 vyplňte informace týkající se navrhovatele. Datum narození navrhovatele je již uvedeno v oddíle 2. Je-li navrhovatelem dítě, vyplňte tento oddíl.
1047. V oddíle 3.2 vyplňte informace týkající se každého dítěte, pro něž je výživné požadováno nebo jež na ně má nárok. Je-li navrhovatelem dítě, vyplní se pouze oddíl 3.2. Je-li dětí více než tři, zaškrtněte políčko 3.4 a další informace uveďte na samostatné stránce.
1048. Je-li výživné požadováno pro jinou osobu, než je navrhovatel nebo dítě, nebo má-li tato osoba na výživné nárok, vyplňte oddíl 3.3.

e) Jméno a kontaktní údaje povinného (odpůrce)

Odkaz: oddíl 4

1049. Údaje o odpůrci se vyžadují proto, aby výkonný orgán mohl vyřídit žádost o výkon rozhodnutí. V tomto oddíle by měly být vyplněny informace v rozsahu, v jakém jsou známy navrhovateli. Dožádaný stát využije v případě potřeby služby pro zjištění nebo vyhledání místa, kde se zdržuje povinný, pokud není známo přesné místo, kde se zdržuje.

Osvědčený postup: Pokud navrhovatel neví, kde povinný žije, uveďte co nejvíce dalších informací o posledním známém místě pobytu povinného (zaměstnavatele, lokalitu atd.). Možná budete chtít rovněž uvést informace o dalších vazbách na daný stát – například informace o příbuzných, u nichž může povinný pobývat.

1050. Mělo by být uvedeno „osobní identifikační číslo“, pokud je známo. Může to být číslo sociálního zabezpečení (USA), číslo sociálního pojištění (Kanada), daňové číslo (Austrálie) nebo jiné číslo vydané úřady státní správy, které může pomoci ústřednímu orgánu v dožádaném státě zjistit místo, kde se zdržuje povinný, nebo ověřit jeho identitu v databázích úřadů státní správy nebo v jiných databankách.

f) Kam má být platba poslána**Odkaz: oddíl 5**

1051. Dožádaný stát bude potřebovat informaci o tom, kam posílat platby. Pokud bude platba poslána k vyřízení příslušnému orgánu v dožadujícím státě, uveďte zde podrobnosti o útvaru, který vyřizuje nebo rozesílá platby, a referenční číslo spisu nebo účtu, aby platba mohla být řádně identifikována.

Pokud existují obavy, že navrhovatel hrozí riziko, tuto část formuláře nevyplňujte. Použijte formulář pro sdělení důvěrných informací.

g) Informace o rozhodnutí vydaném v dožádaném státě**Odkaz: oddíl 6**

1052. V případě návrhu, aby stát vykonal své vlastní rozhodnutí, musí být poskytnuty základní informace o rozhodnutí tak, aby dožádaný stát mohl zjistit, kde se nachází příslušný soudní nebo správní spis a kde mohou být získány kopie rozhodnutí. Informace nezbytné k vyplnění tohoto oddílu budou obvykle obsaženy v samotném rozhodnutí.

h) Dokumenty, které tvoří přílohu návrhu**Odkaz: oddíl 7**

1053. Uveďte, které z dokumentů na seznamu jsou přiloženy. V každém případě musí být přiloženo uvedené rozhodnutí jednoho z uvedených typů, výkaz dlužných částek (pokud podle rozhodnutí existují nedoplatky) a formulář o majetkových poměrech.
1054. Pokud nebylo rozhodnutí, jehož výkon je požadován, vydáno v dožádaném státě, ale bylo již dříve v dožádaném státě uznáno, zaškrtněte „rozhodnutí (nebo registrace) přijaté v dožádaném státě o uznání rozhodnutí jiného státu“. V případě, že jsou známy, mohou být k návrhu přiloženy podrobné informace o tomto uznání nebo rozhodnutí o uznání.

i) Právní pomoc**Odkaz: oddíl 8**

1055. Oddíl 8 musí být vyplněn, pokud návrh podává oprávněný a týká se jiné vyživovací povinnosti než té, která vyplývá ze vztahu mezi rodičem a dítětem u dítěte mladšího 21 let. V tomto případě bude dožádaný stát potřebovat informaci, zda navrhovatel (oprávněný) obdržel ve státě původu právní pomoc.
1056. Pokud tato situace nastane, může dožadující stát použít přezkum majetkových poměrů nebo přezkum důvodnosti, aby rozhodl, zda poskytnout pomoc. Formulář o majetkových poměrech se bude týkat přezkumu majetkových poměrů a navrhovatel by měl uvést rovněž informaci, která dokládá, zda navrhovatel využíval právní pomoc ve státě původu. Postačující by měl být dopis od orgánu, který pomoc poskytl.

j) Potvrzení**Odkaz: oddíl 10**

1057. Takto by měla být identifikována osoba v ústředním orgánu odpovědná za vyplnění návrhu nebo za přezkum návrhu, pokud jej navrhovatel vyplnil osobně. V souladu s přístupem „neutrality z hlediska média“, v jehož rámci je povolen elektronický přenos dokumentů, nemusí být formulář podepsaný.

C. Doporučený formulář návrhu na vydání rozhodnutí

1058. Tento oddíl přináší informace pro vyplnění doporučeného formuláře návrhu na vydání rozhodnutí. Další informace týkající se tohoto návrhu viz kapitola 8.

1. Vyplnění formuláře**a) Který formulář použít**

1059. Použijte doporučený formulář pro čl. 10 odst. 1 písm. c) a d), neboť se jedná o návrh na vydání rozhodnutí. Zaškrtněte políčko odpovídající příslušnému návrhu.

b) Ochrana osobních a důvěrných informací**Odkaz: úvodní odstavec a oddíl 2 písm. d), e), f) a g)**

1060. Úmluva stanoví, že žádné informace shromážděné nebo předané v návrzích podle úmluvy nemohou být sděleny nebo potvrzeny, pokud by tím mohlo být ohroženo zdraví, bezpečnost nebo svoboda osob.
1061. Pokud v této oblasti panují obavy, zaškrtněte příslušné políčko ve formuláři návrhu a osobní informace uveďte na zvláštní formulář (formulář pro sdělení důvěrných informací), nikoli v oddíle 2.
1062. Úplné pojednání o požadavku na ochranu osobních a důvěrných informací viz kapitola 3.

c) Jméno a kontaktní údaje navrhovatele**Odkaz: oddíl 2**

1063. Kontaktní údaje mají dvojí účel. Zaprvé, identifikují strany návrhu tak, aby každý ústřední orgán nebo příslušný orgán mohl řádně určit příslušnou věc nebo spis. Zadruhé, kontaktní údaje musí být dostatečné, aby dožadujícímu státu umožňovaly kontaktovat navrhovatele v případě, že pro vydání rozhodnutí jsou zapotřebí další informace.

1064. Požadované informace o navrhovateli uveďte buď do oddílu 2, nebo do formuláře pro sdělení důvěrných informací. Pokud právní předpisy dožadujícího státu nepovolují sdělovat osobní adresu navrhovatele, mohou některé státy u navrhovatele raději použít adresu a kontaktní informace ústředního orgánu.¹⁸⁹ Je-li tomu tak, musí však mít dožadující ústřední orgán možnost kontaktovat navrhovatele v případě, že dožádaný ústřední orgán nebo příslušný orgán požaduje další informace, nebo pokud dožádaný stát potřebuje provádět následné kroky. Zvláště důležité je to v případě, že je třeba spojit se s navrhovatelem proto, aby se zúčastnil testů rodičovství.

Osvědčený postup: Dožadující ústřední orgán by měl zajistit, aby měl vždy platnou adresu nebo jiné prostředky zabezpečující kontakt s navrhovatelem. Při podávání návrhu mohou nastat situace, kdy budou vyžadovány další informace nebo dokumenty, a ústřední orgán v dožadujícím státě (zasílajícím státě) se bude potřebovat spojit s navrhovatelem, aby tyto informace nebo dokumenty získal.

d) Podrobné údaje osob, pro něž je výživné požadováno nebo jež na ně mají nárok

Odkaz: oddíl 3

1065. Návrh musí obsahovat dostatek informací, aby bylo možno identifikovat každého, pro něhož je výživné požadováno nebo kdo na ně má nárok. To se bude týkat jak navrhovatele (obvykle rodiče dítěte), tak každého dítěte, na něž se vztahuje úmluva. V každém případě musí být uvedeno datum narození, neboť je důležité pro zjištění, zda rozhodnutí spadá do oblasti působnosti úmluvy (viz kapitola 3).
1066. Musí být uveden i základ, podle něhož je výživné požadováno nebo podle něhož na ně má navrhovatel a děti nárok. Tyto informace umožní dožádanému státu, aby potvrdil, zda návrh spadá do oblasti působnosti úmluvy. To se týká vztahu mezi navrhovatelem nebo jinou osobou, pro niž je výživné požadováno nebo která na ně má nárok, a odpůrcem/povinným.

Vysvětlení pojmů

1067. V tomto oddíle se používají tyto pojmy:

Odkaz: oddíly 3.1 a 3.2

- **Rodičovství**
Zaškrtněte toto políčko, je-li základem pro výživné vztah rodič–dítě. Formulář se tak bude vztahovat jak na situace, kdy se děti narodily v průběhu manželství, takže rodičovství je předpokládáno nebo stanovené zákonem, tak na situace, kdy mohla být spojitost mezi rodičem a dítětem stanovena nebo potvrzena pomocí testu rodičovství.
- **Manželství**
Toto políčko zaškrtněte, týká-li se rozhodnutí manželského vztahu mezi navrhovatelem a povinným.

¹⁸⁹ Viz vysvětlující zpráva, bod 612.

- **Příbuzenství**
Toto políčko zaškrtněte, pokud byly základem vztahu mezi navrhovatelem a povinným rodinné vazby – odpůrce je například strýc nebo jiný příbuzný. Platí to pouze v případě, že jak dožadovaný, tak dožadující stát rozšířily uplatňování úmluvy na tyto druhy rodinných vztahů.
 - **Prarodič/sourozenec/vnuk/vnučka**
Zaškrtněte jedno políčko, pokud vztah mezi navrhovatelem a povinným odpovídá jednomu z uvedených druhů vztahů. Platí to pouze v případě, že jak dožadovaný, tak dožadující stát rozšířily uplatňování úmluvy na tyto druhy rodinných vztahů.
 - ***In loco parentis* nebo obdobný vztah**
In loco parentis znamená vztah, kdy je ve vztahu k dítěti na místě rodiče dospělá osoba. Může tomu tak být v případě, že dospělá osoba žila s dítětem a chovala se k němu jako rodič. V některých státech spadá do tohoto vztahu i nevlastní rodič.
 - **Vztah obdobný manželství**
Zaškrtněte toto políčko, pokud strany nebyly oddány, ale žily společně ve vztahu obdobném manželství. V některých státech je tento vztah nazýván společnou domácností nesezdaného páru. Platí to pouze v případě, že jak dožadovaný, tak dožadující stát rozšířily uplatňování úmluvy na tyto druhy vztahů.
1068. Do oddílu 3.1 vyplňte informace týkající se navrhovatele. Datum narození navrhovatele je již uvedeno v oddíle 2. Je-li navrhovatelem dítě, vyplňte tento oddíl.
1069. Do oddílu 3.2 vyplňte informace týkající se každého dítěte, pro něž je výživné požadováno nebo jež na ně má nárok. Je-li navrhovatelem dítě, vyplní se pouze oddíl 3.2. Je-li dětí více než tři, zaškrtněte políčko 3.4 a další informace uveďte na samostatné stránce.
1070. Je-li výživné požadováno pro jinou osobu, než je navrhovatel nebo dítě, nebo má-li tato osoba na výživné nárok, vyplňte oddíl 3.3.

e) Jméno a kontaktní údaje odpůrce/povinného

Odkaz: oddíl 4

1071. Tento oddíl vyžaduje, aby navrhovatel poskytl dostatek informací za účelem identifikace povinného a místa, kde se zdržuje, aby povinnému mohlo být předáno oznámení o návrhu. Není-li známa stávající adresa pobytu, mohou být poskytnuty jiné informace, včetně dřívější adresy pobytu nebo kontaktních informací o jiných osobách, které mohou pomoci se zjištěním místa, kde se povinný zdržuje. Mějte na paměti, že i formulář o majetkových poměrech (viz níže) přináší další informace týkající se povinného.
1072. Mělo by být uvedeno „osobní identifikační číslo“, pokud je známo. Může to být číslo sociálního zabezpečení (USA), číslo sociálního pojištění (Kanada), daňové číslo (Austrálie) nebo jiné číslo vydané úřady státní správy, které může pomoci ústřednímu orgánu v dožadovaném státě zjistit místo, kde se zdržuje povinný, nebo ověřit jeho identitu v databázích úřadů státní správy nebo v jiných databankách.

f) Kam má být platba poslána

Odkaz: oddíl 5

1073. Pokud má navrhovatel zájem, aby rozhodnutí o výživném bylo monitorováno a vykonáno poté, co bylo vydáno, bude dožadovaný stát potřebovat vědět, kam posílat platby. Pokud bude platba poslána k vyřízení příslušnému orgánu v dožadujícím státě, uveďte zde údaje o útvaru, který vyřizuje nebo rozesílá platby, a referenční číslo spisu nebo účtu, aby platba mohla být řádně identifikována.

g) Účel návrhu**Odkaz: oddíl 6**

1074. Vyznačte, zda je návrh podáván za účelem vydání rozhodnutí, neboť žádné rozhodnutí neexistuje, nebo zda je návrh podáván proto, že uznání a výkon stávajícího rozhodnutí nebyly možné nebo byly odmítnuty.

h) Podpora / výživné, které požaduje navrhovatel**Odkaz: oddíl 7**

1075. Některé státy vyžadují, aby navrhovatel uvedl výši a frekvenci vyplácení výživného, o něž žádá. Zda je tato informace nutná, je stanoveno v profilu země dožádaného státu. Pokud ano, vyplňte oddíl 7 a ujistěte se, že jste u požadované částky stanovili měnu. Měnou může být měna buď dožádaného, nebo dožadujícího státu.

i) Dokumenty na podporu návrhu**Odkaz: oddíl 8**

1076. Tento oddíl obsahuje seznam dokumentů přikládaných k návrhu. Které dokumenty budou zapotřebí, závisí na skutečnostech týkajících se případu, na tom, zda se otázka týká rodičovství, na věku dětí a na tom, zda existují nějaké dohody týkající se výživného. Následující tabulka vám může pomoci se shromážděním správných dokumentů. Každý případ je však jiný, takže tabulku je třeba považovat pouze za obecné vodítko.

Rodný list nebo rovnocenný dokument	Přiložte rodný list každého dítěte, pro něž je požadováno výživné. Není-li k dispozici rodný list, patří mezi obdobné dokumenty křestní list nebo dokumenty týkající se státní příslušnosti. Důležité je, aby dokument potvrzoval datum narození a jméno dítěte.
Uznání rodičovství ze strany povinného	Může být ve formě prohlášení učiněného v době narození dítěte (formulář zdravotnického zařízení) nebo ve formě pozdějšího uznání. Obvykle se nevyžaduje v případě, že se dítě narodilo v době trvání manželství rodičů.
Formální prohlášení, které přináší důkaz o rodičovství	Neexistuje-li dokument o uznání otcovství, předloží navrhovatel formální prohlášení týkající se okolností rodičovství dítěte a vztahu povinného k dítěti v době narození a poté.
Rozhodnutí příslušného orgánu o rodičovství	V některých případech mohl příslušný orgán již určit rodičovství, aniž by vydal rozhodnutí o výživném.
Výsledky genetického testu	Pokud byl proveden genetický test potvrzující rodičovství dítěte, přiložte výsledky.
Potvrzení o adopci	Pokud bylo dítě, pro něž se požaduje výživné, adoptováno povinným, přiložte potvrzení o adopci.
Oddací list nebo potvrzení o podobném vztahu a datum rozvodu nebo rozluky	Přiložte tento dokument, pokud byly strany oddány. Bude použit i ke zjištění, zda se dítě narodilo v době trvání manželství nebo podobného vztahu oprávněné a povinné osoby.
Formální prohlášení, které přináší důkaz o společném bydlišti stran	Ve většině případů nebude tento dokument relevantní, ale může být důležitý například v případě, kdy strany měly dočasně bydliště na různých místech za účelem zaměstnání, ale vždy udržovaly společné bydliště v konkrétním státě.

Dohoda týkající se výživného	Pokud se strany předem dohodly na výživném, například jako součást mediačního řešení otázek souvisejících s péčí o dítě, měla by být tato dohoda přiložena.
Doklad o docházce do střední nebo vyšší školy	Tento dokument bude nezbytný v případě, že je požadováno výživné pro starší dítě, zejména pro plnoleté dítě, neboť návštěva školy může být pro nárok na výživné určující.
Doklad o zdravotním postižení	Tato informace musí být přiložena, pokud se požaduje výživné pro starší nebo plnoleté dítě a nárok se opírá o zdravotní postižení dítěte.
Formulář o majetkových poměrech	Tento formulář musí být vyplněn co nejúplněji. Přináší konkrétní informace pro vydání a výkon rozhodnutí. Týká se majetkových poměrů oprávněného i povinného.
Výkaz dlužných částek nebo historie plateb	Tento formulář bude pravděpodobně vyžadován pouze v případě, že návrh je podán podle čl. 10 odst. 1 písm. d) a že existují nedoplatky, které vznikly na základě předchozího rozhodnutí.
Rozhodné právo	Pokud rozhodným právem není „právo fóra“ (právo státu, v němž probíhá řízení o návrhu), může být nutné přiložit dokumenty týkající se práva, které se použije pro daný návrh.
Další důkazy požadované dožádaným státem	Prostudujte si profil země týkající se dožádaného státu a zjistěte, zda musí být přiloženy nějaké další dokumenty.
Rozhodnutí dožádaného státu, kterým se zamítá uznání a výkon	Pokud bylo zamítnuto uznání existujícího rozhodnutí, musí být přiložena kopie tohoto zamítnutí.

Obrázek 38: Tabulka dokumentů, které musí být přiloženy při podání návrhu

j) Výkon rozhodnutí po jeho vydání

Odkaz: oddíl 9

1077. Pokud si navrhovatel přeje, aby rozhodnutí o výživném bylo v dožádaném státě po vydání vykonáno, musí to být vyznačeno v tomto oddíle.

k) Jméno kontaktní osoby v ústředním orgánu pro účely vyřízení návrhu

Odkaz: oddíl 11

1078. Tímto by měla být identifikována osoba v ústředním orgánu odpovědná za vyplnění návrhu nebo za přezkum návrhu, pokud jej navrhovatel vyplnil osobně. V souladu s přístupem „neutrality z hlediska média“, který povoluje elektronický přenos dokumentů, nemusí být formulář podepsaný.

D. Doporučený formulář návrhu na změnu rozhodnutí

1079. Tento oddíl přináší pokyny pro vyplnění doporučeného formuláře návrhu na změnu rozhodnutí. Oprávněné i povinné osoby použijí stejný formulář. Zaškrtněte políčko odpovídající příslušnému návrhu. Více o tomto návrhu viz kapitola 12.

1. Vyplnění formuláře

a) Ochrana osobních a důvěrných informací

Odkaz: úvodní odstavec a oddíl 2 písm. d), e), f) a g) a oddíl 5

1080. Úmluva zajišťuje, že žádné informace shromážděné nebo předané v návrzích podle úmluvy nemohou být sděleny nebo potvrzeny, pokud by tím bylo ohroženo zdraví, bezpečnost nebo svoboda osob.
1081. Pokud v této oblasti existují obavy, zaškrtněte příslušné políčko ve formuláři návrhu a osobní informace uveďte na zvláštní formulář (formulář pro sdělení důvěrných informací), nikoli do oddílu 2.
1082. Úplné pojednání o požadavku na ochranu osobních a důvěrných informací viz kapitola 3.

b) Jméno a kontaktní údaje navrhovatele

Odkaz: oddíl 2

1083. Kontaktní údaje mají dvojí účel. Zaprvé, identifikují strany návrhu tak, aby každý ústřední orgán nebo příslušný orgán mohl řádně otevřít příslušnou věc nebo založit spis. Zadruhé, kontaktní údaje musí být dostatečné, aby dožádanému státu umožňovaly kontaktovat navrhovatele v případě, že existuje opravný prostředek k rozhodnutí o změně rozhodnutí a je vyžadováno oznámení o opravném prostředku.
1084. Pokud právní předpisy dožadujícího státu nepovolují sdělovat osobní adresu navrhovatele, mohou si některé státy jako adresu navrhovatele zvolit používání adresy ústředního orgánu nebo jiného příslušného orgánu.¹⁹⁰

Osvědčený postup: Dožadující ústřední orgán by měl zajistit, aby měl vždy platnou adresu nebo jiné prostředky zabezpečující kontakt s navrhovatelem. Při podávání návrhu na změnu mohou nastat situace, které budou vyžadovat další informace nebo dokumenty, a ústřední orgán v dožadujícím státě se bude potřebovat spojit s navrhovatelem, aby tyto informace nebo dokumenty získal.

1085. Pokud je navrhovatel zástupcem oprávněného nebo povinného, uveďte tuto skutečnost ve formuláři.

c) Údaje o osobách, pro něž je výživné požadováno nebo na ně mají nárok

Odkaz: oddíl 3

1086. Návrh musí obsahovat dostatek informací, aby bylo možno identifikovat každého, pro něhož je výživné podle rozhodnutí požadováno nebo kdo na ně má nárok. Sem bude patřit jak navrhovatel (obvykle rodič dítěte, ale někdy dítě), tak každé dítě, na něž se vztahuje úmluva. V každém případě musí být uvedeno datum narození, neboť je důležité pro zjištění, zda rozhodnutí spadá do oblasti působnosti úmluvy (viz kapitola 3).

¹⁹⁰ Viz vysvětlující zpráva, bod 612.

1087. Musí být uveden i základ, podle něhož je výživné požadováno nebo podle něhož na ně má navrhovatel a děti nárok. To umožní dožádanému státu, aby potvrdil, že návrh spadá do oblasti působnosti úmluvy.

Vysvětlení pojmů

1088. V tomto oddíle se používají tyto pojmy:

Odkaz: oddíly 3.1 a 3.2

- **Rodičovství**
Zaškrtněte toto políčko, je-li základem pro výživné vztah rodič–dítě. Formulář se tak bude vztahovat jak na situace, kdy se děti narodily v průběhu manželství, takže rodičovství je předpokládané nebo stanovené zákonem, tak na situace, kdy byla spojitost mezi rodičem a dítětem stanovena nebo potvrzena pomocí testu rodičovství.
 - **Manželství**
Týká-li se rozhodnutí manželského vztahu mezi navrhovatelem a povinným, zaškrtněte toto políčko.
 - **Příbuzenství**
Toto políčko zaškrtněte, pokud byly základem vztahu mezi navrhovatelem a povinným rodinné vazby – odpůrce je například strýc nebo jiný příbuzný. Platí to pouze v případě, že jak dožádaný, tak dožadující stát rozšířily uplatňování úmluvy na tyto druhy rodinných vztahů.
 - **Prarodič/sourozenec/vnuk/vnučka**
Pokud vztah mezi navrhovatelem a povinným odpovídá jednomu z uvedených druhů vztahů, zaškrtněte příslušné políčko. Platí to pouze v případě, že jak dožádaný, tak dožadující stát rozšířily uplatňování úmluvy na tyto druhy rodinných vztahů.
 - ***In loco parentis* nebo obdobný vztah**
In loco parentis znamená vztah, kdy je ve vztahu k dítěti na místě rodiče dospělá osoba. Může tomu tak být v případě, že dospělá osoba žila s dítětem a chovala se k němu jako rodič. V některých státech spadá do tohoto vztahu i nevlastní rodič.
 - **Vztah obdobný manželství**
Zaškrtněte toto políčko, pokud strany nebyly oddány, ale žily společně ve vztahu obdobném manželství. V některých státech je tento vztah nazýván společnou domácností nesezdaného páru. Platí to pouze v případě, že jak dožádaný, tak dožadující stát rozšířily uplatňování úmluvy na tyto druhy vztahů.
1089. Do oddílu 3.1 vyplňte informace týkající se navrhovatele. Datum narození navrhovatele je již uvedeno v oddíle 2. Je-li navrhovatelem dítě, vyplňte tento oddíl.
1090. V oddíle 3.2 vyplňte informace týkající se každého dítěte, pro něž je výživné požadováno nebo jež na ně má nárok. Je-li navrhovatelem dítě, vyplní se pouze oddíl 3.2. Je-li dětí více než tři, zaškrtněte políčko 3.4 a další informace uveďte na samostatné stránce.
1091. Je-li výživné požadováno pro jinou osobu, než je navrhovatel nebo dítě, nebo má-li tato osoba na výživné nárok, vyplňte oddíl 3.3.

d) Jméno a kontaktní údaje povinného**Odkaz: oddíl 4.1**

1092. Uvedte, zda je navrhovatelem povinný.
1093. Údaje povinného jsou vyžadovány za účelem vyřízení návrhu a předání oznámení o návrhu oprávněného na změnu rozhodnutí povinnému. V tomto oddíle by měly být vyplněny informace, které jsou známy navrhovateli. Dožádaný stát využije v případě potřeby služby pro zjištění nebo vyhledání místa, kde se zdržuje povinný, pokud není známo přesné místo, kde se zdržuje.
1094. V oddíle 4.3 by mělo být uvedeno „osobní identifikační číslo“, pokud je známo. Může to být číslo sociálního zabezpečení (USA), číslo sociálního pojištění (Kanada), daňové číslo (Austrálie) nebo jiné číslo vydané úřady státní správy, které může pomoci ústřednímu orgánu v dožádaném státě zjistit místo, kde se zdržuje odpůrce, nebo ověřit jeho nebo její identitu v databázích úřadů státní správy nebo v jiných databázích.

Osvědčený postup: Pokud navrhovatel neví, kde povinný žije, uveďte co nejvíce dalších informací o posledním známém místě pobytu povinného (zaměstnavatele, místo atd.). Možná budete rovněž chtít uvést informace o dalších vazbách na stát – například informace o příbuzných, u nichž může povinný žít.

e) Jméno a kontaktní údaje zástupce oprávněného**Odkaz: oddíl 4.2**

1095. Pokud má oprávněný zástupce, vyplní se do tohoto oddílu nezbytné údaje. Tento zástupce může být v mnoha případech právním poradcem oprávněného.

f) Informace, které pomohou zjistit místo, kde se zdržuje odpůrce**Odkaz: oddíl 4.3**

1096. Pokud podal návrh na změnu povinný, bude oprávněný v řízení o návrhu odpůrcem. V tomto případě uveďte v tomto oddíle dostatek informací, aby dožádaný stát mohl zjistit, kde se oprávněný nachází. Pokud je navrhovatelem oprávněný, zástupce oprávněného nebo zástupce dítěte, bude odpůrcem povinný. V tomto případě uveďte příslušné informace týkající se povinného.

g) Kam má být platba poslána**Odkaz: oddíl 5**

1097. Má-li být změněné rozhodnutí vykonáno poté, co bude přijato, bude muset dožádaný stát vědět, kam platby posílat. Pokud bude platba poslána k vyřízení příslušnému orgánu v dožadujícím státě, uveďte zde podrobnosti o útvaru, který vyřizuje nebo rozesílá platby, a referenční číslo spisu nebo účtu, aby platba mohla být řádně identifikována.

Pokud existují obavy, že navrhovateli hrozí riziko, tuto část formuláře nevyplňujte. Použijte formulář pro sdělení důvěrných informací.

h) Podrobnosti rozhodnutí**Odkaz: oddíl 6**

1098. V návrhu by měly být uvedeny podrobnosti týkající se rozhodnutí, které má být změněno. Všechny informace nezbytné k vyplnění tohoto oddílu by měly být obsaženy v samotném rozhodnutí.

i) Změna poměrů**Odkaz: oddíl 7**

1099. Nejobvyklejší základem pro podání návrh na změnu je skutečnost, že se poměry oprávněného, povinného nebo dětí od vydání rozhodnutí změnily. V návrhu jsou uvedeny nejobvyklejší změny poměrů. Většina z nich je zřejmých bez dalšího vysvětlování. Mezi změny v poměrech osob, pro něž je požadováno výživné, může patřit změna místa pobytu dítěte nebo situace, kdy dítě již není vyživováno oprávněným. Do této kategorie by spadal i nový sňatek nebo nové partnerství oprávněného.

j) Je požadována změna rozhodnutí**Odkaz: oddíl 8**

1100. V tomto oddíle uveďte požadovanou změnu. Upřesněte požadovanou změnu a v případě potřeby i měnu.

k) Dokumenty, které jsou součástí souboru dokumentů**Odkaz: oddíl 9**

1101. V tomto oddíle je uveden seznam všech dokumentů, které by měly být součástí souboru dokumentů. V některých případech budou vyžadovány další dokumenty v závislosti na důvodech návrhu na změnu rozhodnutí. Zajistěte, aby důvody změny byly vysvětleny a podloženy příslušnou dokumentací.

l) Výkon rozhodnutí po provedení jeho změny**Odkaz: oddíl 10**

1102. V některých situacích, například pokud povinný požaduje změnu rozhodnutí za účelem zvýšení výživného, bude mít navrhovatel zájem, aby pozměněné rozhodnutí bylo v dožádaném státě také vykonáno. Je-li tomu tak, uveďte to v oddíle 10.

m) Informace o oprávněném**Odkaz: oddíl 12**

1103. Pokud podá žádost o změnu povinný, je důležité znát místo obvyklého pobytu oprávněného, aby bylo možno ověřit, zda v řízení existují nějaké překážky. Tento oddíl přináší nezbytné informace týkající se použití článku 18. Podrobněji je o tom pojednáno v kapitole 11.

n) Jméno kontaktní osoby v ústředním orgánu pro účely vyřízení návrhu**Odkaz: oddíl 13**

1104. Takto by měla být identifikována osoba v ústředním orgánu odpovědná buď za vyplnění návrhu, nebo za přezkum návrhu, pokud jej navrhovatel vyplnil osobně. V souladu s přístupem „neutrality z hlediska média“, který umožňuje elektronický přenos dokumentů, nemusí být formulář podepsaný.

III. Pokyny pro vyplnění dalších formulářů

A. Formulář o majetkových poměrech

1105. Tento formulář by měl být přiložen ke všem návrhům podle úmluvy. Obsahuje podrobné informace, které budou v případě potřeby použity s cílem pomoci dožádanému státu:

- zjistit místo pobytu odpůrce pro účely oznámení návrhu,
- být nápomocen příslušnému orgánu při výkonu rozhodnutí,
- stanovit vhodnou výši výživného u návrhů na vydání a změnu, nebo
- podpořit žádosti o právní pomoc v dožádaném státě.

Tip: Je vhodné prostudovat si profil země týkající se státu, do kterého bude formulář poslán. V profilu země bude uvedeno, zda mohou být některé informace ve formuláři o majetkových poměrech vynechány.

1. Vyplnění formuláře

a) Úvod

1106. Stejně jako v jiných dokumentech v rámci návrhu je na formuláři místo, na němž se vyznačí, zda existují obavy, že by sdělování nebo potvrzování informací mohlo ohrozit zdraví, bezpečnost nebo svobodu osob. V takovém případě se pak osobní informace objeví pouze na formuláři pro sdělení důvěrných informací.

b) Informace o návrhu

Odkaz: část I

1107. Tento oddíl vyplňte u všech návrhů a použijte při tom informace uvedené na formuláři návrhu. Podrobnosti se týkají kontaktních informací ústředního orgánu, nikoli navrhovatele.

1108. V oddíle 3 vyznačte, zda je navrhovatelem oprávněný, povinný, nebo zástupce osoby, pro kterou je výživné požadováno nebo která na ně má nárok.

1109. V oddíle 4 je stanoven návrh, který se podává. Všimněte si, že pokud je vyžadována právní pomoc podle článku 17, bude kromě políčka pro konkrétní návrh zaškrtnuto i některé z posledních dvou políček.

1110. V oddíle 5 uveďte měnu, která je použita ve formuláři o majetkových poměrech. Pokud jste všechny částky převedli na měnu dožádaného státu, uveďte použitý směnný kurz a datum převodu.

c) Obecné informace o oprávněném nebo o osobě/osobách, pro kterou / které je výživné požadováno nebo která / které na ně má / mají nárok

Odkaz: část II

1111. Tato část se vyplní pouze v případě, že se jedná o návrh na vydání rozhodnutí nebo o změnu rozhodnutí. Nevyžaduje se u návrhů na uznání, uznání a výkon nebo výkon rozhodnutí o výživném.

d) Obecné informace o povinném**Odkaz: část III**

1112. Tato část musí být vyplněna u všech návrhů. Poskytuje některé základní informace o povinném, jeho příjmu a osobách na něm závislých. Zde by měly být vyplněny informace v rozsahu, v němž jsou známy navrhovateli.

e) Majetek a dluhy povinného**Odkaz: část IV**

1113. Tato část musí být vyplněna u všech návrhů. Měly by být uvedeny všechny známé informace.

f) Finanční výkaz navrhovatele**Odkaz: část V**

1114. Tato část se vyplní pouze, jedná-li se o návrh na vydání rozhodnutí, na změnu rozhodnutí nebo v případě, že je požadována právní pomoc v omezeném rozsahu stanovená v článku 17. Nevyžaduje se u návrhů na uznání, uznání a výkon nebo výkon rozhodnutí o výživném.

g) Zdravotní pojištění**Odkaz: část VI**

1115. Tato část by měla být vyplněna pouze u návrhů na vydání a změnu rozhodnutí. Nevyžaduje se u návrhů na uznání, uznání a výkon nebo výkon rozhodnutí o výživném.

h) Závěrečné oddíly**Odkaz: závěrečné oddíly**

1116. Na formuláři uveďte, zda byl vyplněn navrhovatelem. Je-li tomu tak, musí dokument přezkoumat zástupce ústředního orgánu. Zástupce ústředního orgánu se musí identifikovat a musí být vyplněno prohlášení. Formulář nemusí být podepsaný.

B. Prohlášení o řádném oznámení

1117. Tento formulář se použije pouze u návrhů na uznání nebo uznání a výkon. Musí být předložen, aby odpůrce (obvykle povinný) obdržel rozhodnutí o výživném, pokud se nezúčastnil řízení a nebyl zastoupen. Pouze v těchto případech musí být vydáno řádné oznámení o návrhu na vydání rozhodnutí nebo o vydání rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí vydaná v rámci některých správních systémů neupravují účast odpůrce před vydáním rozhodnutí, bude tento formulář vyžadován v takových situacích vždy. Pokud si nejste jisti, zda je formulář potřeba, nahlédněte do kapitoly 4.
1118. Doporučený formulář by měl být vyplněn úředníkem, který může potvrdit, že odpůrce obdržel řádné oznámení, jak to vyžaduje právo státu, který vydal rozhodnutí (stát původu).

1119. Ve většině případů, kdy bylo požadované oznámení odpůrci doručeno ve státě původu, bude k dispozici nějaká dokumentace, například místopřísežné prohlášení o doručení nebo oznámení nebo potvrzení o doručení, kterým bude potvrzeno, že odpůrce obdržel oznámení o řízení nebo o vydaném rozhodnutí. V jiných případech může být v rozhodnutí uvedeno, že se odpůrce zúčastnil jednání, obdržel oznámení o řízení nebo rozhodnutí a měl možnost se vyjádřit nebo podat proti rozhodnutí opravný prostředek. Tato dokumentace může příslušnému orgánu pomoci při přípravě prohlášení o řádném oznámení.
1120. V případě, že požadované oznámení mělo být vydáno mimo stát a jak stát původu, tak druhý stát jsou stranami jiného mezinárodního nástroje, než kterým se řídí vydání oznámení, bude dokumentace o tomto postupu k dispozici, aby pomohla příslušnému orgánu ve státě původu při přípravě prohlášení o řádném oznámení.

C. Osvědčení o vykonatelnosti rozhodnutí

1121. Tento dokument je nezbytný u návrhu na uznání a výkon. Nevyžaduje se u návrhu pouze na uznání. Přináší informace, které vyžaduje čl. 25 odst. 1 písm. b). Dokument potvrzuje, že rozhodnutí, které má být uznáno a vykonáno, je ve státě původu vykonatelné.¹⁹¹ Pokud bylo rozhodnutí vydáno správním orgánem, tento orgán rovněž potvrzuje, že rozhodnutí splňuje požadavky čl. 19 odst. 3, pokud stát původu nestanovil podle článku 57, že jeho správní rozhodnutí vždy splňují požadavky čl. 19 odst. 3.
1122. Pokud se jedná o návrh na uznání a výkon dohody o výživném (nikoli rozhodnutí o výživném), bude muset být tento dokument poněkud upraven, aby v něm bylo potvrzeno, že daná dohoda o výživném je ve státě původu vykonatelná jako rozhodnutí o výživném (čl. 30 odst. 3 písm. b)).

D. Shrnutí rozhodnutí

1123. Tento doporučený formulář by měl být vyplněn úředníkem příslušného orgánu státu původu a používá se v případech, kdy dožádaný stát stanovil podle článku 57, že pro účely návrhu na uznání a výkon přijme shrnutí rozhodnutí o výživném. Nejčastěji bude používán v situacích, kdy je rozhodování o výživném zdlouhavé a výživného se týká pouze část rozhodnutí. Je-li shrnutí přijatelné, pak může být místo překladu celého rozhodnutí přeloženo pouze shrnutí nebo výtah z rozhodnutí.

E. Výpočet nedoplatků

1124. Existují-li podle rozhodnutí, které má být uznáno a vykonáno nebo vykonáno, nedoplatky výživného, bude muset být dožádanému státu předložen výpočet těchto nedoplatků. V současné době není k tomuto účelu žádný doporučený formulář. Výpočet by měl uvádět částku nedoplatků a datum výpočtu.
1125. Podrobný výpočet pomůže příslušnému odpovědnému orgánu při výkonu v dožádaném státě v případě, že povinný zpochybňuje výpočet nedoplatků. Pokud je jménem oprávněného použit v dožadujícím státě program nebo agentura zabývající se výživným, je obvykle použito prohlášení nebo výpočet nedoplatků provedený tímto subjektem nebo agenturou, neboť jejich záznamy budou úplné.

¹⁹¹ V některých státech se může použít „*attestation de la force de chose jugée*“ (doložka právní moci) osvědčující, že dotčené rozhodnutí nabylo v daném státě právní moci.

F. Dokument vysvětlující automatickou valorizaci

1126. Pokud rozhodnutí, které má být uznáno nebo uznáno a vykonáno, stanoví automatickou valorizaci nebo úpravu, mělo by být součástí souboru dokumentů prohlášení nebo dokument, který vysvětluje, jak provádět úpravu nebo valorizaci. V dokumentu by mělo být uvedeno, zda bude tento výpočet provádět dožadující stát (např. v případě hodnocení Úřadu pro správu výživného na děti v Austrálii). V opačném případě přiložte nezbytné informace, které umožní příslušnému orgánu v dožádaném státě upravit nebo valorizovat rozhodnutí podle potřeby.
1127. V současné době není k tomuto účelu žádný doporučený formulář.

G. Doklad o plnění nebo právo jednat (subjekt veřejné správy)

1128. Subjekt veřejné správy je oprávněn jednat jako oprávněný v případě návrhů na uznání, uznání a výkon a na vydání rozhodnutí, pokud stávající rozhodnutí nemůže být uznáno z důvodu výhrady podle článku 20.
1129. I když není vyžadováno, aby subjekt veřejné správy určoval u každého návrhu své právo jednat, je osvědčenou praxí uvést tuto informaci vždy, když je subjekt veřejné správy návrhovatelem nebo když má nezávislý nárok na nedoplatky. Předejde se tak pozdějším prodlevám v případě, že je požadován důkaz podle čl. 36 odst. 4.
1130. V současné době není k tomuto účelu žádný doporučený formulář.

H. Zpráva o stavu vyřizování návrhu

1131. Byly vypracovány čtyři doporučené formuláře. Dožádaný stát je může použít k tomu, aby ústřednímu orgánu v dožadujícím státě poskytl aktuální informace o stavu návrhů na uznání, uznání a výkon, vydání a změnu. Dožádaný ústřední orgán by měl použít ten formulář pro konkrétní návrh, který obdržel. Tyto formuláře se používají společně s potvrzujícím formulářem, který je povinný a používá se jako potvrzení, že dožádaný stát návrh přijal.
1132. Formulář zprávy o stavu vyřizování návrhu může být použit jak k informování o počátečním vývoji návrhu, tak k podávání pravidelných zpráv po celou dobu trvání věci podle úmluvy.
1133. V políčku na přední straně vyznačte, zda se jedná o první zprávu o stavu vyřizování, která byla v souvislosti s návrhem vypracována.
1134. U následujících zpráv o stavu vyřizování uveďte datum posledního formuláře zprávy o stavu vyřizování a uveďte pouze informace o nových změnách, k nimž došlo od zaslání poslední zprávy. To usnadňuje příslušnému orgánu v dožadujícím státě aktualizovat záznamy a předcházet zdvojování informací.

IV. Kontrolní seznamy – dokumentace, kterou je třeba přiložit k odchozím návrhům podle úmluvy

1135. Následující tabulky souhrnně uvádí, které formuláře, jež jsou podle úmluvy k dispozici, mají být připojeny k odchozím návrhům podle úmluvy.
1136. Mějte na paměti, že tabulka se týká pouze návrhů podle úmluvy. Pokud je věc řešena pomocí přímého návrhu příslušnému orgánu, musí být použity formuláře stanovené příslušným orgánem.

Tip: Před shromážděním souboru dokumentů návrhu (kromě návrhů na uznání nebo uznání a výkon) vždy zkontrolujte profil země dožádaného státu. Pokud dožádaný stát vyžaduje jakékoli další dokumenty, budou uvedeny v profilu země.

A. Návrh na uznání nebo uznání a výkon

Formulář podle úmluvy nebo dokument	Kdy se přikládá	Který formulář podle dohody použít*
Předávací formulář	Přiložte vždy	Použijte povinný formulář
Formulář návrhu	Přiložte vždy	Použijte doporučený formulář
Formulář o majetkových poměrech	Přiložte vždy – avšak v závislosti na tom, zda návrhovatelem je povinný nebo oprávněný, a s ohledem na druh návrhu nebude třeba vyplnit všechny části tohoto formuláře	Použijte doporučený formulář
Prohlášení o řádném oznámení	Vyžaduje se pouze v případě, že odpůrce se nezúčastnil jednání a nebyl ve státě původu zastoupen	Použijte doporučený formulář
Osvědčení o vykonatelnosti	Přiložte vždy	Použijte doporučený formulář ¹⁹²
Úplné znění rozhodnutí	Přiložte vždy, pokud není možno přijmout shrnutí (viz níže)	Viz kapitola 3 – informace týkající se požadavku na ověření rozhodnutí
Shrnutí rozhodnutí	Přiložte pouze v případě, že dožadovaný stát stanovil podle článku 57, že bude přijímat shrnutí	Použijte doporučený formulář
Výpočet nedoplatků	Přiložte vždy, pokud v rámci rozhodnutí, které má být uznáno nebo uznáno a vykonáno, existují nedoplatky	Použijte formulář podle právních předpisů dožadujícího státu. Pokud bylo rozhodnutí v dožadujícím státě již dříve vykonáno, je vhodnější použít dokumentaci příslušného orgánu, který prováděl výkon v dožadujícím státě.
Dokument vysvětlující, jak upravit nebo valorizovat rozhodnutí	Přiložte vždy, pokud rozhodnutí stanoví automatickou valorizaci	Použijte formulář podle právních předpisů dožadujícího státu
Doklad o plnění nebo právo jednat (subjekt veřejné správy)	Přiložte, pokud je návrhovatelem subjekt veřejné správy	Použijte formulář podle právních předpisů dožadujícího státu

Obrázek 39: Dokumenty, které musí být přiloženy k odchozímu návrhu na uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí

* Pokud váš stát nepoužívá doporučené formuláře, použijte formulář, který se použije podle vašich vnitrostátních právních předpisů nebo politik týkajících se návrhů podle úmluvy.

¹⁹² V některých státech se může použít „attestation de la force de chose jugée“ (doložka právní moci) osvědčující, že dotčené rozhodnutí nabylo v daném státě právní moci.

B. Návrh na výkon rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném státě

Formulář podle úmluvy nebo dokument	Kdy se přikládá	Který formulář podle dohody použít*
Předávací formulář	Přiložte vždy	Použijte povinný formulář
Formulář návrhu	Přiložte vždy	Použijte doporučený formulář
Formulář o majetkových poměrech	Přiložte vždy, ale mějte na paměti, že nebudou vyžadovány všechny části tohoto formuláře	Použijte doporučený formulář
Úplné znění rozhodnutí	Přiložte vždy	Viz kapitola 3 – informace týkající se požadavku na ověření
Shrnutí rozhodnutí	Nepoužije se. Rozhodnutí bylo učiněno v dožádaném státě	
Výpočet nedoplatků	Přiložte vždy, pokud v rámci rozhodnutí, které má být vykonáno, existují nedoplatky	Je-li to možné, použijte prohlášení příslušného výkonného orgánu v dožadujícím státě
Prohlášení o řádném oznámení	Nepoužije se	
Osvědčení o vykonatelnosti	Nepoužije se	
Dokument vysvětlující, jak upravit nebo valorizovat rozhodnutí	Přiložte vždy, pokud rozhodnutí stanoví automatickou valorizaci	Použijte formulář podle vnitrostátních politik nebo právních předpisů dožadujícího státu
Doklad o plnění nebo právo jednat (subjekt veřejné správy)	Přiložte, pokud je návrhovatelem subjekt veřejné správy	Použijte formulář podle právních předpisů nebo politik dožadujícího státu

Obrázek 40: Dokumenty, které se přikládají k návrhu na výkon rozhodnutí

* Pokud váš stát nepoužívá doporučené formuláře, použijte formulář, který se použije podle vašich vnitrostátních právních předpisů nebo politik týkajících se návrhů podle úmluvy.

C. Návrh na vydání rozhodnutí

Formulář podle úmluvy nebo dokument	Kdy se přikládá	Který formulář podle dohody použít*
Předávací formulář	Přiložte vždy	Použijte povinný formulář
Formulář návrhu	Přiložte vždy	Použijte doporučený formulář
Formulář o majetkových poměrech	Přiložte vždy, ale mějte na paměti, že nebudou vyplněny všechny části tohoto formuláře	Použijte doporučený formulář
Prohlášení o řádném oznámení	Nepoužije se	
Osvědčení o vykonatelnosti	Nepoužije se	
Úplné znění rozhodnutí	Nepoužije se	
Shrnutí rozhodnutí	Nepoužije se	
Výpočet nedoplatků	Nepoužije se	
Dokument vysvětlující, jak upravit nebo valorizovat rozhodnutí	Nepoužije se	
Doklad o plnění nebo právo jednat (subjekt veřejné správy)	Přiložte, pokud je návrhovatelem subjekt veřejné správy	Použijte formulář podle právních předpisů dožadujícího státu

Obrázek 41: Dokumenty, které se přikládají k návrhu na vydání rozhodnutí

* Pokud váš stát nepoužívá doporučené formuláře, použijte formulář, který se použije podle vašich vnitrostátních právních předpisů nebo politik týkajících se návrhů podle úmluvy.

D. Návrh na změnu rozhodnutí

Formulář podle úmluvy nebo dokument	Kdy se přikládá	Který formulář podle dohody použít*
Předávací formulář	Přiložte vždy	Použijte povinný formulář
Formulář návrhu	Přiložte vždy	Použijte doporučený formulář
Formulář o majetkových poměrech	Přiložte vždy – avšak mějte na paměti, že podle toho, zda návrhovatelem je povinný nebo oprávněný, a podle druhu návrhu nebudou vyžadovány všechny části tohoto formuláře	Použijte doporučený formulář
Prohlášení o řádném oznámení	Nepoužije se	
Osvědčení o vykonatelnosti	Nepoužije se	
Úplné znění rozhodnutí	Přiložte vždy, pokud není možno přijmout shrnutí (viz níže)	Viz kapitola 3 – informace týkající se požadavku na ověřené kopie
Shrnutí rozhodnutí	Přiložte, pokud dožádaný stát souhlasil, že přijme shrnutí (mějte na paměti, že článek 57 se týká pouze shrnutí pro účely návrhů na uznání a výkon)	Použijte doporučený formulář
Výpočet nedoplatků	Přiložte vždy, pokud v rámci rozhodnutí, které má být pozměněno, existují nedoplatky	Je-li to možné, použijte prohlášení příslušného výkonného orgánu v dožadujícím státě
Dokument vysvětlující, jak upravit nebo valorizovat rozhodnutí	Přiložte, pokud v rozhodnutí, které má být pozměněno, je ustanovení o úpravě nebo valorizaci	Použijte formulář podle politiky nebo právních předpisů dožadujícího státu
Doklad o plnění nebo právo jednat (subjekt veřejné správy)	Nepoužije se (subjekt veřejné správy nemůže podat návrh na změnu)	

Obrázek 42: Dokumenty, které se přikládají k návrhu na změnu rozhodnutí

* Pokud váš stát nepoužívá doporučené formuláře, použijte formulář, který se použije podle vašich vnitrostátních právních předpisů nebo politik týkajících se návrhů podle úmluvy.

V. Vyplnění formulářů pro přímý návrh na uznání a výkon

1137. Mějte na paměti, že pokud se přímý návrh týká uznání a výkonu stávajícího rozhodnutí a rozhodnutí spadá do oblasti působnosti úmluvy, budou některá ustanovení úmluvy platit pro návrh podaný přímo příslušnému orgánu (čl. 37 odst. 2).
1138. Platí všechna ustanovení kapitoly V úmluvy (Uznávání a výkon). K návrhu musí být přiloženy dokumenty stanovené v článku 25. Mezi ně patří:
- úplné znění rozhodnutí,
 - osvědčení o vykonatelnosti,
 - prohlášení o řádném oznámení, pokud se odpůrce nezúčastnil jednání nebo nebyl zastoupen při řízení ve státě původu, nebo nezpochybnil rozhodnutí o výživném,
 - formulář o majetkových poměrech,
 - v případě potřeby výpočet nedoplatků,
 - v případě potřeby prohlášení uvádějící, jak upravit nebo valorizovat rozhodnutí.

Dodatek

Podmínky pro uznání a výkon rozhodnutí

1139. Doporučený formulář návrhu na návrh uznání nebo uznání a výkon vyžaduje, aby navrhovatel nebo dožadující ústřední orgán uvedli v bodu 6 „podmínky pro uznání a výkon“. V tomto bodu je obsažena řada prohlášení, která má zaškrtnout navrhovatel nebo zástupce ústředního orgánu. Zaškrtněte veškerá prohlášení, která lze použít.
- Důležitá poznámka:** Pokud si nejste jisti, která z podmínek by měla být použita pro uznání a výkon v dožádaném státě, zaškrtněte **všechny** podmínky, které by mohly být použity. Nenechávejte políčko nebo prohlášení prázdné, pokud si nejste jisti, že se použije. Pokud je odpůrce v dožádaném státě přesvědčen, že neexistuje žádná podmínka pro uznání a výkon, je na něm, aby zpochybnil registraci rozhodnutí nebo prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí. Viz kapitola 5.

Vyplnění formuláře

1140. Tento oddíl vysvětluje okolnosti, které je třeba vzít v úvahu při určování, která z prohlášení je potřeba zkontrolovat. Některé z pojmů – například místo obvyklého pobytu – mohou mít v daném státě zvláštní právní význam, takže v některých případech může být nezbytné získat v případě nejistoty právní názor.

A) Místo obvyklého pobytu odpůrce

1141. Pojem „místo obvyklého pobytu“ není v úmluvě vymezen. Může být zjištěno, že odpůrce má místo obvyklého pobytu ve státě, kde bylo vydáno rozhodnutí (stát původu), v případě, že odpůrce měl po řadu let místo pobytu v tomto státě. Odpůrce může mít místo obvyklého pobytu v daném státě dokonce i v případě, že má bydliště v jiném státě nebo že má místo pobytu v jiném státě za účelem zaměstnání. V případě, že se zdá, že tyto podmínky byly v době vydání rozhodnutí splněny, zaškrtněte toto políčko. Chce-li odpůrce úspěšně zpochybnit uznání rozhodnutí nebo jeho uznání a výkon, bude muset prokázat, že v době, kdy bylo vydáno rozhodnutí, neměl místo obvyklého pobytu v daném státě.

B) Odpůrce se podrobil soudní příslušnosti

1142. Pokud odpůrce neměl místo pobytu ve státě původu v době, kdy bylo vydáno rozhodnutí, ale zúčastnil se jednání buď osobně, nebo prostřednictvím zástupce, a vyjádřil se k návrhu na výživné ve věci samé, lze konstatovat, že se odpůrce podrobil příslušnosti. Odpůrce se mohl rovněž podrobit příslušnosti tím, že předložil odpověď v reakci na řízení. Podrobení se příslušnosti konkrétního orgánu (soudního nebo správního) je právní pojem a při stanovení, zda se použije, může pomoci právní poradenství.
1143. Informace hledejte v rozhodnutí nebo v souvisejících materiálech, v nichž se uvádí, že se odpůrce zúčastnil jednání o návrhu, byl přítomen jeho právní zástupce nebo odpůrce souhlasil s tím, že v tomto státě může probíhat řízení o návrhu. Aby odpůrce mohl úspěšně zpochybnit uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí, bude muset prokázat, že se nepodrobil příslušnosti.

C) Místo obvyklého pobytu oprávněného

1144. Viz výše uvedené komentáře týkající se pojmu „místo obvyklého pobytu“. Zaškrtněte toto políčko, pokud se zdá, že v době, kdy bylo vydáno rozhodnutí, měl oprávněný již nějaký čas místo pobytu ve státě původu. Chce-li odpůrce úspěšně zpochybnit uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí, bude muset prokázat, že oprávněný v době, kdy bylo vydáno rozhodnutí, neměl místo obvyklého pobytu ve státě, v němž bylo rozhodnutí vydáno, ledaže dožádaný stát vznesl výhradu.

D) Místo obvyklého pobytu dítěte a odpůrce, který žil s dítětem nebo o dítě pečoval

1145. Viz výše uvedené komentáře týkající se pojmu „místo obvyklého pobytu“.
1146. Zaškrtněte toto políčko například v případě, že rozhodnutí bylo vydáno v zemi A, dítě mělo v době, kdy bylo vydáno rozhodnutí, místo pobytu v zemi A a odpůrce žil rovněž v určité době s dítětem v zemi A. Pokud odpůrce nikdy nežil s dítětem, ale měl v určité době místo pobytu v zemi A a poskytoval výživné na dítě v době, kdy tam dítě mělo místo pobytu, vztahuje se toto prohlášení i na tuto situaci.
1147. Zaškrtněte toto políčko, pokud se ukáže, že dítě mělo v době, kdy bylo vydáno rozhodnutí, místo obvyklého pobytu v daném státě a odpůrce měl místo pobytu tamtéž a poskytoval výživné. Chce-li odpůrce úspěšně zpochybnit uznání nebo uznání a výkon rozhodnutí, bude muset prokázat, že dítě v té době nemělo místo obvyklého pobytu ve státě původu nebo že odpůrce v tomto státě nikdy neměl společné místo pobytu s dítětem nebo že v tomto státě nikdy neposkytoval výživné na dítě.

E) Písemná dohoda

1148. Zaškrtněte toto políčko v případě, že se ukáže, že se odpůrce a oprávněný písemně dohodli, že stát, který vydal rozhodnutí, je oprávněn k vydávání rozhodnutí. Mějte však na paměti, že tento postup se NEPOUŽÍJE v případě výživného na dítě. Použije se pouze v případě vyživovací povinnosti mezi manželi či bývalými manželi nebo u jiných druhů rodinných vztahů (byla-li účinnost úmluvy rozšířena jak dožadujícím, tak dožádaným státem i na další druhy vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů).
1149. Při podání opravného prostředku proti uznání nebo uznání a výkonu bude odpůrce muset prokázat, že dohoda by neměla být použita jako základ pro uznání a výkon rozhodnutí v dožádaném státě, pokud dožádaný stát neučinil ohledně této podmínky výhradu.

F) Příslušnost podle osobního stavu nebo rodičovské zodpovědnosti

1150. V některých státech vzniká příslušnost pro vydání rozhodnutí o výživném tam, kde je příslušný orgán rovněž příslušný k vydání souvisejícího rozhodnutí týkajícího se osobního stavu nebo rodičovské odpovědnosti. Může tomu tak být, například pokud jde o rozhodnutí o rozvodu, kde se soud zabývá „stavem“ vdaná/ženatý nebo rozvedená/rozvedený. V této situaci je daný orgán rovněž příslušný k vydání rozhodnutí o výživném.
1151. Pokud se ukáže, že rozhodnutí bylo přijato na tomto základě, zaškrtněte toto políčko. K potvrzení základu pro pravděpodobné přijetí rozhodnutí může být vhodné právní poradenství.
1152. Při podání opravného prostředku proti uznání nebo uznání a výkonu bude odpůrce muset prokázat, že rozhodnutí by nemělo být na tomto základě uznáno, pokud dožádaný stát neučinil ohledně této podmínky výhradu.

Kapitola 16

Návrhy podané přímo příslušným orgánům

Jak je tato kapitola strukturována:

Tato kapitola se zabývá odchozími i příchozími návrhy podanými přímo příslušným orgánům.

V oddíle I naleznete přehled návrhů podaných přímo v souvislosti s úmluvou a případů, kdy mohou být použity.

V oddíle II je stanoven postup nebo kroky pro odchozí i příchozí přímé návrhy na uznání a výkon rozhodnutí.

Oddíl III se zabývá přímými návrhy na vydání a změnu rozhodnutí.

V oddíle IV jsou uvedeny odkazy a další materiály týkající se přímých návrhů.

V oddíle V naleznete odpovědi na některé nejčastěji kladené otázky související s přímými návrhy.

I. Úvod

1153. Tato příručka se zabývá především návrhy a žádostmi vyřizovanými prostřednictvím ústředních orgánů. Jak však bylo uvedeno v jiných kapitolách, dojde i k případům, kdy navrhovatel musí podat návrh přímo příslušnému orgánu, aby ve věci, která se řídí úmluvou nebo spadá do působnosti úmluvy, použil vnitrostátní právo smluvního státu. To se může týkat i vydání nebo změny rozhodnutí. Přímý návrh bude podán v situacích, kdy navrhovatel nemůže postupovat prostřednictvím ústředního orgánu jednoho nebo obou zúčastněných států, neboť ustanovení kapitoly II nebo III nebyla v tomto státě rozšířena na záležitosti, které navrhovatel vyřizuje. Přímý návrh může být podán i z toho důvodu, že se navrhovatel rozhodne postupovat mimo systém ústředních orgánů, s pomocí nebo bez pomoci právníka, ale přesto má zájem využít ustanovení úmluvy, která se v dané věci použijí.
1154. Možnost, aby povinný podal návrh přímo příslušnému orgánu v jiné příslušnosti, je konkrétně stanovena v článku 37 úmluvy. K důležitým bodům tohoto článku patří:
- použitelnost vnitrostátního práva na všechny návrhy podané přímo,
 - ustanovení, že ve věci upravené úmluvou, s výhradou článku 18, může být návrh podán přímo příslušnému orgánu za účelem vydání nebo změny rozhodnutí o výživném,
 - použití zvláštních opatření v souvislosti s přímými návrhy na uznání a výkon.
1155. Přestože návrh podaný přímo není vyřizován prostřednictvím ústředního orgánu, musí věc spadat do působnosti úmluvy (kapitola 3) jak v dožádaném, tak v dožadujícím státě, aby mohl být použit článek 37.
1156. Nejobvyklejším scénářem, kdy bude podán návrh přímo příslušnému orgánu v jiném smluvním státě, je situace, kdy navrhovatel usiluje o uznání, uznání a výkon, vydání nebo změnu rozhodnutí o vyživovací povinnosti pouze mezi manželi či bývalými manželi.

A. Příklad

1157. F je oprávněnou ve věci výživného a má pobyt v zemi A. Chce, aby bylo vydáno rozhodnutí o výživném, které stanoví, aby jí G platil výživné mezi manželi či bývalými manželi. G má pobyt v zemi B. Ani země A, ani země B nerozšířila působnost kapitol II a III na vyživovací povinnost mezi manželi či bývalými manželi. Země A i země B jsou smluvními státy úmluvy.

B. Jak se tato situace řeší podle úmluvy

1158. Ústřední orgán v zemi A nebude moci F s touto žádostí pomoci. Pokud však vnitrostátní právo v zemi B připouští tento návrh, může F podat návrh přímo příslušnému orgánu v zemi B, aby vydal rozhodnutí o výživném. F použije formuláře a dokumenty, jež předepisuje vnitrostátní právo země B pro postup vydání rozhodnutí, a návrh bude vyřizován podle vnitrostátního práva a na základě postupů země B. Jakmile bude rozhodnutí vydáno, F může podat návrh na jeho výkon příslušným orgánem v zemi B, pokud vnitrostátní právo v zemi B připouští výkon rozhodnutí týkajících se pouze výživného mezi manželi nebo bývalými manželi.
1159. Zbytek této kapitoly se zabývá přímými návrhy na uznání a výkon a dále přímými návrhy na vydání a změnu rozhodnutí.

II. Přímé návrhy na uznání a výkon

1160. Postupy v případě všech přímých návrhů se budou obvykle řídit vnitrostátním právem dožádaného státu. Toto právo musí stanovit, zda může být návrh vůbec podán a jaké postupy musí být použity. Pokud se však přímý návrh týká uznání a výkonu stávajícího rozhodnutí a rozhodnutí spadá do oblasti působnosti úmluvy, budou některá ustanovení úmluvy platit i pro tento přímý návrh. Tento oddíl se týká postupů při podávání přímých návrhů na uznání a výkon rozhodnutí.

A. Odchozí přímé návrhy (na uznání a výkon)

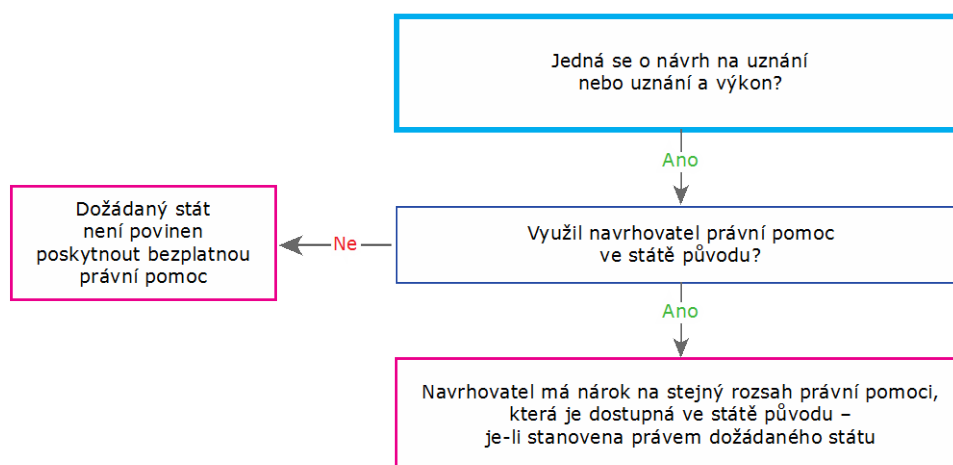
1161. Úmluva stanoví, že řada ustanovení upravujících návrhy na uznání a výkon se týká návrhů na uznání a výkon podaných přímo příslušným orgánům (čl. 37 odst. 2).

Dokumenty, které je třeba přiložit

1162. Pro přímé návrhy platí všechna ustanovení kapitoly V úmluvy (Uznávání a výkon). K návrhu musí být přiloženy dokumenty stanovené v článku 25. Mezi ně patří:
- úplné znění rozhodnutí,
 - osvědčení o vykonatelnosti,
 - prohlášení o řádném oznámení, pokud se odpůrce nezúčastnil jednání nebo nebyl zastoupen při řízení ve státě původu, nebo nezpochybnil rozhodnutí o výživném,
 - formulář o majetkových poměrech,
 - v případě potřeby výpočet nedoplatků,
 - v případě potřeby prohlášení uvádějící, jak upravit nebo valorizovat rozhodnutí.
1163. Viz kapitola 4 pro informace týkající se těchto formulářů a kapitola 15 pro pokyny k vyplnění formulářů.
1164. Doporučený formulář návrhu nemůže být použit pro návrh podaný přímo. V některých případech bude mít dožádaný příslušný orgán své vlastní formuláře. Chcete-li obdržet výtisk formuláře, prostudujte si profil země nebo kontaktujte přímo dožádaný příslušný orgán na adrese uvedené v profilu země.

1165. Ve většině případů týkajících se přímých návrhů bude rovněž nezbytné předložit dokumentaci dokládající, do jaké míry navrhovatel využil bezplatnou právní pomoc ve státě původu. Je tomu tak proto, že ustanovení týkající se účinného přístupu k řízením a ustanovení o bezplatné právní pomoci se nevztahují na přímé návrhy. V každém řízení o uznání nebo výkonu má však navrhovatel nárok na bezplatnou právní pomoc alespoň v takovém rozsahu, v jakém by ji mohl využít ve státě původu, pokud je v dožádaném státě za stejných okolností v takovém rozsahu pomoc dostupná (čl. 17 písm. b)).
1166. Níže uvedené schéma ilustruje požadavek na poskytnutí bezplatné právní pomoci u návrhů podaných přímo příslušnému orgánu.

**PRÁVNÍ POMOC
PŘÍMÉ NÁVRHY OPRAVNĚNÉHO NEBO POVINNÉHO
K PŘÍSLUŠNÉMU ORGÁNU
(čl. 17 písm. b) a článek 37)**

Obrázek 43: Právní pomoc – návrhy podané přímo příslušnému orgánu

1167. Přestože bezplatná právní pomoc nemusí být k dispozici, mějte na paměti, že dožádaný stát nemůže požadovat složení jistoty, záruky či zálohy, ať už je jejich označení jakékoli, k zajištění uhrazení jakýchkoli nákladů a výdajů řízení, které vznikly navrhovateli (čl. 37 odst. 2 a čl. 14 odst. 5).
1168. V žádném případě se po dožádaném státě nepožaduje, aby poskytoval jakoukoli formu právní pomoci navrhovateli, který se rozhodne podat návrh přímo příslušnému orgánu, pokud věc mohla být podána prostřednictvím ústředního orgánu.¹⁹³

¹⁹³ Vysvětlující zpráva, bod 602.

B. Příchozí přímé návrhy (na uznání a výkon)

a) Výživné mezi manželi nebo bývalými manželi

1169. Příchozí návrh na uznání a výkon pouze ve věci výživného mezi manželi nebo bývalými manželi nebude vyřizován prostřednictvím ústředních orgánů, ledaže jak dožadující, tak dožádaný smluvní stát učinily prohlášení o rozšíření působnosti kapitoly II a III na vyživovací povinnost mezi manželi nebo bývalými manželi. Oprávněný místo toho podá návrh přímo příslušnému orgánu, jímž může být soudní nebo správní orgán. Požadavky na dokumenty stanovené v článku 25 jsou však stejné.
1170. Kromě návrhu (pro přímé návrhy se nepoužívá doporučený formulář návrhu) budou vždy vyžadovány následující dokumenty:
- znění rozhodnutí,
 - osvědčení o vykonatelnosti,
 - prohlášení o řádném oznámení, pokud se odpůrce nezúčastnil jednání nebo nebyl zastoupen při řízení ve státě původu, nebo nezpochybnil rozhodnutí,
 - formulář o majetkových poměrech nebo jiný dokument, který informuje o majetkových poměrech stran,
 - dokument vysvětlující výpočet nedoplatků,
 - dokument vysvětlující, jak upravit nebo valorizovat rozhodnutí,
 - prohlášení nebo informace týkající se poskytování právní pomoci navrhovateli v dožadujícím státě.
1171. V závislosti na vnitrostátních postupech dožádaného státu mohou být vhodné další dokumenty.
1172. Jakmile příslušný orgán obdrží přímý návrh, bude tento návrh podroben stejnému typu postupu uznání, jaký je uveden v kapitole 5 (řádnému postupu nebo alternativnímu postupu). Bude prohlášen buď za vykonatelný, nebo za registrovaný, a odpůrce a navrhovatel obdrží oznámení (čl. 23 odst. 5), nebo odpůrce obdrží oznámení a obě strany budou mít možnost vyjádřit se před tím, než příslušný orgán rozhodne, zda po vydání tohoto oznámení uzná rozhodnutí (čl. 24 odst. 3).
1173. Důvody pro podání opravného prostředku proti prohlášení vykonatelnosti nebo proti registraci rozhodnutí se použijí stejně jako u návrhů podaných prostřednictvím příslušného orgánu. Pokud však navrhovatel požaduje právní pomoc, aby mohl vyhovět opravnému prostředku podanému odpůrcem, ústřední orgán neposkytne bezplatnou právní pomoc a navrhovatel si bude muset zajistit právní pomoc nezávisle na ústředním orgánu. Příslušný orgán může navrhovateli pomoci s přístupem k dalším zdrojům pomoci, včetně právní pomoci, pokud je k dispozici. Navrhovatel má v každém případě nárok na právní pomoc v takovém rozsahu, na jaký by měl nárok v dožadujícím státě, pokud je v dožádaném státě právní pomoc v tomto rozsahu k dispozici (čl. 17 písm. b)).
1174. Dále co se týče výkonu rozhodnutí poté, co bylo uznáno, návrh na výkon nevyplyne automaticky z přímého návrhu na uznání, pokud tak nestanoví právní předpisy, jelikož do postupu uznání nebyl zapojen ústřední orgán. Není-li tomu tak, bude muset osoba, která podává přímý návrh, podat samostatný návrh na výkon, jak vyžadují vnitrostátní postupy dožádaného státu.

b) Děti ve věku 21 let nebo starší

1175. Vzhledem k tomu, že úmluva se nevztahuje na děti ve věku 21 let nebo starší, nemusí příslušný orgán určitého státu přijmout návrh na uznání a výkon rozhodnutí o výživném pro tyto děti, pokud oba smluvní státy (dožadující stát a dožádaný stát) neučinily výslovné prohlášení podle čl. 2 odst. 3 úmluvy o rozšíření působnosti úmluvy na tyto děti. Nebylo-li učiněno takovéto prohlášení, neexistuje žádný požadavek, aby rozhodnutí o výživném na dítě ve věku 21 let nebo starší bylo uznáno nebo vykonáno.
1176. Mějte na paměti, že to platí i v případě, že stát původu umožňuje, aby bylo placeno výživné na děti starší 21 let, neboť čl. 32 odst. 4 (použití práva státu původu ke stanovení doby trvání vyživovací povinnosti) musí být chápán ve smyslu článku 2.
1177. Úplné pojednání o oblasti působnosti úmluvy viz kapitola 3.

c) Další druhy vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů

1178. Úmluva sice stanoví, že státy se mohou dohodnout na rozšíření působnosti ustanovení úmluvy na další druhy vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů, včetně vyživovacích povinností týkajících se zranitelných osob, pokud tak již dožádaný i dožadující smluvní stát neučinil. Příslušný orgán v určitém státě však nemusí přijmout přímý návrh na uznání nebo výkon rozhodnutí o jiných druzích vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů.

III. Přímé návrhy na vydání a změnu rozhodnutí

1179. Návrhy na vydání nebo změnu rozhodnutí podané přímo příslušnému orgánu, které spadají do oblasti působnosti úmluvy, se budou podle článku 18 plně řídit vnitrostátním právem. Výše uvedená ustanovení úmluvy týkající se návrhů na uznání a výkon se nevztahují na návrhy na vydání nebo změnu rozhodnutí. To fakticky znamená, že postupy, formuláře a pomoc, které mohou oprávnění nebo povinní využít při podávání těchto návrhů, se omezí na ty, které jsou obsaženy ve vnitrostátních právních předpisech nebo postupech dožádaného státu.
1180. Přestože rozhodnutí o výživném může spadat do oblasti působnosti úmluvy (např. pokud se rozhodnutí týká podání návrhu na výživné mezi manželi nebo bývalými manželi), je třeba upozornit na to, že se na tyto návrhy nevztahují ustanovení týkající se účinného přístupu k řízením a právní pomoci. V některých případech může být požadováno, aby si oprávněný nebo povinný, pokud chtějí podat přímý návrh, najali v dožádaném státě právníka na vlastní náklady.
1181. V profilu země dožádaného státu se stanoví, jaké postupy lze v tomto státě u přímých návrhů použít, nebo jsou zde poskytnuty informace o tom, jak se spojit s příslušným orgánem a tyto informace získat.

IV. Další materiály**A. Praktické rady**

1182. Prostudujte si profil země dožádaného státu a rozhodněte, co bude potřeba pro přímý návrh. Návrh by měl být podán na formuláři nebo jiném dokumentu, který vyžaduje dožádaný stát. Přestože dokumenty používané pro přímé návrhy na uznání a výkon mohou být stejné jako u návrhů podávaných prostřednictvím ústředních orgánů, dokumenty pro jiné druhy přímých návrhů se mohou od dokumentů používaných pro návrhy podle úmluvy v mnohém lišit.

1183. Pokud je možno podat návrh prostřednictvím ústředního orgánu, měl by být přímý návrh používán jen zřídka. Využívání služeb ústředního orgánu umožňuje příslušným pracovníkům v obou státech účinněji pomáhat oprávněným a povinným vyřizovat věci rychleji než prostřednictvím příslušného orgánu. Snižuje se tím rovněž pravděpodobnost zdvojování návrhů a rozhodnutí. Některé příslušné orgány nemusí mít zdroje nebo znalosti pro účinné vyřizování věcí, které by mohly být vyřizovány prostřednictvím ústředního orgánu.

B. Související formuláře

1184. Pouze pro uznání a výkon:

Osvědčení o vykonatelnosti
Prohlášení o řádném oznámení
Výkaz dlužných částek (ve vhodných případech)
Prohlášení o právní pomoci (v případě potřeby)
Prohlášení vysvětlující, jak valorizovat (ve vhodných případech)

C. Příslušné články

Čl. 2 odst. 3.
Článek 10
Čl. 17 písm. b)
Článek 25
Článek 37

V. Často kladené otázky

Jaký je rozdíl mezi návrhem podaným prostřednictvím ústředního orgánu a návrhem podaným přímo příslušnému orgánu?

1185. Návrhy podávané prostřednictvím ústředních orgánů se omezují na návrhy uvedené v článku 10. Aby mohl být návrh podán prostřednictvím ústředního orgánu, musí věc spadat do oblasti působnosti úmluvy a musí být uvedena v článku 10.
1186. Přímý návrh bude podán příslušnému orgánu ve věci, která je upravena úmluvou. Příkladem přímého návrhu je návrh na vydání rozhodnutí o výživném mezi manželi nebo bývalými manželi.

Může se navrhovatel rozhodnout nepostupovat prostřednictvím ústředních orgánů, ale podat návrh přímo příslušnému orgánu?

1187. Ano – pokud to umožňují vnitřní postupy dožádaného příslušného orgánu (některé příslušné orgány prostě postoupí věc ústřednímu orgánu). Navrhovatel, který si zvolí tuto cestu, by měl mít na paměti, že v některých státech se ustanovení o právní pomoci v případě přímých návrhů nemusí použít na situace, kdy by návrh mohl být podán prostřednictvím ústředního orgánu. Stejně tak tomu bude v případě, že dožádaný stát zavedl účinné postupy, které u návrhů podaných prostřednictvím ústředního orgánu umožňují vyřizovat návrh bez právní pomoci.

Může ústřední orgán zaslat přímý návrh příslušnému orgánu v případě, že dožádaný stát například nerozšířil působnost kapitol II a III na příslušný druh vyživovací povinnosti?

1188. Ano – úmluva nestanoví požadavek, aby přímý návrh musel podat sám oprávněný nebo povinný. Tento scénář nastane nejspíše v situacích, kdy dožadující stát rozšířil působnost kapitol II a III na výživné mezi manželi nebo bývalými manželi, avšak dožádaný stát tak neučinil. V takovém případě může dožadující ústřední orgán pomoci oprávněnému s přípravou dokumentace a s jejím předáním příslušnému orgánu v dožádaném státě.

Jaké formuláře nebo dokumenty by měly být použity pro přímý návrh?

1189. Jedná-li se o přímý návrh na uznání a výkon, přiložte dokumenty uvedené v článku 25, který se týká návrhů na uznání a výkon. Doporučený formulář návrhu mohou používat pouze ústřední orgány. Použijte tedy buď formulář, který požaduje příslušný dožádaný orgán, nebo formulář, který používá váš vlastní stát v případě, že příslušný dožádaný orgán neurčil konkrétní formulář.
1190. Pokud jde o všechny ostatní přímé návrhy, poradte se s příslušným orgánem, který stanoví formuláře nebo dokumenty vyžadované pro přímé návrhy.

Bude oprávněný nebo povinný potřebovat právníka pro podání návrhu přímo příslušnému orgánu?

1191. To bude plně záviset na postupech příslušného orgánu. Jedná-li se o návrh na uznání a výkon, dožádaný stát musí zajistit, aby navrhovatel měl nárok na právní pomoc v takovém rozsahu, v jakém by ji mohl využít v dožadujícím státě, pokud je v dožádaném státě dostupná pomoc v takovém rozsahu (čl. 17 písm. b)).
1192. U všech ostatních přímých návrhů, je-li požadována právní pomoc, bude za uhrazení těchto nákladů odpovědná osoba podávající přímý návrh, pokud právní předpisy dožádaného státu nestanoví jinak.

Stálý výbor Haagské konference o mezinárodním právu soukromém
Churchillplein 6b
2517 JW Den Haag
Nizozemsko

☎ + 31 70 363 3303
✉ +31 70 360 4867
secretariat@hcch.net
www.hcch.net

ISBN 978-92-79-56692-9

doi: 10.2838/155149